

Inventarisatielijst WOB verzoek VK circulaire lobbyverbod

15 september 2021

Nummering gelakte stukken	Documentsoort	Onderdeel van recentere mail (zgn draadje)	Beschrijving	Bijlagen	Datum	Tijd	Afzender	Ontvanger	Beoordeling	Wob-artikel	Bijzonderheden
0	brief	nvt	modelbrief ontslag minister/staatssecretaris		nvt	nvt	BZK	nvt	deels openbaar	10.2.e	
1	mail	ja	RE_ Rijkscirculaires integriteit en klachtenregeling (1)		15-8-2019	18:46	BZK	BZK	deels openbaar	10.2.e	
	mail	ja	RE_ Rijkscirculaires integriteit en klachtenregeling (1)		15-8-2019	18:03	BZK	BZK	deels openbaar	10.2.e	
	mail	ja	RE_ Rijkscirculaires integriteit en klachtenregeling (1)		15-8-2019	17:55	BZK	BZK	deels openbaar	10.2.e	
	mail	ja	RE_ Rijkscirculaires integriteit en klachtenregeling (1)		15-8-2019	17:36	BZK	BZK	deels openbaar	10.2.e	
	mail	eerste	Rijkscirculaires integriteit en klachtenregeling (1)		15-8-2019	17:36	BZK	BZK	deels openbaar	10.2.e	
2	mail	ja	RE_ Rijkscirculaires integriteit en klachtenregeling	1	22-8-2019	13:34	BZK	BZK	deels openbaar	10.2.e	
	mail	ja	RE_ Rijkscirculaires integriteit en klachtenregeling (1)		15-8-2019	18:03	BZK	BZK	deels openbaar	10.2.e	
	mail	ja	RE_ Rijkscirculaires integriteit en klachtenregeling (1)		15-8-2019	17:55	BZK	BZK	deels openbaar	10.2.e	
	mail	ja	RE_ Rijkscirculaires integriteit en klachtenregeling (1)		15-8-2019	17:36	BZK	BZK	deels openbaar	10.2.e	
	mail	eerste	Rijkscirculaires integriteit en klachtenregeling (1)		15-8-2019	17:36	BZK	BZK	deels openbaar	10.2.e	
2.1	bijlage		Oplegger IPIM 29 aug 2019 voorstel rijksregelingen integriteit		22-8-2019	13:34	BZK	IPIM leden	deels openbaar	10.2.e	
3	mail	eerste	Rijksregelingen integriteit	1	26-8-2019	14:38	BZK	BZK	deels openbaar	10.2.e	
3.1	bijlage		Oplegger IPIM 29 aug 2019 voorstel rijksregelingen integriteit		26-8-2019	14:38	BZK	IPIM leden	deels openbaar	10.2.e	
4	Agenda		Agenda IPIM-vergadering 29 augustus 2019	1	29-8-2019		BZK	IPIM leden	deels openbaar	buiten reikwijdte wobverzoek	
4.1	vergaderstuk		Bijlage 4.2 Voorstel rijksregelingen integriteit		20-11-2019		BZK	IPIM leden	deels openbaar	10.2.e en buiten reikwijdte wobverzoek	
5	Agenda		Agenda IPIM-vergadering 10 oktober 2019	1	10-10-2019		BZK	IPIM leden	deels openbaar	buiten reikwijdte wobverzoek	
5.1	Verslag		Bijlage 3. conceptverslag IPIM 29 augustus 2019		11-10-2019		BZK	IPIM leden	deels openbaar	10.2.e en buiten reikwijdte wobverzoek	
6	Agenda		Agenda IPRA 20 november 2019	1	20-11-2019		BZK	IPRA leden	deels openbaar	10.2.e en buiten reikwijdte wobverzoek	
6.1	vergaderstuk		Bijlage: Circulaires met concrete normen op terrein van arbeidsvoorwaarden en rechtspositie na invoering Wnra		20-11-2019		BZK	IPRA leden	geheel openbaar		
7	verslag		Verslag IPRA-vergadering 2019-11-20 incl. opmerkingen BD Fin en P-Direkt		20-11-2019		BZK	IPRA leden	deels openbaar	10.2.e en buiten reikwijdte wobverzoek	
8	PDF staatscourant	nvt	Circulaire wijzigingen in de financiële arbeidsvoorwaarden per 1 januari 2020 voor de ambtenaren werkzaam in de sector Rijk		30-12-2019		staatscourant	nvt	reeds openbaar		
9	mail	ja	mail Circulaires met concrete normen op terrein van arbeidsvoorwaarden en rechtspositie na invoering Wnra	1	4-2-2020	17:57	BZK	BZK	deels openbaar	10.2.e en buiten reikwijdte wobverzoek	
	mail	eerste	mail Circulaires met concrete normen op terrein van arbeidsvoorwaarden en rechtspositie na invoering Wnra		4-2-2020	11:29	BZK	BZK	deels openbaar	10.2.e en buiten reikwijdte wobverzoek	

9.1	bijlage		Overzicht planning en stavaza kaderstellende circulaire		4-2-2020	17:57	BZK	BZK	deels openbaar	10.2.e	
10	mail	ja	RE_ Circulaire lobbyverbod bewindspersonen		26-3-2020	11:29	BZK	BZK	deels openbaar	10.2.e	
	mail	ja	RE_ Circulaire lobbyverbod bewindspersonen		26-3-2020	11:18	BZK	BZK	deels openbaar	10.2.e	
	mail	ja	RE_ Circulaire lobbyverbod bewindspersonen		26-3-2020	10:54	BZK	BZK	deels openbaar	10.2.e	
	mail	eerste	Circulaire lobbyverbod bewindspersonen		26-3-2020	10:12	BZK	BZK	deels openbaar	10.2.e	
11	mail	ja	RE_ Circulaire lobbyverbod bewindspersonen		26-3-2020	11:43	BZK	BZK	deels openbaar	10.2.e	
	mail	ja	RE_ Circulaire lobbyverbod bewindspersonen		26-3-2020	11:27	BZK	BZK	deels openbaar	10.2.e	
	mail	ja	RE_ Circulaire lobbyverbod bewindspersonen		26-3-2020	11:18	BZK	BZK	deels openbaar	10.2.e	
	mail	ja	RE_ Circulaire lobbyverbod bewindspersonen		26-3-2020	10:54	BZK	BZK	deels openbaar	10.2.e	
	mail	eerste	Circulaire lobbyverbod bewindspersonen		26-3-2020	10:12	BZK	BZK	deels openbaar	10.2.e	
12	mail	ja	RE_ Circulaire lobbyverbod bewindspersonen	1	26-3-2020	14:47	BZK	BZK	deels openbaar	10.2.e	
	mail	ja	RE_ Circulaire lobbyverbod bewindspersonen		26-3-2020	11:27	BZK	BZK	deels openbaar	10.2.e	
	mail	ja	RE_ Circulaire lobbyverbod bewindspersonen		26-3-2020	11:18	BZK	BZK	deels openbaar	10.2.e	
	mail	ja	RE_ Circulaire lobbyverbod bewindspersonen		26-3-2020	10:54	BZK	BZK	deels openbaar	10.2.e	
	mail	eerste	Circulaire lobbyverbod bewindspersonen		26-3-2020	10:12	BZK	BZK	deels openbaar	10.2.e	
12.1	bijlage		Oplegger IPIM 29 aug 2019 voorstel rijksregelingen integriteit		26-3-2020	14:47	BZK	BZK	deels openbaar	10.2.e	
13	mail	ja	RE_ Circulaire lobbyverbod bewindspersonen (4)		26-3-2020	18:11	BZK	BZK	deels openbaar	10.2.e	
	mail	ja	RE_ Circulaire lobbyverbod bewindspersonen		26-3-2020	16:55	BZK	BZK	deels openbaar	10.2.e	
	mail	ja	RE_ Circulaire lobbyverbod bewindspersonen		26-3-2020	14:47	BZK	BZK	deels openbaar	10.2.e	
	mail	ja	RE_ Circulaire lobbyverbod bewindspersonen		26-3-2020	11:27	BZK	BZK	deels openbaar	10.2.e	
	mail	ja	RE_ Circulaire lobbyverbod bewindspersonen		26-3-2020	11:18	BZK	BZK	deels openbaar	10.2.e	
	mail	ja	RE_ Circulaire lobbyverbod bewindspersonen		26-3-2020	10:54	BZK	BZK	deels openbaar	10.2.e	
	mail	eerste	Circulaire lobbyverbod bewindspersonen		26-3-2020	10:12	BZK	BZK	deels openbaar	10.2.e	
14	mail	ja	Circulaire lobbyverbod bewindspersonen		20-4-2020	11:05	BZK	BZK	deels openbaar	10.2.e	
	mail	ja	Circulaire lobbyverbod bewindspersonen		26-3-2020	11:29	BZK	BZK	deels openbaar	10.2.e	
	mail	ja	Circulaire lobbyverbod bewindspersonen		26-3-2020	11:18	BZK	BZK	deels openbaar	10.2.e	
	mail	ja	Circulaire lobbyverbod bewindspersonen		26-3-2020	10:54	BZK	BZK	deels openbaar	10.2.e	
	mail	eerste	Circulaire lobbyverbod bewindspersonen		26-3-2020	10:12	BZK	BZK	deels openbaar	10.2.e	
15	mail	ja	Circulaire lobbyverbod bewindspersonen		20-4-2020	15:50	BZK	BZK	deels openbaar	10.2.e	
	mail	ja	Circulaire lobbyverbod bewindspersonen		20-4-2020	15:36	BZK	BZK	deels openbaar	10.2.e	
	mail	ja	Circulaire lobbyverbod bewindspersonen		20-4-2020	14:50	BZK	BZK	deels openbaar	10.2.e	
	mail	ja	Circulaire lobbyverbod bewindspersonen		20-4-2020	14:48	BZK	BZK	deels openbaar	10.2.e	
	mail	ja	Circulaire lobbyverbod bewindspersonen		20-4-2020	11:05	BZK	BZK	deels openbaar	10.2.e	
	mail	ja	Circulaire lobbyverbod bewindspersonen		26-3-2020	11:29	BZK	BZK	deels openbaar	10.2.e	
	mail	ja	Circulaire lobbyverbod bewindspersonen		26-3-2020	11:18	BZK	BZK	deels openbaar	10.2.e	
	mail	ja	Circulaire lobbyverbod bewindspersonen		26-3-2020	10:54	BZK	BZK	deels openbaar	10.2.e	
	mail	eerste	Circulaire lobbyverbod bewindspersonen		26-3-2020	10:12	BZK	BZK	deels openbaar	10.2.e	
16	mail	ja	Circulaire lobbyverbod bewindspersonen		21-4-2020	16:33	BZK	BZK	deels openbaar	10.2.e	
	mail	ja	Circulaire lobbyverbod bewindspersonen		20-4-2020	15:50	BZK	BZK	deels openbaar	10.2.e	
	mail	ja	Circulaire lobbyverbod bewindspersonen		20-4-2020	15:36	BZK	BZK	deels openbaar	10.2.e	
	mail	ja	Circulaire lobbyverbod bewindspersonen		20-4-2020	14:50	BZK	BZK	deels openbaar	10.2.e	
	mail	ja	Circulaire lobbyverbod bewindspersonen		20-4-2020	14:48	BZK	BZK	deels openbaar	10.2.e	
	mail	ja	Circulaire lobbyverbod bewindspersonen		20-4-2020	11:05	BZK	BZK	deels openbaar	10.2.e	

	mail	ja	Circulaire lobbyverbod bewindspersonen		26-3-2020	11:29	BZK	BZK	deels openbaar	10.2.e	
	mail	ja	Circulaire lobbyverbod bewindspersonen		26-3-2020	11:18	BZK	BZK	deels openbaar	10.2.e	
	mail	ja	Circulaire lobbyverbod bewindspersonen		26-3-2020	10:54	BZK	BZK	deels openbaar	10.2.e	
	mail	eerste	Circulaire lobbyverbod bewindspersonen		26-3-2020	10:12	BZK	BZK	deels openbaar	10.2.e	
17	mail	ja	FW_ Circulaire lobbyverbod bewindspersonen		25-9-2020	15:44	BZK	BZK	deels openbaar	10.2.e	
	mail	ja	RE_ Circulaire lobbyverbod bewindspersonen (4)		26-3-2020	18:11	BZK	BZK	deels openbaar	10.2.e	
	mail	ja	RE_ Circulaire lobbyverbod bewindspersonen		26-3-2020	16:55	BZK	BZK	deels openbaar	10.2.e	
	mail	ja	RE_ Circulaire lobbyverbod bewindspersonen		26-3-2020	14:47	BZK	BZK	deels openbaar	10.2.e	
	mail	ja	RE_ Circulaire lobbyverbod bewindspersonen		26-3-2020	11:27	BZK	BZK	deels openbaar	10.2.e	
	mail	ja	RE_ Circulaire lobbyverbod bewindspersonen		26-3-2020	11:18	BZK	BZK	deels openbaar	10.2.e	
	mail	ja	RE_ Circulaire lobbyverbod bewindspersonen		26-3-2020	10:54	BZK	BZK	deels openbaar	10.2.e	
	mail	eerste	Circulaire lobbyverbod bewindspersonen		26-3-2020	10:12	BZK	BZK	deels openbaar	10.2.e	
18	mail	ja	FW_ Circulaire lobbyverbod bewindspersonen	1	25-9-2020	15:46	BZK	BZK	deels openbaar	10.2.e	
	mail	ja	RE_ Circulaire lobbyverbod bewindspersonen		26-3-2020	14:47	BZK	BZK	deels openbaar	10.2.e	
	mail	ja	RE_ Circulaire lobbyverbod bewindspersonen		26-3-2020	11:27	BZK	BZK	deels openbaar	10.2.e	
	mail	ja	RE_ Circulaire lobbyverbod bewindspersonen		26-3-2020	11:18	BZK	BZK	deels openbaar	10.2.e	
	mail	ja	RE_ Circulaire lobbyverbod bewindspersonen		26-3-2020	10:54	BZK	BZK	deels openbaar	10.2.e	
	mail	eerste	Circulaire lobbyverbod bewindspersonen		26-3-2020	10:12	BZK	BZK	deels openbaar	10.2.e	
18.1	bijlage		Oplegger IPIM 29 aug 2019 voorstel rijksregelingen integriteit		25-9-2020	15:46	BZK	BZK	deels openbaar	10.2.e	
19	mail	ja	Behoud inhoud sommige circulaires op terrein integriteit		28-9-2020	17:03	BZK	BZK	deels openbaar	10.2.e	
	mail	ja	Behoud inhoud sommige circulaires op terrein integriteit		28-9-2020	16:34	BZK	BZK	deels openbaar	10.2.e	
	mail	ja	Behoud inhoud sommige circulaires op terrein integriteit		28-9-2020	15:34	BZK	BZK	deels openbaar	10.2.e, 11.1 +10.2.g	
	mail	ja	Behoud inhoud sommige circulaires op terrein integriteit		28-9-2020	11:55	BZK	BZK	deels openbaar	10.2.e	
	mail	ja	Behoud inhoud sommige circulaires op terrein integriteit		28-9-2020	10:58	BZK	BZK	deels openbaar	10.2.e	
	mail	ja	Behoud inhoud sommige circulaires op terrein integriteit		28-9-2020	10:02	BZK	BZK	deels openbaar	10.2.e	
	mail	ja	Behoud inhoud sommige circulaires op terrein integriteit		28-9-2020	09:53	BZK	BZK	deels openbaar	10.2.e	
	mail	ja	Behoud inhoud sommige circulaires op terrein integriteit		25-9-2020	17:24	BZK	BZK	deels openbaar	10.2.e	
	mail	ja	Behoud inhoud sommige circulaires op terrein integriteit		17-1-2020	12:42	BZK	BZK	deels openbaar	10.2.e	
	mail	eerste	Behoud inhoud sommige circulaires op terrein integriteit		16-1-2020	16:17	BZK	BZK	deels openbaar	10.2.e	
20	mail	ja	Behoud inhoud sommige circulaires op terrein integriteit		28-9-2020	17:26	BZK	BZK	deels openbaar	10.2.e	
	mail	ja	Behoud inhoud sommige circulaires op terrein integriteit		28-9-2020	16:34	BZK	BZK	deels openbaar	10.2.e	
	mail	ja	Behoud inhoud sommige circulaires op terrein integriteit		28-9-2020	15:34	BZK	BZK	deels openbaar	10.2.e, 11.1 + 10.2.g	
	mail	ja	Behoud inhoud sommige circulaires op terrein integriteit		28-9-2020	11:55	BZK	BZK	deels openbaar	10.2.e	
	mail	ja	Behoud inhoud sommige circulaires op terrein integriteit		28-9-2020	10:58	BZK	BZK	deels openbaar	10.2.e	
	mail	ja	Behoud inhoud sommige circulaires op terrein integriteit		28-9-2020	10:02	BZK	BZK	deels openbaar	10.2.e	

	mail	ja	Behoud inhoud sommige circulaires op terrein integriteit		28-9-2020	09:53	BZK	BZK	deels openbaar	10.2.e	
	mail	ja	Behoud inhoud sommige circulaires op terrein integriteit		25-9-2020	17:24	BZK	BZK	deels openbaar	10.2.e	
	mail	ja	Behoud inhoud sommige circulaires op terrein integriteit		17-1-2020	12:42	BZK	BZK	deels openbaar	10.2.e	
	mail	eerste	Behoud inhoud sommige circulaires op terrein integriteit		16-1-2020	16:17	BZK	BZK	deels openbaar	10.2.e	
21	mail	ja	RE_ Behoud inhoud sommige circulaires op terrein integriteit		30-9-2020	12:17	BZK	BZK	deels openbaar	10.2.e	
	mail	ja	RE_ Behoud inhoud sommige circulaires op terrein integriteit		28-9-2020	09:53	BZK	BZK	deels openbaar	10.2.e	
	mail	ja	FW_ Behoud inhoud sommige circulaires op terrein integriteit		25-9-2020	17:24	BZK	BZK	deels openbaar	10.2.e	
	mail	ja	RE_ Behoud inhoud sommige circulaires op terrein integriteit		17-1-2020	12:42	BZK	BZK	deels openbaar	10.2.e	
	mail	eerste	Behoud inhoud sommige circulaires op terrein integriteit		16-1-2020	16:17	BZK	BZK	deels openbaar	10.2.e	
22	mail	ja	Circulaire lobbyverbod bewindspersonen		30-9-2020	12:38	BZK	BZK	deels openbaar	10.2.e	
	mail	ja	Circulaire lobbyverbod bewindspersonen		21-4-2020	17:20	BZK	BZK	deels openbaar	10.2.e	
	mail	ja	Circulaire lobbyverbod bewindspersonen		21-4-2020	16:33	BZK	BZK	deels openbaar	10.2.e	
	mail	ja	Circulaire lobbyverbod bewindspersonen		20-4-2020	15:50	BZK	BZK	deels openbaar	10.2.e	
	mail	ja	Circulaire lobbyverbod bewindspersonen		20-4-2020	15:36	BZK	BZK	deels openbaar	10.2.e	
	mail	ja	Circulaire lobbyverbod bewindspersonen		20-4-2020	14:50	BZK	BZK	deels openbaar	10.2.e	
	mail	ja	Circulaire lobbyverbod bewindspersonen		20-4-2020	14:48	BZK	BZK	deels openbaar	10.2.e	
	mail	ja	Circulaire lobbyverbod bewindspersonen		20-4-2020	11:05	BZK	BZK	deels openbaar	10.2.e	
	mail	ja	Circulaire lobbyverbod bewindspersonen		26-3-2020	11:29	BZK	BZK	deels openbaar	10.2.e	
	mail	ja	Circulaire lobbyverbod bewindspersonen		26-3-2020	11:18	BZK	BZK	deels openbaar	10.2.e	
	mail	ja	Circulaire lobbyverbod bewindspersonen		26-3-2020	10:54	BZK	BZK	deels openbaar	10.2.e	
	mail	eerste	Circulaire lobbyverbod bewindspersonen		26-3-2020	10:12	BZK	BZK	deels openbaar	10.2.e	
23	mail	ja	lobbyverbod in Oekaze?	2	30-9-2020	16:08	BZK	BZK	deels openbaar	10.2.e	
	mail	eerste	lobbyverbod in Oekaze?		30-9-2020	16:05	BZK	BZK	deels openbaar	10.2.e	
23.1	bijlage: mail	ja	Behoud inhoud sommige circulaires op terrein integriteit		28-9-2020	17:26	BZK	BZK	deels openbaar	10.2.e, 11.1 + 10.2.g, buiten reikwijdte WOB-verzoek	zie stuk nr. 20
23.2	bijlage: mail	ja	Circulaire lobbyverbod bewindspersonen		30-9-2020	15:53	BZK	BZK	deels openbaar	10.2.e	zie stuk nr. 22
24	mail	ja	Circulaire lobbyverbod bewindspersonen		30-9-2020	16:11	BZK	BZK	deels openbaar	10.2.e	
	mail	ja	Circulaire lobbyverbod bewindspersonen		30-9-2020	15:37	BZK	BZK	deels openbaar	10.2.e	
	mail	ja	Circulaire lobbyverbod bewindspersonen		30-9-2020	15:03	BZK	BZK	deels openbaar	10.2.e	
	mail	ja	Circulaire lobbyverbod bewindspersonen		30-9-2020	12:38	BZK	BZK	deels openbaar	10.2.e	
	mail	ja	Circulaire lobbyverbod bewindspersonen		21-3-2020	17:20	BZK	BZK	deels openbaar	10.2.e	
	mail	ja	Circulaire lobbyverbod bewindspersonen		21-3-2020	16:33	BZK	BZK	deels openbaar	10.2.e	
	mail	ja	Circulaire lobbyverbod bewindspersonen		20-4-2020	15:50	BZK	BZK	deels openbaar	10.2.e	
	mail	ja	Circulaire lobbyverbod bewindspersonen		20-4-2020	15:36	BZK	BZK	deels openbaar	10.2.e	
	mail	ja	Circulaire lobbyverbod bewindspersonen		20-4-2020	14:50	BZK	BZK	deels openbaar	10.2.e	
	mail	ja	Circulaire lobbyverbod bewindspersonen		20-4-2020	14:48	BZK	BZK	deels openbaar	10.2.e	
	mail	ja	Circulaire lobbyverbod bewindspersonen		20-4-2020	11:05	BZK	BZK	deels openbaar	10.2.e	
	mail	ja	Circulaire lobbyverbod bewindspersonen		26-3-2020	11:29	BZK	BZK	deels openbaar	10.2.e	
	mail	ja	Circulaire lobbyverbod bewindspersonen		26-3-2020	11:18	BZK	BZK	deels openbaar	10.2.e	
	mail	ja	Circulaire lobbyverbod bewindspersonen		26-3-2020	10:54	BZK	BZK	deels openbaar	10.2.e	
	mail	eerste	Circulaire lobbyverbod bewindspersonen		26-3-2020	10:12	BZK	BZK	deels openbaar	10.2.e	

25	mail	ja	lobbyverbod in Oekaze?		1-10-2020	08:55	BZK	BZK	deels openbaar	10.2.e	
	mail	ja	lobbyverbod in Oekaze?		30-9-2020	16:08	BZK	BZK	deels openbaar	10.2.e	
	mail	eerste	lobbyverbod in Oekaze?		30-9-2020	16:05	BZK	BZK	deels openbaar	10.2.e	
26	mail	ja	lobbyverbod in Oekaze?		16-10-2020	09:45	BZK	BZK	deels openbaar	10.2.e	
	mail	ja	lobbyverbod in Oekaze?		15-10-2020	16:59	BZK	BZK	deels openbaar	10.2.e	
	mail	ja	lobbyverbod in Oekaze?		15-10-2020	16:01	BZK	BZK	deels openbaar	10.2.e	De bijlage waar hier naar verwezen wordt betreft een concepttekst die geheel buiten het WOB verzoek valt (niet bijgevoegd)
	mail	ja	lobbyverbod in Oekaze?		14-10-2020	17:35	BZK	BZK	deels openbaar	10.2.e	
	mail	ja	lobbyverbod in Oekaze?		1-10-2020	08:55	BZK	BZK	deels openbaar	10.2.e	
	mail	ja	lobbyverbod in Oekaze?		30-9-2020	16:08	BZK	BZK	deels openbaar	10.2.e	
	mail	eerste	lobbyverbod in Oekaze?		30-9-2020	16:05	BZK	BZK	deels openbaar	10.2.e	
27	mail	ja	lobbyverbod in Oekaze?		16-10-2020	12:31	BZK	BZK	deels openbaar	10.2.e	
	mail	ja	lobbyverbod in Oekaze?		16-10-2020	11:24	BZK	BZK	deels openbaar	10.2.e	
	mail	ja	lobbyverbod in Oekaze?		16-10-2020	09:45	BZK	BZK	deels openbaar	10.2.e	
	mail	ja	lobbyverbod in Oekaze?		15-10-2020	16:59	BZK	BZK	deels openbaar	10.2.e	
	mail	ja	lobbyverbod in Oekaze?		15-10-2020	16:01	BZK	BZK	deels openbaar	10.2.e	De bijlage waar hier naar verwezen wordt betreft een concepttekst die geheel buiten het WOB verzoek valt (niet bijgevoegd)
	mail	ja	lobbyverbod in Oekaze?		14-10-2020	17:35	BZK	BZK	deels openbaar	10.2.e	
	mail	ja	lobbyverbod in Oekaze?		1-10-2020	08:55	BZK	BZK	deels openbaar	10.2.e	
	mail	ja	lobbyverbod in Oekaze?		30-9-2020	16:08	BZK	BZK	deels openbaar	10.2.e	
	mail	eerste	lobbyverbod in Oekaze?		30-9-2020	16:05	BZK	BZK	deels openbaar	10.2.e	
28	mail	ja	lobbyverbod in Oekaze?		19-10-2020	16:44	BZK	BZK	deels openbaar	10.2.e	
	mail	ja	lobbyverbod in Oekaze?		19-10-2020	16:44	BZK	BZK	deels openbaar	10.2.e	
	mail	ja	lobbyverbod in Oekaze?		19-10-2020	15:16	BZK	BZK	deels openbaar	10.2.e	
	mail	ja	lobbyverbod in Oekaze?		16-10-2020	11:24	BZK	BZK	deels openbaar	10.2.e	
	mail	ja	lobbyverbod in Oekaze?		16-10-2020	09:45	BZK	BZK	deels openbaar	10.2.e	
	mail	ja	lobbyverbod in Oekaze?		15-10-2020	16:59	BZK	BZK	deels openbaar	10.2.e	
	mail	ja	lobbyverbod in Oekaze?		15-10-2020	16:01	BZK	BZK	deels openbaar	10.2.e	De bijlage waar hier naar verwezen wordt betreft een concepttekst die geheel buiten het WOB verzoek valt (niet bijgevoegd)
	mail	ja	lobbyverbod in Oekaze?		14-10-2020	17:35	BZK	BZK	deels openbaar	10.2.e	
	mail	ja	lobbyverbod in Oekaze?		1-10-2020	08:55	BZK	BZK	deels openbaar	10.2.e	
	mail	ja	lobbyverbod in Oekaze?		30-9-2020	16:08	BZK	BZK			
	mail	eerste	lobbyverbod in Oekaze?		30-9-2020	16:05	BZK	BZK	deels openbaar	10.2.e	
29	mail	ja	lobbyverbod in Oekaze?		20-10-2020	10:06	BZK	BZK	deels openbaar	10.2.e	
	mail	ja	lobbyverbod in Oekaze?		20-10-2020	09:50	BZK	BZK	deels openbaar	10.2.e	verwezen wordt naar het gaan maken van een nota; die nota is nr 30
	mail	ja	lobbyverbod in Oekaze?		19-10-2020	16:43	BZK	BZK	deels openbaar	10.2.e	
	mail	ja	lobbyverbod in Oekaze?		19-10-2020	15:16	BZK	BZK	deels openbaar	10.2.e	
	mail	ja	lobbyverbod in Oekaze?		16-10-2020	11:24	BZK	BZK	deels openbaar	10.2.e	
	mail	ja	lobbyverbod in Oekaze?		16-10-2020	09:45	BZK	BZK	deels openbaar	10.2.e	
	mail	ja	lobbyverbod in Oekaze?		15-10-2020	16:59	BZK	BZK	deels openbaar	10.2.e	
	mail	ja	lobbyverbod in Oekaze?		15-10-2020	16:01	BZK	BZK	deels openbaar	10.2.e	De bijlage waar hier naar verwezen wordt betreft een concepttekst die geheel buiten het WOB verzoek valt (niet bijgevoegd)
	mail	ja	lobbyverbod in Oekaze?		14-10-2020	17:35	BZK	BZK	deels openbaar	10.2.e	
	mail	ja	lobbyverbod in Oekaze?		1-10-2020	08:55	BZK	BZK	deels openbaar	10.2.e	
30	word document		(Concep)t Nota Circulaire lobbyverbod bewindspersonen onterecht vervallen	1	21-10-2020		BZK	BZK	deels openbaar	10.2.e	Betreft definitief concept afgedaan op directieniveau (niet gezien door DG)
	mail	ja	RE_ beleidskaders en circulaires		26-10-2020	11:19	BZK	BZK	deels openbaar	10.2.e	
	mail	eerste	beleidskaders en circulaires		26-10-2020	09:42	BZK	BZK	deels openbaar	10.2.e	
30.1	bijlage, mail	ja	OECD-survey Follow up on your answers		11-8-2021	15:30	BZK	BZK	deels openbaar	10.2.e	De datum van 11 augustus 2021 is de datum van behandeling WOB verzoek (stuk intern doorgestuurd)
	mail	ja	OECD-survey Follow up on your answers		25-9-2020	17:28	BZK	BZK	deels openbaar	10.2.e	
	mail	ja	OECD-survey Follow up on your answers		23-9-2020	10:40	BZK	BZK	deels openbaar	10.2.e	
	mail	ja	OECD-survey Follow up on your answers		5-8-2020	09:01	BZK	BZK	deels openbaar	10.2.e	

[illegible]

Tijdslijn circulaire lobbyverbod

periode WOB verzoek: 2019 – 13 juli 2021 (stukken uit deze periode gaan mee met het WOB besluit)

Datum	Acties / Interne communicatie	Mijlpaal / Externe communicatie
17 november 2016		Initiatiefnota van de leden Bouwmeester en Oosenbrug: "Lobby in daglicht: luisteren en laten zien" (Kamerstuk 34376, 4).
Eind 2016		Instemming Eerste Kamer met initiatiefwetsvoorstel normalisering rechtspositie ambtenaren
28 maart 2017		Publicatie Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (Wnra) in Staatsblad (2017, 123)
2017-2020	Implementatie Wnra (o.m. aanpassing van ca. 90 wetten, omzetting interne regelingen, van ARAR naar Cao Rijk)	
2017	Actualisatieronde Gedragscode Integriteit Rijk	
18 oktober 2017		Publicatie circulaire lobbyverbod in Staatscourant (2017, 58811); inwerkingtreding 1 oktober 2017.
12 december 2017		Publicatie Gedragscode Integriteit Rijk (GIR) 2017/2018 in Staatscourant (2017, 71100). Hierin is niet specifiek iets

		<p>geregeld voor omgang met lobbyisten. Wel staat onder 3.1 van de GIR (onafhankelijkheid en onpartijdigheid): <i>Je kunt ook onder druk gezet worden of verleid worden door anderen om in jouw werk hun belangen te dienen. Belangenverstrengeling, of zelfs de schijn ervan, moet je zien te voorkomen. Praat erover. Door op tijd in te grijpen neem je jezelf en de organisatie in bescherming.</i></p>
2019	Actualisatieronde Gedragscode Integriteit Rijk in verband met noodzakelijke technische omzetting als gevolg van Wnra	
29 augustus 2019	Agendering voorstel m.b.t. (6) rijksregelingen integriteit (w.o. circulaire lobbyverbod) voor periode na 1 januari 2020 in het ambtelijk Interdepartementaal Platform Integriteitsmanagement (IPIM). IPIM standpunt circulaire lobbyverbod luidt: <i>Handhaven; bevat recent beleid dat voor het eerst in de GIR 2020 wordt opgenomen en voegt daar relevante juridische informatie aan toe.</i>	
26 september 2019		Ondertekening CAO Rijk (looptijd 1 januari 2020 tot 1 juli 2020).
20 november 2020	Agendering voorstel (25) circulaires met concrete normen op terrein van arbeidsvoorwaarden en rechtspositie na invoering Wnra (w.o. rijksregelingen integriteit) in het ambtelijk	

	<p>Interdepartementaal Platform Arbeidsvoorwaarden en Rechtspositie (IPRA). Gewerkt wordt met een lijst waarin onderscheid wordt gemaakt tussen wat inhoudelijk terugkomt (A) en wat niet terugkomt (B). <i>Hiermee komt duidelijkheid voor alle organisaties binnen de sector Rijk over wat naast de CAO Rijk rijksbreed geldt. Er komt dus geen rijksbreed personeelsreglement. Wellicht kan wel in het personeelsreglement worden verwezen naar rijksbrede kaders (zoals gepubliceerd in bijv. de Staatscourant of op Rijksportaal).</i></p> <p>Onder A, nr. 11 van de lijst staat over het lobbyverbod bewindspersonen: <i>De inhoud kan (vooralsnog) worden opgenomen in een beleidskader maar leent zich mogelijk (deels) voor opname in de Gedragscode Integriteit Rijk en andere gedragscodes integriteit binnen het Rijk. In het verslag staat nog: (...) meldt dat wordt getracht (dat) alle rijksbrede afspraken zo snel mogelijk worden aangepast aan de privaatrechtelijke werkelijkheid, waar dat nog niet is gebeurd. In de allerlaatste Eindejaarscirculaire volgt een uitspraak over wat wel (en hoe) en niet geldt.</i></p>	
30 december 2019		<p>Publicatie Eindejaarscirculaire in de Staatscourant (2019, nr. 70941). Onder Overige circulaire staat hierin vermeld: <i>Naast deze jaarlijkse informatieve</i></p>

		<p><i>circulaire zijn er circulaires met rijksbrede normen op het terrein van arbeidsvoorwaarden en rechtspositie. Met het oog op de komst van de Wnra en de CAO Rijk worden deze circulaires die in de bijlage zijn vermeld ingetrokken. Van al deze circulaires is bezien of de inhoud moet terugkomen en in welke vorm dat het beste kan. Dit kan zowel zijn als beleidskader (ofwel: interne regeling), als handreiking of als onderdeel van een volgende CAO Rijk in geval de inhoud materieel een arbeidsvoorwaardelijke aanspraak betreft. In de bijlage is dit vermeld.</i></p> <p>In de bijlage staat de circulaire lobbyverbod bewindspersonen vermeld onder categorie A: Circulaires die worden ingetrokken maar waarvan de inhoud geactualiseerd (deels) terugkomt (hoe staat niet vermeld).</p>
31 december 2019		Publicatie Gedragscode Integriteit Rijk 2020 in Staatscourant (2019, nr. 71141)
1 januari 2020		Inwerkingtreding Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (Wnra).
16 januari 2020	Start ambtelijk afstemmingstraject over vorm waarin (3) integriteitsregelingen inhoudelijk terug moeten komen, w.o. circulaire lobbyverbod. Geopperd wordt dat het naar aard goed past bij de Aanwijzingen	

	contacten externen rijksambtenaren, zodat een aanwijzing wellicht meer voor de hand ligt dan een beleidskader. Suggestie om het mee te laten nemen in actuele wijzing van de Oekaze Kok en evt. voor de tussentijd te regelen in een beleidskader.	
4 februari 2020	Actielijst (19) rijksregelingen die inhoudelijk terugkomen. Onder 11, Lobbyverbod bewindspersonen: <i>Op zich eenvoudige herschrijfactie, maar in samenwerking met DGBK (inhoud is daarvan afkomstig) en (naam). Relatie met Gedragscode Integriteit Rijk. Mogelijk komt inhoud terug als circulaire aangezien verplichtingen ambtenaren hieromtrent feitelijk zijn gebaseerd op de integriteitsbepalingen van de Ambtenarenwet 2017. Daarnaast is er een relatie met de "Oekaze Kok" (geen contacten ambtenaren met Tweede Kamer) waarvan de inhoud moet worden aangepast (voortouw CZW en ministerie AZ). Prio/planning: Medium, afstemming wel binnenkort oppakken. Circulaire heeft van SDU geen zichtbaar kenmerk "vervallen" gekregen.</i>	
26 maart 2020	Beleidsmatige wens geuit vanuit zowel DGOO als DGBRW aan werkgroep die zich bezighoudt met de wijziging van de Aanwijzingen externe contacten rijksambtenaren ("Oekaze Kok") om het lobbyverbod daarin mee te nemen. Uit	

	mailwisseling blijkt dat eerst nog sprake is van onduidelijkheid tussen collega's over status lobbyverbod op dat moment in circulaire, Gedragscode Integriteit Rijk en Kamerbrief.	
20 en 21 april 2020	Na aanvankelijke onduidelijkheid bij werkgroep over verband lobbyverbod bewindspersonen en de Aanwijzingen externe contacten rijksambtenaren, bevestiging vanuit werkgroep dat zij het lobbyverbod zullen meenemen in de werkgroep.	
3, 4, en 5 augustus; 23 en 25 september	Interne mailwisseling over OECD Survey en constatering "per abuis vervallen lobbyverbod"	
25 september 2020	Constatering vanuit beleidsdirecties dat het lobbyverbod "tussen wal en schip is beland".	
28 september 2020	In het kader van ambtelijke uitwerking aanbevelingen GRECO een verband gelegd met (onduidelijke) status lobbyverbod. Vanuit beleidsdirecties DGBRW en DGOO in interne mailwisseling aangegeven dat het lobbyverbod nog geldt, onder verwijzing naar Kamerbrief (DGBRW) en Gedragscode (DGOO).	
30 september 2020	Opnieuw beleidsmatige conclusie dat meenemen in wijziging van de Aanwijzingen gewenst is; verkenning alternatief van beleidskader. Ook interne constatering dat nog niet alle vervallen regelingen die inhoudelijk moeten terugkomen (als	

	beleidskader of handreiking, of cao-tekst), zijn omgezet. (<i>"Slechts één gereed, aan de rest wordt nog gewerkt"</i>).	
1, 16, 19, 20 en 21 oktober 2020	<p>Wisseling contactpersoon werkgroep.</p> <p>Concepttekst nieuwe Aanwijzingen externe contacten rijksambtenaren is gereed.</p> <p>Constatering dat lobbyverbod daar niet in is meegenomen en dat dit ook niet meer kan in de (eind)fase van het proces.</p> <p>Overweging vanuit beleidsdirectie DGBRW om nog ultieme escalatiepoging te doen middels een conceptnota aan DGBRW; is op directieniveau van afgezien en daarom niet meer uitgegaan naar de DG. In conceptnota is opgenomen: <i>Het lobbyverbod is nog altijd staand beleid. (...) Naar het lobbyverbod wordt nog altijd verwezen in een brief aan de Eerste en Tweede Kamer, de Gedragscode Integriteit Rijk en in een passage in het Handboek aantredende bewindspersonen ('blauwe boek') maar is nu dus onverhoopt tussen wal en schip beland. In de concept-kabinetsreactie voor de GRECO wordt het lobbyverbod ook nog prominent aangehaald. Het lijkt dus voor de minister lastig uitlegbaar (GRECO en Kamer) als het lobbyverbod zonder expliciete besluitvorming en onbedoeld is ingetrokken.</i></p> <p>Herbezinning op alsnog omzetten in beleidskader.</p>	

25 en 26 oktober 2020	<p>Afstemming op directieniveau: te laat voor huidige wijziging Aanwijzingen en evt. op later moment corrigeren.</p> <p>Mailwisseling tussen beleidsdirecties DGOO en DGBRW over vervolg: technische omzetting door DGOO in beleidskader, mits beleid inhoudelijk niet is gewijzigd.</p> <p>Constatering dat op rijksportaal de circulaire lobbyverbod nog onder beleidskaders vermeld staat met de toevoeging: <i>"Vanwege de invoering van de Wnra en de komst van de CAO Rijk zijn deze circulaires ingetrokken en worden de daarin opgenomen normen in de loop van dit jaar op een andere wijze verankerd. Afhankelijk van de inhoud wordt per circulaire bezien in welke vorm dat het beste kan. Dit kan zijn als beleidskader, als handreiking, maar ook als onderdeel van een volgende CAO Rijk ingeval de inhoud materieel een arbeidsvoorwaardelijke aanspraak betreft."</i></p>	
26 november en 1 december 2020	<p>Interne terugkoppeling uit GRECO-werkgroep, waaruit blijkt dat n.a.v. aanbevelingen GRECO wordt gewerkt aan beleidswijziging vanuit DGBRW. Heeft gevolgen voor omzetting naar beleidskader door DGOO.</p>	
16 december 2020		<p>Kamerbrief Aanbieding herziene Aanwijzingen voor de externe contacten van rijksambtenaren (2020D52719)</p>

28 december 2020		Publicatie regeling tot vaststelling van de Aanwijzingen voor externe contacten van rijksambtenaren in Staatscourant (2020, nr. 68088)
9 februari en 1 maart 2021	Verkenning opties juridische vormgeving voor omzetting circulaire lobbyverbod. Conclusie is (wederom) vastleggen in een ministeriële regeling á la Aanwijzingen.	
3 juni 2021	<p>Toelichtende nota van DGOO (in afstemming met DGBRW en Directie CZW) aan Minister BZK over Artikel Volkskrant lobbyverbod. Uiteenzetting over status en vormgeving lobbyverbod. Conclusie: <i>Met de intrekking van de circulaire is het lobbyverbod niet vervallen. Het lobbyverbod is gebaseerd op een kamerbrief van de Minister van BZK uit 2017 en als norm nog steeds van toepassing. De juridische vormgeving was vervat in een contactverbod voor rijksambtenaren en kenbaar gemaakt in de rijksdienst met een circulaire. De circulaire was dus een middel om medewerkers bekend te maken met de norm, zij was zelf niet de norm. Het lobbyverbod is nog kenbaar in de Gedragscode Integriteit Rijk en het handboek voor bewindspersonen. In het kader van de GRECO aanbevelingen wordt gewerkt aan integriteitsbeleid voor gewezen bewindspersonen. In dat verband wordt ook bekeken of het bestaande lobbyverbod</i></p>	

	<i>aanpassing behoeft. Daarmee kan de circulaire worden vervangen.</i>	
6 juli 2021		Kamerbrief Nalevingsverdrag GRECO 5 ^e evaluatie ronde (2021D27466)
13 juli 2021		Beantwoording Kamervragen Van Baarle en Sneller over berichtgeving regels voor lobbyisten (2021D29059)

> Retouradres Postbus 20011 2500 EA Den Haag

Bureau ABD
Postbus 20011
2500 EA Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Contactpersoon

10.2a 10.2a

Kenmerk

Uw kenmerk

Datum <datum>
Betreft Uw ontslag als minister/staatssecretaris van/voor <naam>

Geachte heer/mevrouw <naam>.

Bij Koninklijk Besluit van <datum KB> heeft 10.2.e u met ingang van <datum ontslag> ontslag verleend.

De belangrijkste zaken die verband houden met uw ontslag worden hieronder kort beschreven. In de bijlage wordt meer uitgebreid ingegaan op de financiële aspecten van uw ontslag. Daarnaast treft u als bijlage aan de brochure "*Sollicitatieplicht en outplacement voor politieke ambtsdragers (tweede, gewijzigde druk)*" van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties¹.

Verstreckte faciliteiten en voorzieningen

Voor de aan u verstrekte faciliteiten en voorzieningen op het gebied van informatie en communicatie, woning en beveiliging, dienstvervoer, toegangspas en dergelijke is het ministerie van <naam departement> verantwoordelijk. Voor vragen is uw aanspreekpunt <naam>, <functie>, <directie> van het ministerie van <naam departement> <contactgegevens contactpersoon>.

Bureau Algemene Bestuursdienst en APG

Het Bureau Algemene Bestuursdienst (Bureau ABD) is uw aanspreekpunt voor aangelegenheden die uw bezoldiging en arbeidsvoorwaarden betreffen. Voor vragen over uw Appa-uitkering en Appa-pensioen is APG te Heerlen het aanspreekpunt: 10.2d, senior pensioenadviseur bij APG 10.2e@apg.nl) of 10.2d, senior pensioenadviseur bij APG 10.2e@apg.nl).

Bezoldiging

U heeft tot de dag van uw ontslag aanspraak op uw bezoldiging, inclusief de vaste kostenvergoeding. Dat wil zeggen dat uw bezoldiging wordt berekend en betaald tot de dag van uw ontslag. Uitgaande van ontslag per <datum ontslag> ontvangt u in de maand <maand + jaar> uw naar rato opgebouwde vakantie-uitkering en

¹ Deze brochure is ook te vinden op www.rijksoverheid.nl (zoekterm: outplacement politieke ambtsdragers)

eindejaarsuitkering, verminderd met de in <maand> over de periode <data periode> te veel betaalde bezoldiging en vaste kostenvergoeding.

Datum

Appa-uitkering

Kenmerk

Vanaf de dag van uw ontslag als minister heeft u aanspraak op een uitkering ingevolge de Algemene pensioenwet politieke ambtsdragers (Appa). Ook indien u direct na uw ontslag een andere werkkring heeft. Deze uitkering wordt uitgevoerd door APG (en niet het UWV). Van APG ontvangt u een brief met informatie over het recht op een uitkering, de voorwaarden ervan en een verzoek om opgave van een bankrekeningnummer. Het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties zorgt voor de aanmelding bij APG. U hoeft dus zelf geen aanvraag in te dienen.

De hoogte van uw uitkering is gedurende het eerste jaar 80% van de berekeningsgrondslag en vervolgens 70%. De berekeningsgrondslag is de som van de bezoldiging (wedde), de eindejaarsuitkering en het vakantiegeld. De vaste kostenvergoeding maakt geen deel uit van de berekeningsgrondslag. De uitkeringsduur bedraagt minimaal twee jaar en maximaal drie jaar en twee maanden. De duur van uw uitkering wordt vastgesteld door APG op basis van uw ambtstermijn(en). Gedurende de uitkeringsperiode worden uw eventuele nieuwe inkomsten verrekend met de uitkering. APG stuurt u maandelijks een inkomstenformulier waarop u uw inkomsten moet aangeven.

Meer informatie over de Appa-uitkering, waaronder het verrekenen van inkomsten, vindt u in de bijlage en op www.mijnappa.nl

Sollicitatieplicht en loopbaanbegeleiding

APG informeert u over de sollicitatieplicht en loopbaanbegeleiding. Indien u drie maanden na de ontslagdatum nog geen passend werk heeft gevonden, geldt een sollicitatieplicht. Dit is de plicht om passend werk te zoeken en te aanvaarden. Daartoe stelt u samen met een re-integratiebureau een re-integratieplan op. Als u dat plan uitvoert, voldoet u aan de sollicitatieplicht. Het re-integratiebureau begeleidt u ook bij de verdere uitvoering van het plan. Dit wordt in beginsel verzorgd door het bureau Van Ede & Partners. U kunt onder voorwaarden ook voor een ander re-integratiebureau kiezen. Neem daarvoor contact op met APG. Hoewel er de eerste drie maanden na uw ontslag geen sollicitatieplicht geldt, kunt u desgewenst ook eerder in gesprek treden met het re-integratiebureau. Indien u dat wenst, bent u in aanvulling op de begeleiding eveneens beschikbaar voor persoonlijke loopbaangesprekken.

Meer informatie over de sollicitatieplicht en loopbaanbegeleiding vindt u in de bijgaande brochure "Sollicitatieplicht en outplacement voor politieke ambtsdragers (tweede gewijzigde druk)" en op www.mijnappa.nl.

Waardeoverdracht Appa-pensioen

In de Appa is de mogelijkheid opgenomen van waardeoverdracht. Als u een functie gaat vervullen buiten de politiek, kunt u uw in het kader van de Appa opgebouwde pensioenaanspraken meenemen naar de pensioenverzekeraar of het pensioenfonds van uw nieuwe werkgever voor zover dat pensioenfonds niet in onderdekking verkeert. U kunt zich voor vragen over uw pensioen en waardeoverdracht rechtstreeks wenden tot eerder genoemde 10.2a van APG.

Meer informatie over Appa-pensioen en waardeoverdracht vindt u in de bijlage en op www.mijnappa.nl.

Datum

Kenmerk

Geheimhoudingsverplichting en aanvaarding van een nieuwe functie

Voor oud-bewindspersonen gelden geheimhoudingsverplichtingen met betrekking tot staatsgeheimen en ambtsgeheimen. Schending van deze verplichtingen wordt gesanctioneerd in artikel 98 e.v. en artikel 272 van het Wetboek van Strafrecht. Daarnaast is het gewenst dat een oud-bewindspersoon bij het aanvaarden van een functie na afloop van zijn ambtsperiode zo handelt dat daarmee niet de schijn wordt gewekt dat hij tijdens zijn ambtsuitoefening onzuiver heeft gehandeld of dat hij verkeerd omgaat met de kennis die hij tijdens die periode heeft opgedaan (zie ook de brief van de minister-president van 20 december 2002, TK 2002-2003, 28754, nr. 1). Deze gedragsregels voor bewindspersonen na afloop van hun ambtsperiode zijn destijds door de formateur onder uw aandacht gebracht. In dat verband wordt nog expliciet gewezen op het lobbyverbod voor bewindspersonen (zie brief van 18 mei 2017 van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties aan de Tweede Kamer). Op grond van dit verbod zullen ministeries niet in gesprek gaan met een oud-bewindspersoon als deze gaat lobbyen voor een bedrijf, semipublieke organisatie of lobbyorganisatie op het beleidsterrein van de voormalige minister of staatssecretaris. Het gaat om een periode van twee jaar na aftreden.

Het is aan u als oud-bewindspersoon, de organisatie waarin u dan werkzaam bent en het overheidsorgaan waarmee vanuit de nieuwe functie zakelijke contacten worden gelegd, aan deze uitgangspunten in de praktijk gestalte te geven. Van alle betrokkenen mag worden verwacht dat zij publiekelijk kunnen verantwoorden hoe met een mogelijke samenloop van belangen is omgegaan.

Collectieve verzekering

Als u deelneemt aan een collectieve verzekering via een stichting Collectieve Verzekering van een departement, bijvoorbeeld voor ziektekosten, kunt u deze verzekering na uw ontslag meestal niet meer laten doorlopen. Ik adviseer u daarover te informeren bij uw collectieve verzekering.

Vragen?

Ik vertrouw erop u hiermee naar genoegten te hebben geïnformeerd. Indien u vragen heeft, kunt u zich wenden tot

10.2a

van de afdeling Werkgeverschap bij Bureau ABD.

Hoogachtend,

Bram de Klerck
Directeur-generaal voor de Algemene Bestuursdienst

Van: [REDACTED] 10.2.e
Aan: [REDACTED] 10.2.e
Onderwerp: RE: Rijkscirculaires integriteit en klachtenregeling
Datum: donderdag 15 augustus 2019 18:46:31

Ik heb er nog een: de circulaire lobbyverbod bewindspersonen van oktober 2017.

Verzonden met BlackBerry Work
 (www.blackberry.com)

Van: [REDACTED] 10.2.e
Datum: donderdag 15 aug. 2019 6:03 PM
Aan: [REDACTED] 10.2.e
Onderwerp: RE: Rijkscirculaires integriteit en klachtenregeling

Hoi [REDACTED] 10.2.e,
 Fijn dat je op de lijn komt
 Ik hoop er volgende week op terug te komen

[REDACTED] 10.2.e

Van: [REDACTED] 10.2.e
Verzonden: donderdag 15 augustus 2019 17:55
Aan: [REDACTED] 10.2.e
Onderwerp: FW: Rijkscirculaires integriteit en klachtenregeling

Hoi [REDACTED] 10.2.e,
 Mij staat bij dat jij je bezig houdt met de omzetting van de rijkscirculaires die vanwege de Wnra komen te vervallen. Voor integriteit zijn er enkele rijkscirculaires, waarover eerder is afgesproken dat we in het IPIM zouden agenderen wat we daar nog mee willen.
 Uit de GIR haal ik verwijzingen naar onderstaande rijkscirculaires en de klachtenregeling seksuele intimidatie (die naar ik heb begrepen NIET van rechtswege vervalt). Is dit overzicht volgens jou compleet?
 Het onderwerp zal op 29 augustus in het IPIM worden besproken. Ik zal dat kort voorbereiden met een advies.
 M.i. kunnen de circulaire over geschenken en aanvulling modelgedragscode verdwijnen. Dit is of wordt uitputtend geregeld in de GIR. De circulaire nevenwerkzaamheden en ongewenste privécontacten lijken me goed om in een andere vorm te behouden, omdat deze grondwettelijke aspecten hebben en CZW uitdrukkelijk bij die circulaire betrokken is geweest. En de GIR is nu eenmaal geen juridisch document.
 Wat betreft de klachtenregeling weet ik het nog niet, ministeries hebben als het goed is elk hun eigen regeling en ik weet niet of de rijksbrede daaraan nog iets toevoegt. Ik begrijp dat de klachtenregeling niet van rechtswege vervalt maar evt moet worden ingetrokken.
 Mijn vragen aan jou zijn:
 - zie ik nog iets over het hoofd?
 - heb jij hier zelf nog bepaalde gedachten bij?
 - als het bewaard moet blijven, hoe wordt het dan geregeld nu er kennelijk geen rijks personeelsreglement komt?
 Ik hoop dat je me snel verder kunt helpen hiermee ☺
 Ps. Zoals we eerder al bespraken wordt de GIR al omgezet per 1 jan 2020.

Groet,

[REDACTED] 10.2.e

Van: [REDACTED] 10.2.e
Verzonden: donderdag 15 augustus 2019 17:36
Aan: [REDACTED] 10.2.e
Onderwerp: RE: Rijkscirculaires integriteit en klachtenregeling

Hallo [REDACTED] 10.2.e,
 Dank!
 Groet,

[REDACTED] 10.2.e

Van: [redacted] 10.2.e

Verzonden: donderdag 15 augustus 2019 17:36

Aan: [redacted] 10.2.e

Onderwerp: Rijkscirculaires integriteit en klachtenregeling

Het gaat in elk geval om

- Circulaire Aanvaarding van geschenken door rijksambtenaren van 14 juli 1999
- Circulaire Nevenwerkzaamheden rijksambtenaren van 6 december 1994
- Circulaire Aanvulling Modelgedragscode Integriteit Sector Rijk en e-mailgedragslijn van 7 december 2009
- Circulaire Ongewenste privécontacten rijksambtenaren van 23 juli 2013
- Klachtenregeling seksuele intimidatie burgerlijk rijkspersoneel van 22 juli 1994 (nb deze vervalt niet van rechtswege)

Ik zal nog navragen of dit overzicht zo compleet is en we alles in beeld hebben.

Met vriendelijke groet,

[redacted] 10.2.e

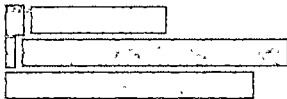
Afdeling Ambtelijk Vakmanschap en Rechtspositie

Directie Ambtenaar en Organisatie

Directoraat-Generaal Overheidsorganisatie (DGOO)

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Bezoekadres: Turfmarkt 147 2511 DP Den Haag

www.minbzk.nl

Van: 10.2.e
Aan: 10.2.e
Onderwerp: RE: Rijkscirculaires integriteit en klachtenregeling
Datum: donderdag 22 augustus 2019 13:34:31
Bijlagen: Oplegger IPIM 29 aug 2019 voorstel rijksregelingen integriteit.docx

---

Ha 10.2.e,
 Weet je al iets meer? Het IPIM overleg is over een week en ik moet een memo maken. Heb wel al een beginnetje gemaakt.

Groet,
 10.2.e.

Van: 10.2.e

Verzonden: donderdag 15 augustus 2019 18:03

Aan: 10.2.e

Onderwerp: RE: Rijkscirculaires integriteit en klachtenregeling

Hoi 10.2.e,
 Fijn dat je op de lijn komt.
 Ik hoop er volgende week op terug te komen.

10.2.e.

Van: 10.2.e

Verzonden: donderdag 15 augustus 2019 17:55

Aan: 10.2.e

Onderwerp: FW: Rijkscirculaires integriteit en klachtenregeling

Hoi 10.2.e,
 Mij staat bij dat jij je bezig houdt met de omzetting van de rijkscirculaires die vanwege de Wnra komen te vervallen. Voor integriteit zijn er enkele rijkscirculaires, waarover eerder is afgesproken dat we in het IPIM zouden agenderen wat we daar nog mee willen.
 Uit de GIR haal ik verwijzingen naar onderstaande rijkscirculaires en de klachtenregeling seksuele intimidatie (die naar ik heb begrepen NIET van rechtswege vervalt). Is dit overzicht volgens jou compleet?
 Het onderwerp zal op 29 augustus in het IPIM worden besproken. Ik zal dat kort voorbereiden met een advies.

M.i. kunnen de circulaire over geschenken en aanvulling modelgedragscode verdwijnen. Dit is of wordt uitputtend geregeld in de GIR. De circulaire nevenwerkzaamheden en ongewenste privécontacten lijken me goed om in een andere vorm te behouden, omdat deze grondwettelijke aspecten hebben en CZW uitdrukkelijk bij die circulaire betrokken is geweest. En de GIR is nu eenmaal geen juridisch document.

Wat betreft de klachtenregeling weet ik het nog niet, ministeries hebben als het goed is elk hun eigen regeling en ik weet niet of de rijksbrede daaraan nog iets toevoegt. Ik begrijp dat de klachtenregeling niet van rechtswege vervalt maar evt. moet worden ingetrokken.

Mijn vragen aan jou zijn:

- zie ik nog iets over het hoofd?
- heb jij hier zelf nog bepaalde gedachten bij?
- als het bewaard moet blijven, hoe wordt het dan geregeld nu er kennelijk geen rijkspersoneelsreglement komt?

Ik hoop dat je me snel verder kunt helpen hiermee ☺.

Ps. Zoals we eerder al bespraken wordt de GIR al omgezet per 1 jan 2020.

Groet,
 10.2.e

Van: 10.2.e

Verzonden: donderdag 15 augustus 2019 17:36

Aan: 10.2.e

Onderwerp: RE: Rijkscirculaires integriteit en klachtenregeling

Hallo 10.2.e,

Dank!

Groet,

10.2.e

Van: 10.2.e

Verzonden: donderdag 15 augustus 2019 17:36

Aan: 10.2.e

Onderwerp: Rijkscirculaires integriteit en klachtenregeling

Het gaat in elk geval om:

- Circulaire Aanvaarding van geschenken door rijksambtenaren van 14 juli 1999
- Circulaire Nevenwerkzaamheden rijksambtenaren van 6 december 1994
- Circulaire Aanvulling Modelgedragscode Integriteit Sector Rijk en e-mailgedragslijn van 7 december 2009
- Circulaire Ongewenste privécontacten rijksambtenaren van 23 juli 2013
- Klachtenregeling seksuele intimidatie burgerlijk rijkspersoneel van 22 juli 1994 (nb. deze vervalt niet van rechtswege)

Ik zal nog navragen of dit overzicht zo compleet is en we alles in beeld hebben.

Met vriendelijke groet,

10.2.e

Afdeling Ambtelijk Vakmanschap en Rechtspositie

Directie Ambtenaar en Organisatie

Directoraat-Generaal Overheidsorganisatie (DGOO)

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Bezoekadres: Turfmarkt 147 2511 DP Den Haag

www.minbzk.nl

Aan : Leden IPIM
Van : 10,2.e

Betreft: Voorstel rijksregelingen integriteit na inwerkingtreding Wnra per 1-1-2020

Met de inwerkingtreding van de Wnra vervallen de rijkscirculaires van rechtswege per 1-1-2020. Een paar rijkscirculaires hebben betrekking op integriteit. Sommige daarvan zijn al behoorlijk gedateerd. De vraag ligt voor of we de circulaire in een andere vorm willen handhaven of niet.

Daarnaast is er op rijksniveau een klachtenregeling voor seksuele intimidatie. Deze regeling vervalt niet van rechtswege, maar kan eventueel per 1-1-2020 worden ingetrokken als daar aanleiding voor is.

Hieronder een overzicht van de betreffende rijksregelingen met een voorstel voor al dan niet handhaven.

Onderwerp:	Voorstel/advies:
1. Circulaire Aanvaarding van geschenken door rijksambtenaren van 14 juli 1999	Laten vervallen; is nu uitputtend geregeld in de GIR 2020
2. Circulaire Aanvulling Modelgedragscode Integriteit Sector Rijk en e-mailgedragslijn van 7 december 2009	Laten vervallen; voegt niets meer toe aan huidige GIR
3. Circulaire Nevenwerkzaamheden rijksambtenaren van 6 december 1994	Handhaven; raakt aan grondrechten en bevat relevante juridische toelichting
4. Circulaire Ongewenste privécontacten rijksambtenaren van 23 juli 2013	Handhaven; raakt aan grondrechten en bevat relevante juridische toelichting
5. Circulaire lobbyverbod bewindspersonen van 1 oktober 2017	Handhaven; bevat recent beleid dat voor het eerst in de GIR 2020 wordt opgenomen en voegt daar relevante juridische informatie aan toe.
6. Klachtenregeling seksuele intimidatie burgerlijk rijkspersoneel van 22 juli 1994 (nb. deze vervalt niet van rechtswege)	?? Kan vervallen als het is verouderd c.q. niets toevoegt aan huidige departementale klachtenregelingen.

Van: 10.2.g
Aan: 10.2.d
Cc: 10.2.g
Onderwerp: Rijksregelingen integriteit
Datum: maandag 26 augustus 2019 14:38:02
Bijlagen: Oplegger IPIM 29 aug 2019 voorstel rijksregelingen integriteit.docx

---

Hoi 10.2.g,

Ik wilde je eigenlijk nu bellen, maar mijn telefoon is helemaal leeg ☹ dus ik moet even wachten. Heb inmiddels de oplegger voor het IPIM aangepast nadat ik de onderliggende regelingen heb doorgekeken. Voor een deel zal het IPRA zich hier nog over moeten buigen, omdat er veel arbeidsjuridische aspecten aan zitten. Het IPIM zal slechts uitspraken kunnen doen voor zover het integriteitsbeleid betreft. De inhoud van sommige regelingen rijkt verder dan dat. Hierbij mijn aangepaste memo. Ik denk zelf wel dat ik alle voor het IPIM relevante regelingen in beeld heb. Resteert nog de vraag hoe het geregeld gaat worden als de regelingen gehandhaafd blijven. Die vraag zal ongetwijfeld worden gesteld binnen het IPIM.

Met vriendelijke groet,

10.2.g

Afdeling Ambtelijk Vakmanschap en Rechtspositie

Directie Ambtenaar en Organisatie

Directoraat-Generaal Overheidsorganisatie (DGOO)

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Bezoekadres Turfmarkt 147 2511 DP Den Haag

www.minbzk.nl

Aan : Leden IPIM
 Van : 10.2.20

Betreft: Voorstel rijksregelingen integriteit na inwerkingtreding Wnra per 1-1-2020

Met de inwerkingtreding van de Wnra vervallen de rijkscirculaires van rechtswege per 1-1-2020. Een paar rijkscirculaires hebben betrekking op integriteit. Sommige daarvan zijn al behoorlijk gedateerd. De vraag ligt voor of we de circulaire *vanuit integriteitsbeleid* in een andere vorm willen handhaven of niet.

Daarnaast is er op rijksniveau een klachtenregeling voor seksuele intimidatie. Deze regeling vervalt niet van rechtswege, maar kan eventueel per 1-1-2020 worden ingetrokken als daar aanleiding voor is.

Hieronder een overzicht van de betreffende rijksregelingen met een advies voor al dan niet (willen) handhaven.

Onderwerp:	Voorstel/advies:
1. Circulaire Aanvaarding van geschenken door rijksambtenaren van 14 juli 1999	Kan vervallen; wordt nu uitputtend geregeld in de GIR 2020
2. Circulaire Aanvulling Modelgedragscode Integriteit Sector Rijk en e-mailgedragslijn van 7 december 2009	Kan vervallen; is verouderd en inmiddels afdoende geregeld in de GIR (en GDW)
3. Circulaire Nevenwerkzaamheden rijksambtenaren van 6 december 1994	Twijfelgeval. Raakt aan grondrechten en bevat relevante juridische toelichting die verder rijkt dan de GIR. Maar is wel verouderd. NB. Deze circulaire is sterk arbeidsjuridisch van aard en zal daarom ook zeker aan het IPRA voorgelegd moeten worden.
4. Circulaire Ongewenste privécontacten rijksambtenaren van 23 juli 2013	Twijfelgeval; raakt aan grondrechten en bevat relevante juridische toelichting. Het onderwerp is qua integriteit inmiddels wel afdoende geregeld in de GIR. Is echter deels ook arbeidsjuridisch van aard (m.n. belangenafweging) en zal daarom ook aan het IPRA voorgelegd moeten worden.
5. Circulaire lobbyverbod bewindspersonen van 1 oktober 2017	Handhaven; bevat recent beleid dat voor het eerst in de GIR 2020 wordt opgenomen en voegt daar relevante juridische informatie aan toe.
6. Klachtenregeling seksuele intimidatie burgerlijk rijkspersoneel van 22 juli 1994 (nb. deze vervalt niet van rechtswege)	Vooralsnog handhaven. Impact van actief intrekken kan nog niet geheel worden overzien. Rijksregeling dateert van vóór de regeling van het klachtrecht in de Algemene wet bestuursrecht (m.i.v. 1 juli 1999) en is nooit herzien. Er zijn daarnaast ministeriële klachtenregelingen (heeft ieder ministerie die?). Bovendien start er een IPIM werkgroep die zich mede over klachtprocedures gaat buigen. Advies is om nieuw rijksbeleid af te wachten.

Agenda IPIM vergadering donderdag 29 augustus 2019

Tijd: 13.00-15.00 uur, Locatie: M01-22 Betuwezaal, Turfmarkt 147, Den Haag

1. Opening, mededelingen, inventarisatie rondvraag Buiten bereik WOB verzoek	13.00-13.15
2. Buiten rijkswijde WOB-verzoek	
3. Buiten bereik WOB verzoek	
4. Inwerkingtreding Wnra Ter Informatie en bespreking; i.a.v. 10.2.c (onder voorbehoud) 1. Cao Rijk: stand van zaken en relevante Cao-bepalingen 2. Welke rijksregelingen willen we na 1 januari 2020 handhaven? - Bijlage 4: Voorstel m.b.t. rijksregelingen integriteit (nazending)	14.00-14.15
5. Overzicht activiteiten in de Week van de Integriteit 23 t/m 27 sept Ter bespreking: - Buiten bereik WOB verzoek	14.15-14.30
6. Actualiteiten en voortgang werkgroepen - Buiten bereik WOB verzoek	14.30-14.45
7. Concept IPIM verslag 4 juli 2019 - Bijlage 6: concept-verslag IPIM 4 juli 2019	14.45-14.50
8. Rondvraag en sluiting Komende IPIM vergaderingen op: 10 oktober 2019 5 december 2019 IPIM-Beziningsdag: 14 november 2019	14.50-15.00
Ter informatie: - Buiten bereik WOB verzoek	

Aan : Leden IPIM
 Van : 10.2.8
 Datum : 26 augustus 2019

Betreft: Bijlage 4 bij agendapunt 4 van het IPIM overleg van 29 augustus 2019.

Voorstel rijksregelingen integriteit na inwerkingtreding Wnra per 1-1-2020

Met de inwerkingtreding van de Wnra vervallen de rijkscirculaires van rechtswege per 1-1-2020. Een paar rijkscirculaires hebben betrekking op integriteit. Sommige daarvan zijn al behoorlijk gedateerd. De vraag ligt voor of we de circulaire *vanuit integriteitsbeleid* in een andere vorm willen handhaven of niet. Daarnaast is er op rijksniveau een klachtenregeling voor seksuele intimidatie. Deze regeling vervalt niet van rechtswege, maar kan eventueel per 1-1-2020 worden ingetrokken als daar aanleiding voor is.

Hieronder een overzicht van de betreffende rijksregelingen met een advies voor al dan niet (willen) handhaven. De regelingen zelf zijn bijgevoegd.

Onderwerp:	Voorstel/advies:
1. Circulaire Aanvaarding van geschenken door rijksambtenaren van 14 juli 1999	Kan vervallen; wordt nu uitputtend geregeld in de GIR 2020
2. Circulaire Aanvulling Modelgedragscode Integriteit Sector Rijk en e-mailgedragslijn van 7 december 2009	Kan vervallen; is verouderd en inmiddels afdoende geregeld in de GIR (en GDW)
3. Circulaire Nevenwerkzaamheden rijksambtenaren van 6 december 1994	Twijfelgeval. Raakt aan grondrechten en bevat relevante juridische toelichting die verder rijkt dan de GIR. Maar is wel verouderd. NB. Deze circulaire is sterk arbeidsjuridisch van aard en zal daarom ook zeker aan het IPRA voorgelegd moeten worden.
4. Circulaire Ongewenste privécontacten rijksambtenaren van 23 juli 2013	Twijfelgeval; raakt aan grondrechten en bevat relevante juridische toelichting. Het onderwerp is qua integriteit inmiddels wel afdoende geregeld in de GIR. Is echter deels ook arbeidsjuridisch van aard (m.n. belangenafweging) en zal daarom ook aan het IPRA voorgelegd moeten worden.
5. Circulaire lobbyverbod bewindspersonen van 1 oktober 2017	Handhaven; bevat recent beleid dat voor het eerst in de GIR 2020 wordt opgenomen en voegt daar relevante juridische informatie aan toe.
6. Klachtenregeling seksuele intimidatie burgerlijk rijkspersoneel van 22 juli 1994 (nb. deze vervalt niet van rechtswege)	Vooralsnog handhaven. Impact van actief intrekken kan nog niet geheel worden overzien. Rijksregeling dateert van vóór de regeling van het klachtrecht in de Algemene wet bestuursrecht (m.i.v. 1 juli 1999) en is nooit herzien. Er zijn daarnaast ministeriële klachtenregelingen (heeft ieder ministerie die?). Bovendien start er een IPIM werkgroep die zich mede over klachtprocedures gaat buigen. Advies is om nieuw rijksbeleid af te wachten.

Aanvaarden van geschenken door rijksambtenaren

82K

Circulaire aan de ministers

14 juli 1999/Nr. AD1999/U75958
Directie Personeelsmanagement
Rijksdienst

Doelstelling: Verzoek tot vaststellen van richtlijn
Juridische grondslag: Artikel 64 van het Algemeen Rijksambtenarenreglement
Relatie met andere circulaire: Brief van de toenmalige Minister van Binnenlandse Zaken van 19 februari 1997, kenmerk AD97/U114
Geldig vanaf: Heden
Geldig tot: Nadere berichtgeving

Aanleiding

Hierbij vraag ik uw aandacht voor het volgende. Op 3 februari 1999 heeft een Algemeen Overleg plaatsgevonden met de Vaste Commissie voor Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties van de Tweede Kamer betreffende uitvoering motie Kamp c.s. inzake Integriteit in de sector Rijk. In dit overleg is een scala van onderwerpen aan de orde gekomen. Ik verwijs u kortheidshalve naar mijn brieven van 7 oktober 1998, kenmerk AD1998/52180 en van 30 maart 1999, kenmerk AD1999/U57824 en het verslag van het Algemeen Overleg. Eén van de onderwerpen die in bovengenoemd overleg aan bod is gekomen, is het aannemen van geschenken of diensten door rijksambtenaren. Kamerbreed is de wens geuit op dit terrein binnen de rijksdienst te komen tot één uniforme richtlijn tot welk maximumbedrag rijksambtenaren een geschenk kunnen aanvaarden in persoonlijke eigendom. In het overleg is in verkennende zin gesproken over een maximale grens van f 50,00 à f 100,00. Een algemeen verbod op het aanvaarden van geschenken wordt ook door de Kamer niet zinvol geacht. Voorkomen moet immers worden dat de ambtenaar door het weigeren van een geschenk de grenzen van de hofelijkheid overschrijdt. Ik heb toegezegd te zullen komen met één uniform maximumbedrag voor het aannemen van geschenken of dien-

sten. In het Algemeen Overleg van 9 juni jl. is dit standpunt door de Vaste Commissie voor Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties nogmaals naar voren gebracht.

Huidige norm in het ARAR en het beleid ten aanzien van aanvaarden van geschenken of gunsten
Geschenken of diensten kunnen aan rijksambtenaren worden aangeboden in velerlei vormen, maar de doelstelling is dezelfde. De aanbieder hoopt op deze wijze de relatie met de ambtenaar in stand te houden, dan wel te verbeteren. Er kleven derhalve aan het aanvaarden van geschenken door ambtenaren integriteitsrisico's. Kernpunt bij het aannemen van geschenken of diensten is dat de ambtenaar zijn onafhankelijkheid dient te waarborgen. In artikel 64 van het Algemeen Rijksambtenarenreglement (ARAR) wordt deze norm voor de sector Rijk uitgewerkt. Op grond van het eerste lid is het de ambtenaar verboden anders dan met goedvinden van het bevoegde gezag vergoedingen, beloningen, giften of beloften van derden te vorderen, te verzoeken of aan te nemen. Het tweede lid bepaalt dat aannemen van steekpenningen ten strengste verboden is. De zinsnede 'anders dan met goedvinden van het bevoegde gezag' in het eerste lid van artikel 64 ARAR betekent, dat de ambtenaar niet zonder instemming van het daartoe bevoegde gezag geschenken mag aanvaarden. Eveneens wordt met deze zinsnede de mogelijkheid voor afzonderlijke departementen gecreëerd om richtlijnen vast te stellen in welke individuele gevallen het bevoegd gezag toestemming verleent. Bij brief van de toenmalige Minister van Binnenlandse Zaken van 19 februari 1997, kenmerk AD97/U114, is aan de departementen onder meer een kader van integriteitsregels toegezonden. In dit kader wordt onder meer aandacht besteed aan het aannemen van geschenken of diensten. Voor de volledigheid wordt dit kader ten aanzien van het aanvaarden van geschen-

ken of diensten hier herhaald. De departementen zijn in ieder geval verzocht de volgende regels in een richtlijn op te nemen:

- 1 geschenken die van de superieur niet mogen worden geaccepteerd, worden teruggestuurd;
- 1 besloten kan worden geschenken die wel acceptabel zijn in de afdeling in te brengen, voor algemeen gebruik of om te verloten;
- 1 geschenken mogen nooit op het huisadres worden ontvangen;
- 1 leveranciers worden hier, voor zover nodig, per brief op gewezen;
- 1 uitstapjes, reizen, diners, lunches e.d. worden in principe niet bekostigd door derden. Gemaakte kosten kunnen conform de geldende regels bij het ministerie worden gedeclareerd;
- 1 uitnodigingen worden altijd besproken in het afdelingsoverleg of met de superieur. Zodoende kan in alle openheid worden bepaald of een uitnodiging kan worden geaccepteerd.

Ten behoeve van de afweging die een manager moet maken of een ambtenaar een geschenk mag behouden, is het volgende kader versterkt:

- 1 Ambtenaren moeten indien zij een geschenk of dienst krijgen aangeboden, dit melden aan hun superieur;
- 1 De superieur maakt de afweging met gebruikmaking van de volgende noties:
  - op welk moment wordt iets aangeboden (na afloop van een contract, is iets anders dan voordat er een opdracht moet worden gegund)?
  - waarvoor wordt iets gegeven?
  - staat het geschenk of de dienst in de juiste verhouding tot de geleverde prestatie?
  - bestaat het risico dat er een contra-prestatie wordt verlangd (m.a.w. risico dat de ambtenaar manipuleerbaar wordt)?
  - wordt er open mee omgegaan?
  - betreft het een incidenteel geval, ontvangt betrokkene vaker iets van dezelfde relatie?
  - zijn er andere ambtenaren binnen de dienst of het departement die regel-

---

matig van dezelfde relatie een
geschenk of een dienst ontvangen?

Uniforme richtlijn

Integriteitsrisico's dienen zoveel mogelijk te worden geminimaliseerd. In dit kader past het vaststellen van een maximumbedrag voor het aannemen van geschenken. Ter bevordering van de eenheid in de rijksdienst verdient het daarbij aanbeveling om voor de gehele rijksdienst hetzelfde maximumbedrag te hanteren.

Nu reeds bij een drietal ministeries de maximumgrens voor het aanvaarden van een geschenk is gelegd op een bedrag van f 100,00 en dit bedrag in het parlementair overleg niet als onredelijk is beschouwd, stel ik u voor deze grens als centrale richtlijn voor alle departementen aan te houden met betrekking tot het aanvaarden van geschenken door ambtenaren in persoonlijke eigendom, althans vast te stellen dat in elk geval geschenken of gunsten van meer dan f 100,00 moeten worden geweigerd. Hierbij moet wel worden bedacht dat deze richtsnoer moet worden ingebed in het reeds bestaande beleid ten aanzien van het aanvaarden van geschenken en diensten.

Op grond van de kamerbreed geuite wens om te komen tot een uniform maximumbedrag voor het aanvaarden van geschenken of diensten door ambtenaren binnen de rijksdienst, verzoek ik u in door uw departement opgestelde of nog op te stellen richtlijn op te nemen, dat geschenken met een waarde van meer dan f 100,00 in ieder geval moeten worden geweigerd. Op grond van specifieke omstandigheden kan het echter noodzakelijk zijn deze grens voor bepaalde 'integriteitsgevoelige' dienstonderdelen lager te stellen. Tevens kan uit andere hoofde bezwaren bestaan tegen het aanvaarden van geschenken of diensten. Maatwerk blijft het uitgangspunt. Ik verzoek u te bewerkstelligen, dat aan deze richtlijn onder het personeel in brede zin bekendheid wordt gegeven.

Een afschrift van deze brief wordt aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal gestuurd.

*De Minister van Binnenlandse Zaken
en Koninkrijksrelaties,
A. Peper.*

Circulaire Aanvulling Modelgedragscode Integriteit Sector Rijk en e-mailgedragslijn

Aan: de Ministers

Onderwerp: Aanvulling Modelgedragscode Integriteit Sector Rijk en e-mailgedragslijn

Doelstelling: Bekendmaken beleid

Juridische grondslag: artikel 50 ARAR

Ingangsdatum: heden

Geldig tot: Nadere berichtgeving

Kenmerk: 2009-0000662800

Datum: 7 december 2009

Inleiding

Uit het voor het zomerreces gehouden debat over de Catshuisbrand is duidelijk geworden dat een aantal aspecten uit het integriteitsbeleid en voorschriften over e-mailverkeer onvoldoende bekend zijn binnen de rijkdienst. Mede naar aanleiding van de motie Timmer (Kamerstuk 31 700 VI, nr. 147) vraag ik u extra inspanningen te doen om deze aspecten onder de aandacht te brengen van alle bij de rijkdienst werkzame ambtenaren. Het betreft de omgang met (incidentele) onderzoeksinformatie en het gebruik, registratie en archivering van e-mailverkeer. Deze aspecten zijn hieronder toegelicht.

Goed ambtelijk handelen

Het goed ambtenaarschap, zoals omschreven in artikel 50, eerste lid, van het Algemeen Rijksambtenarenreglement (ARAR), is mede ingevuld door de Modelgedragscode Integriteit Sector Rijk (Stcrt. 24 maart 2006, nr. 60). Deze code bestaat enerzijds uit een beschrijving van de kernwaarden die als kader dienen voor het ethisch handelen van de organisatie en anderzijds uit specifieke normen en spelregels. In de Modelgedragscode Integriteit Sector Rijk zijn normen over de omgang met informatie (zorgvuldigheid en geheimhouding) en het gebruik van e-mail, intranet en internetsysteem (zakelijk gebruik) opgenomen.

Het is mij gebleken dat het begrip 'goed ambtenaarschap' en de invulling daarvan in de modelgedragscode onvoldoende duidelijkheid hebben gegeven over de omgang met incidentele deskundigenrapporten en -adviezen¹. Het moge duidelijk zijn dat deze deskundigenrapporten en -adviezen in de besluitvorming moeten worden betrokken en dat deze besluitvorming transparant is en inzichtelijk voor de burger.

De Modelgedragscode Integriteit Sector Rijk kan in voorschriften in meer algemene zin beschrijven hoe een ambtenaar zich dient te gedragen. De modelcode bevat onder andere een kernwaarde 'professionaliteit en morele verantwoordelijkheid' die ambtenaren verplicht in alle situaties – en dus ook in situaties aangaande de omgang met deskundigenrapporten en -adviezen – moreel verantwoord te handelen in het licht van het dienen van het algemeen belang.

Meer specifiek volgt uit de kernwaarde zorgvuldigheid dat indien onderzoeksinformatie beschikbaar is dat het duidelijk is dat deze informatie, in zo verre relevant, wordt betrokken in het handelen en besluitvorming van de overheid. Uiteraard dient altijd een weging van de beschikbare informatie plaats te vinden, maar het kan niet zo zijn dat zonder enige afweging relevante onderzoeksinformatie buitenbeschouwing wordt gelaten. Met het oog op het kunnen afleggen van verantwoording, dient de afweging reproduceerbaar te worden vastgelegd indien besloten wordt onderzoeksinformatie buiten beschouwing te laten.

Uit de kernwaarde betrouwbaarheid volgt dat het handelen en de besluitvorming van de overheid inzichtelijk is voor de burger. De overheid dient dus bij het optreden en besluitvorming ook aan de burgers aan te geven van welke relevante onderzoeksinformatie gebruik is gemaakt en welke relevante onderzoeksinformatie buiten beschouwing is gelaten en om welke reden dit is gebeurd. Concreet betekent bovenstaande dat deskundigenrapporten of -adviezen niet ongemotiveerd en/of ongedocumenteerd buiten beschouwing kunnen worden gelaten.

Ik verzoek u bovenstaande binnen u eigen organisatie uit te dragen.

¹ Bij advisering door bij of krachtens de wet ingestelde adviesinstanties is afdeling 3.3 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing.

Bij een eventuele brede actualisatie van de modelgedragscode zal bovenstaande aspect worden meegenomen.

De aandacht voor de omgang met onderzoeksinformatie en de Modelgedragscode Integriteit Sector Rijk biedt de mogelijkheid om bij de ambtenaren het bewustzijn te verhogen over het verrichten van werkzaamheden en te handelen in het licht van het algemeen belang. Ambtenaren dienen zich bewust te zijn van de risico's en dilemma's die zich in het werk kunnen voordoen.

E-mailgedragsrichtlijn van de Baseline

Naast het integriteitsaspect van e-mailverkeer vraag ik ook aandacht voor eenduidige omgang met en de registratie en archivering van e-mailverkeer. Als reactie op deze motie is verwezen naar een brief die de minister van OCW en de staatssecretaris van BZK bij brief van 7 juli 2009 (Kamerstuk 2008-2009, 29362, nr. 156) de Tweede Kamer hebben bericht over de in te zetten maatregelen rond document- en archiefbeheer van de rijksoverheid. Het gaat onder meer om de invoering van de zogenaamde Baseline Informatiehuishouding Rijksoverheid² voor het (digitale) documentbeheer. De Baseline reikt maatregelen aan gebaseerd op 11 vigerende wetten en normen, waaronder de Archiefwet en de Wet Elektronisch Bestuurlijk verkeer. Beide wetten maken formeel geen onderscheid tussen digitale of analoge (papieren) informatie en archivering, maar in de richtlijnen voor de dagelijkse omgang met digitale en analoge informatiestromen wordt het verschil onderkend.

Onderdeel van de Baseline is een e-mailgedragsrichtlijn³, die is gebaseerd op de e-mailgedragslijn uit 2005. De Baseline bekrachtigt deze en voegt er enkele kwaliteitscriteria aan toe, zoals bereikbaarheid, ontvangstbevestiging, (richtlijnen voor de) afhandeling en het openbaar maken van prestaties. Daarnaast stelt de richtlijn dat de e-mail op een goede en veilige manier wordt opgeslagen en gearchiveerd zodat de toegankelijkheid van de e-mail correspondentie kan worden gewaarborgd. Net als voor post moet een ambtenaar bij e-mail op basis van de gedragsrichtlijn ook onderscheid maken tussen te archiveren en niet te archiveren e-mails. De departementen zullen de Baseline en daarmee de e-mailgedragsrichtlijn implementeren in de omgang met (digitale) informatie en worden hierin ondersteund door het KennisLAB Digitale Informatiehuishouding (ICTU).

Het is mij gebleken dat er onvoldoende aandacht is voor de vraag of e-mails moeten worden gearchiveerd. Vooruitlopend op de implementatie van de Baseline, verzoek ik u meer bekendheid te geven aan de hoofdpunten van de e- gedragsrichtlijn. Graag wil ik u adviseren om dit binnen uw eigen organisatie daar waar nodig te faciliteren bijvoorbeeld door berichtgeving hierover op de intranetsite.

*De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
voor deze:
de directeur-generaal Organisatie en Bedrijfsvoering Rijk,
J.J.M. Uijlenbroek.*

² http://www.e-overheid.nl/sites/kennislab/aan_de_slag_met_de_baseline/aan_de_slag_met_de_baseline.html

³ http://www.e-overheid.nl/e-overheid-2.0/five/binaries/kennislab/pdf_bestandary080701-e-mailgedragslijn-baseline--versie-1-0-.pdf

Nevenwerkzaamheden rijksambtenaren

BIZ

Circulaire aan de ministers

Datum: 6 december 1994

Nummer: AD94/U825

*Departementsonderdeel:
DGMP/PMR/ASB*

Inlichtingen bij: W. Quak

Doorkiesnummer: 070 - 3026595

*Onderwerp: Nevenwerkzaamheden
rijksambtenaren*

Doelstelling: verzoek om

medewerking/informatie

Juridische grondslag: geen

*Relatie met andere circulaire: 3
oktober 1991, AB91/U602; 12 april
1994, AD94/U481*

Gaat in per heden

Geldig tot: niet van toepassing

Bijlagen: twee

Samenvatting

Met deze circulaire die kan worden geplaatst in het kader van de handhaving van de integriteit van het openbaar bestuur, verzoek ik u inzake het onderwerp nevenwerkzaamheden een actief en voorlichtend beleid te voeren en zorg te dragen voor een goede toepassing en uitwerking van de regelgeving die over dit onderwerp bestaat. In deze circulaire wordt daarvoor een handreiking gedaan, waarbij de diverse bepalingen die thans over dit onderwerp gelden, worden genoemd en toegelicht. Daarbij worden ook de grondwettelijke aspecten genoemd, omdat het uitvoeringsbeleid een beperking van grondrechten kan opleveren. Aan het slot van de circulaire worden enkele wijzigingen van de Ambtenarenwet en het Algemeen Rijksambtenarenreglement aangekondigd.

I. Inleiding

Het onderwerp nevenwerkzaamheden bij rijksambtenaren is vooral vanwege de mogelijke effecten op de integriteit van het openbaar bestuur van groot belang. Integriteit is immers één van de wezenlijke voorwaarden voor een goed functionerend openbaar bestuur. De legitimiteit van de openbare

sector is mede gebaseerd op het vertrouwen dat de burger moet kunnen hebben in de politiek en het openbaar bestuur.

Nevenwerkzaamheden van ambtenaren waarbij belangenverstrengeling - nu of in de toekomst - kan optreden, kunnen die integriteit aantasten. De overheid dient zich daarvan rekenschap te geven bij haar uitvoeringsbeleid ten aanzien van de nevenactiviteiten van haar medewerkers.

Een juiste toepassing van de bestaande regelgeving is van groot belang voor de bescherming van de integriteit. Uit een door de Algemene Rekenkamer uitgevoerd onderzoek binnen de sector Rijkspersoneel is echter onder andere gebleken dat niet steeds van zo'n juiste toepassing kan worden gesproken.

De Rekenkamer heeft de resultaten van zijn onderzoek bekend gemaakt in het Juniverslag 1993 (Kamerstukken II 1992/93, 23 210, nrs. 1 en 2). Korthedshalve verwijs ik u naar de inhoud daarvan.

De bevindingen van de Algemene Rekenkamer gaven mij aanleiding om na te gaan op welke wijze kan worden bereikt dat op de juiste wijze wordt omgegaan met het onderwerp nevenwerkzaamheden. Daartoe wil ik onder punt II inventariseren welke regelgeving er is ten aanzien van het verrichten van nevenwerkzaamheden door rijksambtenaren. Ik doe daarbij suggesties hoe de toepassing van de bestaande regelgeving kan worden geoptimaliseerd door het (verder) ontwikkelen van een uitvoeringsbeleid - zo nodig aan de hand van nadere regelgeving - en door informatievoorziening. Onder punt III wordt aandacht besteed aan grondwettelijke aspecten. Tenslotte wordt onder punt IV een wijziging van de Ambtenarenwet (AW) en het Algemeen Rijksambtenarenreglement (ARAR) aangekondigd waarmee onder meer een nieuw instrument voor het verkrijgen en behouden van inzicht in het fenomeen

nevenwerkzaamheden, n.l. een meldingsplicht, kan worden gerealiseerd.

II. Juiste toepassing van geldende regelgeving; actief uitvoeringsbeleid

De artikelen van het ARAR die bij het omgaan met het onderwerp nevenwerkzaamheden van belang (kunnen) zijn, zijn de artikelen 16, 33a, 33e, 61, 62, 63 en 63a. De tekst van deze artikelen vindt u in bijlage 1 bij deze circulaire.

De artikelen 16 en 33a zijn met name van belang ten aanzien van de politieke nevenfuncties. Artikel 63a geeft (financiële) regels voor het geval dat

(neven)werkzaamheden zijn opgedragen en/of kunnen worden beschouwd als deeluitmakend van de functie (en om die reden eigenlijk niet als nevenwerkzaamheid kunnen worden betiteld). Op deze functies en de genoemde artikelen ga ik hierna in bij de onderdelen e en f. Op de overige genoemde artikelen ga ik in bij de onderdelen a tot en met d.

Ik wil hierbij voorop stellen dat de ambtenaar zelf de verantwoordelijkheid heeft om te beoordelen of de nevenwerkzaamheden die hij verricht of die hij van plan is te aanvaarden schadelijk kunnen zijn voor de dienst en daarom verboden zijn. Dit verbod is neergelegd in artikel 61, tweede lid, van het ARAR.

De overheidswerkgever heeft echter een taak in de voorwaardenscheppende sfeer. Daarvoor kan onder meer worden gedacht aan het vaststellen van de nadere regels, waartoe u op grond van de desbetreffende hierna te bespreken bepalingen van het ARAR de bevoegdheid hebt. Voorts wijs ik u op de mogelijkheden om op diverse manieren en tijdstippen aandacht te schenken aan of te vragen voor het onderwerp nevenwerkzaamheden. Bijvoorbeeld bij het voeren van sollicitatiegesprekken en bij het

houden van functioneringsgesprekken. Tenslotte zou het onderwerp nevenwerkzaamheden stelselmatig een plaats kunnen krijgen in het werkoverleg, bij de afdelingsactiviteitenplanning en bij het aangaan van managementcontracten, en dergelijke.

Aldus kan op basis van de thans geldende regelgeving en met behulp van de instrumenten die nu beschikbaar zijn een actief en voorlichtend uitvoeringsbeleid inzake nevenwerkzaamheden worden gevoerd. Gaarne verzoek ik u - voor zover dat nog niet het geval zou zijn - zo'n beleid te ontwikkelen. Tevens verzoek ik u ervoor te willen zorgen dat de regelgeving inzake nevenwerkzaamheden op de juiste wijze wordt nageleefd en toegepast. Indien u uw thans geldende beleid of regels aanscherpt waardoor u bepaalde nevenwerkzaamheden van uw personeel niet langer aanvaardbaar acht, geef ik u in overweging in overleg met betrokkene tot een goede afwikkeling te komen.

a. artikel 33e ARAR; de Regeling vermindering bezoldiging bij nevenwerk tijdens diensttijd

Deze regeling van 3 oktober 1991, AB91/U602, betreft de situaties waarin de ambtenaar voor de uitoefening van nevenwerkzaamheden binnen de normale diensttijd buitengewoon verlof aanvraagt, en stelt de regels met betrekking tot de financiële consequenties daarvan. Blijkens de toelichting heeft deze regeling twee uitgangspunten. Ten eerste wordt ervan uitgegaan dat het verlof alleen wordt verleend wanneer daartoe voldoende aanleiding bestaat, zodat bijvoorbeeld bij nevenwerk in een vast patroon wordt nagegaan of een deeltijdbetrekking tot de mogelijkheden behoort. Ten tweede geldt de hoofdregel dat geen bezoldiging wordt genoten over de uren waarop - in verband met het verleende buitengewoon verlof - geen dienst wordt verricht. Dit tweede uitgangspunt leidt ertoe, dat voor elk uur buitengewoon verlof in principe een navenante vermindering van de bezoldiging uit

de ambtelijke (hoofd)functie dient plaats te vinden. Is echter sprake van nevenwerk dat overwegend in het algemeen belang geschiedt, dan wordt de inhouding beperkt tot het bedrag dat de ambtenaar over de genoten uren buitengewoon verlof geacht kan worden te hebben verdiend in de nevenfunctie.

De aanvraag van buitengewoon verlof impliceert in feite een meldingsplicht. Een meldingsplicht kan worden beschouwd als een beperking van het recht op eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer, waarvoor ingevolge artikel 10 van de Grondwet een grondslag in een formele wet is vereist. Voor deze impliciete meldingsplicht ligt die grondslag besloten in artikel 125, eerste lid, onder e, van de Ambtenarenwet. Ik merk hierbij op dat bij de buitengewoon verlof-regeling in eerste instantie de verlofverlening wordt afgewogen tegen het dienstbelang dat de ambtenaar voor zijn gehele werktijd zijn functie vervult; de afweging betreft niet de toelaatbaarheid van de nevenfunctie gezien in het licht van de ambtelijke functie. De verkregen informatie ten aanzien van de nevenwerkzaamheden kan het bevoegd gezag vervolgens wel eventueel aanleiding geven voor de mededeling dat gelet op artikel 61 van het ARAR bedoelde nevenwerkzaamheden zijn verboden.

De ingevolge deze impliciete meldingsplicht gedane meldingen, en overigens ook andere op vrijwillige basis gedane meldingen van nevenwerkzaamheden, kunnen worden geregistreerd. De voor een registratie van deze meldingen vereiste wettelijke grondslag wordt gevonden in de Wet persoonsregistraties (WPR). Artikel 18 van die wet schrijft overigens voor dat alleen registratie van bepaalde persoonsgegevens mag plaatsvinden indien dit noodzakelijk is voor de goede vervulling van de taak. Dit betekent bijvoorbeeld dat bij toepassing van de Regeling vermindering bezoldiging bij nevenwerk tijdens diensttijd de nevenwerkzaamheden kunnen worden geregistreerd die financiële gevolgen met zich brengen, voor zover de registratie noodzakelijk is

voor de uitvoering van de betreffende regeling.

Artikel 4 van de regeling bepaalt, dat geen vermindering van bezoldiging behoeft plaats te vinden als het verleende buitengewoon verlof niet meer bedraagt dan 10% van de geldende werktijd en zo lang de ambtenaar naar genoegen van het bevoegd gezag aantoonde dat de verlofuren buiten de normale werktijd voldoende worden gecompenseerd. In de praktijk blijkt deze bepaling tot misverstanden te leiden, mede omdat het eigenlijk niet gaat om de verlening van buitengewoon verlof maar om een wijziging in de werktijden. Daarom is besloten deze bepaling te schrappen. Een exemplaar van de hierop betrekking hebbende wijzigingsregeling gaat hierbij (bijlage 2).

Het schrappen van artikel 4 van de regeling betekent overigens niet dat daarmee ook de managementruimte die dit artikel bood, is verdwenen. De bevoegdheid tot vaststelling van de werktijdregeling biedt het management immers steeds de mogelijkheid om met de ambtenaar die binnen diensttijd een nevenfunctie uitoefent afspraken te maken over de wijze waarop de daarmee gemoelde tijd op een ander moment door de ambtenaar wordt gecompenseerd. In feite kan dan gesproken worden van een verandering in de voor de ambtenaar geldende werktijdregeling. Ik wijs u hierbij met nadruk op die mogelijkheid. De Regeling vermindering bezoldiging bij nevenwerk tijdens diensttijd laat overigens speciale circulaires over het verlenen van buitengewoon verlof met behoud van bezoldiging (bijvoorbeeld in verband met werkzaamheden voor het Nederlandse Rode Kruis, vormen van jeugdwerk en het bijwonen van kerkvergaderingen) onverlet.

b. artikel 61 ARAR

Op grond van artikel 61, eerste lid, van het ARAR kunnen regels worden gesteld waarnaar de ambtenaar zich dient te gedragen bij de aanvaarding van nevenbetrekkingen of het verrichten van nevenwerkzaamheden dan wel het drijven van nering of handel. Het tweede lid geeft een verbod ten

aanzien van vorenbedoelde nevenactiviteiten, indien deze schadelijk kunnen zijn voor de dienstvervulling dan wel niet in overeenstemming zijn met het aanzien van het ambt. Naar mijn mening komt het de duidelijkheid ten goede en kan in veel gevallen het ontstaan van misverstanden worden voorkomen, indien u ook inderdaad van de in het eerste lid gegeven bevoegdheid gebruik maakt. Uiteraard zult u steeds moeten bezien of de te stellen (gedrags)regels niet in strijd komen met de grondrechten, waarover in punt III méér, alsmede met de eisen die in het kader van artikel 8 van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (EVRM) worden gesteld en waaraan in punt IV een passage is gewijd. Ik doel hier op de eisen dat de te stellen regels noodzakelijk moeten zijn in een democratische samenleving en dat zij proportioneel moeten zijn ten opzichte van het doel. Bij die regels kunt u desgewenst het in het tweede lid van genoemd artikel opgenomen verbod nader concretiseren. Opgemerkt zij, dat dat verbod zowel slaat op (voorgenomen) activiteiten van de ambtenaar binnen als buiten diensttijd. Indien u het verbod wilt uitwerken, is het van belang dat u daarbij geen limitatieve opsomming geeft. Een limitatieve opsomming impliceert immers dat alle niet opgesomde nevenactiviteiten geoorloofd zijn.

c. artikel 62 ARAR

Artikel 62, eerste lid, van het ARAR formuleert een verbod voor de ambtenaar deel te nemen aan aannemingen en leveringen ten behoeve van openbare diensten, tenzij daartoe schriftelijk vergunning is verleend. Ik ga ervan uit, dat uw beslissing inzake het al dan niet verlenen van toestemming mede gericht is op de bescherming van de integriteit.

Het tweede lid van dit artikel biedt de bevoegdheid om nadere regels te stellen ten aanzien van het deelnemen door de ambtenaar aan aannemingen en leveringen anders dan ten behoeve van openbare diensten. Bij het gebruikmaken van deze bevoegdheid kunt u bijvoorbeeld aangeven bij welke

aannemingen en leveringen sprake zal kunnen zijn van een mogelijke aantasting van de integriteit.

d. artikel 63 ARAR

Dit artikel regelt de bevoegdheid om de ambtenaar of groepen van ambtenaren van een bepaalde dienst te verbieden commissaris, bestuurder of vennoot te zijn van de door u nader te omschrijven vennootschappen, stichtingen of verenigingen die geregeld in aanraking komen of krachtens haar opzet kunnen komen met de betrokken dienst.

Aan de hand van eigen ervaringen binnen uw ministerie kan wellicht worden geconcludeerd dat het raadzaam is van de hier gegeven bevoegdheid gebruik te maken door bij voorbeeld concrete bedrijven, etc. aan te wijzen waarmee ambtenaren in een bepaalde functie geen binding mogen hebben.

e. Politieke (neven)functies; de artikelen 16 en 33a ARAR

Aan een ambtenaar die een benoeming tot minister of staatssecretaris aanvaardt, wordt op grond van het bepaalde in artikel 96b van het ARAR eervol ontslag verleend.

Ten aanzien van de ambtenaar die is benoemd of verkozen in een publiekrechtelijk college zijn artikel 125c van de Ambtenarenwet en artikel 16 respectievelijk artikel 33a van het ARAR van belang. Gaat het daarbij om een full-time bestuurlijke functie (een functie die gezien de omvang van de daaruit voortvloeiende werkzaamheden niet gelijktijdig met de ambtelijke functie kan worden vervuld), dan wordt de ambtenaar, tenzij het dienstbelang zich daartegen verzet, tijdelijk - maar wel volledig - ontheven van de waarneming van zijn ambtelijke functie. In dat geval dient op grond van artikel 16 van het ARAR te worden nagegaan of de ambtenaar in aanmerking komt voor een non-activiteitswedde. In het algemeen is dat het geval als de ambtelijke bezoldiging meer bedraagt dan de bezoldiging uit de bestuurlijke functie. Ik wijs u hierbij met nadruk op het aan de ambtenaar te verlenen ontslag op grond van artikel 96a van het ARAR, indien de ambtenaar nadat

hij ophoudt de daarin bedoelde functie te bekleden naar het oordeel van het bevoegd gezag niet in actieve dienst kan worden hersteld.

Als het gelet op de omvang van de bestuurlijke functie niet nodig is de ambtenaar te ontheffen uit zijn ambtelijke functie, dan wordt hem indien het dienstbelang zich daartegen niet verzet buitengewoon verlof verleend. Dit is bepaald in artikel 125c, tweede lid, van de Ambtenarenwet. In zo'n geval wordt op grond van artikel 33a van het ARAR op de bezoldiging van de ambtenaar voor de tijd van het verleende buitengewoon verlof een inhouding toegepast, indien de ambtenaar een vaste vergoeding ontvangt uit de bestuurlijke functie. Deze inhouding op de bezoldiging bedraagt niet meer dan de vergoeding die de ambtenaar voor de tijd van het buitengewoon verlof geacht wordt uit de bestuurlijke functie te genieten.

Om tot een juiste berekening daarvan te komen, zijn rekennormen vastgesteld (Regeling van de minister van Binnenlandse Zaken van 12 april 1994, AD94/U481; Staatscourant 1994, nr. 88). In beginsel wordt voor ieder uur dat buitengewoon verlof is verleend één ambtelijk uurloon ingehouden; het in te houden bedrag is echter niet hoger dan het uurloon uit de bestuurlijke functie. Bijvoorbeeld: het raadslidmaatschap in een gemeente van 30.001 tot 100.000 inwoners heeft volgens de normregeling een taakduur van 12 uur per week. Indien aan de ambtenaar voor dat raadslidmaatschap vier uur buitengewoon verlof per week wordt verleend, dan wordt op zijn bezoldiging ten hoogste ingehouden het bedrag dat - herteld tot een maandbedrag - overeenkomt met de vergoeding die hij voor vier uur raadslidmaatschap ontvangt. Voor de berekening daarvan kan als formule worden aangehouden: vaste vergoeding uit de bestuurlijke functie op jaarbasis, gedeeld door 624 (te weten 52 (weken) x 12 (norm taakduur)), vermenigvuldigd met het aantal genoten verlofuren per maand. Om te voorkomen dat eventueel steeds wisselende

bedragen per maand moeten worden ingehouden, kan met de ambtenaar een regeling worden getroffen waarbij bij wijze van voorschot een vast bedrag per maand wordt ingehouden en waarbij een afrekening aan bijvoorbeeld het eind van het jaar plaatsvindt. Ingeval de ambtenaar de bestuurlijke functie geheel in eigen tijd kan vervullen en hem geen buitengewoon verlof behoeft te worden verleend, vindt uiteraard geen inhouding op zijn bezoldiging plaats.

Ik wijs er in dit verband nog op, dat van de vastgestelde taakduren niet kan worden afgeweken. Voor een ambtenaar die aan het raadslidmaatschap in het genoemde voorbeeld in de praktijk in totaal (aan eigen tijd en aan buitengewoon verlof-tijd) twintig uur per week besteedt in plaats van twaalf uur (norm), wordt voor de berekening van de inhouding toch uitgegaan van de norm van twaalf uur per week.

f. (Neven)werkzaamheden die zijn opgedragen en/of die deel uitmaken van de functie; artikel 63a ARAR

Wat de opgedragen werkzaamheden betreft, is met name artikel 63a van het ARAR van belang. Ik wijs u vooral op het eerste lid van dit artikel, waarin wordt bepaald in welke gevallen vergoedingen die anders dan uit 's Rijks kas worden genoten voor bepaalde activiteiten, in genoemde kas moeten worden gestort. In artikel 63a, tweede lid, ARAR wordt eenzelfde bepaling gesteld ten aanzien van de vergoedingen die worden ontvangen ter zake van werkzaamheden die verband houden met de ambtelijke functie en de ambtenaar zijn opgedragen door of vanwege de minister. In dit laatste geval is geen sprake van de uitoefening van een nevenfunctie, maar van het verrichten van werkzaamheden die in het verlengde liggen van de functie waarvoor men is aangesteld. In verband daarmee zal dan ook een wijziging van artikel 63a worden bevorderd, in die zin dat de term 'nevenfunctie' zal worden vervangen door 'werkzaamheden'. In beginsel behoort de ambtenaar voor zulke werkzaamheden naast

zijn ambtelijke bezoldiging geen vergoeding te ontvangen. Voor een vergoeding uit 's Rijks kas bestaat in het algemeen slechts aanleiding wanneer de werkzaamheden een extra inspanning van de ambtenaar vragen en hij deze werkzaamheden bijvoorbeeld geheel of gedeeltelijk in zijn eigen tijd verricht.

Vanzelfsprekend dient het de ambtenaar duidelijk te zijn om welke werkzaamheden het precies gaat. Die werkzaamheden zouden daarom bijvoorbeeld in de taakomschrijving kunnen worden genoemd.

Ik wijs u hierbij overigens ook nog op de circulaire van de Staatssecretaris van Binnenlandse Zaken van 28 januari 1971, nr. AB70/3362, inzake het aanvaarden door ambtenaren van een functie in een bedrijf, waarin zij voor de Staat een toezichthoudende functie bekleden.

III. Grondwettelijke aspecten

Een complicatie bij het stellen en uitvoeren van regels met betrekking tot nevenwerkzaamheden is dat grondrechten hieraan een beperking kunnen stellen. Men moet zich telkens eerst afvragen of het verrichten van een nevenwerkzaamheid tevens direct de uitoefening van een grondrecht inhoudt. Met name het passief kiesrecht (art. 4 Grondwet), het recht op uitoefening van godsdienst/levensovertuiging (art. 6 Grondwet), het recht op meningsvrijheid en de vrijheid van drukpers (art. 7 Grondwet), het recht tot vereniging (art. 8 Grondwet), het recht tot vergadering en betoging (art. 9 Grondwet), het recht op bescherming van persoonlijke levenssfeer (art. 10 Grondwet), het recht op vrije arbeidskeuze (art. 19, derde lid, Grondwet) en de vrijheid van onderwijs (art. 23, tweede lid, Grondwet) bieden de ambtenaar bescherming bij het verrichten van een nevenwerkzaamheid.

Vervolgens is de vraag of voldaan is aan de vereisten om de uitoefening van een grondrecht te beperken. De grondwetgever heeft vastgesteld door wie en in welke mate het grondrecht beperkt kan worden.

De ambtenaar kan op de in voornoemde grondwetsartikelen

vermelde grondrechten een beroep doen. De uitoefening daarvan kan in een aantal gevallen worden beperkt, indien het dienstbelang dit vordert. In de artikelen 125a tot en met 125e AW is een aantal beperkingen van de uitoefening van grondrechten door ambtenaren opgenomen.

De vervulling van een politieke nevenfunctie is hiervoor al even aangestipt bij de vermelding van de artikelen 16 en 33a ARAR. De beperkingsmogelijkheid van het passief kiesrecht, vervat in artikel 125c AW, geeft aan dat de ambtenaar in de vervulling van deze nevenfunctie in beginsel niet zal worden belemmerd, tenzij het dienstbelang - het gaat dan met name om het niet beschikbaar zijn voor de ambtelijke functie - anders vereist.

Voor beperking van de vrijheid van het belijden van godsdienst of levensovertuiging is geen formeel wettelijke basis in de ambtelijke rechtspositie aanwezig, zodat geen verbod mogelijk is van een nevenfunctie waarin dat grondrecht wordt uitgeoefend.

Artikel 125a AW geeft aan de ambtenaar de norm voor beperking van de vrijheid van meningsuiting, van de vrijheid tot vereniging en van de vrijheid tot vergadering en betoging. Indien een nevenwerkzaamheid rechtstreeks samengaat met de uitoefening van één van die grondrechten (bijvoorbeeld het zijn van journalist), geeft artikel 125a dus indirect ook de norm voor beperking van die nevenwerkzaamheid. Omgekeerd kan een zodanige nevenwerkzaamheid niet worden verboden, indien de uitoefening door de ambtenaar van bedoelde grondrechten op grond van de norm van artikel 125a niet mag worden beperkt. Een eventueel verbod op basis van artikel 61 ARAR komt dus in dit geval niet aan de orde. Daarbij zij erop gewezen dat het enkele lidmaatschap van een vakvereniging of van een politieke partij niet kan worden verboden. Dit laat onverlet dat een bestuursfunctie van een vakvereniging of een politieke partij, indien zij schadelijk is voor de dienstvervulling, wel kan worden

verboden.

Artikel 23, tweede lid, van de Grondwet, waarborgt onder andere het recht op het geven van onderwijs. Indien de nevenwerkzaamheden betrekking hebben op onderwijsactiviteiten, dan is de vrijheid van (het geven van) onderwijs aan de orde. Van belang is hierbij dat de Centrale Raad van Beroep terzake een jurisprudentiële beperkingsnorm heeft gecreëerd (TAR 1990, 13). Deze houdt in dat de ambtenaar in de uitoefening van dit grondrecht niet zover mag gaan dat de goede vervulling van zijn functie of de goede functionering van de openbare dienst in volstrekt ontoelaatbare mate wordt aangetast.

De bescherming die de ambtenaar ondervindt van de artikelen 10 en 19, derde lid, van de Grondwet is niet zozeer gericht op de inhoud van de nevenwerkzaamheid als wel op het voorkomen van een ongerechtvaardigde bemoeienis van het bevoegd gezag met wat hij in zijn vrije tijd wenst te doen of met zijn vrije arbeidskeuze.

De bescherming van de persoonlijke levenssfeer komt met name in punt IV aan de orde waar het gaat om de invoering van een meldingsplicht.

Wat betreft het recht op vrije arbeidskeuze merk ik het volgende op. Regelingen die slechts de beroepsuitoefening in zekere banen trachten te leiden, zijn geen beperkingen van de arbeidskeuze; in dit verband verwijs ik u naar de notitie Grondrecht van vrijheid van arbeidskeuze (Kamerstukken II 1985/86, 19 376, nrs. 1 en 2). Artikel 61 van het ARAR beoogt een verantwoorde uitoefening van de betreffende ambtelijke functie te bevorderen en is als zodanig dus geen beperking van de vrijheid van arbeidskeuze. Indien de regels die op grond van artikel 61, eerste lid, worden vastgesteld zich ook hiertoe beperken, is het recht op vrijheid van arbeidskeuze niet in het geding. De Centrale Raad van Beroep heeft in zijn uitspraak AW1993/196 (TAR 1994,81) deze zienswijze bevestigd.

IV. Voorgenomen wijzigingen in de regelgeving

Als aanvulling op het bestaande

instrumentarium, dat het voeren van een beleid ter voorkoming van schade aan het dienstbelang door ongewenste nevenwerkzaamheden van ambtenaren mogelijk maakt, bestaat er behoefte aan een meldingsplicht van nevenwerkzaamheden - voor zover die redelijkerwijs het dienstbelang kunnen raken - in te voeren. Het bevoegd gezag is dan in staat tijdig een toetsing te verrichten ten aanzien van de verhouding tussen nevenwerkzaamheid en ambtelijke functie. Ook moeten die nevenwerkzaamheden kunnen worden geregistreerd, mede met het oog op belangenverstrengeling die in de toekomst zou kunnen ontstaan. En tenslotte verdient het aanbeveling de criteria op grond waarvan een verbod tot het verrichten van een nevenwerkzaamheid kan worden opgelegd nader te verduidelijken. Deze instrumenten bestaan al wel, maar daarvan kan niet in alle gevallen gebruik worden gemaakt. Een meldingsplicht en registratie van nevenwerkzaamheden die de ambtenaar buiten zijn normale diensttijd verricht, dienen als een beperking van de privacy te worden beschouwd en vereisen overeenkomstig de Grondwet een formele basis in de wet. Deze bestaat thans nog niet voor de meldingsplicht; voor de registratie van nevenwerkzaamheden is een formeel wettelijke basis te vinden in de WPR. Dit betekent dat indien u een dergelijke meldingsplicht in de praktijk hanteert, deze vanwege het ontbreken van een wettelijke basis in strijd is met de Grondwet. Die formele basis zal worden neergelegd in de Ambtenarenwet. Daarbij wordt in verband met de samenhang ook de verplichting tot het vaststellen van voorschriften met betrekking tot de registratie van nevenwerkzaamheden in de wijziging van de Ambtenarenwet meegenomen. Deze wijziging is inmiddels in gang gezet. Na het van kracht worden daarvan zal het ARAR worden aangepast.

a. Voorgenomen wijziging van de Ambtenarenwet

Om te voorzien in de vereiste formeel wettelijke basis voor de gewenste verdergaande overheidsbemoeienis met de

nevenwerkzaamheden van ambtenaren, ligt het in het voornemen te bevorderen dat artikel 125, eerste lid, AW wordt aangevuld met bepalingen omtrent:
- de melding en de registratie van nevenwerkzaamheden die de belangen van de dienst voor zover deze in verband staan met de functievervulling, kunnen raken en

- het verbieden van nevenwerkzaamheden waardoor de goede vervulling van de functie of de goede functionering van de openbare dienst, voor zover deze in verband staat met de functievervulling, niet in redelijkheid zou zijn verzekerd.

Na de totstandkoming van deze wijziging van de Ambtenarenwet zal het mogelijk worden de ambtenaar de verplichting op te leggen opgave te doen van bepaalde nevenwerkzaamheden die buiten de normale diensttijd worden uitgeoefend.

De meldingsplicht, maar ook verboden tot het verrichten van nevenwerkzaamheden kunnen niet onbeperkt worden opgelegd. Op grond van artikel 8 van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens, alsmede op grond van jurisprudentie is vereist dat dergelijke maatregelen noodzakelijk zijn in een democratische samenleving en dat zij proportioneel zijn ten opzichte van het doel. Met bovenstaande formuleringen wordt beoogd dat aan deze vereisten wordt voldaan.

b. Voorgenomen wijziging van het ARAR

Na de wijziging van de Ambtenarenwet zal het hiervoor bedoelde verbod tot het vervullen van bepaalde nevenwerkzaamheden in het ARAR worden opgenomen en zal het ARAR worden uitgebreid met bepalingen omtrent de melding en de registratie van nevenwerkzaamheden.

De verbodsbepaling komt in feite neer op een herformulering van het reeds in artikel 61, tweede lid, ARAR opgenomen verbod tot het verrichten van nevenwerkzaamheden. Voor de invoering van de beperkte meldingsplicht zal een nieuwe bepaling in artikel 61 van het ARAR

worden opgenomen. Tevens zal daarin worden neergelegd dat op basis van de gedane meldingen een registratie zal worden gevoerd. Voorts neem ik mij voor in het vernieuwde artikel 61 te doen opnemen dat door het bevoegd gezag nadere regels kunnen worden gesteld omtrent het bedoelde verbod. Bij die nadere regels zou bijvoorbeeld een concretisering van het verbod kunnen plaatsvinden. Bij deze ARAR-wijziging zal tenslotte nog een tekstuele aanpassing van artikel 63a worden gerealiseerd, waarvan onder punt II.f melding is gemaakt. Over deze wijzigingen dient uiteraard overeenstemming te worden bereikt met de centrales van overheidspersoneel. Te zijner tijd zal ik u hierover nog nader informeren. Tenslotte merk ik nog op dat gelijktijdig met deze circulaire een afzonderlijke circulaire verschijnt over het onderwerp 'Integriteit sector Rijk; systematisch ontwikkelen van een preventief beleid' (nr. AD94/U1369).

*De Minister van Binnenlandse Zaken,
H.F. Dijkstal.*

Bijlage 1 Overzicht van relevante artikelen van Grondwet, Ambtenarenwet, Wet persoonsregistraties en ARAR

Grondwet

Artikel 4
Iedere Nederlander heeft gelijkelijk recht de leden van algemeen vertegenwoordigende organen te verkiezen alsmede tot lid van deze organen te worden verkozen, behoudens bij de wet gestelde beperkingen en uitzonderingen.

Artikel 6
1. Ieder heeft het recht zijn godsdienst of levensovertuiging, individueel of in gemeenschap met anderen, vrij te belijden, behoudens ieders verantwoordelijkheid volgens de wet.
2. De wet kan ter zake van de uitoefening van dit recht buiten gebouwen en besloten plaatsen

regels stellen ter bescherming van de gezondheid, in het belang van het verkeer en ter bestrijding of voorkoming van wanordelijkheden.

Artikel 7

1. Niemand heeft voorafgaand verlof nodig om door de drukpers gedachten of gevoelens te openbaren, behoudens ieders verantwoordelijkheid volgens de wet.
2. De wet stelt regels omtrent radio en televisie. Er is geen voorafgaand toezicht op de inhoud van een radio- of televisieuitzending.
3. Voor het openbaren van gedachten of gevoelens door andere dan in de voorgaande leden genoemde middelen heeft niemand voorafgaand verlof nodig wegens de inhoud daarvan, behoudens ieders verantwoordelijkheid volgens de wet. De wet kan het geven van vertoningen toegankelijk voor personen jonger dan zestien jaar regelen ter bescherming van de goede zeden.
4. De voorgaande leden zijn niet van toepassing op het maken van handelsreclame.

Artikel 8

Het recht tot vereniging wordt erkend. Bij de wet kan dit recht worden beperkt in het belang van de openbare orde.

Artikel 9

1. Het recht tot vergadering en betoging wordt erkend, behoudens ieders verantwoordelijkheid volgens de wet.
2. De wet kan regels stellen ter bescherming van de gezondheid, in het belang van het verkeer en ter bestrijding of voorkoming van wanordelijkheden.

Artikel 10

1. Ieder heeft, behoudens bij of krachtens de wet te stellen beperkingen, recht op eerbiediging van zijn persoonlijke levenssfeer.
2. De wet stelt regels ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer in verband met het vastleggen en verstrekken van persoonsgegevens.
3. De wet stelt regels inzake de aanspraken van personen op kennisgeving van over hen vastgelegde gegevens en van het

gebruik dat daarvan wordt gemaakt, alsmede op verbetering van zodanige gegevens.

Artikel 19, derde lid

3. Het recht van iedere Nederlander op vrije keuze van arbeid wordt erkend, behoudens de beperkingen bij of krachtens de wet gesteld.

Artikel 23, tweede lid

2. Het geven van onderwijs is vrij, behoudens het toezicht van de overheid en, voor wat bij de wet aangewezen vormen van onderwijs betreft, het onderzoek naar de bekwaamheid en de zedelijkheid van hen die onderwijs geven, een en ander bij de wet te regelen.

Ambtenarenwet

Artikel 125, eerste lid, onder e

1. Voor zover deze onderwerpen niet reeds bij of krachtens de wet zijn geregeld, worden voor de ambtenaren, door of vanwege het Rijk aangesteld, bij of krachtens algemene maatregel van bestuur voorschriften vastgesteld betreffende:

- a. ...
  - b. ...
  - e. verlof en vakantie;
  - f. ....
- etc.

Artikel 125a

1. De ambtenaar dient zich te onthouden van het openbaren van gedachten of gevoelens of van de uitoefening van het recht tot vereniging, tot vergadering en tot betoging, indien door de uitoefening van deze rechten de goede vervulling van zijn functie of de goede functionering van de openbare dienst, voor zover deze in verband staat met zijn functie-vervulling, niet in redelijkheid zou zijn verzekerd.
2. Het eerste lid is, voor wat betreft het recht van vereniging, niet van toepassing op het lidmaatschap van:
  - a. een politieke groepering, waarvan de aanduiding is ingeschreven overeenkomstig de Kieswet, of
  - b. een vakvereniging.
3. De ambtenaar is verplicht tot geheimhouding van hetgeen hem in verband met zijn functie ter kennis

is gekomen, voor zover die verplichting uit de aard der zaak volgt

Artikel 125c

1. Een ambtenaar, die een functie in publiekrechtelijke colleges, waarin hij is benoemd of verkozen, gezien de omvang van de daaruit voortvloeiende werkzaamheden, niet gelijktijdig kan vervullen met zijn ambt, wordt in verband daarmee tijdelijk ontheven van de waarneming van zijn ambt, tenzij het dienstbelang zich tegen ontheffing verzet. Betreffende het doorbetalen van bezoldiging kunnen bij of krachtens algemene maatregel van bestuur voor de door of vanwege het rijk aangestelde ambtenaren, dan wel door het bevoegde gezag der provincies, gemeenten en waterschappen voor de ambtenaren door of vanwege deze lichamen aangesteld, regels worden gesteld.

2. Indien de ambtenaar in verband met een functie in publiekrechtelijke colleges, waarin hij is benoemd of verkozen, niet op grond van het eerste lid van de waarneming van zijn ambt is ontheven, wordt hem voor het bijwonen van vergaderingen en zittingen van deze colleges en voor het verrichten van daaruit voortvloeiende werkzaamheden ten behoeve van deze colleges, buitengewoon verlof verleend, tenzij het dienstbelang zich tegen verlofverlening verzet. Betreffende het doorbetalen van bezoldiging kunnen bij of krachtens algemene maatregel van bestuur voor de door of vanwege het rijk aangestelde ambtenaren, dan wel door het bevoegde gezag der provincies, gemeenten en waterschappen voor de ambtenaren door of vanwege deze lichamen aangesteld, regels worden gesteld.

3. Aan de ambtenaar wordt, tenzij het dienstbelang zich tegen verlofverlening verzet, buitengewoon verlof verleend voor aan te wijzen activiteiten van of voor vakorganisaties van overheidspersoneel overeenkomstig regels te stellen bij of krachtens algemene maatregel van bestuur voor de door of vanwege het rijk aangestelde ambtenaren, dan wel door het bevoegde gezag der provincies, gemeenten en

waterschappen voor de ambtenaren door of vanwege deze lichamen aangesteld.

Wet persoonsregistraties

Artikel 11, derde lid

3. De verstrekking van gegevens blijft achterwege voor zover uit hoofde van ambt, beroep of wettelijk voorschrift geheimhouding geboden is.

Artikel 17

Deze paragraaf is van toepassing op persoonsregistraties van:

- a. Het Rijk, provincies, gemeenten en andere openbare lichamen met inbegrip van de daaronder ressorterende diensten, instellingen en bedrijven;
- b. bij algemene maatregel van bestuur aangewezen instellingen die met de uitvoering van publiekrechtelijke taken zijn belast;
- c. bij algemene maatregel van bestuur aangewezen instellingen en voorzieningen voor onderwijs, gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening.

Artikel 18

1. Een persoonsregistratie als bedoeld in artikel 17, wordt slechts aangelegd indien dit noodzakelijk is voor een goede vervulling van de taak van de houder.
2. Zodanige persoonsregistraties bevatten slechts persoonsgegevens die voor het doel van de registratie noodzakelijk zijn.
3. Uit deze persoonsregistraties kunnen desgevraagd gegevens worden verstrekt aan personen of instanties met een publiekrechtelijke taak, voor zover zij die gegevens behoeven voor de uitvoering van hun taak en de persoonlijke levenssfeer van de geregistreerden daardoor niet onevenredig wordt geschaad.

Artikel 11, derde lid, is van overeenkomstige toepassing.

ARAR

Uit Hoofdstuk III (bezoldiging)

Artikel 16

1. Aan de ambtenaar die in verband met de werkzaamheden die voortvloeien uit een functie in een publiekrechtelijk college, waarin hij is benoemd of verkozen,

tijdelijk is ontheven van de waarneming van zijn ambt wordt gedurende zijn ontheffing een non-activiteitswedde toegekend op de voet van de artikelen 4, eerste lid, onder b, tweede, derde, vierde en vijfde lid, en 5, eerste lid, onder b, en tweede lid van de Wet Incompatibiliteiten Staten-Generaal en Europees Parlement

2. Onder 'schadeloosstelling' als bedoeld in artikel 4, eerste lid, onder b, van genoemde wet, worden voor de toepassing van dit artikel verstaan alle inkomsten, aan de in het vorige lid bedoelde functie verbonden.

3. Voor de toepassing van dit artikel wordt de functie van substituut-ombudsman met de in het eerste lid bedoelde functies gelijkgesteld.

Uit Hoofdstuk V (Vakantie, vakantie-uitkering en verlof)

Artikel 33a

1. Indien de ambtenaar een vaste vergoeding ontvangt uit de functie waarvoor hem het in artikel 125c, tweede lid, van de Ambtenarenwet bedoelde verlof wordt verleend, wordt op zijn bezoldiging een inhouding toegepast over de tijd dat hij het verlof geniet. Deze inhouding gaat hetgeen hij geacht kan worden te ontvangen als vaste vergoeding voor de met het verlof overeenkomende tijd in de bedoelde functie niet te boven.

2. Onze Minister van Binnenlandse Zaken kan nadere regels ter uitvoering van het eerste lid vaststellen.

Artikel 33e

1. Buitengewoon verlof van korte duur, al dan niet met behoud van volle bezoldiging, kan bovendien worden verleend in de gevallen, waarin hij, die tot verlenen van dat verlof bevoegd is verklaard, oordeelt, dat daartoe aanleiding bestaat

2. Onze Minister van Binnenlandse Zaken is bevoegd ter uitvoering van het eerste lid zo nodig nadere voorschriften vast te stellen.

Uit Hoofdstuk VII (Overige rechten en verplichtingen van de ambtenaar)

Artikel 61

1. De ambtenaar is verplicht zich te gedragen naar hetgeen voor hem is bepaald ten aanzien van het aanvaarden van nevenbetrekkingen of het verrichten van nevenwerkzaamheden dan wel het drijven van nering of handel.

2. In elk geval is het de ambtenaar verboden een nevenbetrekking te aanvaarden of nevenwerkzaamheden te verrichten of nering en handel te drijven, indien dit:

- a. schadelijk kan zijn voor zijn dienstvervulling;
- b. niet in overeenstemming is met het aanzien van zijn ambt.

Artikel 62

1 Het is de ambtenaar verboden, middellijk of onmiddellijk deel te nemen aan aannemingen en leveringen ten behoeve van openbare diensten, tenzij daarvoor toestemming is verleend.

2. Hij is verplicht zich te gedragen naar hetgeen voor hem is bepaald ten aanzien van het deelnemen, middellijk of onmiddellijk, aan aannemingen en leveringen ten behoeve van anderen.

Artikel 63

Aan de ambtenaren of aan bepaalde groepen van ambtenaren van een bepaalde dienst kan door Onze Minister worden verboden commissaris, bestuurder of vennoot te zijn van alle of nader te omschrijven vennootschappen, stichtingen of verenigingen die geregeld in aanraking komen of krachtens haar opzet kunnen komen met de betrokken dienst.

Artikel 63a

1 De ambtenaar, die een besturende, beherende dan wel toezichthoudende functie vervult in een naamloze vennootschap of ander rechtspersoonlijkheid bezittend lichaam, en voor de in die functie verrichte of te verrichten werkzaamheden, anders dan uit 's Rijks kas, een vergoeding ontvangt, is verplicht die vergoeding in genoemde kas te storten, indien de benoeming in die functie:

- a. heeft plaats gehad door of vanwege dan wel in overeenstemming met Onze Minister;
- b. is voortgevloeid uit een wettelijk voorschrift dan wel uit een

overeenkomst, welke met instemming van Onze Minister of de Raad van Ministers is tot stand gekomen.

2. Het vorige lid is van overeenkomstige toepassing ten aanzien van de ambtenaar, die een nevenfunctie vervult, welke verband houdt met het door hem beklede ambt en hem is opgedragen door of vanwege Onze Minister, en voor de in die functie verrichte of te verrichten werkzaamheden, anders dan uit 's Rijks kas, een vergoeding ontvangt.

3. De vorige leden vinden geen toepassing in de gevallen waarin dit door Onze Minister-President is bepaald.

Artikel 96a

1. Aan de ambtenaar die in verband met de aanvaarding van een functie in een publiekrechtelijk college, waarin hij is benoemd of verkozen, tijdelijk is ontheven van de waarneming van zijn ambt, wordt, indien hij ophoudt zodanige functie te bekleden en hij naar het oordeel van het bevoegd gezag niet in actieve dienst kan worden hersteld, eervol ontslag verleend.

2. Tenzij artikel 34e, eerste lid, van toepassing is, wordt eervol ontslag eveneens verleend aan de ambtenaar, die na afloop van het verlof, verleend met toepassing van artikel 34b dan wel van artikel 34d, eerste lid, naar het oordeel van het bevoegde gezag niet in actieve dienst kan worden hersteld.

3. Het eerste lid vindt eveneens toepassing voor de ambtenaar die ophoudt de functie te bekleden, bedoeld in artikel 16, derde lid.

Artikel 96b

Aan de ambtenaar die een benoeming tot minister of staatssecretaris aanvaardt wordt, met ingang van de dag van het aanvaarden van deze betrekking, eervol ontslag verleend.

Bijlage 2

Wijziging Regeling vermindering bezoldiging bij nevenwerk tijdens diensttijd
 6 december 1994/AD94/U825
 DGMP/PMR/ASB

De Minister van Binnenlandse Zaken,

Gelet op de artikelen 33e van het Algemeen Rijksambtenarenreglement, 30g van het Arbeidsovereenkomstenbesluit en 61 van het Ambtenarenreglement Staten-Generaal;

Besluit:

Artikel I

In de Regeling vermindering bezoldiging bij nevenwerk tijdens diensttijd vervalt artikel 4 en wordt artikel 5 vernummerd tot artikel 4.

Artikel II

Deze regeling, waarvan afschrift zal worden gezonden aan de Algemene Rekenkamer, treedt in werking met ingang van de tweede dag na de dagtekening van de Staatscourant waarin zij wordt geplaatst.

De Minister van Binnenlandse Zaken,
H.F. Dijkstal.

Toelichting

Het Juniverslag 1993 van de Algemene Rekenkamer (Kamerstukken II 1992/93, 23 210, nrs. 1-2) waarin onder punt 17.1 onder meer enkele kritische opmerkingen worden gemaakt over de wijze waarop wordt omgegaan met het onderwerp nevenfuncties bij rijksambtenaren, gaf aanleiding om in interdepartementaal overleg na te gaan tot welke wijzigingen ware te komen in het centrale beleid en de centrale regelgeving voor de sector Rijk. In dat kader werd onder meer de Regeling vermindering bezoldiging bij nevenwerk tijdens diensttijd in beschouwing genomen. Daarbij bleek dat in de praktijk artikel 4 van die regeling aanleiding kan geven tot misverstanden en eventueel onjuist gebruik. In dit artikel wordt de Dogelijkheid geboden om de vermindering van bezoldiging of loon achterwege te laten als het verleende buitengewoon verlof is beperkt tot maximaal 10% van de werktijd en zo lang betrokkene aantoonde dat de verlofuren buiten de normale werktijd voldoende worden gecompenseerd. In feite is alsdan echter geen sprake van de verlening van buitengewoon verlof maar van een verandering in de

---

voor de ambtenaar geldende werktijdregeling. Ook zonder dit artikel bestaat de managementruimte die hiermee wordt geboden. De bevoegdheid tot vaststelling van de werktijdregeling biedt het management immers steeds de mogelijkheid om met de ambtenaar die binnen diensttijd nevenwerk verricht afspraken te maken over de wijze waarop de daarmee gemoeide tijd op een ander moment door de ambtenaar wordt gecompenseerd. Omdat aan dit artikel dus in feite geen behoefte bestaat, wordt tot schrapping daarvan overgegaan.

*De Minister van Binnenlandse Zaken,
H.F. Dijkstal.*

Belangstellenden kunnen de circulaires met bijlagen bestellen bij het Servicepunt van Binnenlandse Zaken (bestelnummer 94/8), telefoon 070 - 3026827, maandag tot en met vrijdag van 9.00 uur tot 12.00 uur. De kosten bedragen f 7,50 per set.

Circulaire Ongewenste privécontacten rijksambtenaren

Aan: de bevoegde gezagen van de ambtelijke diensten van de sector Rijk

Onderwerp: ongewenstheid willens en wetens verkeren van ambtenaren – ook in privésituaties – in omgevingen met personen die min of meer structureel normen en wetten overtreden

Doelstelling: bekendmaken beleid

Juridische grondslag: artikel 125ter Ambtenarenwet en artikel 50 Algemeen Rijksambtenarenreglement

Ingangsdatum: heden

Geldig tot: nadere berichtgeving

Kenmerk: 2013-0000447675

Datum: 23 juli 2013

Inleiding

In de kabinetsreactie op de door de Tweede Kamer aangenomen motie van de leden Dijkhoff en Marcouch van 31 januari 2013 (Tweede Kamer, vergaderjaar 2012–2013, 29 628, nr. 375) en in de beantwoording van de Kamervragen van 22 januari 2013, van de leden Marcouch en Heijnen (Tweede Kamer, vergaderjaar 2012–2013, Aangangsels van de Handelingen, 1835) over de 'verenigbaarheid van het lidmaatschap van een zogenaamde outlaw bikers motorclub of 1% motorclub met het ambtenaarschap' heeft het kabinet het volgende standpunt ingenomen: *'het kabinet acht het ongewenst dat ambtenaren ook in privésituaties willens en wetens in omgevingen met personen verkeren die min of meer structureel normen en wetten overtreden. Het lidmaatschap van een vereniging waarvan de individuele leden crimineel gedrag vertonen, is in elk geval als een dergelijke situatie te beschouwen.'*

Ter uitvoering van dit kabinetsstandpunt wordt deze gedragslijn meegenomen bij de eerstvolgende actualisatie van de Modelgedragscode Integriteit Sector Rijk (Stort. 24 maart 2006, nr 60). Vooruitlopend hierop wordt de gedragslijn hieronder nader toegelicht.

Goed ambtvenaarschap en goed werkgeverschap

Het integriteitsbeleid bij de overheid is gekoppeld aan goed ambtvenaarschap en goed werkgeverschap. Het goed ambtvenaarschap is verankerd in artikel 125ter Ambtenarenwet (AW) en artikel 50, eerste lid van het Algemeen Rijksambtenarenreglement (ARAR) en is daarnaast mede ingevuld door de Modelgedragscode Integriteit Sector Rijk.

Goed ambtvenaarschap houdt ondermeer in dat de ambtenaar zorgvuldig en zich van zijn verantwoordelijkheid bewust, omgaat met bevoegdheden, middelen en informatie en het algemeen belang dat hij dient leidend laat zijn. Tevens dient de ambtenaar in staat te zijn verleidingen te weerstaan en, beter nog, te voorkomen dat hij in risicovolle situaties terecht komt. Ook onderdeel van het goed ambtvenaarschap is dat de ambtenaar de regels interpreteert naar de letter en de geest; dat hij een zorgvuldige afweging maakt van de legitieme rechten, belangen en verwachtingen, ook in situaties waarbij het niet (onmiddellijk) duidelijk is wat de juiste keuze is. Daarnaast dient de ambtenaar bereid te zijn om zijn overwegingen (vooraf dan wel achteraf) te laten toetsen en daarover verantwoording af te leggen.

Goed ambtvenaarschap is de ene kant van de medaille. De andere kant is goed werkgeverschap. Ambtenaren hebben recht op respect voor hun privéleven en recht op vreedzame vereniging en vergadering. De overheid als werkgever dient deze rechten te eerbiedigen. Het recht op respect voor het privéleven is onder meer verankerd in artikel 8 van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (EVRM) en in artikel 10 van de Grondwet. Het recht op vreedzame vereniging en vergadering is onder andere neergelegd in artikel 11 van het EVRM en in artikelen 8 en 9 van de Grondwet. De in deze circulaire opgenomen overwegingen aangaande het privéleven, integriteit en goed ambtvenaarschap dienen dan ook gelezen te worden in het licht van deze rechten.

Goed werkgeverschap brengt ook met zich mee dat de overheid bij zijn handelen als werkgever de algemene beginselen van behoorlijk bestuur in acht neemt, maar ook dat de overheid bij zijn handelen als werkgever zorgt voor een volwaardig integriteitsbeleid. Dit betekent onder andere dat de overheids-werkgever er voor dient te waken dat ambtenaren niet onnodig worden blootgesteld aan integriteitsrisico's en zij zoveel als redelijkerwijs mogelijk daartegen worden beschermd. De overheids-werkgever dient daarom toe te zien op adequate en noodzakelijke integriteitsvoorzieningen en normeringen op grond waarvan het goed ambtelijk handelen kan worden geborgd. Een open cultuur, waarbij leiding-

geevenden en medewerkers met elkaar in gesprek gaan over integriteitsvraagstukken, is hierbij van belang. Dit geldt ook voor het onderhavige vraagstuk ten aanzien van ongewenste privécontacten; leidinggevende en (beoogd) ambtenaren kunnen dit onderwerp aan de orde stellen tijdens sollicitatiegesprekken, functioneringsgesprekken en tijdens bijvoorbeeld het werkoverleg.

Integriteit

Het publiek moet er op kunnen vertrouwen dat de overheid een fatsoenlijke en integere organisatie is. Ambtenaren dienen zich er van bewust te zijn dat bepaalde gedragingen en/of bepaalde contacten in de privésfeer de overheid in een negatief daglicht (kunnen) stellen en in strijd kunnen zijn met het goed ambtenaarschap. Ook al zijn deze gedragingen en/of contacten op zichzelf niet strafbaar. Tegen deze achtergrond wordt het ongewenst geacht dat ambtenaren willens en wetens in omgevingen met personen verkeren waarvan zij kunnen weten dat die min of meer structureel misdrijven plegen en waarbij deze personen zich daar ook op laten voorstaan dan wel daar openlijk voor uitkomen. Bijvoorbeeld in de vorm van lidmaatschap van een vereniging waarvan individuele leden zich schuldig maken aan crimineel gedrag of door het onderhouden van contacten met dergelijke verenigingen en personen. Het onderhouden van dergelijke contacten kan op gespannen voet staan met de integriteit waar goed ambtenaarschap om vraagt.

Of er in een specifieke situatie sprake is van een gebrek aan goed ambtenaarschap, is afhankelijk van de omstandigheden van het geval en is mede afhankelijk van de functie die de ambtenaar vervult. Sommige functies hebben een groter integriteitsrisico waardoor er zwaardere eisen gesteld mogen worden aan de ambtenaar die deze functie vervult. Dit is onder andere het geval bij vertrouwensfuncties en voorbeeldfuncties, maar het geldt ook voor functies waarbij de ambtenaar zichtbaar is voor het publiek of functies waarin er veel contacten zijn met het publiek zoals toezichthoudende- of opsporingsfuncties, of bij functies in het bredere domein van veiligheid, rechtshandhaving of rechtspraak. Bij de uitoefening van dit soort functies is het risico immers groter dat de goede vervulling van de functie of het goede functioneren en aanzien van de openbare dienst door het handelen van de ambtenaar wordt geschaad.

Zorgvuldige belangenafweging

Indien ambtenaren zich niet aan de eerder genoemde gedragslijn houden is de vraag aan de orde welke reactie dan passend is. Het overwegen en nemen van bijvoorbeeld (disciplinaire) maatregelen veronderstelt uiteraard een zorgvuldige afweging. Op grond van artikel 50 van het ARAR is de ambtenaar gehouden de plichten die uit zijn functie voortvloeien nauwgezet en ijverig te vervullen en zich te gedragen zoals een goed ambtenaar betaamt. De ambtenaar die de hem opgelegde verplichtingen niet nakomt of zich overigens aan plichtsverzuim schuldig maakt kan daarvoor, op grond van artikel 80 van het ARAR, disciplinair worden gestraft.

Voor wat betreft het recht op vereniging en vergadering heeft de wetgever een belangenafweging neergelegd in de Ambtenarenwet. Op grond van artikel 125a van de AW dient de ambtenaar zich te onthouden van de uitoefening van het recht van vereniging en vergadering, indien door uitoefening van deze rechten de goede vervulling van zijn functie of de goede functionering van de openbare dienst, voor zover deze in verband staat met zijn functievervulling, niet in redelijkheid zou zijn verzekerd. Artikel 125a van de AW stelt aldus onder specifieke voorwaarden beperkingen op de vrijheid van vereniging en vergadering.

Binnen de bandbreedte van de hierboven genoemde grondrechten en uitgangspunten dient een zorgvuldige afweging te worden gemaakt indien disciplinaire maatregelen worden overwogen. Deze afweging wordt altijd gemaakt op basis van de specifieke omstandigheden van het geval en er dient tenminste een verband te zijn met de functie die de ambtenaar vervult.

Ter verheldering dienen de volgende voorbeelden. Uit het oogpunt van goed ambtenaarschap zal niet snel geconcludeerd kunnen worden dat een ambtenaar zich dient te onthouden van bijvoorbeeld het als supporter bijwonen van een voetbalwedstrijd. Het resultaat van de belangenafweging zal waarschijnlijk anders uitpakken als de betrokken ambtenaar deel uitmaakt van of nauwe contacten onderhoudt met de harde kern van een groep hooligans die min of meer structureel normen en wetten overtreedt. Hierbij gaat het er niet om dat de ambtenaar zelf strafbare gedragingen pleegt. Het gaat er om dat de ambtenaar weet dat hij optrekt met een groep die strafbare gedragingen pleegt en hij herkenbaar deel uitmaakt van deze groep. Datzelfde geldt in de situatie waarbij een ambtenaar lid is van een 1%-motorclub – waarvan bekend is dat de individuele leden structureel crimineel of normoverschrijdend gedrag vertonen – dan wel indien hij nauwe contacten onderhoudt met dergelijke personen. In die gevallen zal al snel – uiteraard afhankelijk van de specifieke omstandigheden van het geval en de aard van de functie – geconcludeerd kunnen worden dat de ambtenaar in kwestie zich hiervan dient te onthouden, omdat daardoor de goede functievervulling en/of het vertrouwen in het

---

ambt en aanzien van de overheid kan worden geschaad.

Ik verzoek u vanaf heden uitvoering te geven aan de inhoud van deze circulaire en daaraan actief bekendheid te geven in uw organisatie(onderdeel).

De Minister voor Wonen en Rijksdienst,

namens deze,

O.F.J. Welling

Plv. directeur-generaal Organisatie en Bedrijfsvoering Rijk

Circulaire lobbyverbod bewindspersonen, Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Circulaire aan het bevoegd gezag van de ambtelijke diensten van de sector Rijk

Datum: 5 oktober 2017

Onderwerp: Toepassing lobbyverbod bewindspersonen

Doelstelling: Bekend maken van beleid

Ingangsdatum: 1 oktober 2017

Geldig tot: Nader bericht

Aanleiding

De kabinetsreactie van 17 november 2016 op de initiatiefnota 'Lobby in daglicht: luisteren en laten zien' van de Tweede Kamerleden Bouwmeester en Oosenbrug (Kamerstukken II, 2016/17, 34 376, nr. 4) kondigt een nadere kaderstelling aan voor – wat werd genoemd – het draaibeeld van bewindspersonen. De ministerraad van 13 april 2017 heeft vervolgens ingestemd met een lobbyverbod voor gewezen bewindspersonen. In de brief van de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties zijn beide Kamers geïnformeerd over het instellen van een lobbyverbod voor bewindspersonen (Kamerstukken II, 2016/17, 34 376, nr. 15).

Aangezien (medewerkers van) ministeries mede verantwoordelijk zijn voor de toepassing van het lobbyverbod bevat deze circulaire een toelichting op welke wijze de rijksdienst uitvoering dient te geven aan dit kabinetsbeleid. De verantwoordelijkheid voor de toepassing van het lobbyverbod strekt zich ook uit tot medewerkers die een ander dienstverband of contractuele relatie hebben, zoals uitzendkrachten, stagiairs en ingehuurd externen.

Inleiding

Lobbyen betreft het beïnvloeden van de besluitvorming door belanghebbenden bij politici en ambtenaren. Bij de aanvaarding en vervulling van een nieuwe werkkring heeft de gewezen bewindspersoon de verantwoordelijkheid om belangen op een zorgvuldige manier te scheiden. Door tijdens de ambtsvervulling al rekening te houden met de belangen van zijn toekomstige werkgever kan er sprake zijn van (de schijn van) belangenverstrengeling. Het lobbyverbod na het aftreden houdt in dat gewezen bewindspersonen niet als bemiddelaar, lobbyist of tussenpersoon kunnen optreden in zakelijke contacten met een ministerie dat een beleidsterrein behartigt waarvoor de bewindspersoon vroeger verantwoordelijkheid droeg. Het beoogt te voorkomen dat aftredende of afgetreden bewindspersonen expertise, positie en netwerk uit de eerdere hoedanigheid als bewindspersoon op onwenselijke wijze benutten voor de belangen van een organisatie waar zij na het aftreden in dienst zijn getreden. Bovendien kan er dan sprake zijn van oneerlijke concurrentie door een informatievoorsprong.

Gewezen bewindspersonen dienen bij het aanvaarden van een functie na afloop van hun ambtsperiode zo te handelen dat daarmee niet de schijn wordt gewekt dat zij tijdens hun ambtsuitoefening onzuiver hebben gehandeld dan wel verkeerd omgaan met de kennis die zij tijdens die periode hebben opgedaan. Gewezen bewindspersonen zijn dus na hun aftreden tot op zekere hoogte vrij in de keuze van hun vervolgwerkzaamheden. Deze keuze wordt ook niet beperkt door het opleggen van een concurrentiebeding of een daaraan gelijke regeling zoals een afkoelingsperiode.¹ In algemene zin betreft het lobbyverbod voor gewezen bewindspersonen dus geen verbod op het aanvaarden van vervolgfuncties.

De mogelijkheid bestaat niettemin dat deze gewezen bewindspersonen in een nieuwe hoedanigheid betrokken raken bij zakelijke contacten op hun vroegere beleidsterreinen van hun vroegere ministerie. Daarom richt de effectivering van het lobbyverbod zich ook op de ambtenaren van de ministeries.

Toepassing van het lobbyverbod op de ministeries

Om (de schijn van) belangenverstrengeling tegen te gaan, geldt dat ministeries uitdrukkelijk de

¹ Een afkoelingsperiode verbiedt gedurende een bepaalde termijn na het aftreden het aanvaarden van een vervolgfunctie op de beleids-terreinen van de eerdere functie.

bewindspersoon na het aftreden gedurende een periode van twee jaar niet aanvaarden als lobbyist namens een bedrijf, een semipublieke organisatie (bijvoorbeeld een woningcorporatie, een publieke omroep of een zorginstelling) of een lobbyorganisatie (waaronder een non-gouvernementele organisatie) die belangen behartigt op de voormalige beleidsterreinen van de gewezen bewindspersoon. Concreet betekent dit dat rijksambtenaren vanuit hun ambtelijk functioneren geen zakelijke contacten in welke vorm dan ook onderhouden met een gewezen bewindspersoon op hun voormalig beleidsterrein gedurende twee jaar na het aftreden van de bewindspersoon. Het begrip zakelijke contacten moet breed worden uitgelegd: niet alleen gesprekken in levenden lijve, maar ook e-mails, telefoongesprekken, andere vormen van telecommunicatie of het deel uitmaken van een bedrijfsdelegatie.

Reikwijdte van het lobbyverbod

De beleidsterreinen waar de voormalige bewindspersoon verantwoordelijk voor was, zijn bepalend voor de reikwijdte van het lobbyverbod. Dit geldt ook als er sprake was van een gedeelde verantwoordelijkheid met andere bewindspersonen. Op dezelfde wijze blijft bij een departementale herindeling van beleidsonderwerpen het lobbyverbod voor de gewezen bewindspersoon gekoppeld aan de verantwoordelijkheid voor het oorspronkelijke beleidsterrein.

Het lobbyverbod geldt niet in de volgende situaties:

1. Een handelsdelegatie naar het buitenland. Een gewezen bewindspersoon die na het aftreden werkzaam is in het bedrijfsleven mag vanwege zijn statuut en reputatie in het buitenland wel leiding geven of deel uitmaken van een door een ministerie georganiseerde handelsdelegatie.
2. Een vervolgfunctie in het openbaar bestuur (bijvoorbeeld commissaris van de Koning, burgemeester, gedeputeerde of wethouder, met inbegrip van het lidmaatschap van een volksvertegenwoordiging).

Het oordeel over de (on)aanvaardbaarheid van zakelijke contacten met het ministerie ligt op het hoogste ambtelijke niveau en valt daarmee onder het mandaat van de secretaris-generaal. De secretaris-generaal van het desbetreffende ministerie heeft de mogelijkheid om aan gewezen bewindspersonen die met redenen omkleed daarom verzoeken een uitzondering op het lobbyverbod toe te staan. Een ambtenaar die zelf wordt benaderd door een gewezen bewindspersoon binnen twee jaar na het aftreden, verwijst betrokken oud-bewindspersoon naar zijn SG.

Inwerkingtreding

Het lobbyverbod voor gewezen bewindspersonen geldt met ingang van het aftreden van de bewindspersonen van het kabinet Rutte-Asscher.

Slotopmerking

Ik verzoek u ervoor te zorgen dat deze circulaire wordt toegepast binnen uw gezagsbereik.

*De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
R.H.A. Plasterk*

Klachtenregeling seksuele intimidatie burgerlijk rijkspersoneel

Geldend van 12-08-1994 t/m heden

Klachtenregeling seksuele intimidatie burgerlijk rijkspersoneel

De Minister van Binnenlandse Zaken,

handelende in overeenstemming met het gevoelen van de Ministerraad;

Besluit:

Artikel 1

In dit besluit wordt verstaan onder:

a. bevoegd gezag:

de Minister, hoofd van het betrokken ministerie, met uitzondering van de Minister van Defensie;

b. klager:

de persoon die zich wendt tot de vertrouwenspersoon, dan wel een klacht over seksuele intimidatie indient bij de klachtencommissie;

c. beklaagde:

de persoon tegen wie de klacht is gericht;

d. seksuele intimidatie:

ongewenste seksuele toenadering, verzoeken om seksuele gunsten of ander verbaal, non-verbaal of fysiek gedrag van seksuele aard waarbij tevens sprake is van een van de volgende punten:

onderwerping aan dergelijk gedrag wordt hetzij expliciet hetzij impliciet gehanteerd als voorwaarde voor de tewerkstelling van een persoon;

onderwerping aan of afwijzing van dergelijk gedrag door een persoon wordt gebruikt of medegebruikt als basis voor beslissingen die het werk van deze persoon raken;

dergelijk gedrag heeft het doel de werkprestaties van een persoon aan te tasten en/of een intimiderende, vijandige of onaangename werkomgeving te creëren, dan wel heeft het gevolg dat de werkprestaties van een persoon worden aangetast en/of een intimiderende, vijandige of onaangename werkomgeving wordt gecreëerd.

Artikel 2

Dit besluit is van toepassing op een ieder die werkzaam is bij een ministerie met uitzondering van het Ministerie van Defensie.

Artikel 3

Een ieder die met seksuele intimidatie wordt geconfronteerd kan zich wenden tot de vertrouwenspersoon, dan wel een klacht indienen bij de klachtencommissie. De klacht wordt uiterlijk binnen twee jaar na de confrontatie ingediend.

Artikel 4

- 1 Het bevoegd gezag benoemt tenminste één vertrouwenspersoon.
- 2 De vertrouwenspersoon is met inachtneming van de nodige vertrouwelijkheid bevoegd de beklaagde of andere betrokkenen binnen de dienst te horen en informatie in te winnen, voorzover dit voor de uitvoering van de taken noodzakelijk is.
- 3 De vertrouwenspersoon legt verantwoording af over de verrichte werkzaamheden aan een door het bevoegd gezag aangewezen persoon.

Artikel 5

De vertrouwenspersoon heeft in ieder geval de volgende taken:

- a. het fungeren als aanspreekpunt voor personen die met seksuele intimidatie worden geconfronteerd;

- b. het opvangen en het verlenen van de nazorg aan die personen;
- c. het adviseren van klagers over eventueel verder te ondernemen stappen;
- d. het op verzoek van de klager ondernemen van stappen gericht op het zoeken naar een oplossing;
- e. het op verzoek begeleiden van personen die overwegen een klacht in te dienen bij de klachtencommissie;
- f. het verzorgen van een jaarverslag.

Artikel 6

- 1 Het bevoegd gezag stelt een klachtencommissie seksuele intimidatie in, bestaande uit tenminste drie leden of een ander oneven aantal, waaronder de voorzitter.
- 2 In de klachtencommissie heeft tenminste een vrouw zitting.
- 3 Voor elk lid kan een plaatsvervangend lid worden benoemd.
- 4 Een lid van de klachtencommissie wordt vervangen, indien deze direct of indirect betrokken is of is geweest bij de seksuele intimidatie waarover de klacht is ingediend.
- 5 Het bevoegd gezag draagt zorg voor de aanwezigheid van voldoende deskundigheid in de klachtencommissie met betrekking tot de problematiek van seksuele intimidatie.

Artikel 7

- 1 De klachtencommissie is belast met het onderzoek van een bij haar ingediende klacht en het daaromtrent uitbrengen van advies aan het bevoegd gezag.
- 2 Het bevoegd gezag kan nadere regels stellen omtrent de bevoegdheden en de werkwijze van de commissie.

Artikel 8

- 1 Een klacht wordt schriftelijk door de klager ingediend bij de klachtencommissie en bevat:

- a. de omschrijving van de confrontatie met seksuele intimidatie;
  - b. de naam van de beklaagde of de namen van de beklaagden;
  - c. de beschrijving van de door de klager ondernomen stappen.
- 2 De schriftelijke stukken die betrekking hebben op de ondernomen stappen worden aan de klachtencommissie overgelegd.

Artikel 9

- 1 De klachtencommissie beslist binnen twee weken nadat een klacht is ingediend of de klacht ontvankelijk is en doet daaromtrent mededeling aan de klager.
- 2 Indien de klacht ontvankelijk wordt verklaard en in behandeling wordt genomen, zendt de klachtencommissie een afschrift van de klacht alsmede van de aan haar overgelegde schriftelijke stukken aan de beklaagde.
- 3 Indien de klacht in behandeling wordt genomen, worden de klager en de beklaagde door de klachtencommissie gehoord. Van het horen wordt een verslag gemaakt.
- 4 De klager en de beklaagde kunnen zich tijdens het horen door een raadsman of -vrouw laten bijstaan.
- 5 De vergaderingen van de klachtencommissie zijn niet openbaar.

Artikel 10

- 1 De klachtencommissie brengt binnen vier weken na ontvangst van een ontvankelijk verklaarde klacht een schriftelijke rapportage uit aan het bevoegd gezag. Daarbij kan zij het bevoegd gezag een advies geven omtrent een eventueel te treffen maatregel of sanctie. Alvorens de klachtencommissie hiertoe overgaat stelt zij de klager en beklaagde in de gelegenheid hun zienswijze omtrent het uit te brengen rapport en advies mondeling dan wel schriftelijk aan de klachtencommissie kenbaar te maken. Een afschrift van de rapportage alsmede van het advies omtrent de eventueel te treffen maatregel of sanctie wordt gezonden aan de klager, de beklaagde en de vertrouwenspersoon.
- 2 Indien het rapport en het advies niet binnen de termijn als bedoeld in het eerste lid aan het bevoegd gezag kan worden uitgebracht, stelt de klachtencommissie

de klager en de beklaagde daarvan in kennis. Zij noemt daarbij een redelijke termijn waarbinnen het rapport en advies wel te verwachten zijn.

Artikel 11

- 1** Binnen vier weken na ontvangst van het rapport en het advies van de klachtencommissie neemt het bevoegd gezag een beslissing. De beslissing wordt terstond aan de klager en de beklaagde medegedeeld. Een afschrift van de beslissing wordt aan de klachtencommissie gezonden.
- 2** Indien het bevoegd gezag in afwijking van het advies van de klachtencommissie beslist, geeft het bij de beslissing aan waarom van het advies is afgeweken.

Artikel 12

De klachtencommissie brengt jaarlijks aan het bevoegd gezag verslag uit over het aantal behandelde klachten, de aard daarvan en de ter zake gegeven adviezen.

Artikel 13

- 1** Klagers, vertrouwenspersonen en leden van de klachtencommissie mogen niet wegens het indienen van hun klacht of uit hoofde van hun functie als vertrouwenspersoon of als lid van de klachtencommissie benadeeld worden in de positie in de dienst.
- 2** Voor beëindiging van het dienstverband van de vertrouwenspersoon of van een lid van de klachtencommissie is de goedkeuring van de in artikel 4, derde lid, genoemde functionaris vereist.

Artikel 14

Het bevoegd gezag biedt de vertrouwenspersonen en de leden van de klachtencommissie de faciliteiten die nodig zijn voor de uitvoering van de opgedragen taken.

Artikel 15

Dit besluit treedt in werking met ingang van de tweede dag na de dagtekening van de Staatscourant waarin zij wordt geplaatst.

Artikel 16

Dit besluit wordt aangehaald als:

Klachtenregeling seksuele intimidatie burgerlijk rijkspersoneel.

Dit besluit zal met de toelichting in de Staatscourant worden geplaatst.

's-Gravenhage, 22 juli 1994

De

Minister

van Binnenlandse Zaken,

D.I.J.W. de Graaff-Nauta

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

Agenda IPIM vergadering donderdag 10 oktober 2019

Tijd: 13.00-15.00 uur, Locatie: M01-22 Betuwezaal, Turfmarkt 147, Den Haag

1. Opening, mededelingen, inventarisatie rondvraag	13.00-13.15
- Buiten bereik WOB verzoek	
2. Buiten bereik WOB verzoek	13.15-13.30
3. Programma IPIM-Bezinningsdag 14 november	13.30-13.45
Buiten bereik WOB verzoek	
4. Buiten bereik WOB verzoek	13.45-14.00
Buiten bereik WOB verzoek	
5. Ambitie week voor de integriteit 2020	14.05-14.20
Buiten bereik WOB verzoek	
6. Actualiteiten en voortgang werkgroepen	14.20-14.45
Buiten bereik WOB verzoek	
7. Vaststellen concept IPIM verslag 29 augustus 2019	14.45-14.50
- Bijlage 3: concept-verslag IPIM 29 augustus 2019	
8. Rondvraag en sluiting	14.50-15.00
Komende IPIM vergaderingen op: 5 december 2019 IPIM-Bezinningsdag: 14 november 2019	

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

Conceptverslag IPIM-vergadering donderdag 29 augustus 2019

Aanwezig: [redacted] 10.2.e

Afwezig: [redacted] 10.2.e

Aanwezig t.b.v. agendapunten 2, 3 en 4: [redacted] 10.2.e

1. Opening, mededelingen, inventarisatie rondvraag

Buiten bereik WOB verzoek

2. Buiten bereik WOB verzoek

Buiten bereik WOB verzoek

3. Buiten bereik WOB verzoek

4. Inwerkingtreding Wnra

4.1 CAO; stavaza en relevante bepalingen

10.2.6 licht aan het IPIM de CAO-bepalingen op het gebied van Integriteit toe, alsmede de stand van zaken. Ze deelt de meest actuele tekst uit. Haar team zet sinds 2017 alle bestaande publiekrechtelijke regelingen (ca. 50) om in één privaatrechtelijke CAO-tekst. Een aantal bepalingen is strijdig met het Burgerlijk Wetboek (BW) en kan straks niet meer via de CAO worden geregeld. Zaken die gelijk zijn aan het BW hoeven niet in de CAO te worden opgenomen. Alleen de aanvullende bepalingen uit de huidige rechtspositie worden daarom opgenomen in de privaatrechtelijke CAO-tekst.

De CAO zit in de laatste fase; voor de CAO-bepalingen worden de laatste 'puntjes op de i gezet'. Ook wordt de laatste hand gelegd aan een transponeringstabel, waarin alle oude artikelen van oude regelingen staan met daarnaast de nieuwe/vervangende CAO-bepalingen. Tot slot wordt er nog gewerkt aan de uitleg bij de CAO-bepalingen. De planning van eind september 2019 zal worden gehaald.

Veel integriteitsbepalingen zijn al in de nieuwe Ambtenarenwet opgenomen, zodat ze niet in de CAO nodig zijn. Alleen in hoofdstuk 13 zijn regels en voorzieningen opgenomen over 'melden vermoeden misstand', omdat de huidige Interne klokkenluidersregeling Rijk, Politie en Defensie (een algemene maatregel van bestuur) na 1-1-2020 niet meer geldt. Omdat voor de sector Rijk na Inwerkingtreding van de Wnra het private arbeidsrecht geldt, wordt de klokkenluidersregeling voor Rijk straks niet meer via het publiekrecht geregeld. De klokkenluidersregeling is om die reden opgenomen in de CAO-tekst.

Buiten bereik WOB verzoek

In hoofdstuk 15 (ordemaatregelen en straffen) van de concept-CAO zijn ook de bepalingen opgenomen die niet wettelijk zijn geregeld. 10.2.e geeft aan dat een belangrijk aandachtspunt hierbij is dat boetes en ordemaatregelen straks in het Personeelsreglement opgenomen moeten worden. De CAO is alleen een kapstokbepaling, dus indien departementen deze maatregelen na 2020 daadwerkelijk op willen leggen moet dat ook in het eigen personeelsreglement staan vermeld. Zij adviseert de IPIM-leden om dit binnen hun eigen organisatie onder de aandacht te brengen; als een departement dit na 2020 nog wil opnemen zal dit namelijk veel lastiger worden. 10.2.c sluit zich aan bij dit advies van 10.2.c en benadrukt dat de bonden daar dan niet zomaar mee akkoord zullen gaan. Nu opnemen in het eigen personeelsreglement van boetes, ordemaatregelen e.d. verdient dus aanbeveling.

Buiten bereik WOB verzoek

Buiten bereik WOB verzoek

Buiten bereik WOB verzoek

[REDACTED]

4.3 Welke rijksregelingen handhaven na 1-1-2020?

10.2.e geeft een toelichting.

De IPIM-leden gaan akkoord met het laten vervallen van de onderwerpen 1 (de Circulaire Aanvaarding van geschenken door rijksambtenaren van 14 juli 1999) en 2 (de Circulaire aanvulling Modelgedragscode Integriteit Sector Rijk en e-mailgedragslijn van 7 december 2009).

Het IPIM is van oordeel dat punt 3 (de Circulaire Nevenwerkzaamheden rijksambtenaren van 6 december 1994) vooralsnog beter gehandhaafd kan blijven. Het adagium hier is "geen oude schoenen weggooien als je nog geen nieuwe hebt".

Voor punt 4 (de Circulaire Ongewenste privécontacten rijksambtenaren van 23 juli 2013) geldt hetzelfde.

De IPIM is akkoord met het handhaven van punt 5 (Circulaire lobbyverbod bewindspersonen van 1 oktober 2017).

Ten aanzien van punt 6 (Klachtenregeling seksuele intimidatie burgerlijk rijkspersoneel van 22 juli 1994) meent het IPIM dat deze regeling zou kunnen worden Ingetrokken. Inhoudelijk wordt hierin wordt reeds voorzien omdat elk departement zijn eigen klachtregelingen voor ongewenste omgangsvormen heeft. Daar is seksuele intimidatie bij inbegrepen.

De circulaires zullen worden omgevormd naar beleidsregels en als zodanig worden gepubliceerd. Er komt op rijksniveau geen personeelsreglement.

5. Overzicht activiteiten in de Week van de Integriteit 23 t/m 27 september 201

[illegible]

6. Actualiteiten en voortgang werkgroepen

[Redacted text block]

7. Concept IPIM-verslag 4 juli 2019

Buiten bereik WOB verzoek

[Redacted text block]

8. Rondvraag en sluiting

[Redacted text block containing multiple instances of 10.2.e]

De vergadering wordt om 15.00 uur gesloten.

**Eerstvolgende IPIM overleg:
donderdag 10 oktober 2019**

Vergaderdatum en -tijd 20 november 2019 (10.00 uur – 11.30 uur)

Vergaderplaats **P-Direkt, Schenkkade 100, SK.0008, Irene Wüst-zaal**

Deelnemers

[REDACTED] b6
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

10.2e

2. Conceptverslag IPRA-vergadering 17 oktober 2019

buitengewijde WOB-verzoek

Er zijn vanuit de IPRA-leden veel vragen over of er nu wel of niet een rijksbreed personeelsreglement komt. Het team INR van de directie Ambtenaar en Organisatie (A&O) heeft daar naar gekeken en klest voor de volgende aanpak.

Alle rijksbrede circulaire's/beleidskaders/etc., niet zijnde afspraken uit de CAO Rijk, worden opgenomen in een lijst. In die lijst worden per regeling de volgende gegevens opgenomen:

- Pagina 1 van 2

- Hiermee komt duidelijkheid voor alle organisaties binnen de sector Rijk over wat naast de CAO Rijk rijksbreed geldt. Er komt dan geen rijksbreed personeelsreglement. Dit lijkt sowieso niet nodig aangezien een deel van de rijksbrede regelingen met name gericht zijn op de verschillende organisaties binnen de sector, in plaats van op medewerkers. Ook voor de binding aan de Gedragscode Integriteit Rijk (GIR) lijkt dit niet nodig. De overheidswerkgever (en dus ook het Rijk) is immers op grond van de Ambtenarenwet 2017 verplicht een integriteitsbeleid te voeren en medewerkers zijn op grond van diezelfde wet verplicht zich te gedragen zoals een goed ambtenaar betaamt. Ook leggen medewerkers bij indiensttreding de eed en belofte af waarin zij dienen te beloven zich als goed ambtenaar te gedragen. Binding aan de GIR lijkt met deze middelen voldoende gewaarborgd, de GIR heeft hiervoor niet ook nog in een rijksbreed personeelsreglement te worden vastgelegd.

buit
en
rijk
wij
de
W
OB
-
ver
zoe
k

[illegible]

11

1. The first step is to identify the problem. This involves understanding the situation and the goals that need to be achieved.

2. The second step is to gather information. This involves collecting data and resources that will be needed to solve the problem.

3. The third step is to develop a plan. This involves creating a strategy and a timeline for solving the problem.

4. The fourth step is to implement the plan. This involves putting the strategy into action and monitoring progress.

5. The fifth step is to evaluate the results. This involves assessing the effectiveness of the solution and making adjustments as needed.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78	79	80	81	82	83	84	85	86	87	88	89	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99	100	101	102	103	104	105	106	107	108	109	110	111	112	113	114	115	116	117	118	119	120	121	122	123	124	125	126	127	128	129	130	131	132	133	134	135	136	137	138	139	140	141	142	143	144	145	146	147	148	149	150	151	152	153	154	155	156	157	158	159	160	161	162	163	164	165	166	167	168	169	170	171	172	173	174	175	176	177	178	179	180	181	182	183	184	185	186	187	188	189	190	191	192	193	194	195	196	197	198	199	200	201	202	203	204	205	206	207	208	209	210	211	212	213	214	215	216	217	218	219	220	221	222	223	224	225	226	227	228	229	230	231	232	233	234	235	236	237	238	239	240	241	242	243	244	245	246	247	248	249	250	251	252	253	254	255	256	257	258	259	260	261	262	263	264	265	266	267	268	269	270	271	272	273	274	275	276	277	278	279	280	281	282	283	284	285	286	287	288	289	290	291	292	293	294	295	296	297	298	299	300	301	302	303	304	305	306	307	308	309	310	311	312	313	314	315	316	317	318	319	320	321	322	323	324	325	326	327	328	329	330	331	332	333	334	335	336	337	338	339	340	341	342	343	344	345	346	347	348	349	350	351	352	353	354	355	356	357	358	359	360	361	362	363	364	365	366	367	368	369	370	371	372	373	374	375	376	377	378	379	380	381	382	383	384	385	386	387	388	389	390	391	392	393	394	395	396	397	398	399	400	401	402	403	404	405	406	407	408	409	410	411	412	413	414	415	416	417	418	419	420	421	422	423	424	425	426	427	428	429	430	431	432	433	434	435	436	437	438	439	440	441	442	443	444	445	446	447	448	449	450	451	452	453	454	455	456	457	458	459	460	461	462	463	464	465	466
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----

[illegible]

4

_____

Pagina 2 van 2

Circulaires met concrete normen op terrein van arbeidsvoorwaarden en rechtspositie na invoering Wnra (voorstel ter bespreking in IPRA-vergadering 20 november 2019)

Er zijn in 25 circulaire rijksbrede normen (beleidskaders) opgenomen op het terrein van arbeidsvoorwaarden en rechtspositie. Met het oog op de komst van de Wnra en de CAO Rijk is van deze circulaire bezien of de inhoud kan vervallen (en waarom) of moet terugkomen (en in welke vorm dat het beste kan), wat de reikwijdte is van de huidige circulaire en of er aandachtspunten zijn.

Naast deze circulaire kennen we ook nog het Beleidskader Extra Belonen. Dit beleidskader wordt aangepast aan de nieuwe terminologie.

Bij het opnieuw vastleggen is het van belang dat – meer dan nu – de reikwijdte duidelijk is. In geval van vastleggen als beleidskader kan dit onder de noemer “interne regels” (net als de Gedragscode Integriteit Rijk dat is) en als zodanig gepubliceerd in de Staatscourant zodat de inhoud ook voor de volgers van de arbeidsvoorwaarden van de sector Rijk toegankelijk zijn.

Van beleidskaders waarvan dat relevant is zou in de personeelsreglementen melding gemaakt kunnen worden zodat werknemers die het aangaat op voorhand weten hoe hun werkgever daarmee omgaat: “Voor een aantal onderwerpen is een rijksbrede werkwijze afgesproken die de werkgever toepast. Dit betreft {opsomming met links}”.

A. Circulaire waarvan de inhoud terugkomt

Terrein flexibele arbeid

1. Afbouw payrolling bij het Rijk

In deze circulaire is bepaald dat de Rijksdienst haar payrollcontracten volledig afbouwt, om daarmee flexibele en vaste arbeid beter met elkaar in balans te brengen.

Toekomst: kan in sterk verkorte vorm terug komen in beleidskader over inzet flexibele arbeid.

2. Toepassing Wet werk en zekerheid bij de Rijksoverheid

Deze circulaire geeft aan op welke wijze binnen de rijksdienst gehandeld dient te worden in de geest van de Wet werk en zekerheid.

Toekomst: de inhoud circulaire kan terug komen in beleidskader over inzet flexibele arbeid maar moet inhoudelijk aangepast aangezien Wwz per 1 januari 2020 van toepassing is. Daarnaast is inhoud aangevuld met een passage over uitzendkrachten in de circulaire over de Arbeidsvoorwaardenovereenkomst sector Rijk 2018-2020. De (resterende) inhoud kan terug komen in beleidskader over inzet flexibele arbeid.

Terrein gezond werken

3. Maatregelen Eigenrisicodragerschap WGA sector Rijk

Deze circulaire stelt het maatregelenbeleid vast jegens de (voormalige) rijksambtenaren die WGA-gerechtigd zijn en hun wettelijke verplichtingen niet nakomen. Dit beleid is gebaseerd op het Maatregelenbesluit socialezekerheidswetten UWV en is nodig omdat de afzonderlijke organisaties binnen de sector Rijk (allen??) de keuze hebben gemaakt om eigenrisicodragers te zijn voor de WGA.

- Toekomst: de inhoud van de circulaire kan als beleidskader blijven. Hoewel rechtspositioneel van karakter ligt opname in een cao niet voor de hand omdat het invulling door de werkgever van een wettelijke verplichting betreft.
- Aandachtspunt: getroffen maatregelen vallen onder bestuursrecht (ergo: Awb-procedure)
- Reikwijdte: het is een circulaire aan de ministers. Onbekend is of de Hoge Colleges en de rechterlijke organisaties dit ook toepassen of zij vanwege afwijkende maatregelen willen worden uitgezonderd.

4. Tegemoetkoming kosten beeldschermbril sector Rijk

Deze circulaire stelt onder welke voorwaarden rijksambtenaren in dienst bij de ministeries in aanmerking komen voor een tegemoetkoming in de kosten van een beeldschermbril en de hoogte daarvan. Dit in overeenstemming met de arbo-regelgeving en de Arbocatalogus Beeldschermwerk sector Rijk.

- Toekomst: op korte termijn kan de inhoud van de circulaire (die binnenkort nog wordt aangevuld met werkwijze in geval van bijzondere oogafwijkingen) als beleidskader blijven. Aangezien het materieel een arbeidsvoorwaardelijke aanspraak is (het bedrag is in het SOR overeengekomen, de procedure in de GOR-Rijk), past deze beter in de CAO Rijk in het hoofdstuk overige vergoedingen.
- Reikwijdte: het is een circulaire aan de ministers. Voor zover bekend passen Hoge Colleges de circulaire ook toe. Rechterlijke organisatie heeft eigen regelingen. Als afwijkingsmogelijkheid gewenst is kan dat in de cao beperkt tot de organisaties die nu een eigen vergoedingsregeling hebben (via het specifiek deel) worden opgenomen.

5. Vergoeding reiskosten bij verzuimbegeleiding voormalige rijksambtenaren (nog niet gepubliceerd)

Deze circulaire geeft de doelgroep aan die in aanmerking komt of in aanmerking kan komen voor een reiskostenvergoeding; de hoogte daarvan en de te volgen procedure. Achtergrond daarvan is, is dat de voormalige rijksambtenaren niet in aanmerking komen voor de reiskostenvergoeding die UWV verstrekt omdat het Rijk eigen risicodragers is voor de sociale zekerheidswetgeving. Publicatie van de circulaire is voorzien in december.

- Toekomst: op korte termijn kan de inhoud van de circulaire vormgegeven als beleidskader blijven. Aangezien het materieel een arbeidsvoorwaardelijke aanspraak is past deze beter in de CAO Rijk: een zin in § 2.4 over aanvulling op de WW, een zin in de § 8.3 over arbeidsongeschikte voormalige rijksambtenaren en een nieuw paragraafje in hoofdstuk over reiskostenvergoedingen.
- Reikwijdte: voorzien is dat de circulaire van toepassing is op ministeries en de rechterlijke organisatie. Onbekend is of Hoge Colleges de circulaire ook gaan toepassen.

Terrein reizen

6. Verkeersboetes

Deze circulaire geeft aan dat een ambtenaar in beginsel dat de boetes voor door hem begane verkeersovertredingen in een dienstvoertuig (bij wijze van schadevergoeding) aan de dienst betaalt, tenzij hem ter zake van die schade geen verwijt kan worden gemaakt. Deze circulaire is opgesteld naar aanleiding van een uitspraak van de Hoge Raad over betalen van verkeersboetes.

- Toekomst: De (korte) relevante inhoud zou kunnen worden opgenomen in de CAO Rijk in de paragraaf over dienstvoertuigen of aan de toelichting daarop. Tot dat is gerealiseerd cq. als de bonden dat niet willen, moet de inhoud als beleidskader

worden voortgezet waarbij moet worden gezien of uitspraak Hoge Raad gezien de nieuwe context nog aanleiding geeft tot inhoudelijke aanpassingen.

Reikwijdte: Het is een circulaire aan de ministers. Onbekend is of de Hoge Colleges en de rechterlijke organisaties dit ook toepassen of zij vanwege afwijkend beleid willen worden uitgezonderd.

7. Vlieggreizen

In de circulaire is aangegeven dat bij het ‘aanwijzen’ van vliegvervoer op grond van het Reisbesluit Buitenland in principe geen gebruik gemaakt wordt van vliegtuigmaatschappijen die vermeld staan op de ‘zwarte lijst’.

Toekomst: de inhoud van de circulaire kan met aanpassing aan de nieuwe terminologie blijven als beleidskader. De link naar de EU-lijst is niet meer juist. Deze is nu te vinden via [deze](#) link.

Reikwijdte: het is een circulaire aan de ministers. Onbekend is of de Hoge Colleges en de rechterlijke organisaties dit ook toepassen en of zij vanwege afwijkend beleid willen worden uitgezonderd.

Terrein administratief/fiscaal

8. Samenhangende groep Inhoudingsplichtingen-faciliteiten (SGI)

Deze circulaire geeft aan dat de Belastinginspecteur de onderdelen van de sector Rijk heeft aangewezen als Samenhangende Groep Inhoudingsplichtigen (SGI) en wat daarvan de gevolgen en voordelen zijn.

Toekomst: de inhoud van de circulaire moet in overleg met fiscus worden aangepast en geactualiseerd. Eigen loonheffingsnummers (ofwel LH-nummers) blijven mogelijk en nodig maar volgens fiscale wetgeving is de werkgever – ergo de Staat – de inhoudingsplichtige.

Reikwijdte: alle inhoudingsplichtigen binnen de sector Rijk

9. Overdracht personeelsgegevens bij interdepartementale verplaatsing

Deze circulaire regelt welke gegevens uit het personeelsdossier mogen worden overgedragen aan een andere rijkswerkgever. Hiermee worden de administratieve lasten voor betrokkenen tot een minimum beperkt. Deels is dit mogelijk vanwege het zijn van een SGI.

Toekomst: de inhoud van de circulaire blijft als beleidskader (mogelijk samen het inhoud van SGI-circulaire); aangepast aan nieuwe terminologie en inhoudelijke wijzigingen rechtspositie en wetgeving. Plus extra uitleg dat wel de Staat wel één werkgever is voor BW maar niet voor de sociale zekerheidswetgeving. En ook niet één “verwerker” is voor AVG en Archiefwet en tevens afzonderlijke LH-nummers heeft.

Reikwijdte: alle organisaties die gebruik maken van het P-Direktportaal, waar deze werkwijze als vorm van dienstverlening wordt aangeleverd.

10. Toepassen Werkkostenregeling sector Rijk

Deze circulaire geeft aan op welke wijze binnen de sector Rijk invulling wordt gegeven aan de toepassing van de werkkostenregeling; inclusief het arbeidsvoorwaardenpakket en de interdepartementale herverdeling van resterende departementale vrije ruimte. De circulaire hing

deels ook samen met die over SGI maar dat is sinds toevoeging Defensie niet meer de grondslag voor de herverdeling van de vrije ruimte (dat is het allen behoren tot de Staat der Nederlanden).

Toekomst: inhoud circulaire kan in aangepaste vorm als beleidskader blijven. Deze moet inhoudelijk worden aangepast aan vervallen IKAP en komst IKB en aan feit dat Defensie sinds enige jaren meedoet.

Reikwijdte: sector Rijk plus ministerie van Defensie inclusief de bewindspersonen en de leden van de Hoge Colleges van Staat.

Overige onderwerpen

11. Lobbyverbod bewindspersonen

Deze circulaire geeft aan dat rijksambtenaren vanuit hun ambtelijk functioneren geen zakelijke contacten in welke vorm dan ook onderhouden met een gewezen bewindspersoon op hun voormalig beleidsterrein gedurende twee jaar na het aftreden van de bewindspersoon.

Toekomst: de inhoud kan (vooralsnog) worden opgenomen in een beleidskader maar leent zich mogelijk (deels) voor opname in de Gedragscode Integriteit Rijk (GIR) en andere gedragscodes integriteit binnen het Rijk

Reikwijdte: het is een circulaire aan de ministers. Inhoud is alleen van belang voor organisaties binnen het Rijk die onder een bewindspersoon vallen (dus niet relevant voor de Hoge Colleges van Staat maar wel voor de rechterlijke organisaties). De inhoud is ook relevant voor de voormalige bewindspersonen zelf.

12. Faciliteiten rijksambtenaar bij deelname EU-concours

Met deze circulaire wordt een éénvormige werkwijze voor de toekenning van faciliteiten bij deelname aan EU-concours beschreven, met als doel de deelname te bevorderen.

Toekomst: op de korte termijn kan de inhoud van de circulaire als beleidskader blijven. Aangezien het materieel een arbeidsvoorwaardelijke aanspraak is past deze eigenlijk beter in de CAO Rijk in het hoofdstuk personeelsbeleid.

Reikwijdte: het is een circulaire aan de ministers. Onbekend is of de Hoge Colleges en de rechterlijke organisaties dit ook toepassen of zij vanwege afwijkend beleid willen worden uitgezonderd. Dat geldt zowel bij vorming als beleidskader als bij opnemen in cao.

13. Rechtspositie stagiair en modelovereenkomsten

Deze circulaire geeft de rijksbrede vaste bedragen voor de stagevergoedingen voor de WO-, hbo- en mbo-studenten aan en een aantal andere richtlijnen, waaronder de handelwijze bij vakantie, ziekte en een verklaring omtrent gedrag. Daarnaast zijn de te gebruiken modelstageovereenkomsten als bijlage bij de circulaire gevoegd.

Toekomst: de inhoud van de circulaire kan blijven als beleidskader, aangepast aan nieuwe terminologie met extra uitleg wat gevolg kan zijn als stagiair wordt ingezet als werknemer.

Reikwijdte: het is een circulaire aan alle bevoegde gezagen binnen de sector Rijk, dus rijksbreed.

14. Rijksbrede handelwijze bij terugvordering

In deze circulaire wordt het beleid op het gebied van terugvordering van onverschuldigde bedragen toegelicht met als doel een rijksbrede handelwijze

- Toekomst: de inhoud van de circulaire kan blijven als beleidskader, aangepast aan nieuwe terminologie en ook aangepast aan mogelijkheden terugvorderen private arbeidsrecht (dat is coulanter richting werknemer en meer gericht op feitelijk situatie).
- Reikwijdte: het is een circulaire aan de ministers. Onbekend is of Hoge Colleges en de rechterlijke organisaties dit ook toepassen of zij vanwege afwijkend beleid willen worden uitgezonderd. P-Direkt heeft dienstverlening op dit terrein conform de beleidslijn ingericht.

B. Circulaires die kunnen vervallen

15. Aanvaarden van geschenken door rijksambtenaren

In deze circulaire wordt één uniforme richtlijn genoemd tot welk maximumbedrag rijksambtenaren een geschenk kunnen aanvaarden in persoonlijke eigendom.

- Toekomst: de circulaire kan vervallen gezien de Gedragscode Integriteit Rijk (GIR) en andere gedragscodes integriteit binnen het Rijk.

16. Aanvulling modelgedragscode integriteit sector Rijk en e-mailgedragslijn

In de circulaire wordt aandacht gevraagd over de omgang met (incidentele) onderzoeksinformatie en het gebruik, registratie en archivering van e-mailverkeer.

- Toekomst: de circulaire kan vervallen gezien de Gedragscode Integriteit Rijk (GIR) en andere gedragscodes integriteit binnen het Rijk.

17. Bemiddeling n.a.v. de arbeidsvoorwaardenovereenkomst Rijk 2002-2003

In de circulaire is aangegeven alvorens een besluit wordt genomen dat kan leiden tot een Awb-procedure, er eerst een poging tot bemiddeling ondernomen dient te worden. Betrokkenen kunnen zich hierbij laten bijstaan door een raadsman.

- Toekomst: de circulaire kan vervallen gezien de afspraken in CAO Rijk over omgang met geschillen (en het nagenoeg niet meer van toepassing zijn van de Awb).

18. Buitengewoon verlof i.v.m. vervullen van een functie bij een internationale volkenrechtelijke organisatie

Deze circulaire geeft richtlijnen rond de randvoorwaarden voor de buitenlandse detacheringen, met name over pensioenpremies en de mogelijkheden gebruik te maken van het Dienst Buitenlandse Zaken Voorzieningenstelsel 2007.

- Toekomst: de circulaire kan vervallen omdat de inhoud daarvan ondertussen grotendeels elders geregeld (CAO Rijk en ACUR) en deels slechts informatief is.
- Aandachtspunt: komen uitzending END-regeling naar een Europese organisatie in Nederland voor? Dit in verband met voorkomen samenloop met bepalingen reis- en verblijfskostenvergoeding volgens de CAO Rijk.

19. Gelaatsbedekkende kleding

Deze circulaire geeft aan dat het ambtenaren niet is toegestaan om op de werkvloer gelaatsbedekkende kleding te dragen, met uitzondering van beschermende kleding bij bepaalde werkzaamheden.

Toekomst: circulaire kan vervallen gezien de wet die sinds 1 augustus 2019 regelt dat het verboden is om in overheidsgebouwen gelaatsbedekkende kleding te dragen.

Aandachtspunt: het handelingsperspectief in geval een werknemer die gelaatsbedekkende kleding draagt en deze niet wil afleggen (inclusief de juridische positie in geval van beëindiging dienstverband). Dit kan in de vorm van een factsheet/handreiking voor P&O-medewerkers en leidinggevenden).

20. Nevenwerkzaamheden rijksambtenaren

Deze circulaire roept op om op het onderwerp nevenwerkzaamheden actief en voorlichtend beleid te voeren en geeft daarvoor handreikingen. Tevens gaat de circulaire in op de relatie met grondrechten.

Toekomst: de circulaire kan vervallen gezien de Gedragscode Integriteit Rijk (GIR) en andere gedragscodes integriteit binnen het Rijk.

Aandachtspunt: de circulaire bevat een beschouwing over de relatie tussen goed ambtenaarschap en de (inperking van) grondrechten. Het is mogelijk gewenst deze aangepast aan de nieuwe terminologie/context te behouden. Dat kan in de vorm van een factsheet/handreiking.

21. Ongewenste privécontacten rijksambtenaren

Deze circulaire geeft aan in welke situaties sprake is van ongewenste privécontacten van rijksambtenaren en hoe daarmee moet worden omgegaan.

Toekomst: de circulaire kan vervallen gezien de Gedragscode Integriteit Rijk (GIR) en andere gedragscodes integriteit binnen het Rijk.

Aandachtspunt: de circulaire bevat een beschouwing van aspecten die bij de beoordeling van de ongewenstheid van privécontacten een rol spelen. Het is mogelijk gewenst deze aangepast aan de nieuwe terminologie/context te behouden. Dat kan in de vorm van een factsheet/handreiking.

22. Ontslag of terugkeerrecht rijksambtenaren na een periode lidmaatschap Tweede Kamer of Europees Parlement

In deze circulaire staat een korte uitleg van de relevante wet- en regelgeving over de rechtspositie van (rijks)ambtenaren bij verkiezing of benoeming in een politieke functie en worden normen gegeven voor de duur van een terugkeergarantie.

Toekomst: de circulaire kan vervallen, de inhoud is geregeld in CAO Rijk (paragraaf politiek verlof)

23. Substantieel bezwarende functies (procedure)

In deze circulaire staat welke procedure geldt voor het laten vervallen van de aanmerking van een functie als een substantieel bezwarende functie.

Toekomst: de circulaire kan vervallen aangezien de procedure nu is opgenomen in de CAO Rijk (afspraken tussen cao-partijen).

24. Toepassing van de wet modernisering verlofregelingen bij de rijksoverheid

Deze circulaire geeft aan op welke wijze binnen de rijksdienst toepassing wordt gegeven aan de Wet modernisering verlofregelingen, inclusief de afspraken die daarover in het Sectoroverleg Rijk zijn gemaakt.

Toekomst: de circulaire kan vervallen. De CAO Rijk regelt dit in het hoofdstuk over aanvullingen op de Wet arbeid en zorg.

25. Vacaturevervulling door herplaatsingskandidaten in de sector Rijk

In deze circulaire wordt de procedure voor vacaturevervulling door herplaatsingskandidaten - waarin de voorrangspositie van herplaatsingskandidaten tot uiting komt - uitgelegd.

Toekomst: de inhoud van de circulaire is sterk verouderd en had eigenlijk al veel eerder kunnen worden ingetrokken.

Aandachtspunt: de circulaire wordt soms nog wel gezien als grondslag voor de plicht om vacatures op de Mobiliteitsbank te plaatsen. Daarnaast is in ICOP een nieuwe werkwijze afgesproken over omgang met vacatures.

1. Opening

10.2a opent de vergadering, omdat 10.2.e iets verlaat is (hij is er weer vanaf agendapunt 2.1). 10.2a zijn verhinderd.

Feature	Percentage (%)
E	~65
m	~95
te	~25
n	~98
rij	100
k	~85
w	~95
ij	~95
dt	~35
e	0
W	~95
O	~90
B	100
-	~25
ve	~95
rz	100
oe	~85
k	~25

[illegible]

3 buiten reikwijdte WOB-verzoek

[Redacted content]

buiten reikwijdte WOB-verzoek

[Redacted content]

4.3 Omgang met rijksbrede regelingen

Er zijn vanuit de IPRA-leden veel vragen over of er nu wel of niet een rijksbreed personeelsreglement komt.

Alle rijksbrede circulaire/beleidskaders/etc., niet zijnde afspraken uit de CAO Rijk, zijn opgenomen in een lijst. In die lijst is onderscheid gemaakt tussen wat inhoudelijk terugkomt (A) en wat niet terugkomt (B). Verder zijn per regeling de volgende gegevens opgenomen:

1. Naam.
2. Wat voor regeling het is (beleidskader, instructierecht, etc.).
3. Wat de reikwijdte en toekomst is van de regeling.

Hiermee komt duidelijkheid voor alle organisaties binnen de sector Rijk over wat naast de CAO Rijk rijksbreed geldt. Er komt dus geen rijksbreed personeelsreglement. Wellicht kan wel in het personeelsreglement worden verwezen naar rijksbrede kaders (zoals gepubliceerd in (bijv.) de Staatscourant of op Rijksportaal).

102e

P-Direkt merkt nog op dat de werkwijze rond terugvordering iets wordt aangepast omdat vanaf 1 januari 2019 de Wet Minimumloon van toepassing wordt. Door de Wet Aanpak Schijnconstructies moet er bij terugvorderingen in veel gevallen rekeningen worden gehouden met de hoogte van het minimumloon.

1023

_____

.....

_____

_____

_____

100

buiten rijkwijdte WOB-verzoek

[redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]

[redacted]

[redacted]	[redacted]
[redacted] [redacted] [redacted] [redacted]	[redacted]
[redacted] [redacted]	[redacted]
[redacted] [redacted] [redacted] [redacted] [redacted] [redacted] [redacted] [redacted]	[redacted]
[redacted] [redacted] [redacted] [redacted] [redacted] [redacted] [redacted] [redacted] [redacted]	[redacted]
[redacted]	[redacted]
[redacted] [redacted] [redacted] [redacted] [redacted] [redacted] [redacted] [redacted] [redacted] [redacted] [redacted] [redacted]	[redacted]
[redacted] [redacted]	[redacted]

Circulaire wijzigingen in de financiële arbeidsvoorwaarden per 1 januari 2020 voor de ambtenaren werkzaam in de sector Rijk

Aan: het bevoegd gezag van de ambtelijke diensten van de sector Rijk
Onderwerp: Financiële arbeidsvoorwaarden per 1 januari 2020 voor de ambtenaren werkzaam in de sector Rijk
Doelstelling: informatieverstrekking
Datum: 18 december 2019
Kenmerk: 2019-0000674404
Ingangsdatum: 1 januari 2020
Geldig tot: 1 januari 2021

Inleiding

Deze circulaire bevat de wijzigingen in de financiële arbeidsvoorwaarden voor de ambtenaren werkzaam in de sector Rijk. U treft in deze circulaire informatie aan over de volgende onderwerpen:

- 1 Te werken uren per jaar (§ 3.2 van CAO Rijk 2020)
- 2 Werkkostenregeling/Individueel Keuzebudget (§ 9.1 van CAO Rijk 2020)
- 3 Vergoeding woon-werkverkeer (§ 10.1 van CAO Rijk 2020)
- 4 Vergoedingen dienstreizen binnenland (§ 10.2 van CAO Rijk 2020)
- 5 Vergoedingen dienstreizen buitenland (§ 10.3 en bijlage 7 van CAO Rijk 2020)
- 6 Representatiekostenvergoeding (§ 11.3 van CAO Rijk 2020)
- 7 Vergoeding rechtsbijstand bij melden vermoeden misstand (H 13 van CAO Rijk)
- 8 Maximale stimuleringspremie VWNW-beleid (H 14 van CAO Rijk)
- 9 Arbeidsbepaarten (H 18 van CAO Rijk)
- 10 Dienstwoning (bijlage 18 van CAO Rijk 2020)
- 11 Werkgeversbijdrage kinderopvang uitgezonden rijkspersoneel (ACRU)
- 12 Arbeidsduur detachering Europese Unie
- 13 Maximale tegemoetkoming kosten beeldschermbril
- 14 Stagevergoedingen en pensionkosten voor stagiairs

Aangezien met ingang van 1 januari 2020 de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren in werking treedt vervallen de huidige rechtspositionele regelingen en worden die vervangen door de CAO Rijk. Deze is te vinden op www.caorijk.nl en vanaf volgend jaar zal de informatie die tot nu toe via circulaire en/of publicatie van regelgeving in de Staatscourant of het Staatsblad bekend werd gemaakt zo veel mogelijk daar worden geplaatst.

Overige circulaire

Naast deze jaarlijkse informatieve circulaire zijn er circulaire met rijksbrede normen op het terrein van arbeidsvoorwaarden en rechtspositie. Met het oog op de komst van de Wvra en de CAO Rijk worden deze circulaire die in de bijlage zijn vermeld ingetrokken. Van al deze circulaire is bezien of de inhoud moet terugkomen en in welke vorm dat het beste kan. Dit kan zowel zijn als beleidskader (ofwel: interne regeling), als handreiking of als onderdeel van een volgende CAO Rijk in geval de inhoud materieel een arbeidsvoorwaardelijke aanspraak betreft. In de bijlage is dit vermeld.

1. Te werken uren per jaar (§ 3.2 van CAO Rijk 2020)

Het aantal te werken uren per jaar in 2020 bij een volledige arbeidsduur van gemiddeld 36 uur per week afgerond 1836 uren.
Dit aantal is het resultaat van de volgende berekening.

Aantal dagen in 2020		368
Aantal zaterdagen	52	
Aantal zondagen	52	
Nieuwjaarsdag, woensdag 1 januari	1	
Tweede Paasdag, maandag 13 april	1	

Koningsdag, maandag 27 april	1	
Bevrijdingsdag, dinsdag 5 mei	1	
Hemelvaartsdag, donderdag 21 mei	1	
Tweede Pinksterdag, maandag 1 juni	1	
Eerste Kerstdag, vrijdag 25 december	1	
Tweede Kerstdag, zaterdag 26 december	-	
Totaal zaterdagen, zondagen en feestdagen	111	
Totaal aantal te werken dagen 2020		255
Aantal te werken hele uren (255 x 7,2)		1.836

2. Werkkostenregeling/Individueel Keuzebudget (§ 9.1 van CAO Rijk 2020)

De Werkkostenregeling (WKR) is per 1 januari 2013 rijksbreed ingevoerd. De toepassing van de WKR ten opzichte van 2019 wordt ongewijzigd voortgezet. Voor nadere informatie over de toepassing van de WKR binnen het Rijk verwijs ik u naar de circulaire over dit onderwerp, waarvan de inhoud op korte termijn terugkomt als beleidskader. Daarbij is van belang dat met ingang van 1 januari 2016 in de Uitvoeringsregeling loonbelasting 2011 de vrije vergoeding of verstrekking voor de fiets voor woon-werkverkeer, vakbondscontributie en bedrijfsfitness zijn vervallen en daarmee ook de daaraan gekoppelde specifieke voorwaarden. Deze specifieke voorwaarden zijn daarom opgenomen in de fiscaal vriendelijke doelen binnen het Individueel Keuzebudget (IKB).

3. Vergoeding woon-werkverkeer (§ 10.1 van CAO Rijk 2020)

De vergoedingsbedragen voor woon-werkverkeer worden geïndexeerd met de prijsontwikkeling van een Ov-jaarkaart, tweede klasse. De prijs van een OV-vrijkaart tweede klasse stijgt per 1 januari 2020 met 1,56%. Daardoor worden/blijven de bedragen:

	Hoge reiskostenvergoeding		Lage reiskostenvergoeding	
	was	wordt of blijft	was	wordt of blijft
Vergoeding per kilometer	€ 0,20	€ 0,20	€ 0,07	€ 0,07
Maximale vaste reiskostenvergoeding per maand	€ 400,78	€ 407,01	€ 59,35	€ 60,27
Maximale reiskostenvergoeding per dag	€ 22,47	€ 22,82	€ 3,33	€ 3,38

De hoge km-vergoeding stijgt van 19,77 cent naar 20,08 cent en blijft daardoor 20 cent.

De lage km-vergoeding stijgt van 6,59 cent naar 6,69 cent en blijft daardoor 7 cent.

4. Vergoedingen dienstreizen binnenland (§ 10.2 van CAO Rijk 2020)

De bedragen voor lunch en avondmaaltijd worden geïndexeerd met de gewogen gemiddelde ontwikkeling van de consumentenprijsindexen voor restaurants en cafés en voor fastfood en afhaalservice in de periode oktober 2018 - oktober 2019 en stijgen daardoor met 4,40%. De bedragen voor logies en ontbijt worden geïndexeerd met de ontwikkeling van de consumentenprijsindex voor accommodaties in de periode oktober 2018- oktober 2019 en stijgen daardoor met 1,00%. De bedragen voor de vergoeding van kleine uitgaven overdag en kleine uitgaven 's avonds worden geïndexeerd met de gewogen gemiddelde wijziging van het totaal van de componenten ontbijt, lunch en avondmaaltijd en stijgen daardoor met 3,70%.

De vergoedingen voor verblijfskosten tijdens binnenlandse dienstreizen worden met ingang van 1 januari 2020:

	Totaal	Netto ¹	Bruto ¹
Lunch	18,36	9,56	6,80
Avondmaaltijd	24,75	24,00	0,75
Logies	104,76	103,82	1,14
Ontbijt	10,23	10,23	

	Totaal	Netto ¹	Bruto ¹
Kleine uitgaven overdag	5,26	4,69	0,57
Kleine uitgaven 's avonds	15,68	9,38	6,30

¹ In de CAO Rijk is alleen het totaalbedrag opgenomen. De onderverdeling tussen netto en bruto is een fiscaal gegeven.

5. Vergoedingen dienstreizen buitenland (§ 10.3 en bijlage 7 van CAO Rijk 2020)

De vergoedingen voor verblijfkosten voor dienstreizen naar het buitenland zijn gebaseerd op de in dollar of CFA-franc vermelde bedragen in de Schedules of Daily Subsistence Allowance Rates (DSA-lijsten) van de Verenigde Naties. Deze zijn voor de in bijlage 7 van de CAO Rijk opgenomen tarieflijst verblijfkosten buitenlandse dienstreizen omgerekend in euro. De hierbij gebruikte omrekenkoers is: 1 USD = euro 0,94039. Voor het omrekenen van de CFA-Franc wordt gebruik gemaakt van de vaste omrekenkoers (die 100 CFA-Franc = € 152,45 bedraagt). Voor de tarieflijst per 1 januari 2020 vormt de DSA-lijst van 1 oktober 2019 de basis.

6. Representatiekostenvergoeding (§ 11.3 van CAO Rijk 2020)

De representatiekostenvergoeding wordt aangepast aan de ontwikkeling van de consumentenprijsindex in de periode september 2018 - september 2019. Dit zorgt voor een stijging met 2,60%.

Functie	was	wordt
Lid van de Topmanagementgroep (TMG) die in een TMG-functie is benoemd, secretaris van de Raad van State en Griffier Eerste en Tweede Kamer der Staten-Generaal	€ 560,48	€ 575,05
Structureel vervanger van een lid van de TMG, de secretaris van de Raad van State en vervangend Griffier Eerste en Tweede Kamer der Staten-Generaal	€ 420,36	€ 431,29
Directeur en een daaraan gelijk gestelde functie	€ 280,24	€ 287,53
Andere functies waarvoor binnen uw organisatie is vastgesteld dat daar een representatiekostenvergoeding voor geldt	maximaal € 140,12	maximaal € 143,76

7. Vergoeding rechtsbijstand bij melden vermoeden misstand (H 13 van CAO Rijk)

De vergoedingsbedragen voor het voeren van een procedure zijn gekoppeld aan de ontwikkeling van de vergoedingen genoemd in onderdeel B1 van de bijlage bij het Besluit proceskosten bestuursrecht. De vergoedingen stijgen daarom met 2,51% (Staatscourant 2019, 65091). De vergoedingsbedragen in de CAO Rijk en worden verhoogd van € 1.024 naar € 1.050 en van € 1.536 naar € 1.575.

De hogere vergoedingsbedragen indien volgens een definitief gerechtelijk oordeel vaststaat dat sprake is van benadelen zijn gekoppeld aan de consumentenprijsindex en stijgen met 2,60%. Daarom worden de bedragen verhoogd van € 258,57 naar € 265,29 en van € 6.205,71 naar € 6.367,06.

8. Maximale stimuleringspremie VWNW-beleid (H 14 van CAO Rijk)

Het maximumbedrag van de stimuleringspremie (§ 14.4) en het maximumbedrag voor uitbetaling in een keer van de som van de aflopende vergoedingen voor reistijd en reiskosten en de aflopende toelage (§ 14.3) is gekoppeld aan het maximumbedrag van de transitievergoeding. Deze stijgt van € 81.000 in 2019 naar € 83.000 in 2020. De in de CAO Rijk opgenomen maximale bedragen worden aan de stijging aangepast.

9. Arbeidsbeperkten (H 18 van CAO Rijk)

De salarisschaal voor arbeidsbeperkten in dienst van de sector Rijk is gebaseerd op het wettelijk minimumloon. Het wettelijk minimumloon wordt met ingang van 1 januari 2020 € 1653,60 per maand (Stcrt. 2019, 56680) en voor de salarisnummers 1 t/m 10 steeds met 2% daarvan verhoogd tot 120% van het wettelijk minimumloon voor salarisnummer 10:

	was:	wordt:
0	€ 1.635,60	€ 1.653,60
1	€ 1.668,31	€ 1.686,67
2	€ 1.701,22	€ 1.719,74
3	€ 1.733,74	€ 1.752,82

	was:	wordt:
4	€ 1.768,45	€ 1.785,89
5	€ 1.799,18	€ 1.818,96
6	€ 1.831,87	€ 1.852,03
7	€ 1.864,58	€ 1.885,10
8	€ 1.897,30	€ 1.918,18
9	€ 1.930,01	€ 1.951,25
10	€ 1.962,72	€ 1.984,32

De salarisbedragen per 1 juli 2020 zullen in juni bekend worden gemaakt op www.caorijk.nl.

10. Dienstwoning (bijlage 18 van CAO Rijk 2020)

De bedragen die een werknemer die in een dienstwoning woont maximaal verschuldigd is voor het genot van verwarming, energie en leidingwater genoemd in artikel 3, eerste lid, onder b tot en met e, van het Besluit betaling emolumenten burgerlijk rijksperoneel, wijzigen op de gebruikelijke wijze aan de hand van de relevante consumentenprijsindexen (= watervoorziening, elektriciteit en gas). Met ingang van 1 januari 2020 worden deze bedragen:

Verwarming van de woning	€ 136,20
Energie voor kookdoeleinden	€ 43,85
Elektrische energie anders dan voor verwarming van de woning en voor kookdoeleinden	€ 30,90
Leidingwater	€ 16,23

Voor de volledigheid wordt erop gewezen dat in de definitie van de berekeningsbasis van het Besluit betaling emolumenten burgerlijk rijksperoneel (artikel 1, onderdeel c) de aflopende toelage bedoeld in artikel 18b van het BBRA 1984 ontbreekt in de opsomming van toelagen die niet moeten worden betrokken bij het vaststellen van de berekeningsbasis.

De bedragen van de huurwaarde van dienstwoningen, die mede van belang zijn voor de uitvoering van artikel 3, tweede lid, van het Besluit betaling emolumenten burgerlijk rijksperoneel, dienen per 1 januari 2020 met 4,1% te worden verhoogd.

Woningen die op of na 1 januari 2019 gereed zijn gekomen, vallen buiten deze verhoging.

Er dient een extra huurverhoging in aanmerking te worden genomen in gevallen waarin de economische huurwaarde van een dienstwoning, behalve door de algemene verhoging van 4,1%, mede door andere factoren is beïnvloed. Bijvoorbeeld als gevolg van een door of vanwege de werkgever aangebrachte verbetering aan de dienstwoning.

11. Werkgeversbijdrage kinderopvang uitgezonden rijksperoneel (ACRU)

De werkgeversbijdrage voor de kinderopvang van uitgezonden rijksperoneel wordt vanaf 1 januari 2020 geregeld in de Aanvullende CAO Rijk Uitzendingen (ACRU). Daarin is - net als nu - geregeld dat bij het vaststellen van de hoogte van de bijdrage een uurprijs in aanmerking wordt genomen die niet hoger is dan de uurprijzen in artikel 4, eerste lid, van het Besluit kinderopvangtoeslag. Deze uurprijzen (zie Staatsblad 2019, 299) bedragen vanaf 1 januari 2020:

- dagopvang: een bedrag van maximaal € 8,17;
- buitenschoolse opvang: een bedrag van maximaal € 7,02;
- gastouderopvang: een bedrag van maximaal € 6,27.

12. Arbeidsduur detachering Europese Unie

De standaard werkweek bij de Europese instellingen bedraagt 40 uur per week. Deze werkweek geldt ook voor de Experts Nationaux Détachés (END'ers) die door de ministeries zijn gedetacheerd. Rijksbreed is afgesproken om de arbeidsduur voor deze gedetacheerden op hun verzoek voor de duur van de detachering uit te breiden naar gemiddeld 38 uur per week. Per week wordt dan gemiddeld twee uur compensatieverlof opgebouwd welk verlof verminderd wordt met de bij de EU verplichte feestdagen voor zover die in aantal uitgaan boven de voor de sector Rijk geldende Nederlandse feestdagen.

Voor 2020 zijn de volgende vrije dagen voor de instellingen van de Europese Unie vastgesteld¹:

1 januari	Nieuwjaarsdag, woensdag
2 januari	Dag na Nieuwjaarsdag, donderdag
9 april	Witte Donderdag
10 april	Goede Vrijdag
13 april	Paasmaandag
1 mei	Dag van de Arbeid, vrijdag
21 mei	Hemelvaartsdag, donderdag
22 mei	Dag na Hemelvaartsdag, vrijdag
1 juni	Pinkstermaandag
21 juni	Nationale feestdag België, dinsdag
2 november	Allerzielen, maandag
24 t/m 31 december	Zee dagen eindejaarsvakantie, donderdag t/m donderdag

13. Maximale tegemoetkoming kosten beeldschermbril

De circulaire tegemoetkoming kosten beeldschermbril sector Rijk stelt onder welke voorwaarden rijksambtenaren in dienst bij de ministeries in aanmerking komen voor een tegemoetkoming in de kosten van een beeldschermbril en de hoogte daarvan.

De tegemoetkoming in de kosten van de beeldschermbril (montuur, glazen en eventuele kosten van de oogmeting) wordt aangepast aan de ontwikkeling van de consumentenprijsindex in de periode september 2018 - september 2019. Als gevolg daarvan stijgt de maximale vergoeding met 2,60% en wordt deze € 209,00 met ingang van 1 januari 2020. Het maximum bedrag geldt niet in geval van extra medische complexiteit.

14. Stagevergoedingen en pensionkosten voor stagiairs

De stagevergoedingen worden vanwege de Arbeidsvoorwaardenovereenkomst sector Rijk 2018-2020 als volgt vastgesteld:

- Voor wo- en hbo-studenten wordt sinds 1 juli 2019 een vaste stagevergoeding gehanteerd van € 616,00 bruto per maand bij een stage van 40 uur per week. Met ingang van 1 januari 2020 wordt dat € 628,00.
- Voor stages op mbo-niveau wordt sinds juli 2019 een vaste stagevergoeding gehanteerd van € 448,00 bruto per maand bij een stage van 40 uur per week. Met ingang van 1 januari 2020 wordt voor deze stages het afzonderlijke lagere bedrag opgeheven, zodat ook voor deze categorie het bedrag van € 628,00 gaat gelden. Reden hiervoor is dat de stagevergoeding het karakter van een onkostenvergoeding heeft en daarom een verschil in stagevergoeding op basis van opleidingsniveau niet goed uitlegbaar is.

De maximale vergoeding voor eventueel te verstrekken pensionkosten bij binnenlandse en buitenlandse stages wordt geïndexeerd overeenkomstig de vergoedingsbedragen van logies bij binnenlandse dienstreizen en wordt daarom € 398,00 per maand met ingang van 1 januari 2020.

Ik verzoek u met de inhoud van deze circulaire rekening te houden en daaraan voor zover nodig uitvoering te geven.

*De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
namens deze,
M. van Wallenburg
Directeur-generaal Overheidsorganisatie*

¹ afhankelijk van de standplaats kunnen er verschillen zijn in door de EU vastgestelde feestdagen.

BIJLAGE BIJ CIRCULAIRE 2019-0000674404

Circulaires op terrein van arbeidsvoorwaarden en rechtspositie na invoering Wnra

A. Circulaires die worden ingetrokken maar waarvan de inhoud geactualiseerd (deels) terugkomt

1. Afbouw payrolling bij het Rijk
2. Toepassing Wet werk en zekerheid bij de Rijksoverheid
3. Maatregelen Eigenrisicodragerschap WGA sector Rijk
4. Tegemoetkoming kosten beeldschermbril sector Rijk
5. Vergoeding reiskosten bij verzuimbegleiding voormalige rijksambtenaren
6. Verkeersboetes
7. Vliegreizen
8. Samenhangende groep Inhoudingsplichtigen-faciliteiten (SGI)
9. Overdracht personeelsgegevens bij interdepartementale verplaatsing
10. Toepassen Werkkostenregeling sector Rijk
11. Lobbyverbod bewindspersonen
12. Faciliteiten rijksambtenaar bij deelname EU-concours
13. Rechtspositie stagiair en modelovereenkomsten
14. Rijksbrede handelwijze bij terugvordering
15. Nevenwerkzaamheden rijksambtenaren
16. Ongewenste privécontacten rijksambtenaren
17. Vaststelling model-KB aanstelling leden Algemene Bestuursdienst

B. Circulaires die worden ingetrokken omdat de inhoud nu elders geregeld is of niet meer relevant is

18. Aanvaarden van geschenken door rijksambtenaren²
19. Aanvulling modelgedragscode integriteit sector Rijk en e-mailgedraglijn²
20. Bemiddeling n.a.v. de arbeidsvoorwaardenovereenkomst Rijk 2002-2003³
21. Buitengewoon verlof i.v.m. vervullen van een functie bij een internationale volkenrechtelijke organisatie⁴
22. Gelaatsbedekkende kleding³
23. Ontslag of terugkeerrecht rijksambtenaren na een periode lidmaatschap Tweede Kamer of Europees Parlement⁴
24. Procedure substantieel bezwarende functies⁴
25. Toepassing van de wet modernisering verlofregelingen bij de rijksoverheid⁴
26. Vacaturevervulling door herplaatsingskandidaten in de sector Rijk³
27. Buitengewoon verlof van lange duur bij de sector Rijk³
28. Invoering 36-urige werkweek sector Rijk en enkele wijzigingen in de overwerkvergoeding en toelage onregelmatige dienst⁴
29. Bevorderen participatie in ondernemingsraden³
30. Teruggave pseudo-premie WW 2006³
31. Vergoedingen adviescolleges en commissies³
32. Vaststellen eigen bijdrage herkeuring sollicitant³

---

² Geregeld in de Gedragscode Integriteit Rijk

³ Niet meer relevant (uitgewerkt, ondertussen wettelijk geregeld, aankondiging regelgeving)

⁴ Geregeld in de CAO Rijk

10.2e

Van: [10.2e]
 Verzonden: dinsdag 4 februari 2020 17:57
 Aan: [10.2e]
 CC: [10.2e]
 Onderwerp: RE: circulaires, verhuiskosten en uitleg cao
 Bijlagen: Overzicht planning en stavaza kaderstellende circulaires.docx

Hoi [10.2e],

Da's ook toevallig, ik wilde jou en [10.2e] hier deze week over mailen.
 Op het overzicht dat [10.2e] stuurde staan voor circulaires, verhuiskostenregeling en uitleg cao naast mijn naam ook die van jou en van [10.2e].

Voor wat betreft circulaires was idee van [10.2e] dat jij en [10.2e] met name vooruitgeschoven post zijn voor overleg maar mogelijk kunnen jullie hier ook aan bijdragen (al ben ik met de meeste al een stuk op dreef). Zie ook bijgaand overzicht van welke het betreft.

buiten rijkwijde WOB-verzoek

Van: [10.2e]
 Verzonden: dinsdag 4 februari 2020 11:29
 Aan: [10.2e]
 Onderwerp: circulaires

Hi [10.2e],

In mijn werkpakket zit o.a.:

- Circulaires met arbeidsvoorwaarden
- Verhuiskostenregeling

Wat is de stand van zaken m.b.t. de circulaires?

buiten rijkwijde WOB-verzoek

Groeten [10.2e]

[10.2e]

Beleidsmedewerker arbeidsvoorwaarden en rechtspositie Rijk

Afdeling Arbeidsvoorwaarden & Pensioen | Directie Ambtenaar & Organisatie
 Directoraat-Generaal Overheidsorganisatie
 Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
 Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag | Etage Z.10
 Postbus 20011 | 2500 EA | Den Haag

E1

T0 [10.2e]

nr	titel	Actie/stand van zaken	Prio/planning
1	<u>Afbouw payrollling bij het Rijk</u>	Eenvoudige herschrijfactie in combinatie met nr 2. Concept afstemmen met <u>10.2.g</u> en daarna ook met bonden gezien voorgeschiedenis. Aandachtspunt: sinds Wab is uitzendkracht eerder een payroller.	Medium, maar gezien potentiële gevoeligheid medio februari concept gereed.
2	<u>Toepassing Wet werk en zekerheid bij de Rijksoverheid</u>	Eenvoudige herschrijfactie in combinatie met nr 1. Concept afstemmen met <u>10.2.g</u> en daarna ook met bonden gezien voorgeschiedenis.	Idem 1.
3	<u>Maatregelen Eigenrisicodragerschap WGA sector Rijk</u>	Eenvoudige herschrijfactie, eventueel opnemen als bijlage in CAO Rijk met "haakje" in hoofdstuk 8. Als niet in cao dan herschreven product voorleggen aan GOR Rijk (inhoud bestaat langer dan GOR Rijk, dus eerder niet aan hen voorgelegd).	Februari
4	<u>Tegemoetkoming kosten beeldschermbril sector Rijk</u>	Eenvoudige herschrijfactie, eventueel nieuwe paragraaf in hoofdstuk vergoedingen van CAO Rijk. Als niet in cao dan herschreven product voorleggen aan GOR Rijk.	Februari
5	<u>Vergoeding reiskosten bij verzuimbegeleiding voormalige rijksambtenaren</u>	Eenvoudige herschrijfactie, eventueel op te nemen in CAO Rijk (paragraaf 8.3).	Februari
6	<u>Verkeersboetes</u>	Eenvoudige herschrijfactie, eventueel op te nemen in CAO Rijk (paragraaf 10.4 over dienstvoertuigen). Wel even uitspraak Hoge Raad nazien.	Februari
7	<u>Vliegreizen</u>	Eenvoudige herschrijfactie, let wel op verouderde link.	Laag, maar dermate eenvoudig dat het snel kan.
8	<u>Samenhangende groep Inhoudingsplichtigen-faciliteiten (SGI)</u>	Besproken met Belastinginspecteur. Zij gaan hier over nadenken en komen er in het voorjaar (mogelijk in maart) terug. Bedoeling is niet zaken inhoudelijk te wijziigen maar verankering moet mogelijk anders.	Na maart, afhankelijk van bevindingen Inspecteur.
9	<u>Overdracht personeelsgegevens bij interdepartementale verplaatsing</u>	Op zich eenvoudige herschrijfactie, maar punt van aandacht is de AVG en de wijze waarop instemming werknemer moet worden verkregen. Vraag is of huidige werkwijze daarvan kan worden voortgezet. Aanpak/verdeling werkzaamheden is opgenomen met P-Direkt: medio februari reactie. Daarnaast mogelijk relatie met bevindingen Belastinginspecteur (zie nr 8).	In overleg met P-Direkt.
10	<u>Toepassen Werkkostenregeling sector Rijk</u>	Eenvoudige herschrijfactie, aan te vullen met wijzigingen sinds uitkomen van de circulaire (Defensie doet nu mee, fiscale doelen zijn gewijzigd). Mogelijk relatie met bevindingen Belastinginspecteur (zie nr 8).	Concept voorgelegd aan <u>10.2.g</u> , medio februari reactie.
11	<u>Lobbyverbod bewindspersonen</u>	Op zich eenvoudige herschrijfactie, maar in samenwerking met DGBK (inhoud is daarvan afkomstig) en <u>10.2.g</u> . Relatie met Gedragscode Integriteit Rijk. Mogelijk komt inhoud terug als circulaire aangezien verplichtingen ambtenaren hieromtrent feitelijk zijn gebaseerd op de	Medium, afstemming wel binnenkort oppakken. Circulaire heeft van SDU geen

		integriteitsbepalingen van de Ambtenarenwet 2017. Daarnaast is er een relatie met de "Oekaze Kok" (geen contacten ambtenaren met Tweede Kamer) waarvan de inhoud moet worden aangepast (voortouw CZW en ministerie AZ).	zichtbaar kenmerk "vervallen" gekregen.
12	<u>Faciliteiten rijksambtenaar bij deelname EU-concours</u>	Eenvoudige herschrijfactie, eventueel opnemen in CAO Rijk (extra paragraaf in hoofdstuk 12). Als niet in cao dan herschreven product voorleggen aan GOR Rijk (inhoud bestaat langer dan GOR Rijk, dus eerder niet aan hen voorgelegd).	Februari
13	<u>Rechtspositie stagiair en modelovereenkomsten</u>	Eenvoudige herschrijfactie. Punt van aandacht/aanvulling is passage over grensgebied stagiair/werknemer. Inhoud afstemmen met stage coördinatoren (GEEN inhoudelijke wijzigingen, tenzij zeer eenvoudig). Let op: in eindejaarscirculaire is vervallen afzonderlijk stagevergoeding MBO al aangekondigd. Argumentatie "want onkostenvergoeding" is reden om ook andere indexatie dan contractloonontwikkeling te kiezen: consumentenprijsindex.	Concept is voorgelegd aan <input type="text" value="10.2.g"/> met verzoek doorgeleiding stagecoördinatoren. Zodra dat gedaan is ook naar IPRA.
14	<u>Rijksbrede handelwijze bij terugvordering</u>	Inhoudelijke situatie anders, derhalve inhoud ook anders. Bevindingen daarover voorgelegd aan P-Direkt.	Snel oppakken nu P-Direkt bevindingen onderschrijft.
15	<u>Nevenwerkzaamheden rijksambtenaren</u>	De inhoud is geregeld in het GIR maar de afwegingskaders in de circulaire moeten worden omgevormd tot een handreiking/factsheet. Met <input type="text" value="10.2.g"/> afstemmen hoe dat wordt opgepakt en door wie.	Afdeling AV&R (<input type="text" value="10.2.g"/>) neemt dit op.
16	<u>Ongewenste privécontacten rijksambtenaren</u>	De inhoud is geregeld in het GIR maar de afwegingskaders in de circulaire moeten worden omgevormd tot een handreiking/factsheet. Met <input type="text" value="10.2.g"/> afstemmen hoe dat wordt opgepakt en door wie.	Afdeling AV&R (<input type="text" value="10.2.g"/>) neemt dit op.
17	<u>Vaststelling model-KB aanstelling leden Algemene Bestuursdienst</u>	Wordt opgepakt door collega's DGABD. Bedoeling is dat de inhoud (verantwoordelijkheden bij benoeming ABD/TMG) wordt afgestemd met wordt opgenomen in het Kaderboek 2020.	N.v.t.
18	<u>Verlof/werktijd END-ers</u>	Wijze waarop voor bij een Europese organisatie gedetacheerde rijksambtenaren het extra vakantie-verlof wordt behandeld is een kader dat sinds enkele jaren is vastgelegd in de eindejaarscirculaire. Leent zich voor opname in de CAO Rijk (niet in ACRU want EU, geen buitenlandse post). Als niet in cao dan herschreven product voorleggen aan GOR Rijk (inhoud bestaat langer dan GOR Rijk, dus eerder niet aan hen voorgelegd).	Februari
*	<u>Beleidskader Extra Belonen</u>	Eenvoudige herschrijfactie, geen bijzonderheden.	Voorgelegd aan GOR Rijk en IPRA, reactietermijn loopt tot 17 februari.

Van: [REDACTED] 10.2.e
 Aan: [REDACTED] 10.2.e
 Cc: [REDACTED] 10.2.e
 Onderwerp: RE: Circulaire lobbyverbod bewindspersonen
 Datum: donderdag 26 maart 2020 11:29:24
 Bijlagen: [image002.jpg](#)
[image003.png](#)

Beste [REDACTED] 10.2.e,

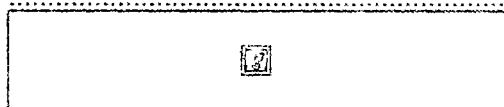
Zoals voor meerdere onderwerpen die de integriteit van bewindspersonen betreffen, is het niet meer dan een brief aan de Tweede Kamer. Daar wordt naar verwezen in het handboek voor aantredende bewindspersonen ('blauwe boek'). Dus het lijkt mij niet verkeerd ook in de oekaze een steviger grondslag op te nemen.

Momenteel loopt er discussie hoe om te gaan met de aanbevelingen van de GRECO die in de vijfde evaluatieronde de integriteit van bewindspersonen hebben bekeken. [REDACTED] 10.2.e van PAW en [REDACTED] 10.2.e (even meegenomen in de cc) zijn bezig met een kabinetsstandpunt. De uitkomsten daarvan kunnen ook gevolgen hebben voor de inhoud van de oekaze. Misschien goed om die verblindings ook even te maken.

Met vriendelijke groet,

[REDACTED] 10.2.e

[REDACTED]

Directie Democratie en Bestuur
 Afdeling Politieke ambtsdragers en Weerbaarheid

Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag |
 Postbus 20011 | 2500 EA | Den Haag

[REDACTED] 10.2.e

www.rijksoverheid.nl

www.politiekeambtsdragers.nl

Van: [REDACTED] 10.2.e

Verzonden: donderdag 26 maart 2020 11:18

Aan: [REDACTED] 10.2.e

CC: [REDACTED] 10.2.e

Onderwerp: RE: Circulaire lobbyverbod bewindspersonen

Goed idee om tzt de circulaire te verwerken in de Oekaze. Tot die tijd kan de circulaire gewoon blijven bestaan lijkt me. In de GIR wordt naar de circulaire verwezen. Voor bewindspersonen is het elders geregeld, toch [REDACTED] 10.2.e?

Van: [REDACTED] 10.2.e

Verzonden: donderdag 26 maart 2020 10:54

Aan: [REDACTED] 10.2.e

CC: [REDACTED] 10.2.e

Onderwerp: RE: Circulaire lobbyverbod bewindspersonen

Ha [REDACTED] 10.2.e, goed dat je op de lijn komt! [REDACTED] 10.2.e

[REDACTED] heeft deze klus van mij overgenomen. Ik zet hem in cc.

Kan je met hem verder contact opnemen? Groet, [REDACTED] 10.2.e

Van: [REDACTED] 10.2.e

Verzonden: donderdag 26 maart 2020 10:12

Aan: [REDACTED] 10.2.e

CC: [REDACTED] 10.2.e

Onderwerp: Circulaire lobbyverbod bewindspersonen

Hoi 10.2.e,

Ik kreeg via 10.2.e je naam door. Vanwege de invoering van de Wnra is bezien of circulaire die inhoud bevatten op het gebied van rechtspositie of arbeidsvoorwaarden kunnen komen te vervallen, of de inhoud daarvan ergens anders terecht moet komen. Eén van die circulaire betreft de circulaire lobbyverbod bewindspersonen. 10.2.e

van de directie Democratie en Bestuur heeft de inhoud van deze circulaire verzorgd.

Van deze circulaire hebben wij vanuit A&O aangegeven dat de circulaire wordt ingetrokken maar waarvan de inhoud geactualiseerd (deels) terug moet komen. Ten aanzien van de regels die ambtenaren in acht moeten nemen met betrekking tot het lobbyverbod is de inhoud reeds ook geregeld in *4.7 Omgang met lobbyisten van de Gedragscode Integriteit Rijk*.

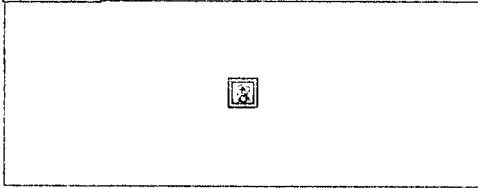
De inhoud van het lobbyverbod moet echter ook duidelijk zijn voor (gewezen) bewindspersonen. Daar is de Gedragscode Integriteit Rijk niet de juiste plek voor, die is immers ook niet op hen van toepassing.

Wij dachten dat de inhoud van de circulaire mogelijk meegenomen kan worden in de wijziging van de Aanwijzingen externe contacten rijksambtenaren (Oekaze-Kok), waar zover ik weet jij toch samen met AZ mee bezig bent

Ik hoor graag hoe je hier tegenaan kijkt .

Groeten,

10.2.e

Beleidsmedewerker

Directoraat-generaal Overheidsorganisatie

Directie Ambtenaar en Organisatie

Afdeling Arbeidsvoorwaarden en Pensioen

Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag | Zuid-toren

Postbus 20011 | 2500 EA | Den Haag

T 10.2.e

Van: 10.2.e
 Aan: 10.2.e
 Onderwerp: RE: Circulaire lobbyverbod bewindspersonen
 Datum: donderdag 26 maart 2020 11:43:00
 Bijlagen: image001.png

Dat is gek, dat wist ik niet. Ik dacht dat hij gehandhaafd zou blijven.

Van: 10.2.e

Verzonden: donderdag 26 maart 2020 11:27

Aan: 10.2.e

10.2.e

cc: 10.2.e

10.2.e

Onderwerp: RE: Circulaire lobbyverbod bewindspersonen

Hoi 10.2.e, de circulaire is met inwerkingtreding van de Wnra automatisch komen te vervallen, inmiddels staat dat nu ook zo op de wettenbank.

Groeten,

10.2.e

Van: 10.2.e

Verzonden: donderdag 26 maart 2020 11:18

Aan: 10.2.e

10.2.e

cc: 10.2.e

10.2.e

10.2.e

Onderwerp: RE: Circulaire lobbyverbod bewindspersonen

Goed idee om tzt de circulaire te verwerken in de Oekaze. Tot die tijd kan de circulaire gewoon blijven bestaan lijkt me. In de GIR wordt naar de circulaire verwezen. Voor bewindspersonen is het elders geregeld, toch 10.2.e?

Van: 10.2.e

Verzonden: donderdag 26 maart 2020 10:54

Aan: 10.2.e

cc: 10.2.e

10.2.e

10.2.e

10.2.e

Onderwerp: RE: Circulaire lobbyverbod bewindspersonen

Ha 10.2.e, goed dat je op de lijn komt! 10.2.e

heeft deze klus van mij overgenomen. Ik zet hem in cc.

Kan je met hem verder contact opnemen? Groet, 10.2.e

Van: 10.2.e

Verzonden: donderdag 26 maart 2020 10:12

Aan: 10.2.e

cc: 10.2.e

Onderwerp: Circulaire lobbyverbod bewindspersonen

Hoi 10.2.e,

Ik kreeg via 10.2.e je naam door. Vanwege de invoering van de Wnra is bezien of circulaire's die inhoud bevatten op het gebied van rechtspositie of arbeidsvoorwaarden kunnen komen te vervallen, of de inhoud daarvan ergens anders terecht moet komen.

Eén van die circulaire's betreft de circulaire lobbyverbod bewindspersonen. 10.2.e

10.2.e van de directie Democratie en Bestuur heeft de inhoud van deze circulaire verzorgd.

Van deze circulaire hebben wij vanuit A&O aangegeven dat de circulaire wordt ingetrokken maar waarvan de inhoud geactualiseerd (deels) terug moet komen. Ten aanzien van de regels die ambtenaren in acht moeten nemen met betrekking tot het lobbyverbod is de inhoud reeds ook geregeld in *4.7 Omgang met lobbyisten van de Gedragscode Integriteit Rijk*.

De inhoud van het lobbyverbod moet echter ook duidelijk zijn voor (gewezen) bewindspersonen. Daar is de Gedragscode Integriteit Rijk niet de juiste plek voor, die is

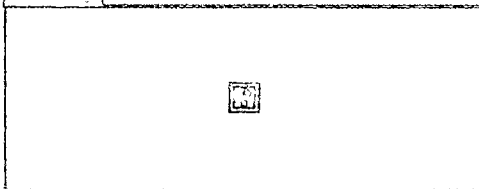
immers ook niet op hen van toepassing.

Wij dachten dat de inhoud van de circulaire mogelijk meegenomen kan worden in de wijziging van de Aanwijzingen externe contacten rijksambtenaren (Oekaze-Kok), waar zover ik weet jij toch samen met AZ mee bezig bent

Ik hoor graag hoe je hier tegenaan kijkt .

Groeten,

10.2.e

Beleidsmedewerker

Directoraat-generaal Overheidsorganisatie

Directie Ambtenaar en Organisatie

Afdeling Arbeidsvoorwaarden en Pensioen

Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag | Zuid-toren

Postbus 20011 | 2500 EA | Den Haag

Van: [10.2.e]
 Aan: [10.2.e]
 Onderwerp: RE: Circulaire lobbyverbod bewindspersonen
 Datum: donderdag 26 maart 2020 14:47:00
 Bijlagen: image001.png
 Oplegger IPIM 29 aug 2019 voorstel rijksregelingen integriteit.docx

Kijk, zo is het besproken in het IPIM en doorgegeven aan IPRA. Dus daar was ik vanuit gegaan.

Van: [10.2.e]

Verzonden: donderdag 26 maart 2020 11:27

Aan: [10.2.e]

CC: [10.2.e]

Onderwerp: RE: Circulaire lobbyverbod bewindspersonen

Hoi [10.2.e], de circulaire is met inwerkingtreding van de Wnra automatisch komen te vervallen, inmiddels staat dat nu ook zo op de wettenbank.

Groeten,

[10.2.e]

Van: [10.2.e]

Verzonden: donderdag 26 maart 2020 11:18

Aan: [10.2.e]

CC: [10.2.e]

Onderwerp: RE: Circulaire lobbyverbod bewindspersonen

Goed idee om tzt de circulaire te verwerken in de Oekaze. Tot die tijd kan de circulaire gewoon blijven bestaan lijkt me. In de GIR wordt naar de circulaire verwezen. Voor bewindspersonen is het elders geregeld, toch [10.2.e]?

Van: [10.2.e]

Verzonden: donderdag 26 maart 2020 10:54

Aan: [10.2.e]

CC: [10.2.e]

Onderwerp: RE: Circulaire lobbyverbod bewindspersonen

Ha [10.2.e], goed dat je op de lijn komt! [10.2.e]

[10.2.e] heeft deze klus van mij overgenomen. Ik zet hem in cc.

Kan je met hem verder contact opnemen? Groet, [10.2.e]

Van: [10.2.e]

Verzonden: donderdag 26 maart 2020 10:12

Aan: [10.2.e]

CC: [10.2.e]

Onderwerp: Circulaire lobbyverbod bewindspersonen

Hoi [10.2.e],

Ik kreeg via [10.2.e] je naam door. Vanwege de invoering van de Wnra is bezien of circulaire's die inhoud bevatten op het gebied van rechtspositie of arbeidsvoorwaarden kunnen komen te vervallen, of de inhoud daarvan ergens anders terecht moet komen. Eén van die circulaire's betreft de circulaire lobbyverbod bewindspersonen. [10.2.e]

[10.2.e] van de directie Democratie en Bestuur heeft de inhoud van deze circulaire verzorgd.

Van deze circulaire hebben wij vanuit A&O aangegeven dat de circulaire wordt ingetrokken maar waarvan de inhoud geactualiseerd (deels) terug moet komen. Ten aanzien van de regels die ambtenaren in acht moeten nemen met betrekking tot het lobbyverbod is de inhoud reeds ook geregeld in *4.7 Omgang met lobbyisten van de Gedragscode Integriteit Rijk*.

De inhoud van het lobbyverbod moet echter ook duidelijk zijn voor (gewezen)

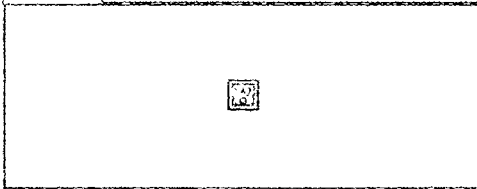
bewindspersonen. Daar is de Gedragscode Integriteit Rijk niet de juiste plek voor, die is immers ook niet op hen van toepassing.

Wij dachten dat de inhoud van de circulaire mogelijk meegenomen kan worden in de wijziging van de Aanwijzingen externe contacten rijksambtenaren (Oekaze-Kok), waar zover ik weet jij toch samen met AZ mee bezig bent

Ik hoor graag hoe je hier tegenaan kijkt .

Groeten,

10.2.e

Beleidsmedewerker

Directoraat-generaal Overheidsorganisatie

Directie Ambtenaar en Organisatie

Afdeling Arbeidsvoorwaarden en Pensioen

Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag | Zuid-toren

Postbus 20011 | 2500 EA | Den Haag

T 10.2.e

Aan : Leden IPIM
 Van : 10.2.e
 Datum : 26 augustus 2019

Betreft: Bijlage 4 bij agendapunt 4 van het IPIM overleg van 29 augustus 2019.

Voorstel rijksregelingen integriteit na inwerkingtreding Wnra per 1-1-2020

Met de inwerkingtreding van de Wnra vervallen de rijkscirculaires van rechtswege per 1-1-2020. Een paar rijkscirculaires hebben betrekking op integriteit. Sommige daarvan zijn al behoorlijk gedateerd. De vraag ligt voor of we de circulaires *vanuit integriteitsbeleid* in een andere vorm willen handhaven of niet. Daarnaast is er op rijksniveau een klachtenregeling voor seksuele intimidatie. Deze regeling vervalt niet van rechtswege, maar kan eventueel per 1-1-2020 worden ingetrokken als daar aanleiding voor is.

Hieronder een overzicht van de betreffende rijksregelingen met een advies voor al dan niet (willen) handhaven. De regelingen zelf zijn bijgevoegd.

Onderwerp:	Voorstel/advies:
1. Circulaire Aanvaarding van geschenken door rijksambtenaren van 14 juli 1999	Kan vervallen; wordt nu uitputtend geregeld in de GIR 2020
2. Circulaire Aanvulling Modelgedragscode Integriteit Sector Rijk en e-mailgedragslijn van 7 december 2009	Kan vervallen; is verouderd en inmiddels afdoende geregeld in de GIR (en GDW)
3. Circulaire Nevenwerkzaamheden rijksambtenaren van 6 december 1994	Twijfelgeval. Raakt aan grondrechten en bevat relevante juridische toelichting die verder rijkt dan de GIR. Maar is wel verouderd. NB. Deze circulaire is sterk arbeidsjuridisch van aard en zal daarom ook zeker aan het IPRA voorgelegd moeten worden.
4. Circulaire Ongewenste privécontacten rijksambtenaren van 23 juli 2013	Twijfelgeval; raakt aan grondrechten en bevat relevante juridische toelichting. Het onderwerp is qua integriteit inmiddels wel afdoende geregeld in de GIR. Is echter deels ook arbeidsjuridisch van aard (m.n. belangenafweging) en zal daarom ook aan het IPRA voorgelegd moeten worden.
5. Circulaire lobbyverbod bewindspersonen van 1 oktober 2017	Handhaven; bevat recent beleid dat voor het eerst in de GIR 2020 wordt opgenomen en voegt daar relevante juridische informatie aan toe.
6. Klachtenregeling seksuele intimidatie burgerlijk rijkspersoneel van 22 juli 1994 (nb. deze vervalt niet van rechtswege)	Vooralsnog handhaven. Impact van actief intrekken kan nog niet geheel worden overzien. Rijksregeling dateert van vóór de regeling van het klachtrecht in de Algemene wet bestuursrecht (m.i.v. 1 juli 1999) en is nooit herzien. Er zijn daarnaast ministeriële klachtenregelingen (heeft ieder ministerie die?). Bovendien start er een IPIM werkgroep die zich mede over klachtprocedures gaat buigen. Advies is om nieuw rijksbeleid af te wachten.

Van: [redacted] 10.2.e
Aan: [redacted] 10.2.e
Onderwerp: RE: Circulaire lobbyverbod bewindspersonen
Datum: donderdag 26 maart 2020 18:11:00
Bijlagen: image001.png

Dat zie ik idd anders. De GIR is geen regelgeving, maar is afgeleid van regelgeving. Het is niet de bedoeling dat onderliggende regelgeving vervalt omdat de GIR hier gedragsregels over heeft. Zijn echt twee verschillende dingen.

Van: [redacted] 10.2.e

Verzonden: donderdag 26 maart 2020 16:55

Aan: [redacted] 10.2.e

CC: [redacted] 10.2.e

Onderwerp: RE: Circulaire lobbyverbod bewindspersonen

Hoi [redacted] 10.2.e,

Het is de bedoeling dat de inhoud uit de circulaire gehandhaafd wordt en dus ergens anders terecht komt. Met invoering van de Wnra zijn deze circulaire's echter automatisch vervallen omdat met het vervallen van het ARAR, ook het haakje tot vaststellen van de circulaire's is komen te vervallen. Voor werknemerszijde is de inhoud naar mijn mening reeds goed geregeld door vastlegging in de GIR 2020, of zie jij dat anders? Het gaat nu eigenlijk vooral om de verplichting voor bewindspersonen goed te regelen.

Groeten,

[redacted] 10.2.e

Van: [redacted] 10.2.e

Verzonden: donderdag 26 maart 2020 14:47

Aan: [redacted] 10.2.e

Onderwerp: RE: Circulaire lobbyverbod bewindspersonen

Kijk, zo is het besproken in het IPIM en doorgegeven aan IPRA. Dus daar was ik vanuit gegaan.

Van: [redacted] 10.2.e

Verzonden: donderdag 26 maart 2020 11:27

Aan: [redacted] 10.2.e

CC: [redacted] 10.2.e

Onderwerp: RE: Circulaire lobbyverbod bewindspersonen

Hoi [redacted] 10.2.e, de circulaire is met inwerkingtreding van de Wnra automatisch komen te vervallen, inmiddels staat dat nu ook zo op de wettenbank.

Groeten,

[redacted] 10.2.e

Van: [redacted] 10.2.e

Verzonden: donderdag 26 maart 2020 11:18

Aan: [redacted] 10.2.e

CC: [redacted] 10.2.e

Onderwerp: RE: Circulaire lobbyverbod bewindspersonen

Goed idee om tzt de circulaire te verwerken in de Oekaze. Tot die tijd kan de circulaire gewoon blijven bestaan lijkt me. In de GIR wordt naar de circulaire verwezen. Voor bewindspersonen is het elders geregeld, toch [redacted] 10.2.e?

Van: [redacted] 10.2.e

Verzonden: donderdag 26 maart 2020 10:54

Aan: [redacted] 10.2.e

CC: [redacted] 10.2.e

Onderwerp: RE: Circulaire lobbyverbod bewindspersonen

Ha 10.2.e, goed dat je op de lijn komt! 10.2.e

10.2.e heeft deze klus van mij overgenomen. Ik zet hem in cc.
Kan je met hem verder contact opnemen? Groet, 10.2.e

Van: 10.2.e

Verzonden: donderdag 26 maart 2020 10:12

Aan: 10.2.e

CC: 10.2.e

Onderwerp: Circulaire lobbyverbod bewindspersonen

Hoi 10.2.e,

Ik kreeg via 10.2.e je naam door. Vanwege de invoering van de Wnra is gezien of circulaire's die inhoud bevatten op het gebied van rechtspositie of arbeidsvoorwaarden kunnen komen te vervallen, of de inhoud daarvan ergens anders terecht moet komen. Eén van die circulaire's betreft de circulaire lobbyverbod bewindspersonen. 10.2.e

10.2.e van de directie Democratie en Bestuur heeft de inhoud van deze circulaire verzorgd.

Van deze circulaire hebben wij vanuit A&O aangegeven dat de circulaire wordt ingetrokken maar waarvan de inhoud geactualiseerd (deels) terug moet komen. Ten aanzien van de regels die ambtenaren in acht moeten nemen met betrekking tot het lobbyverbod is de inhoud reeds ook geregeld in *4.7 Omgang met lobbyisten van de Gedragscode Integriteit Rijk*.

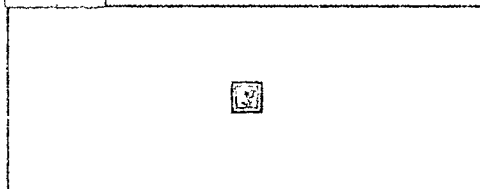
De inhoud van het lobbyverbod moet echter ook duidelijk zijn voor (gewezen) bewindspersonen. Daar is de Gedragscode Integriteit Rijk niet de juiste plek voor, die is immers ook niet op hen van toepassing.

Wij dachten dat de inhoud van de circulaire mogelijk meegenomen kan worden in de wijziging van de Aanwijzingen externe contacten rijksambtenaren (Oekaze-Kok), waar zover ik weet jij toch samen met AZ mee bezig bent

Ik hoor graag hoe je hier tegenaan kijkt .

Groeten,

10.2.e

Beleidsmedewerker

Directoraat-generaal Overheidsorganisatie

Directie Ambtenaar en Organisatie

Afdeling Arbeidsvoorwaarden en Pensioen

Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag | Zuid-toren

Postbus 20011 | 2500 EA | Den Haag

T 10.2.e

10.2a

Van: 10.2a
 Verzonden: maandag 20 april 2020 11:05
 Aan: 10.2a
 CC: 10.2a
 Onderwerp: RE: Circulaire lobbyverbod bewindspersonen

Hallo 10.2a,

Ben je al in de gelegenheid geweest om naar onze onderstaande vraag te kijken?

Ik hoor het graag.

Groeten,

10.2a

Van: 10.2a
 Verzonden: donderdag 26 maart 2020 11:29
 Aan: 10.2a
 CC: 10.2a
 Onderwerp: RE: Circulaire lobbyverbod bewindspersonen

Beste 10.2a,

Zoals voor meerdere onderwerpen die de integriteit van bewindspersonen betreffen, is het niet meer dan een brief aan de Tweede Kamer. Daar wordt naar verwezen in het handboek voor aantredende bewindspersonen ('blauwe boek'). Dus het lijkt mij niet verkeerd ook in de oekaze een steviger grondslag op te nemen. Momenteel loopt er discussie hoe om te gaan met de aanbevelingen van de GRECO die in de vijfde evaluatieronde de integriteit van bewindspersonen hebben bekeken. 10.2a van PAW en 10.2a (even meegenomen in de cc) zijn bezig met een kabinetsstandpunt. De uitkomsten daarvan kunnen ook gevolgen hebben voor de inhoud van de oekaze. Misschien goed om die verbinding ook even te maken.

Met vriendelijke groet,

10.2a

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
 Koninkrijksrelaties

Directie Democratie en Bestuur
 Afdeling Politieke ambtsdragers en Weerbaarheid

Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag |
 Postbus 20011 | 2500 EA | Den Haag

10.2a

www.rijksoverheid.nl
www.politiekeambtsdragers.nl

Van: 10.2a
 Verzonden: donderdag 26 maart 2020 11:18
 Aan: 10.2a
 CC: 10.2a

10.2a

Onderwerp: RE: Circulaire lobbyverbod bewindspersonen

Goed idee om tzt de circulaire te verwerken in de Oekaze. Tot die tijd kan de circulaire gewoon blijven bestaan lijkt me. In de GIR wordt naar de circulaire verwezen. Voor bewindspersonen is het elders geregeld, toch [redacted]?

Van: [redacted] 10.2a

Verzonden: donderdag 26 maart 2020 10:54

Aan: [redacted] 10.2a

CC: [redacted] 10.2a

Onderwerp: RE: Circulaire lobbyverbod bewindspersonen

Ha [redacted] 10.2a goed dat je op de lijn komt! Ik ben momenteel een paar maanden aan het werk als adviseur van de SG; [redacted] 10.2a heeft deze klus van mij overgenomen. Ik zet hem in cc. Kan je met hem verder contact opnemen? Groet, [redacted] 10.2a

---

Van: [redacted] 10.2a

Verzonden: donderdag 26 maart 2020 10:12

Aan: [redacted] 10.2a

CC: [redacted] 10.2a

Onderwerp: Circulaire lobbyverbod bewindspersonen

Hoi [redacted] 10.2a

Ik kreeg via [redacted] 10.2a je naam door. Vanwege de invoering van de Wnra is gezien of circulaire's die inhoud bevatten op het gebied van rechtspositie of arbeidsvoorwaarden kunnen komen te vervallen, of de inhoud daarvan ergens anders terecht moet komen. Eén van die circulaire's betreft de circulaire lobbyverbod bewindspersonen. [redacted] 10.2a van de directie Democratie en Bestuur heeft de inhoud van deze circulaire verzorgd.

Van deze circulaire hebben wij vanuit A&O aangegeven dat de circulaire wordt ingetrokken maar waarvan de inhoud geactualiseerd (deels) terug moet komen. Ten aanzien van de regels die ambtenaren in acht moeten nemen met betrekking tot het lobbyverbod is de inhoud reeds ook geregeld in *4.7 Omgang met lobbyisten van de Gedragscode Integriteit Rijk*.

De inhoud van het lobbyverbod moet echter ook duidelijk zijn voor (gewezen) bewindspersonen. Daar is de Gedragscode Integriteit Rijk niet de juiste plek voor, die is immers ook niet op hen van toepassing.

Wij dachten dat de inhoud van de circulaire mogelijk meegenomen kan worden in de wijziging van de Aanwijzingen externe contacten rijksambtenaren (Oekaze-Kok), waar zover ik weet jij toch samen met AZ mee bezig bent

Ik hoor graag hoe je hier tegenaan kijkt .

Groeten,

[redacted] 10.2a

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

Beleidsmedewerker

Directoraat-generaal Overheidsorganisatie

Directie Ambtenaar en Organisatie

Afdeling Arbeidsvoorwaarden en Pensioen

Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag | Zuid-toren

Postbus 20011 | 2500 EA | Den Haag

10.23

10.2e

Van: 10.2e
Verzonden: maandag 20 april 2020 15:50
Aan: 10.2e
CC: 10.2e
Onderwerp: RE: Circulaire lobbyverbod bewindspersonen

Ja, het is geen lobbyverbod voor bewindspersonen maar voor rijksambtenaren die **geen** extern contact mogen hebben met hun voormalige bewindspersoon als die zich als representant van een bedrijf of non-profitorganisatie bij een rijksambtenaar meldt. Dus het ziet wel degelijk op externe contacten van rijksambtenaren.

Van: 10.2e
Verzonden: maandag 20 april 2020 15:36
Aan: 10.2e
Onderwerp: RE: Circulaire lobbyverbod bewindspersonen

Hmmm, de voormalige bewindspersonen zijn toch ook externe contacten?

Van: 10.2e
Verzonden: maandag 20 april 2020 14:50
Aan: 10.2e
Onderwerp: FW: Circulaire lobbyverbod bewindspersonen

Ter info, reactie van 10.2e heb er nog niet inhoudelijk naar gekeken.

Groeten,

10.2e

Van: 10.2e
Verzonden: maandag 20 april 2020 14:48
Aan: 10.2e
CC: 10.2e
Onderwerp: RE: Circulaire lobbyverbod bewindspersonen

Beste 10.2e,

Zeker hebben we over die vraag nagedacht. We begrijpen nog niet goed wat het verband zou moeten zijn tussen het lobbyverbod voor bewindspersonen en de regulering van externe contacten van ambtenaren. Als daar van lobby sprake zou zijn lijkt ons dat in eerste instantie een integriteitskwestie, maar ook die houdt geen direct verband met de Aanwijzingen externe contacten. Maar misschien zien we iets over het hoofd...

Met vriendelijke groet,

10.2e

Verzonden met BlackBerry Work(www.blackberry.com)

Van: 10.2e
Verzonden: 20 apr. 2020 11:05
Naar: 10.2e

10.2e

Onderwerp: RE: Circulaire lobbyverbod bewindspersonen

Hallo 10.2e

Ben je al in de gelegenheid geweest om naar onze onderstaande vraag te kijken?

Ik hoor het graag.

Groeten,

10.2e

Van: 10.2e

Verzonden: donderdag 26 maart 2020 11:29

Aan: 10.2e

CC: 10.2e

Onderwerp: RE: Circulaire lobbyverbod bewindspersonen

Beste 10.2e,

Zoals voor meerdere onderwerpen die de integriteit van bewindspersonen betreffen, is het niet meer dan een brief aan de Tweede Kamer. Daar wordt naar verwezen in het handboek voor aantredende bewindspersonen ('blauwe boek'). Dus het lijkt mij niet verkeerd ook in de oekaze een steviger grondslag op te nemen. Momenteel loopt er discussie hoe om te gaan met de aanbevelingen van de GRECO die in de vijfde evaluatieronde de integriteit van bewindspersonen hebben bekeken. 10.2e (even meegenomen in de cc) zijn bezig met een kabinetsstandpunt. De uitkomsten daarvan kunnen ook gevolgen hebben voor de inhoud van de oekaze. Misschien goed om die verbinding ook even te maken.

Met vriendelijke groet,

10.2e

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

Directie Democratie en Bestuur

Afdeling Politieke ambtsdragers en Weerbaarheid

Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag |

Postbus 20011 | 2500 EA | Den Haag

10.2e

www.rijksoverheid.nl

www.politiekeambtsdragers.nl

Van: 10.2e

Verzonden: donderdag 26 maart 2020 11:18

Aan: 10.2e

CC: 10.2e

Onderwerp: RE: Circulaire lobbyverbod bewindspersonen

Goed idee om tzt de circulaire te verwerken in de Oekaze. Tot die tijd kan de circulaire gewoon blijven bestaan lijkt me. In de GIR wordt naar de circulaire verwezen. Voor bewindspersonen is het elders geregeld, toch [redacted]?

Van: [redacted] 10.2a

Verzonden: donderdag 26 maart 2020 10:54

Aan: [redacted] 10.2a

CC: [redacted] 10.2a

Onderwerp: RE: Circulaire lobbyverbod bewindspersonen

Ha [redacted] 10.2a, goed dat je op de lijn komt! Ik ben momenteel een paar maanden aan het werk als adviseur van de SG; [redacted] 10.2a heeft deze klus van mij overgenomen. Ik zet hem in cc. Kan je met hem verder contact opnemen? Groet, [redacted] 10.2a

Van: [redacted] 10.2a

Verzonden: donderdag 26 maart 2020 10:12

Aan: [redacted] 10.2a

CC: [redacted]

Onderwerp: Circulaire lobbyverbod bewindspersonen

Hoi [redacted] 10.2a,

Ik kreeg via [redacted] 10.2a je naam door. Vanwege de invoering van de Wnra is gezien of circulaire die inhoud bevatten op het gebied van rechtspositie of arbeidsvoorwaarden kunnen komen te vervallen, of de inhoud daarvan ergens anders terecht moet komen. Eén van die circulaire betreft de circulaire lobbyverbod bewindspersonen. [redacted] 10.2a van de directie Democratie en Bestuur heeft de inhoud van deze circulaire verzorgd.

Van deze circulaire hebben wij vanuit A&O aangegeven dat de circulaire wordt ingetrokken maar waarvan de inhoud geactualiseerd (deels) terug moet komen. Ten aanzien van de regels die ambtenaren in acht moeten nemen met betrekking tot het lobbyverbod is de inhoud reeds ook geregeld in *4.7 Omgang met lobbyisten van de Gedragscode Integriteit Rijk*.

De inhoud van het lobbyverbod moet echter ook duidelijk zijn voor (gewezen) bewindspersonen. Daar is de Gedragscode Integriteit Rijk niet de juiste plek voor, die is immers ook niet op hen van toepassing.

Wij dachten dat de inhoud van de circulaire mogelijk meegenomen kan worden in de wijziging van de Aanwijzingen externe contacten rijksambtenaren (Oekaze-Kok), waar zover ik weet jij toch samen met AZ mee bezig bent

Ik hoor graag hoe je hier tegenaan kijkt .

Groeten,

[redacted] 10.2a

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

Beleidsmedewerker

Directoraat-generaal Overheidsorganisatie

Directie Ambtenaar en Organisatie

Afdeling Arbeidsvoorwaarden en Pensioen

Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag | Zuid-toren

Postbus 20011 | 2500 EA | Den Haag

10.28

10.2e

Van: 10.2e
Verzonden: dinsdag 21 april 2020 16:33
Aan: 10.2e
CC: 10.2e
Onderwerp: RE: Circulaire lobbyverbod bewindspersonen

Besten,

Dank voor deze toelichting. Zo snap ik het verband beter. We nemen het mee in de werkgroep. Wie mogen we benaderen als we nog met vragen zitten?

Met vriendelijke groet,

10.2e

Verzonden met BlackBerry Work(www.blackberry.com)

Van: 10.2e
Verzonden: 20 apr. 2020 15:50
Naar: 10.2e
Cc: 10.2e
Onderwerp: RE: Circulaire lobbyverbod bewindspersonen

Ja, het is geen lobbyverbod voor bewindspersonen maar voor rijksambtenaren die geen extern contact mogen hebben met hun voormalige bewindspersoon als die zich als representant van een bedrijf of non-profitorganisatie bij een rijksambtenaar meldt. Dus het ziet wel degelijk op externe contacten van rijksambtenaren.

Van: 10.2e
Verzonden: maandag 20 april 2020 15:36
Aan: 10.2e
Onderwerp: RE: Circulaire lobbyverbod bewindspersonen
 Hmm, de voormalige bewindspersonen zijn toch ook externe contacten?

Van: 10.2e
Verzonden: maandag 20 april 2020 14:50
Aan: 10.2e>

Onderwerp: FW: Circulaire lobbyverbod bewindspersonen
 Ter info, reactie van 10.2e heb er nog niet inhoudelijk naar gekeken.

Groeten,

10.2e

Van: 10.2e
Verzonden: maandag 20 april 2020 14:48
Aan: 10.2e
CC: 10.2e
Onderwerp: RE: Circulaire lobbyverbod bewindspersonen

Beste 10.2e,

Zeker hebben we over die vraag nagedacht. We begrijpen nog niet goed wat het verband zou moeten zijn tussen het lobbyverbod voor bewindspersonen en de regulering van externe contacten van ambtenaren. Als daar van lobby sprake zou zijn lijkt ons dat in eerste instantie een integriteitskwestie, maar ook die houdt geen direct verband met de Aanwijzingen externe contacten. Maar misschien zien we iets over het hoofd...

Met vriendelijke groet,

10.2a

Verzonden met BlackBerry Work(www.blackberry.com)

Van: 10.2a

Verzonden: 20 apr. 2020 11:05

Naar: 10.2a

Cc: 10.2a

Onderwerp: RE: Circulaire lobbyverbod bewindspersonen

Hallo 10.2a

Ben je al in de gelegenheid geweest om naar onze onderstaande vraag te kijken?

Ik hoor het graag.

Groeten,

10.2a

Van: 10.2a

Verzonden: donderdag 26 maart 2020 11:29

Aan: 10.2a

CC: 10.2a

Onderwerp: RE: Circulaire lobbyverbod bewindspersonen

Beste 10.2a

Zoals voor meerdere onderwerpen die de integriteit van bewindspersonen betreffen, is het niet meer dan een brief aan de Tweede Kamer. Daar wordt naar verwezen in het handboek voor aantredende bewindspersonen ('blauwe boek'). Dus het lijkt mij niet verkeerd ook in de oekaze een steviger grondslag op te nemen.

Momenteel loopt er discussie hoe om te gaan met de aanbevelingen van de GRECO die in de vijfde evaluatieronde de integriteit van bewindspersonen hebben bekeken. 10.2a (even meegenomen in de cc) zijn bezig met een kabinetsstandpunt. De uitkomsten daarvan kunnen ook gevolgen hebben voor de inhoud van de oekaze. Misschien goed om die verbinding ook even te maken.

Met vriendelijke groet,

10.2a

10.2a

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

Directie Democratie en Bestuur

Afdeling Politieke ambtsdragers en Weerbaarheid

Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag |

Postbus 20011 | 2500 EA | Den Haag

10.2a

www.rijksoverheid.nl

www.politiekeambtsdragers.nl

Van: 10.2a

Verzonden: donderdag 26 maart 2020 11:18

Aan: 10.2a

CC: 10.2a

Onderwerp: RE: Circulaire lobbyverbod bewindspersonen

Goed idee om tzt de circulaire te verwerken in de Oekaze. Tot die tijd kan de circulaire gewoon blijven bestaan lijkt me. In de GIR wordt naar de circulaire verwezen. Voor bewindspersonen is het elders geregeld, toch 10.2a?

Van: [redacted] 10.2e

Verzonden: donderdag 26 maart 2020 10:54

Aan: [redacted] 10.2e

CC: [redacted] 10.2e

Onderwerp: RE. Circulaire lobbyverbod bewindspersonen

Ha [redacted] 10.2e, goed dat je op de lijn komt! Ik ben momenteel een paar maanden aan het werk als adviseur van de SG; [redacted] 10.2e heeft deze klus van mij overgenomen. Ik zet hem in cc. Kan je met hem verder contact opnemen?

Groet, [redacted] 10.2e

Van: [redacted] 10.2e

Verzonden: donderdag 26 maart 2020 10:12

Aan: [redacted] 10.2e

CC: [redacted] 10.2e

Onderwerp: Circulaire lobbyverbod bewindspersonen

Hoi [redacted] 10.2e

Ik kreeg via [redacted] 10.2e je naam door. Vanwege de invoering van de Wnra is gezien of circulaire die inhoud bevatten op het gebied van rechtspositie of arbeidsvoorwaarden kunnen komen te vervallen, of de inhoud daarvan ergens anders terecht moet komen. Eén van die circulaire betreft de circulaire lobbyverbod bewindspersonen. [redacted] 10.2e van de directie Democratie en Bestuur heeft de inhoud van deze circulaire verzorgd.

Van deze circulaire hebben wij vanuit A&O aangegeven dat de circulaire wordt ingetrokken maar waarvan de inhoud geactualiseerd (deels) terug moet komen. Ten aanzien van de regels die ambtenaren in acht moeten nemen met betrekking tot het lobbyverbod is de inhoud reeds ook geregeld in 4.7 *Omgang met lobbyisten van de Gedragscode Integriteit Rijk*.

De inhoud van het lobbyverbod moet echter ook duidelijk zijn voor (gewezen) bewindspersonen. Daar is de Gedragscode Integriteit Rijk niet de juiste plek voor, die is immers ook niet op hen van toepassing.

Wij dachten dat de inhoud van de circulaire mogelijk meegenomen kan worden in de wijziging van de Aanwijzingen externe contacten rijksambtenaren (Oekaze-Kok), waar zover ik weet jij toch samen met AZ mee bezig bent

Ik hoor graag hoe je hier tegenaan kijkt .

Groeten,

[redacted] 10.2e

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

Beleidsmedewerker

Directoraat-generaal Overheidsorganisatie

Directie Ambtenaar en Organisatie

Afdeling Arbeidsvoorwaarden en Pensioen

Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag | Zuid-toren

Postbus 20011 | 2500 EA | Den Haag

[redacted] 10.2e

Van: [redacted] 10.2.e
Aan: [redacted] 10.2.e
Onderwerp: FW: Circulaire lobbyverbod bewindspersonen
Datum: vrijdag 25 september 2020 15:44:00
Bijlagen: image001.png

Ha [redacted] 10.2.e,
 Ik bel je zo. Stuur je alvast deze interne mailwisseling door. Ik begrijp niet zo goed waar het nu is misgegaan. Ik heb destijds de integriteitscirculaires in het IPIM besproken en van daaruit aangegeven dat dit gehandhaafd moest blijven. Kennelijk is het ergens tussen wal en schip belandt.

[redacted] 10.2.e

Van: [redacted] 10.2.e

Verzonden: donderdag 26 maart 2020 18:11

Aan: [redacted] 10.2.e

Onderwerp: RE: Circulaire lobbyverbod bewindspersonen

Dat zie ik idd anders. De GIR is geen regelgeving, maar is afgeleid van regelgeving. Het is niet de bedoeling dat onderliggende regelgeving vervalt omdat de GIR hier gedragsregels over heeft. Zijn echt twee verschillende dingen.

Van: [redacted] 10.2.e

Verzonden: donderdag 26 maart 2020 16:55

Aan: [redacted] 10.2.e

CC: [redacted] 10.2.e

Onderwerp: RE: Circulaire lobbyverbod bewindspersonen

[redacted] 10.2.e,

Het is de bedoeling dat de inhoud uit de circularies gehandhaafd wordt en dus ergens anders terecht komt. Met invoering van de Wnra zijn deze circularies echter automatisch vervallen omdat met het vervallen van het ARAR, ook het haakje tot vaststellen van de circularies is komen te vervallen. Voor werknemerszijde is de inhoud naar mijn mening reeds goed geregeld door vastlegging in de GIR 2020, of zie jij dat anders? Het gaat nu eigenlijk vooral om de verplichting voor bewindspersonen goed te regelen.

Groeten,

[redacted] 10.2.e

Van: [redacted] 10.2.e

Verzonden: donderdag 26 maart 2020 14:47

Aan: [redacted] 10.2.e

Onderwerp: RE: Circulaire lobbyverbod bewindspersonen

Kijk, zo is het besproken in het IPIM en doorgegeven aan IPRA. Dus daar was ik vanuit gegaan.

Van: [redacted] 10.2.e

Verzonden: donderdag 26 maart 2020 11:27

Aan: [redacted] 10.2.e

[redacted]

CC: [redacted] 10.2.e

Onderwerp: RE: Circulaire lobbyverbod bewindspersonen

Hoi [redacted] 10.2.e, de circulaire is met inwerkingtreding van de Wnra automatisch komen te vervallen, inmiddels staat dat nu ook zo op de wettenbank.

Groeten,

[redacted] 10.2.e

Van: [redacted] 10.2.e

Verzonden: donderdag 26 maart 2020 11:18

Aan: [redacted] 10.2.e

[redacted]

CC: [redacted] 10.2.e

[redacted]

Onderwerp: RE: Circulaire lobbyverbod bewindspersonen

Goed idee om tzt de circulaire te verwerken in de Oekaze. Tot die tijd kan de circulaire gewoon blijven bestaan lijkt me. In de GIR wordt naar de circulaire verwezen. Voor bewindspersonen is het elders geregeld, toch 10.2.e?

Van: 10.2.e

Verzonden: donderdag 26 maart 2020 10:54

Aan: 10.2.e

CC: 10.2.e

Onderwerp: RE: Circulaire lobbyverbod bewindspersonen

Ha 10.2.e, goed dat je op de lijn komt! 10.2.e

10.2.e heeft deze klus van mij overgenomen. Ik zet hem in cc.
Kan je met hem verder contact opnemen? Groet, 10.2.e

Van: 10.2.e

Verzonden: donderdag 26 maart 2020 10:12

Aan: 10.2.e

CC: 10.2.e

Onderwerp: Circulaire lobbyverbod bewindspersonen

Hoi 10.2.e,

Ik kreeg via 10.2.e je naam door. Vanwege de invoering van de Wnra is bezien of circulaire's die inhoud bevatten op het gebied van rechtspositie of arbeidsvoorwaarden kunnen komen te vervallen, of de inhoud daarvan ergens anders terecht moet komen. Eén van die circulaire's betreft de circulaire lobbyverbod bewindspersonen. 10.2.e van de directie Democratie en Bestuur heeft de inhoud van deze circulaire verzorgd.

Van deze circulaire hebben wij vanuit A&O aangegeven dat de circulaire wordt ingetrokken maar waarvan de inhoud geactualiseerd (deels) terug moet komen. Ten aanzien van de regels die ambtenaren in acht moeten nemen met betrekking tot het lobbyverbod is de inhoud reeds ook geregeld in *4.7 Omgang met lobbyisten van de Gedragscode Integriteit Rijk*.

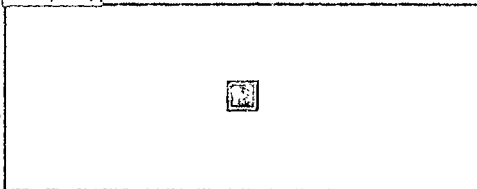
De inhoud van het lobbyverbod moet echter ook duidelijk zijn voor (gewezen) bewindspersonen. Daar is de Gedragscode Integriteit Rijk niet de juiste plek voor, die is immers ook niet op hen van toepassing.

Wij dachten dat de inhoud van de circulaire mogelijk meegenomen kan worden in de wijziging van de Aanwijzingen externe contacten rijksambtenaren (Oekaze-Kok), waar zover ik weet jij toch samen met AZ mee bezig bent

Ik hoor graag hoe je hier tegenaan kijkt .

Groeten,

10.2.e

Beleidsmedewerker

Directoraat-generaal Overheidsorganisatie

Directie Ambtenaar en Organisatie

Afdeling Arbeidsvoorwaarden en Pensioen

Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag | Zuid-toren

Postbus 20011 | 2500 EA | Den Haag

T 10.2.e

Van: [redacted] 10.2.e
 Aan: [redacted] 10.2.e
 Onderwerp: FW: Circulaire lobbyverbod bewindspersonen
 Datum: vrijdag 25 september 2020 15:46:00
 Bijlagen: image001.png
 Oplegger IPIM 29 aug 2019 voorstel rijksregelingen integriteit.docx

En nog met bijlage... Is dus via het IPRA gegaan en daarna?

Van: [redacted] 10.2.e

Verzonden: donderdag 26 maart 2020 14:47

Aan: [redacted] 10.2.e

Onderwerp: RE: Circulaire lobbyverbod bewindspersonen

Kijk, zo is het besproken in het IPIM en doorgegeven aan IPRA. Dus daar was ik vanuit gegaan.

Van: [redacted] 10.2.e

Verzonden: donderdag 26 maart 2020 11:27

Aan: [redacted] 10.2.e

CC: [redacted] 10.2.e

Onderwerp: RE: Circulaire lobbyverbod bewindspersonen

Hoi [redacted] 10.2.e, de circulaire is met inwerkingtreding van de Wnra automatisch komen te vervallen, inmiddels staat dat nu ook zo op de wettenbank.

Groeten,

[redacted] 10.2.e

Van: [redacted] 10.2.e

Verzonden: donderdag 26 maart 2020 11:18

Aan: [redacted] 10.2.e

CC: [redacted] 10.2.e

Onderwerp: RE: Circulaire lobbyverbod bewindspersonen

Goed idee om tzt de circulaire te verwerken in de Oekaze. Tot die tijd kan de circulaire gewoon blijven bestaan lijkt me. In de GIR wordt naar de circulaire verwezen. Voor bewindspersonen is het elders geregeld, toch [redacted] 10.2.e?

Van: [redacted] 10.2.e

Verzonden: donderdag 26 maart 2020 10:54

Aan: [redacted] 10.2.e

CC: [redacted] 10.2.e

Onderwerp: RE: Circulaire lobbyverbod bewindspersonen

Ha [redacted] 10.2.e, goed dat je op de lijn komt! [redacted] 10.2.e

[redacted] heeft deze klus van mij overgenomen. Ik zet hem in cc.

Kan je met hem verder contact opnemen? Groet, [redacted] 10.2.e

Van: [redacted] 10.2.e

Verzonden: donderdag 26 maart 2020 10:12

Aan: [redacted] 10.2.e

CC: [redacted] 10.2.e

Onderwerp: Circulaire lobbyverbod bewindspersonen

Hoi [redacted] 10.2.e,

Ik kreeg via [redacted] 10.2.e je naam door. Vanwege de invoering van de Wnra is bezien of circulaires die inhoud bevatten op het gebied van rechtspositie of arbeidsvoorwaarden kunnen komen te vervallen, of de inhoud daarvan ergens anders terecht moet komen. Eén van die circulaires betreft de circulaire lobbyverbod bewindspersonen. [redacted] 10.2.e

10.2.e van de directie Democratie en Bestuur heeft de inhoud van deze circulaire verzorgd.

Van deze circulaire hebben wij vanuit A&O aangegeven dat de circulaire wordt ingetrokken maar waarvan de inhoud geactualiseerd (deels) terug moet komen. Ten aanzien van de regels die ambtenaren in acht moeten nemen met betrekking tot het lobbyverbod is de inhoud reeds ook geregeld in *4.7 Omgang met lobbyisten van de Gedragscode Integriteit Rijk*.

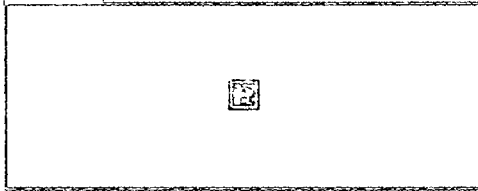
De inhoud van het lobbyverbod moet echter ook duidelijk zijn voor (gewezen) bewindspersonen. Daar is de Gedragscode Integriteit Rijk niet de juiste plek voor, die is immers ook niet op hen van toepassing.

Wij dachten dat de inhoud van de circulaire mogelijk meegenomen kan worden in de wijziging van de Aanwijzingen externe contacten rijksambtenaren (Oekaze-Kok), waar zover ik weet jij toch samen met AZ mee bezig bent

Ik hoor graag hoe je hier tegenaan kijkt .

Groeten,

10.2.e

Beleidsmedewerker

Directoraat-generaal Overheidsorganisatie

Directie Ambtenaar en Organisatie

Afdeling Arbeidsvoorwaarden en Pensioen

Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag | Zuid-toren

Postbus 20011 | 2500 EA | Den Haag

T 10.2.e

Aan : Leden IPIM
 Van : 10.2.e
 Datum : 26 augustus 2019

Betreft: Bijlage 4 bij agendapunt 4 van het IPIM overleg van 29 augustus 2019.

Voorstel rijksregelingen integriteit na inwerkingtreding Wnra per 1-1-2020

Met de inwerkingtreding van de Wnra vervallen de rijkscirculaires van rechtswege per 1-1-2020. Een paar rijkscirculaires hebben betrekking op integriteit. Sommige daarvan zijn al behoorlijk gedateerd. De vraag ligt voor of we de circulaire *vanuit integriteitsbeleid* in een andere vorm willen handhaven of niet. Daarnaast is er op rijksniveau een klachtenregeling voor seksuele intimidatie. Deze regeling vervalt niet van rechtswege, maar kan eventueel per 1-1-2020 worden ingetrokken als daar aanleiding voor is.

Hieronder een overzicht van de betreffende rijksregelingen met een advies voor al dan niet (willen) handhaven. De regelingen zelf zijn bijgevoegd.

Onderwerp:	Voorstel/advies:
1. Circulaire Aanvaarding van geschenken door rijksambtenaren van 14 juli 1999	Kan vervallen; wordt nu uitputtend geregeld in de GIR 2020
2. Circulaire Aanvulling Modelgedragscode Integriteit Sector Rijk en e-mailgedragslijn van 7 december 2009	Kan vervallen; is verouderd en inmiddels afdoende geregeld in de GIR (en GDW)
3. Circulaire Nevenwerkzaamheden rijksambtenaren van 6 december 1994	Twijfelgeval. Raakt aan grondrechten en bevat relevante juridische toelichting die verder rijkt dan de GIR. Maar is wel verouderd. NB. Deze circulaire is sterk arbeidsjuridisch van aard en zal daarom ook zeker aan het IPRA voorgelegd moeten worden.
4. Circulaire Ongewenste privécontacten rijksambtenaren van 23 juli 2013	Twijfelgeval; raakt aan grondrechten en bevat relevante juridische toelichting. Het onderwerp is qua integriteit inmiddels wel afdoende geregeld in de GIR. Is echter deels ook arbeidsjuridisch van aard (m.n. belangenafweging) en zal daarom ook aan het IPRA voorgelegd moeten worden.
5. Circulaire lobbyverbod bewindspersonen van 1 oktober 2017	Handhaven; bevat recent beleid dat voor het eerst in de GIR 2020 wordt opgenomen en voegt daar relevante juridische informatie aan toe.
6. Klachtenregeling seksuele intimidatie burgerlijk rijkspersoneel van 22 juli 1994 (nb. deze vervalt niet van rechtswege)	Vooralsnog handhaven. Impact van actief intrekken kan nog niet geheel worden overzien. Rijksregeling dateert van vóór de regeling van het klachtrecht in de Algemene wet bestuursrecht (m.i.v. 1 juli 1999) en is nooit herzien. Er zijn daarnaast ministeriële klachtenregelingen (heeft ieder ministerie die?). Bovendien start er een IPIM werkgroep die zich mede over klachtprocedures gaat buigen. Advies is om nieuw rijksbeleid af te wachten.

10.2e

Van: [10.2e]
 Verzonden: maandag 28 september 2020 17:03
 Aan: [10.2e]
 Onderwerp: RE: Behoud inhoud sommige circulaire's op terrein integriteit

Idd laten staan. Het beleid is nog intact. Het lobbyverbod richt zich ten principale op (gewezen) bewindspersonen. Zij zijn aan dit beleid geëncmitteerd, ongeacht de lastige juridische binding na vertrek. Voor rijksambtenaren staat er bovendien iets over in de GIR.

Van: [10.2e]
 Verzonden: maandag 28 september 2020 16:34
 Aan: [10.2e]
 CC: [10.2e]
 Onderwerp: RE: Behoud inhoud sommige circulaire's op terrein integriteit

Nee, ik zou dat laten staan. Op de een of andere manier moet dat lobbyverbod weer worden geformaliseerd. Dat is een technische aangelegenheid. Er is immers geen besluit door de ministerraad genomen om het verbod in te trekken. Het is ook niet aan de TK gemeld. Dat is per ongeluk gebeurd in de hectiek van de invoering van de Wnra. Iedereen veronderstelt nu dat het nog geldt. Bij toeval zijn we er achter gekomen dat het is ingetrokken.

Van: [10.2e]
 Verzonden: maandag 28 september 2020 15:34
 Aan: [10.2e]
 Onderwerp: RE: Behoud inhoud sommige circulaire's op terrein integriteit

Hoi [10.2e],

Dank. Voor mij is de relatie tussen lobbyverbod en circulaire weer wat helderder!

In de verkennende notitie voor de MR (die daar hopelijk binnenkort kan worden geagendeerd) staat het volgende:

GRECO beveelt aan algemene regels te stellen voor beperking na uitdiensttreding voor bewindspersonen die een vervolgfunctie in de private sector zoeken.

Voor gewezen bewindspersonen geldt het lobbyverbod, inhoudende dat zij gedurende twee jaar na het aftreden voor de zittende medewerkers van het eigen ministerie niet aanvaardbaar zijn als gesprekspartner van of namens een bedrijf of een non-profitorganisatie.

De gele zin klopt dan dus niet meer, want het is nergens meer geregeld dat bewindspersonen geen gesprekspartner meer zijn voor de medewerkers van het eigen ministerie. Zien jullie dat ook zo, en hebben jullie dan een tekstvoorstel om dit goed te verwoorden? Of moet de zin worden geschrapt?

NB. Als de tekst wordt gewijzigd, zouden we dit ook aan AZ moeten laten weten.

Groeten,

[10.2e]

Van: [redacted] 10.2e

Verzonden: maandag 28 september 2020 11:55

Aan: [redacted] 10.2e

CC: [redacted] 10.2e

Onderwerp: RE: Behoud inhoud sommige circulaire op terrein integriteit

Ha [redacted] 10.2e,

Het is lastig om oud bewindspersonen te binden. Daarom hebben we er toentertijd voor gekozen om het lobbyverbod te richten op actieve rijksambtenaren. Zij mogen geen contact hebben met oud bewindspersonen. Dat hebben we na advies van DGGO vastgelegd in een circulaire en voorgelegd in het ICRA. Uit de aanvullende vraagstelling van de OECD Survey blijkt dat bij de invoering van de Wnra op 1 januari 2020 deze circulaire is ingetrokken: <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stcrt-2019-70941.html>. Onder bijlage A staat het lobbyverbod bij de circulaire die worden ingetrokken en waarvan de inhoud geactualiseerd (deels) terugkomt. Eerder is in aan de aanloop naar de invoering van de Wnra inderdaad nog wel bezien waar en hoe dit lobbyverbod zou moeten worden geregeld, maar nu blijkt dat daaraan geen gevolg is gegeven. Het lobbyverbod is dus tussen wal en schip beland. Er ligt nu alleen nog een brief aan de Tweede Kamer waarin het lobbyverbod is aangekondigd en een verwijzing in de GIR naar een niet meer bestaande circulaire. [redacted] 10.2e is ook aangehaakt. Een mooie plek zou de oekaze Kok kunnen zijn die ziet op externe contacten van rijksambtenaren.

Met vriendelijke groet,

[redacted] 10.2e

[redacted]

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

Directie Democratie en Bestuur

Afdeling Politieke ambtsdragers en Weerbaarheid

Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag |

Postbus 20011 | 2500 EA | Den Haag

[redacted] 10.2e

[redacted] 10.2e

www.rijksoverheid.nl

www.politiekeambtsdragers.nl

Van: [redacted] 10.2e

Verzonden: maandag 28 september 2020 10:58

Aan: [redacted]

CC: [redacted]

Onderwerp: FW: Behoud inhoud sommige circulaire op terrein integriteit

Hoi [redacted] 10.2e,

Ik heb dit ter info gekregen.

Uit de mail van [redacted] 10.2e van 16-1-2020 maak ik op dat de circulaire over de toepassing van het lobbyverbod bewindspersonen is komen te vervallen. Dus de circulaire die regelt dat ambtenaren hun voormalige bewindspersoon niet als gesprekspartner vanuit een profitorganisatie mogen ontvangen.

Het is toch niet zo dat het lobbyverbod zelf ook is komen te vervallen? Ik bedoel: het is toch nog steeds zo dat bewindspersonen gedurende 2 jaar na hun aftreden niet mogen lobbyen bij hun voormalige ministerie?

Groeten,

10.2a

Van: 10.2a

Verzonden: maandag 28 september 2020 10:02

Aan: 10.2a

CC: 10.2a

Onderwerp: FW: Behoud inhoud sommige circulaires op terrein integriteit

Ter info

Van: 10.2a

Verzonden: maandag 28 september 2020 09:53

Aan: 10.2a

CC: 10.2a

Onderwerp: RE: Behoud inhoud sommige circulaires op terrein integriteit

Hoi 10.2a

Volgens mij zal 10.2a het beste op de hoogte zijn van het eerste onderwerp. Zie ook bijgesloten mail. Ik moest van het weekeinde nog aan de inhoud denken....

Voor wat betreft de onderwerpen die terug komen: een aantal keer terug als cao-tekst (dat is ook al afgesproken met de vakbonden; inclusief teksten voor de komende cao) omdat de circulaire aanspraken bevatte en een aantal als beleidskader ipv een circulaire. Daarvan is er een afgerond (over stagiaires) en de rest is in diverse stadia van afronding. Wat we daar steeds doen is de bestaande tekst aanpassen aan de nieuwe terminologie en soms ook inhoudelijke aanpassing als BW daar aanleiding toe geeft (terugvorderen bijvoorbeeld) of er ondertussen een wijziging in de werkwijze is (gegevensoverdracht bij departementale overplaatsing).

Groet,

10.2a

Van: 10.2a

Verzonden: vrijdag 25 september 2020 17:24

Aan: 10.2a

CC: 10.2a

Onderwerp: FW: Behoud inhoud sommige circulaires op terrein integriteit

Hoi 10.2a,

Er is onduidelijkheid ontstaan over de regeling van het lobbyverbod voor bewindspersonen, die ook een ambtelijke component had in een circulaire. Ik heb onderstaande mailwisseling teruggevonden uit januari 2020. Weet jij nadien nog of er iets is gebeurd met het omzetten van de circulaire lobbyverbod bewindspersonen? De Oekaze is nog niet aangepast en er lijkt nu niets geregeld te zijn. In de GIR 2020 wordt nog verwezen naar de vervallen circulaire.

Ik ben bang dat dit tussen wal en schip is beland. Wij hebben er in elk geval niets mee gedaan.

De andere twee onderwerpen zouden wij nog een keer moeten oppakken, maar daar valt niet echt een gat dus dat heeft minder haast.

Hoe hebben jullie dat gedaan met de andere regelingen die zijn ingetrokken of vervallen waarvan de inhoud deels of geactualiseerd terugkomt (de lijst onder A in de eindejaarscirculaire)?

Groet,

[10.2a]

Van: [10.2a]

Verzonden: vrijdag 17 januari 2020 12:42

Aan: [10.2a]

CC: [10.2a]

Onderwerp: RE: Behoud inhoud sommige circulaire op terrein integriteit

Ha [10.2a]

Zie mijn reactie hieronder. Ik zal dit in elk geval met [10.2a] bespreken.

Groet,

[10.2a]

Van: [10.2a]

Verzonden: donderdag 16 januari 2020 16:17

Aan: [10.2a]

Onderwerp: Behoud inhoud sommige circulaire op terrein integriteit

Hoi [10.2a],

In de eindejaarscirculaire is in de bijlage een lijst van circulaire opgenomen die vervallen of worden ingetrokken (verschil vervallen/intrekken is afhankelijk van de toevalligheid of bij het aanmelden van de circulaire een ARAR-artikel als grondslag is opgegeven – hetgeen niet verplicht is) vanwege de komst van de Wnra, maar waarvan de inhoud aangepast aan de Wnra geheel of gedeeltelijke terug komt. Dat kan zijn als beleidskader, als handreiking maar ook als cao-tekst. Er zijn drie circulaire waar ik graag met je over afstem.

1. Lobbyverbod bewindspersonen

De inhoud van deze circulaire komt (gedeeltelijk) ook aan de orde in de GIR maar is ook van belang voor bewindspersonen. De inhoud moet, lijkt mij terugkomen. Dat kan als beleidskader, maar de aard (niet de inhoud) van de voorschriftelijk lijkt ook erg op hetgeen is geregeld in de zogenoemde "Oekaze Kok" (Aanwijzing contacten externen rijksambtenaren); zodat een aanwijzing wellicht meer voor de hand ligt dan een beleidskader. Hoe zie jij dat? => Wij zijn geen eigenaar van deze circulaire, hij is opgesteld door [10.2a] van Directie Democratie en Burgerschap, afdeling politieke ambtsdragers. Maar je hebt hier wel een goed punt. De Oekaze Kok valt formeel weer onder AZ, maar BZK heeft er nauwe betrokkenheid bij zowel vanuit CZW als A&O. De Oekaze moet aangepast worden en dan zou dit wellicht daarin meegenomen kunnen worden. Maar dat duurt misschien te lang. Voor de tussentijd zou er denk ik een andere oplossing moeten komen, bijv. als beleidskader.

2. Nevenwerkzaamheden rijksambtenaren

3. Ongewenste privé-contacten rijksambtenaren

De inhoud van deze circulaire is ook opgenomen in de GIR maar eerder meldde jij dat de daarin opgenomen redeneren/afwegingskaders (die niet in de GIR staan) waardevol zijn om te behouden. [10.2a] dacht dat het wellicht een optie is om die redenering/afwegingskaders ter beschikking te stellen als "Handreiking" waar mogelijk in de GIR dan naar kan worden verwezen. Is dat een optie die past bij de wijze waarop informatie/kennis wordt gedeeld op het terrein van integriteit? En tevens: welke rol wil jij (en je collega's) nemen als het neerkomt op het behouden hiervan (in welke vorm dan ook). Eerlijk gezegd denk ik dat jij/jullie dat beter kunnen dan rechtspositie/arbeidsvoorwaarden specialisten zoals ik. Een Handreiking lijkt me een prima optie. Zal denk ik in samenwerking met CZW moeten, omdat het ook grondrechten raakt, maar de juridische basis ligt er natuurlijk al. Ik zal met [10.2a] bespreken hoe we dit het beste op kunnen pakken.

Ik hoor graag van je.

[10.2a]

Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
directie Ambtenaar & Organisatie

.....
10.2e

10.2e

Van: [redacted] 10.2e
 Verzonden: maandag 28 september 2020 17:26
 Aan: [redacted] 10.2e
 CC: [redacted] 10.2e
 Onderwerp: RE: Behoud inhoud sommige circulaire op terrein integriteit

O.k., mooi!

Groeten,

10.2e

Van: [redacted] 10.2e
 Verzonden: maandag 28 september 2020 16:34

Aan: [redacted] 10.2e
 CC: [redacted] 10.2e
 Onderwerp: RE: Behoud inhoud sommige circulaire op terrein integriteit

Nee, ik zou dat laten staan. Op de een of andere manier moet dat lobbyverbod weer worden geformaliseerd. Dat is een technische aangelegenheid. Er is immers geen besluit door de ministerraad genomen om het verbod in te trekken. Het is ook niet aan de TK gemeld. Dat is per ongeluk gebeurd in de heftiek van de invoering van de Wma. Iedereen veronderstelt nog dat het nog geldt. Bij toeval zijn we er achter gekomen dat het is ingetrokken.

Van: [redacted] 10.2e
 Verzonden: maandag 28 september 2020 15:34

Aan: [redacted] 10.2e
 Onderwerp: RE: Behoud inhoud sommige circulaire op terrein integriteit

Hoi 10.2e,

Dank. Voor mij is de relatie tussen lobbyverbod en circulaire weer wat helderder! In de verkennende notitie voor de MR (die daar hopelijk binnenkort kan worden geagendeerd) staat het volgende:

GRECO beveelt aan algemene regels te stellen voor beperking na uitdiensttreding voor bewindspersonen die een vervolgfunctie in de private sector zoeken.

Voor gewezen bewindspersonen geldt het lobbyverbod, inhoudende dat zij gedurende twee jaar na het aftreden voor de zittende medewerkers van het eigen ministerie niet aanvaardbaar zijn als gesprekspartner van of namens een bedrijf of een non-profitorganisatie. 11.1 + 10.2.g

De gele zin klopt dan dus niet meer, want het is nergens meer geregeld dat bewindspersonen geen gesprekspartner meer zijn voor de medewerkers van het eigen ministerie. Zien jullie dat ook zo, en hebben jullie dan een tekstvoorstel om dit goed te verwoorden? Of moet de zin worden geschrapt?

NB. Als de tekst wordt gewijzigd, zouden we dit ook aan AZ moeten laten weten.

Groeten,

10.2e

Van: [redacted] 10.2e
 Verzonden: maandag 28 september 2020 11:55

Aan: [redacted] 10.2e
 CC: [redacted] 10.2e

Onderwerp: RE: Behoud inhoud sommige circulaire op terrein integriteit

Ha 10.2e

Het is lastig om oud bewindspersonen te binden. Daarom hebben we er toentertijd voor gekozen om het lobbyverbod te richten op actieve rijksambtenaren. Zij mogen geen contact hebben met oud bewindspersonen.

Dat hebben we na advies van DGOD vastgelegd in een circulaire en voorgelegd in het ICRA. Uit de aanvullende vraagstelling van de OECD Survey blijkt dat hij de invoering van de Wnra op 1 januari 2020 deze circulaire is ingetrokken: <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stcrt-2019-70941.html>. Onder bijlage A staat het lobbyverbod bij de circulaire die worden ingetrokken en waarvan de inhoud geactualiseerd (deels) terugkomt. Eerder is in aan de aanloop naar de invoering van de Wnra inderdaad nog wel bezien waar en hoe dit lobbyverbod zou moeten worden garandeerd, maar nu blijkt dat daaraan geen gevolg is gegeven. Het lobbyverbod is dus tussen wal en schip beland. Er ligt nu alleen nog een brief aan de Tweede Kamer waarin het lobbyverbod is aangekondigd en een verwijzing in de GIR naar een niet meer bestaande circulaire. [10.2a] is ook aangehaakt. Een mooie plek zou de oekaze Kok kunnen zijn die ziet op externe contacten van rijksambtenaren.

Met vriendelijke groet,

[10.2a]
[redacted]

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

Directie Democratie en Bestuur
Afdeling Politieke ambtsdragers en Weerbaarheid

Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag |
Postbus 20011 | 2500 EA | Den Haag

[10.2a]
[redacted]
www.rijksoverheid.nl
www.politiekeambtsdragers.nl

Van: [redacted] 10.2a

Verzonden: maandag 28 september 2020 10:58

Aan: [redacted]

CC: [redacted] 10.2a

Onderwerp: FW: Behoud inhoud sommige circulaire op terrein integriteit

Hoi [10.2a],

Ik heb dit ter info gekregen.

Uit de mail van [10.2a] van 16-1-2020 maak ik op dat de circulaire over de toepassing van het lobbyverbod bewindspersonen is komen te vervallen. Dus de circulaire die regelt dat ambtenaren hun voormalige bewindspersoon niet als gesprekspartner vanuit een profitorganisatie mogen ontvangen.

Het is toch niet zo dat het lobbyverbod zelf ook is komen te vervallen? Ik bedoel: het is toch nog steeds zo dat bewindspersonen gedurende 2 jaar na hun aftreden niet mogen lobbyen bij hun voormalige ministerie?

Groeten,

[10.2a]

Van: [redacted] 10.2a

Verzonden: maandag 28 september 2020 10:02

Aan: [redacted] 10.2a

CC: [redacted] 10.2a

Onderwerp: FW: Behoud inhoud sommige circulaire op terrein integriteit

Ter info

Van: [redacted] 10.2a

Verzonden: maandag 28 september 2020 09:53

Aan: [redacted] 10.2a

CC: [redacted] 10.2a

Onderwerp: RE: Behoud inhoud sommige circulaire op terrein integriteit

Hoi [10.2a],

Volgens mij zal [redacted] 10.2a het beste op de hoogte zijn van het eerste onderwerp. Zie ook bijgesloten mail. Ik moest van het woensdage nog aan de inhoud denken....

Voor wat betreft de onderwerpen die terug komen: een aantal keer terug als cao-tekst (dat is ook al afgesproken met de vakbonden; inclusief teksten voor de komende cao) omdat de circulaire aanspraken bevatte en een aantal

als beleidskader ipv een circulaire. Daarvan is er een afgerond (over stagiaires) en de rest is in diverse stadia van afronding. Wat we daar steeds doen is de bestaande tekst aanpassen aan de nieuwe terminologie en soms ook inhoudelijke aanpassing als BW daar aanleiding toe geeft (terugvorderen bijvoorbeeld) of er ondertussen een wijziging in de werkwijze is (gegevensoverdracht bij departementale overplaatsing).

Groet,

10.2a

Van: 10.2a

Verzonden: vrijdag 25 september 2020 17:24

Aan: 10.2a

CC: 10.2a

Onderwerp: FW: Behoud inhoud sommige circulaires op terrein integriteit

Hoi 10.2a,

Er is onduidelijkheid ontstaan over de regeling van het lobbyverbod voor bewindspersonen, die ook een ambtelijke component had in een circulaire. Ik heb onderstaande mailwisseling teruggevonden uit januari 2020. Weet jij nadien nog of er iets is gebeurd met het omzetten van de circulaire lobbyverbod bewindspersonen? De Oekaze is nog niet aangepast en er lijkt nu niets geregeld te zijn. In de GIR 2020 wordt nog verwezen naar de vervallen circulaire.

Ik ben bang dat dit tussen wal en schip is beland. Wij hebben er in elk geval niets mee gedaan.

De andere twee onderwerpen zouden wij nog een keer moeten oppakken, maar daar valt niet echt een gat dus dat heeft minder haast.

Hoe hebben jullie dat gedaan met de andere regelingen die zijn ingetrokken of vervallen waarvan de inhoud deels of geactualiseerd terugkomt (de lijst onder A in de eindejaarscirculaire)?

Groet,

10.2a

Van: 10.2a

Verzonden: vrijdag 17 januari 2020 12:42

Aan: 10.2a

CC: 10.2a

Onderwerp: RE: Behoud inhoud sommige circulaires op terrein integriteit

Ha 10.2a

Zie mijn reactie hieronder. Ik zal dit in elk geval met 10.2a bespreken.

Groet,

10.2a

Van: 10.2a

Verzonden: donderdag 16 januari 2020 16:17

Aan: 10.2a

Onderwerp: Behoud inhoud sommige circulaires op terrein integriteit

Hoi 10.2a

In de eindejaarscirculaire is in de bijlage een lijst van circulaires opgenomen die vervallen of worden ingetrokken (verschil vervallen/intrekken is afhankelijk van de toevalligheid of bij het aanmelden van de circulaire een ARAR-artikel als grondslag is opgegeven – hetgeen niet verplicht is) vanwege de komst van de Wnra, maar waarvan de inhoud aangepast aan de Wnra geheel of gedeeltelijke terug komt. Dat kan zijn als beleidskader, als handreiking maar ook als cao-tekst. Er zijn drie circulaires waar ik graag met je over afstem.

1. Lobbyverbod bewindspersonen

De inhoud van deze circulaire komt (gedeeltelijk) ook aan de orde in de GIR maar is ook van belang voor bewindspersonen. De inhoud moet, lijkt mij terugkomen. Dat kan als beleidskader, maar de aard (niet de inhoud) van de voorschriftelijk lijkt ook erg op hetgeen is geregeld in de zogenoemde "Oekaze Kok" (Aanwijzing contacten externen rijksambtenaren); zodat een aanwijzing wellicht meer voor de hand ligt dan een beleidskader. Hoe zie jij dat? => Wij zijn geen eigenaar van deze circulaire, hij is opgesteld door 10.2a van Directie Democratie en Burgerschap, afdeling politieke ambtsdragers. Maar je hebt hier wel een goed punt. De Oekaze Kok valt formeel weer onder AZ, maar BZK heeft er nauwe betrokkenheid bij zowel vanuit CZW als A&O. De Oekaze moet aangepast worden en dan zou dit wellicht daarin meegenomen kunnen worden. Maar dat duurt misschien te lang. Voor de tussentijd zou er denk ik een andere oplossing moeten komen, bijv. als beleidskader.

2. Nevenwerkzaamheden rijksambtenaren

3. Ongewenste privé-contacten rijksambtenaren

De inhoud van deze circulaires is ook opgenomen in de GIR maar eerder meldde jij dat de daarin opgenomen redeneren/afwegingskaders (die niet in de GIR staan) waardevol zijn om te behouden. 10.2a dacht dat het wellicht een optie is om die redenering/afwegingskaders ter beschikking te stellen

als "Handreiking" waar mogelijk in het GIR dan naar kan worden verwezen. Is dat een optie die past bij de wijze waarop informatie/kennis wordt gedeeld op het terrein van integriteit? En tevens: welke rol wil jij (en je collega's) nemen als het neerkomt op het behouden hiervan (in welke vorm dan ook). Eerlijk gezegd denk ik dat jij/jullie dat beter kunnen dan rechtspositie/arbeidsvoorwaarden specialisten zoals ik. Een Handreiking lijkt me een prima optie. Zal denk ik in samenwerking met CZW moeten, omdat het ook grondrechten raakt, maar de juridische basis ligt er natuurlijk al.

Ik zal met 10.2e bespreken hoe we dit het beste op kunnen pakken.

Ik hoor graag van je.

10.2e

.....
Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
directie Ambtenaar & Organisatie

.....
10.2e

Van: 10.2.e
 Aan: 10.2.e
 Onderwerp: RE: Behoud inhoud sommige circulaires op terrein integriteit
 Datum: woensdag 30 september 2020 12:17:00

Dank 10.2.e,
 Is het beleidskader over stagiairs al ergens geplaatst waar ik het terug kan vinden? En zo niet, zou je mij dan de tekst als voorbeeld kunnen sturen?

Gr. 10.2.e

Van: 10.2.e

Verzonden: maandag 28 september 2020 09:53

Aan: 10.2.e

cc: 10.2.e

Onderwerp: RE: Behoud inhoud sommige circulaires op terrein integriteit

Hoi 10.2.e,

Volgens mij zal 10.2.e het beste op de hoogte zijn van het eerste onderwerp. Zie ook bijgesloten mail. Ik moest van het weekeinde nog aan de inhoud denken....

Voor wat betreft de onderwerpen die terug komen: een aantal keert terug als cao-tekst (dat is ook al afgesproken met de vakbonden; inclusief teksten voor de komende cao) omdat de circulaire aanspraken bevatte en een aantal als beleidskader ipv een circulaire. Daarvan is er een afgerond (over stagiaires) en de rest is in diverse stadia van afronding. Wat we daar steeds doen is de bestaande tekst aanpassen aan de nieuwe terminologie en soms ook inhoudelijke aanpassing als BW daar aanleiding toe geeft (terugvorderen bijvoorbeeld) of er ondertussen een wijziging in de werkwijze is (gegevensoverdracht bij departementale overplaatsing).

Groet,

10.2.e

Van: 10.2.e

Verzonden: vrijdag 25 september 2020 17:24

Aan: 10.2.e

cc: 10.2.e

Onderwerp: FW: Behoud inhoud sommige circulaires op terrein integriteit

Hoi 10.2.e,

Er is onduidelijkheid ontstaan over de regeling van het lobbyverbod voor bewindspersonen, die ook een ambtelijke component had in een circulaire. Ik heb onderstaande mailwisseling teruggevonden uit januari 2020. Weet jij nadien nog of er iets is gebeurd met het omzetten van de circulaire lobbyverbod bewindspersonen? De Oekaze is nog niet aangepast en er lijkt nu niets geregeld te zijn. In de GIR 2020 wordt nog verwezen naar de vervallen circulaire. Ik ben bang dat dit tussen wal en schip is beland. Wij hebben er in elk geval niets mee gedaan. De andere twee onderwerpen zouden wij nog een keer moeten oppakken, maar daar valt niet echt een gat dus dat heeft minder haast.

Hoe hebben jullie dat gedaan met de andere regelingen die zijn ingetrokken of vervallen waarvan de inhoud deels of geactualiseerd terugkomt (de lijst onder A in de eindejaarscirculaire)?

Groet,

10.2.e

Van: 10.2.e

Verzonden: vrijdag 17 januari 2020 12:42

Aan: 10.2.e

cc: 10.2.e

Onderwerp: RE: Behoud inhoud sommige circulaires op terrein integriteit

Ha 10.2.e,

Zie mijn reactie hieronder. Ik zal dit in elk geval met 10.2.e bespreken.

Groet,

10.2.e

Van: 10.2.e

Verzonden: donderdag 16 januari 2020 16:17

Aan: 10.2.e

Onderwerp: Behoud inhoud sommige circulaire's op terrein integriteit

Hoi 10.2.e,

In de eindejaarscirculaire is in de bijlage een lijst van circulaire's opgenomen die vervallen of worden ingetrokken (verschil vervallen/intrekken is afhankelijk van de toevalligheid of bij het aanmelden van de circulaire een ARAR-artikel als grondslag is opgegeven – hetgeen niet verplicht is) vanwege de komst van de Wnra, maar waarvan de inhoud aangepast aan de Wnra geheel of gedeeltelijke terug komt. Dat kan zijn als beleidskader, als handreiking maar ook als cao-tekst. Er zijn drie circulaire's waar ik graag met je over afstem.

1. Lobbyverbod bewindspersonen

De inhoud van deze circulaire komt (gedeeltelijk) ook aan de orde in de GIR maar is ook van belang voor bewindspersonen. De inhoud moet, lijkt mij terugkomen. Dat kan als beleidskader, maar de aard (niet de inhoud) van de voorschriftelijk lijkt ook erg op hetgeen is geregeld in de zogenoemde "Oekaze Kok" (Aanwijzing contacten externen rijksambtenaren); zodat een aanwijzing wellicht meer voor de hand ligt dan een beleidskader. Hoe zie jij dat? => Wij zijn geen eigenaar van deze circulaire, hij is opgesteld door 10.2.e van Directie Democratie en Burgerschap, afdeling politieke ambtsdragers. Maar je hebt hier wel een goed punt. De Oekaze Kok valt formeel weer onder AZ, maar BZK heeft er nauwe betrokkenheid bij zowel vanuit CZW als A&O. De Oekaze moet aangepast worden en dan zou dit wellicht daarin meegenomen kunnen worden. Maar dat duurt misschien te lang. Voor de tussentijd zou er denk ik een andere oplossing moeten komen, bijv. als beleidskader.

2. Nevenwerkzaamheden rijksambtenaren

3. Ongewenste privé-contacten rijksambtenaren

De inhoud van deze circulaire's is ook opgenomen in de GIR maar eerder meldde jij dat de daarin opgenomen redeneren/afwegingskaders (die niet in de GIR staan) waardevol zijn om te behouden. 10.2.e dacht dat het wellicht een optie is om die redenering/afwegingskaders ter beschikking te stellen als "Handreiking" waar mogelijk in het GIR dan naar kan worden verwezen. Is dat een optie die past bij de wijze waarop informatie/kennis wordt gedeeld op het terrein van integriteit? En tevens: welke rol wil jij (en je collega's) nemen als het neerkomt op het behouden hiervan (in welke vorm dan ook). Eerlijk gezegd denk ik dat jij/jullie dat beter kunnen dan rechtspositie/arbeidsvoorwaarden specialisten zoals ik. Een Handreiking lijkt me een prima optie. Zal denk ik in samenwerking met CZW moeten, omdat het ook grondrechten raakt, maar de juridische basis ligt er natuurlijk al.

Ik zal met 10.2.e bespreken hoe we dit het beste op kunnen pakken.

Ik hoor graag van je.

10.2.e

Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
directie Ambtenaar & Organisatie

T 10.2.e

10.2a

Van: 10.2a
Verzonden: woensdag 30 september 2020 12:38
Aan: 10.2a
Onderwerp: FW: Circulaire lobbyverbod bewindspersonen

Hoi 10.2a,

Ik kreeg onderstaande mailwisseling nog doorgestuurd van mijn leidinggevende, 10.2a. Ik denk dat het idd het beste is om dit door te zetten en het mee te laten nemen in de vernieuwde Oekaze. Dat werkt nu waarschijnlijk het snelst en het hoort daar ook in thuis. Maar ik zou er wel bovenop blijven zitten. In de tussentijd hebben we dan de Kamerbrief en de GIR nog om op terug te vallen.

Mocht jij het anders zien en nog iets van mij verwachten dan hoor ik dat graag.

Groet,
 10.2a.

Van: 10.2a
Verzonden: dinsdag 21 april 2020 17:20
Aan: 10.2a
CC: 10.2a
Onderwerp: RE: Circulaire lobbyverbod bewindspersonen

Ondergetekende graag. Ik was dossierhouder voor dit onderwerp.

Met vriendelijke groet,

10.2a

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
 Koninkrijksrelaties

Directie Democratie en Bestuur
Afdeling Politieke ambtsdragers en Weerbaarheid

Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag |
 Postbus 20011 | 2500 EA | Den Haag

10.2a

www.rijksoverheid.nl
www.politiekeambtsdragers.nl

Van: 10.2a
Verzonden: dinsdag 21 april 2020 16:33
Aan: 10.2a
CC: 10.2a
Onderwerp: RE: Circulaire lobbyverbod bewindspersonen

Besten,

Dank voor deze toelichting. Zo snap ik het verband beter. We nemen het mee in de werkgroep. Wie mogen we benaderen als we nog met vragen zitten?

Met vriendelijke groet,

10.2a

Verzonden met BlackBerry Work(www.blackberry.com)

Van: [redacted] 10.2e
Verzonden: 20 apr. 2020 15:50
Naar: [redacted] 10.2e
Cc: [redacted] 10.2e
Onderwerp: RE: Circulaire lobbyverbod bewindspersonen

Ja, het is geen lobbyverbod voor bewindspersonen maar voor rijksambtenaren die **geen** extern contact mogen hebben met hun voormalige bewindspersoon als die zich als representant van een bedrijf of non-profitorganisatie bij een rijksambtenaar meldt. Dus het ziet wel degelijk op externe contacten van rijksambtenaren.

Van: [redacted] 10.2e
Verzonden: maandag 20 april 2020 15:36
Aan: [redacted] 10.2e
Onderwerp: RE: Circulaire lobbyverbod bewindspersonen

Hmmm, de voormalige bewindspersonen zijn toch ook externe contacten?

Van: [redacted] 10.2e
Verzonden: maandag 20 april 2020 14:50
Aan: [redacted] 10.2e
Onderwerp: FW: Circulaire lobbyverbod bewindspersonen

Ter info, reactie van [redacted] heb er nog niet inhoudelijk naar gekeken.

Groeten,

[redacted] 10.2e
Van: [redacted] 10.2e
Verzonden: maandag 20 april 2020 14:48
Aan: [redacted] 10.2e

CC: [redacted]
0

Onderwerp: RE: Circulaire lobbyverbod bewindspersonen

Beste [redacted] 10.2e

Zeker hebben we over die vraag nagedacht. We begrijpen nog niet goed wat het verband zou moeten zijn tussen het lobbyverbod voor bewindspersonen en de regulering van externe contacten van ambtenaren. Als daar van lobby sprake zou zijn lijkt ons dat in eerste instantie een integriteitskwestie, maar ook die houdt geen direct verband met de Aanwijzingen externe contacten. Maar misschien zien we iets over het hoofd...

Met vriendelijke groet,

[redacted] 10.2e

Verzonden met BlackBerry Work(www.blackberry.com)

Van: [redacted] 10.2e
Verzonden: 20 apr. 2020 11:05
Naar: [redacted] 10.2e
Cc: [redacted] 10.2e
Onderwerp: RE: Circulaire lobbyverbod bewindspersonen

Hallo [redacted] 10.2e

Ben je al in de gelegenheid geweest om naar onze onderstaande vraag te kijken?

Ik hoor het graag.

Groeten,

[redacted] 10.2e
Van: [redacted] 10.2e

Verzonden: donderdag 26 maart 2020 11:29

Aan: [redacted] 10.2e
CC: [redacted] 10.2e

Onderwerp: RE: Circulaire lobbyverbod bewindspersonen

Beste 10.2e

Zoals voor meerdere onderwerpen die de integriteit van bewindspersonen betreffen, is het niet meer dan een brief aan de Tweede Kamer. Daar wordt naar verwezen in het handboek voor aantredende bewindspersonen ('blauwe hoek'). Dus het lijkt mij niet verkeerd ook in de oekaze een steviger grondslag op te nemen.

Momenteel loopt er discussie hoe om te gaan met de aanbevelingen van de GRECO die in de vijfde evaluatieronde de integriteit van bewindspersonen hebben bekeken 10.2e (even

meegenomen in de cc) zijn bezig met een kabinetsstandpunt. De uitkomsten daarvan kunnen ook gevolgen hebben voor de inhoud van de oekaze. Misschien goed om die verbinding ook even te maken.

Met vriendelijke groet,

10.2e

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

Directie Democratie en Bestuur

Afdeling Politieke ambtsdragers en Weerbaarheid

Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag |

Postbus 20011 | 2500 EA | Den Haag

10.2e

www.rijksoverheid.nl

www.politiekeambtsdragers.nl

Van: 10.2e

Verzonden: donderdag 26 maart 2020 11:18

Aan: 10.2e

Onderwerp: RE: Circulaire lobbyverbod bewindspersonen

Goed idee om tzt de circulaire te verwerken in de Oekaze. Tot die tijd kan de circulaire gewoon blijven bestaan lijkt me. In de GIR wordt naar de circulaire verwezen. Voor bewindspersonen is het elders geregeld, toch 10.2e?

Van: 10.2e

Verzonden: donderdag 26 maart 2020 10:54

Aan: 10.2e

CC: 10.2e

Onderwerp: RE: Circulaire lobbyverbod bewindspersonen

Ha 10.2e, goed dat je op de lijn komt! Ik ben momenteel een paar maanden aan het werk als adviseur van de SG; 10.2e heeft deze klus van mij overgenomen. Ik zet hem in cc. Kan je met hem verder contact opnemen? Groet, 10.2e

Van: 10.2e

Verzonden: donderdag 26 maart 2020 10:12

Aan: 10.2e

CC: 10.2e

Onderwerp: Circulaire lobbyverbod bewindspersonen

Hoi 10.2e,

Ik kreeg via 10.2e je naam door. Vanwege de invoering van de Wnra is gezien of circulaire die inhoud bevatten op het gebied van rechtspositie of arbeidsvoorwaarden kunnen komen te vervallen, of de inhoud daarvan ergens anders terecht moet komen. Eén van die circulaire betreft de circulaire lobbyverbod bewindspersonen. 10.2e van de directie Democratie en Bestuur heeft de inhoud van deze circulaire verzorgd.

Van deze circulaire hebben wij vanuit A&O aangegeven dat de circulaire wordt ingetrokken maar waarvan de inhoud geactualiseerd (deels) terug moet komen. Ten aanzien van de regels die ambtenaren in acht moeten nemen met betrekking tot het lobbyverbod is de inhoud reeds ook geregeld in *4.7 Omgang met lobbyisten van de Gedragscode Integriteit Rijk*.

De inhoud van het lobbyverbod moet echter ook duidelijk zijn voor (gewezen) bewindspersonen. Daar is de Gedragscode Integriteit Rijk niet de juiste plek voor, die is immers ook niet op hen van toepassing.

Wij dachten dat de inhoud van de circulaire mogelijk meegenomen kan worden in de wijziging van de Aanwijzingen externe contacten rijksambtenaren (Oekaze-Kok), waar zover ik weet jij toch samen met AZ mee bezig bent

Ik hoor graag hoe je hier tegenaan kijkt .

Groeten,

10.2e

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

Beleidsmedewerker

Directoraat-generaal Overheidsorganisatie

Directie Ambtenaar en Organisatie

Afdeling Arbeidsvoorwaarden en Pensioen

Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag | Zuid-toren

Postbus 20011 | 2500 EA | Den Haag

10.2e

10.2e

Van: 10.2e
Verzonden: woensdag 30 september 2020 16:08
Aan: 10.2e
CC: 10.2e
Onderwerp: FW: lobbyverbod in Oekaze?
Bijlagen: RE: Behoud inhoud sommige circulaire op terrein integriteit; FW: Circulaire lobbyverbod bewindspersonen

Excuus, wist vergeten om 10.2e in de cc te zetten!

Van: 10.2e
Verzonden: woensdag 30 september 2020 16:05
Aan: 10.2e
Onderwerp: lobbyverbod in Oekaze?

Beste 10.2e

Zie bijgaande mailwisselingen. Het lobbyverbod lijkt tussen wal en schip te zijn beland. Is eigenlijk een lobbyverbod voor gewezen bewindspersonen, maar qua juridische binding geregeld als verbod op extern contact van de ambtenaar. Daarom een gedeelde verantwoordelijkheid van DGOO en DGBRW.

Met de invoering van de Wnra is de circulaire die het lobbyverbod naar ambtenaren toe regelde, komen te vervallen. Daar is niet direct iets voor in de plaats gekomen en daar hebben we nu last van. De vraag is hoe we dit het beste op kunnen lossen.

De meest logische plek lijkt vastlegging in de Oekaze. In april 2020 heb je aangegeven dat het lobbyverbod zou worden meegenomen in 'de werkgroep'. Kun je mij aangeven wat daarvan de stand van zaken is?

Met vriendelijke groet,

10.2e

Afdeling Ambtelijk Vakmanschap en Rechtspositie
 Directie Ambtenaar en Organisatie
 Directoraat-Generaal Overheidsorganisatie (DGOO)
 Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Bezoekadres: Turfmarkt 147 2511 DP Den Haag

10.2e

D.

www.minbzk.nl

10.2e

Van: [redacted] 10.2e
 Verzonden: maandag 28 september 2020 17:26
 Aan: [redacted] 10.2e
 CC: [redacted] 10.2e
 Onderwerp: RE: Behoud inhoud sommige circulaires op terrein integriteit

Opvolgingsvlag: Opvolgen
 Vlagstatus: Met vlag

O.k., mooi!

Groeten,

10.2e

Van: [redacted]
 Verzonden: maandag 28 september 2020 16:34

Aan: [redacted] 10.2e
 CC: [redacted] 10.2e

Onderwerp: RE: Behoud inhoud sommige circulaires op terrein integriteit

Nee, ik zou dat laten staan. Op de een of andere manier moet dat lobbyverbod weer worden geformaliseerd. Dat is een technische aangelegenheid. Er is immers geen besluit door de ministerraad genomen om het verbod in te trekken. Het is ook niet aan de TK gemeld. Dat is per ongeluk gebeurd in de hectiek van de invoering van de Wnra. Iedereen veronderstelt nog dat het nog geldt. Bij toeval zijn we er achter gekomen dat het is ingetrokken.

Van: [redacted] 10.2e
 Verzonden: maandag 28 september 2020 15:34

Aan: [redacted] 10.2e

Onderwerp: RE: Behoud inhoud sommige circulaires op terrein integriteit

Hoi 10.2e,

Dank. Voor mij is de relatie tussen lobbyverbod en circulaire weer wat helderder!

In de verkennende notitie voor de MR (die daar hopelijk binnenkort kan worden geagendeerd) staat het volgende:

GRECO beveelt aan algemene regels te stellen voor beperking na uitdiensttreding voor bewindspersonen die een vervolgfunctie in de private sector zoeken.

Voor gewezen bewindspersonen geldt het lobbyverbod, inhoudende dat zij gedurende twee jaar na het aftreden voor de zittende medewerkers van het eigen ministerie niet aanvaardbaar zijn als gesprekspartner van of namens een bedrijf of een non-profitorganisatie. 11.1 + 10.2.g

De gele zin klopt dan dus niet meer, want het is nergens meer geregeld dat bewindspersonen geen gesprekspartner meer zijn voor de medewerkers van het eigen ministerie. Zien jullie dat ook zo, en hebben jullie dan een tekstvoorstel om dit goed te verwoorden? Of moet de zin worden geschrapt?

NB. Als de tekst wordt gewijzigd, zouden we dit ook aan AZ moeten laten weten.

Groeten,

10.2e

Van: [redacted]
 Verzonden: maandag 28 september 2020 11:55

Aan: [redacted] 10.2e
 CC: [redacted] 10.2e

Onderwerp: RE: Behoud inhoud sommige circulaires op terrein integriteit

10.2a

Het is lastig om oud bewindspersonen te binden. Daarom hebben we er toentertijd voor gekozen om het lobbyverbod te richten op actieve rijksambtenaren. Zij mogen geen contact hebben met oud bewindspersonen. Dat hebben we na advies van DGOO vastgelegd in een circulaire en voorgelegd in het ICRA. Uit de aanvullende vraagstelling van de OECD Survey blijkt dat bij de invoering van de Wnra op 1 januari 2020 deze circulaire is ingetrokken: <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stcrt-2019-70941.html>. Onder bijlage A staat het lobbyverbod bij de circularies die worden ingetrokken en waarvan de inhoud geactualiseerd (deels) terugkomt. Eerder is in aan de aanloop naar de invoering van de Wnra inderdaad nog wel bezien waar en hoe dit lobbyverbod zou moeten worden geregeld, maar nu blijkt dat daaraan geen gevolg is gegeven. Het lobbyverbod is dus tussen wal en schip beland. Er ligt nu alleen nog een brief aan de Tweede Kamer waarin het lobbyverbod is aangekondigd en een verwijzing in de GIR naar een niet meer bestaande circulaire. 10.2a is ook aangehaakt. Een mooie plek zou de oekaze Kok kunnen zijn die ziet op externe contacten van rijksambtenaren.

Met vriendelijke groet,

10.2a

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

Directie Democratie en Bestuur

Afdeling Politieke ambtsdragers en Weerbaarheid

Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag |

Postbus 20011 | 2500 EA | Den Haag

10.2a

10.2a

www.rijksoverheid.nl

www.politiekeambtsdragers.nl

Van: 10.2a

Verzonden: maandag 28 september 2020 10:58

Aan: 10.2a

CC: 10.2a

Onderwerp: FW: Behoud inhoud sommige circularies op terrein integriteit

Hoi 10.2a,

Ik heb dit ter info gekregen.

Uit de mail van 10.2a van 16-1-2020 maak ik op dat de circulaire over de toepassing van het lobbyverbod bewindspersonen is komen te vervallen. Dus de circulaire die regelt dat ambtenaren hun voormalige bewindspersoon niet als gesprekspartner vanuit een profitorganisatie mogen ontvangen.

Het is toch niet zo dat het lobbyverbod zelf ook is komen te vervallen? Ik bedoel: het is toch nog steeds zo dat bewindspersonen gedurende 2 jaar na hun aftreden niet mogen lobbyen bij hun voormalige ministerie?

Groeten,

10.2a

Van: 10.2a

Verzonden: maandag 28 september 2020 10:02

Aan: 10.2a

CC: 10.2a

Onderwerp: FW: Behoud inhoud sommige circularies op terrein integriteit

Ter info

Van: 10.2a

Verzonden: maandag 28 september 2020 09:53

Aan: 10.2a

CC: 10.2a

Onderwerp: RE: Behoud inhoud sommige circularies op terrein integriteit

Hoi 10.2a,

Volgens mij zal [10.2a] het beste op de hoogte zijn van het eerste onderwerp. Zie ook bijgesloten mail. Ik moest van het weekeinde nog aan de inhoud denken....

Voor wat betreft de onderwerpen die terug komen: een aantal keer terug als cao-tekst (dat is ook al afgesproken met de vakbonden; inclusief teksten voor de komende cao) omdat de circulaire aanspraken bevatte en een aantal als beleidskader ipv een circulaire. Daarvan is er een afgerond (over stagiaires) en de rest is in diverse stadia van afronding. Wat we daar steeds doen is de bestaande tekst aanpassen aan de nieuwe terminologie en soms ook inhoudelijke aanpassing als BW daar aanleiding toe geeft (terugvorderen bijvoorbeeld) of er ondertussen een wijziging in de werkwijze is (gegevensoverdracht bij departementale overplaatsing).

Groet,

[10.2a]

Van: [10.2a]

Verzonden: vrijdag 25 september 2020 17:24

Aan: [10.2a]

CC: [10.2a]

Onderwerp: FW: Behoud inhoud sommige circulaires op terrein integriteit

Hoi [10.2a]

Er is onduidelijkheid ontstaan over de regeling van het lobbyverbod voor bewindspersonen, die ook een ambtelijke component had in een circulaire. Ik heb onderstaande mailwisseling teruggevonden uit januari 2020. Weet jij nadien nog of er iets is gebeurd met het omzetten van de circulaire lobbyverbod bewindspersonen? De Oekaze is nog niet aangepast en er lijkt nu niets geregeld te zijn. In de GIR 2020 wordt nog verwezen naar de vervallen circulaire.

Ik ben bang dat dit tussen wal en schip is beland. Wij hebben er in elk geval niets mee gedaan.

De andere twee onderwerpen zouden wij nog een keer moeten oppakken, maar daar valt niet echt een gat dus dat heeft minder haast.

Hoe hebben jullie dat gedaan met de andere regelingen die zijn ingetrokken of vervallen waarvan de inhoud deels of geactualiseerd terugkomt (de lijst onder A in de eindejaarscirculaire)?

Groet,

[10.2a]

Van: [10.2a]

Verzonden: vrijdag 17 januari 2020 12:42

Aan: [10.2a]

CC: [10.2a]

Onderwerp: RE: Behoud inhoud sommige circulaires op terrein integriteit

Ha [10.2a]

Zie mijn reactie hieronder. Ik zal dit in elk geval met [10.2a] bespreken.

Groet,

[10.2a]

Van: [10.2a]

Verzonden: donderdag 16 januari 2020 16:17

Aan: [10.2a]

Onderwerp: Behoud inhoud sommige circulaires op terrein integriteit

Hoi [10.2a]

In de eindejaarscirculaire is in de bijlage een lijst van circulaires opgenomen die vervallen of worden ingetrokken (verschil vervallen/intrekken is afhankelijk van de toevalligheid of bij het aanmelden van de circulaire een ARAR-artikel als grondslag is opgegeven – hetgeen niet verplicht is) vanwege de komst van de Wnra, maar waarvan de inhoud aangepast aan de Wnra geheel of gedeeltelijke terug komt. Dat kan zijn als beleidskader, als handreiking maar ook als cao-tekst. Er zijn drie circulaires waar ik graag met je over afstem.

1. Lobbyverbod bewindspersonen

De inhoud van deze circulaire komt (gedeeltelijk) ook aan de orde in de GIR maar is ook van belang voor bewindspersonen. De inhoud moet, lijkt mij terugkomen. Dat kan als beleidskader, maar de aard (niet de inhoud) van de voorschriftelijk lijkt ook erg op hetgeen is geregeld in de zogenoemde "Oekaze Kok" (Aanwijzing contacten externen rijksambtenaren); zodat een aanwijzing wellicht meer voor de hand ligt dan een beleidskader. Hoe zie jij dat? => Wij zijn geen eigenaar van deze circulaire, hij is opgesteld door [10.2a] van Directie Democratie en Burgerschap, afdeling politieke ambtsdragers. Maar je hebt hier wel een goed punt. De Oekaze Kok valt formeel weer onder AZ, maar BZK heeft er nauwe betrokkenheid bij zowel vanuit CZW als A&O. De Oekaze moet aangepast worden en dan zou dit wellicht daarin meegenomen kunnen worden. Maar dat duurt misschien te lang. Voor de tussentijd zou er denk ik een andere oplossing moeten komen, bijv. als beleidskader.

2. Nevenwerkzaamheden rijksambtenaren
3. Ongewenste privé-contacten rijksambtenaren

De inhoud van deze circulaire is ook opgenomen in de GIR maar eerder meldde jij dat de daarin opgenomen redeneren/afwegingskaders (die niet in de GIR staan) waardevol zijn om te behouden. [10.2a] dacht dat het wellicht een optie is om die redenering/afwegingskaders ter beschikking te stellen als "Handreiking" waar mogelijk in het GIR dan naar kan worden verwezen. Is dat een optie die past bij de wijze waarop informatie/kennis wordt gedeeld op het terrein van integriteit? En tevens: welke rol wil jij (en je collega's) nemen als het neerkomt op het behouden hiervan (in welke vorm dan ook). Eerlijk gezegd denk ik dat jij/jullie dat beter kunnen dan rechtspositie/arbeidsvoorwaarden specialisten zoals ik. Een Handreiking lijkt me een prima optie. Zal denk ik in samenwerking met CZW moeten, omdat het ook grondrechten raakt, maar de juridische basis ligt er natuurlijk al. Ik zal met [10.2a] bespreken hoe we dit het beste op kunnen pakken.

Ik hoor graag van je.

[10.2a]

.....
Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
directie Ambtenaar & Organisatie

.....
[10.2a]

10.2e

Van: 10.2e
Verzonden: woensdag 30 september 2020 15:53
Aan: 10.2e
Onderwerp: FW: Circulaire lobbyverbod bewindspersonen

Van: 10.2e
Verzonden: dinsdag 21 april 2020 17:20
Aan: 10.2e
CC: 10.2e
Onderwerp: RE: Circulaire lobbyverbod bewindspersonen

Ondergetekende graag. Ik was dossierhouder voor dit onderwerp.
Met vriendelijke groet,

10.2e

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

Directie Democratie en Bestuur
 Afdeling Politieke ambtsdragers en Weerbaarheid

Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag |
 Postbus 20011 | 2500 EA | Den Haag

10.2e

www.rijksoverheid.nl
www.politiekeambtsdragers.nl

Van: 10.2e
Verzonden: dinsdag 21 april 2020 16:33
Aan: 10.2e
CC: 10.2e
Onderwerp: RE: Circulaire lobbyverbod bewindspersonen

Besten,
 Dank voor deze toelichting. Zo snap ik het verband beter. We nemen het mee in de werkgroep.
 Wie mogen we benadren als we nog met vragen zitten?
 Met vriendelijke groet,

10.2e

Verzonden met BlackBerry Work(www.blackberry.com)

Van: 10.2e
Verzonden: 20 apr. 2020 15:50
Naar: 10.2e
Cc: 10.2e
Onderwerp: RE: Circulaire lobbyverbod bewindspersonen

Ja, het is geen lobbyverbod voor bewindspersonen maar voor rijksambtenaren die **geen** extern contact mogen hebben met hun voormalige bewindspersoon als die zich als representant van een bedrijf of non-profitorganisatie bij een rijksambtenaar meldt. Dus het ziet wel degelijk op externe contacten van rijksambtenaren.

Van: [redacted] 10.2e

Verzonden: maandag 20 april 2020 15:36

Aan: [redacted] 10.2e

Onderwerp: RE: Circulaire lobbyverbod bewindspersonen

Hmmm, de voormalige bewindspersonen zijn toch ook externe contacten?

Van: [redacted] 10.2e

Verzonden: maandag 20 april 2020 14:50

Aan: [redacted] 10.2e

Onderwerp: FW: Circulaire lobbyverbod bewindspersonen

Ter info, reactie van [redacted] heb er nog niet inhoudelijk naar gekeken.

Groeten,

[redacted] 10.2e

Van: [redacted] 10.2e

Verzonden: maandag 20 april 2020 14:48

Aan: [redacted] 10.2e

CC: [redacted] 10.2e

Onderwerp: RE: Circulaire lobbyverbod bewindspersonen

Beste [redacted] 10.2e

Zeker hebben we over die vraag nagedacht. We begrijpen nog niet goed wat het verband zou moeten zijn tussen het lobbyverbod voor bewindspersonen en de regulering van externe contacten van ambtenaren. Als daar van lobby sprake zou zijn lijkt ons dat in eerste instantie een integriteitskwestie, maar ook die houdt geen direct verband met de Aanwijzingen externe contacten. Maar misschien zien we iets over het hoofd...

Met vriendelijke groet,

[redacted] 10.2e

Verzonden met BlackBerry Work(www.blackberry.com)

Van: [redacted] 10.2e

Verzonden: 20 apr. 2020 11:05

Naar: [redacted] 10.2e

Cc: [redacted] 10.2e

Onderwerp: RE: Circulaire lobbyverbod bewindspersonen

Hallo [redacted] 10.2e

Ben je al in de gelegenheid geweest om naar onze onderstaande vraag te kijken?

Ik hoor het graag.

Groeten,

[redacted] 10.2e

Van: [redacted] 10.2e

Verzonden: donderdag 26 maart 2020 11:29

Aan: [redacted] 10.2e

CC: [redacted] 10.2e

Onderwerp: RE: Circulaire lobbyverbod bewindspersonen

Beste [redacted] 10.2e,

Zoals voor meerdere onderwerpen die de integriteit van bewindspersonen betreffen, is het niet meer dan een brief aan de Tweede Kamer. Daar wordt naar verwezen in het handboek voor aantredende bewindspersonen ('blauwe boek'). Dus het lijkt mij niet verkeerd ook in de dekaze een steviger grondslag op te nemen.

Momenteel loopt er discussie hoe om te gaan met de aanbevelingen van de GRECO die in de vijfde evaluatieronde de integriteit van bewindspersonen hebben bekeken. [redacted] 10.2e van PAW en [redacted] 10.2e (even meegenomen in de cc) zijn bezig met een kabinetsstandpunt. De uitkomsten daarvan kunnen ook gevolgen hebben voor de inhoud van de dekaze. Misschien goed om die verbinding ook even te maken.

Met vriendelijke groet,

[redacted] 10.2e

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

Directie Democratie en Bestuur
Afdeling Politieke ambtsdragers en Weerbaarheid

Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag |
Postbus 20011 | 2500 EA | Den Haag

10.2d
10.2e
www.rijksoverheid.nl
www.politiekeambtsdragers.nl

Van: 10.2e

Verzonden: donderdag 26 maart 2020 11:18

Aan: 10.2e
CC: 10.2e

Onderwerp: RE: Circulaire lobbyverbod bewindspersonen

Goed idee om tzt de circulaire te verwerken in de Oekaze. Tot die tijd kan de circulaire gewoon blijven bestaan lijkt me. In de GIR wordt naar de circulaire verwezen. Voor bewindspersonen is het elders geregeld, toch

Van: 10.2e

Verzonden: donderdag 26 maart 2020 10:54

Aan: 10.2e
CC: 10.2e

Onderwerp: RE: Circulaire lobbyverbod bewindspersonen

Ha 10.2e, goed dat je op de lijn komt! 10.2e
10.2e heeft deze klus van mij overgenomen. Ik zet hem in cc. Kan je met hem verder contact opnemen? Groet, 10.2e

Van: 10.2e

Verzonden: donderdag 26 maart 2020 10:12

Aan: 10.2e
CC: 10.2e

Onderwerp: Circulaire lobbyverbod bewindspersonen

Hoi 10.2e,
Ik kreeg via 10.2e je naam door. Vanwege de invoering van de Wnra is bezien of circulaire's die inhoud bevatten op het gebied van rechtspositie of arbeidsvoorwaarden kunnen komen te vervallen, of de inhoud daarvan ergens anders terecht moet komen. Eén van die circulaire's betreft de circulaire lobbyverbod bewindspersonen. 10.2e van de directie Democratie en Bestuur heeft de inhoud van deze circulaire verzorgd.

Van deze circulaire hebben wij vanuit A&O aangegeven dat de circulaire wordt ingetrokken maar waarvan de inhoud geactualiseerd (deels) terug moet komen. Ten aanzien van de regels die ambtenaren in acht moeten nemen met betrekking tot het lobbyverbod is de inhoud reeds ook geregeld in 4.7 *Omgang met lobbyisten van de Gedragscode Integriteit Rijk*.

De inhoud van het lobbyverbod moet echter ook duidelijk zijn voor (gewezen) bewindspersonen. Daar is de Gedragscode Integriteit Rijk niet de juiste plek voor, die is immers ook niet op hen van toepassing.

Wij dachten dat de inhoud van de circulaire mogelijk meegenomen kan worden in de wijziging van de Aankondigingen externe contacten rijksambtenaren (Oekaze-Kok), waar zover ik weet jij toch samen met AZ mee bezig bent

Ik hoor graag hoe je hier tegenaan kijkt.

Groeten,
10.2e

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

Beleidsmedewerker

Directoraat-generaal Overheidsorganisatie

Directie Ambtenaar en Organisatie

Afdeling Arbeidsvoorwaarden en Pensioen

Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag | Zuid-toren

Postbus 20011 | 2500 EA | Den Haag

10.2g

10.2a

Van: 10.2a
Verzonden: woensdag 30 september 2020 16:11
Aan: 10.2a
Onderwerp: RE: Circulaire lobbyverbod bewindspersonen

Ok, dank voor je bericht, dat is goed om te horen. Als jij kunt navragen/kijken of ze bereid zijn dit (alsnog) op te nemen in de oekaze, kan ik inhoudelijk bijspringen als dat nodig mocht zijn.

Van: 10.2a
Verzonden: woensdag 30 september 2020 15:37
Aan: 10.2a
CC: 10.2a
Onderwerp: RE: Circulaire lobbyverbod bewindspersonen

Ik begrijp je frustratie 10.2a en ik zie dit ook als een gedeelde verantwoordelijkheid. Maar ook op de andere terreinen is er niet meteen een vervanging voor de als gevolg van de Wnra (blijkbaar noodzakelijk) vervallen of ingetrokken circulaire (het verschil tussen vervallen of ingetrokken is puur technisch). Er is nog maar één onderwerp gereed als beleidskader en aan andere onderwerpen wordt nog gewerkt. Het gaat dus allemaal niet zo snel blijkbaar, ik denk dat het toch behoorlijk wat werk is alles bij elkaar.

Ik vraag me alleen af wat nu wijsheid is: nog energie steken in een apart beleidskader, of toch wachten op de aanpassing van de Oekaze? Dat is vooral de achtergrond van mijn vraag. Het antwoord in april was immers dat het meegenomen werd in de werkgroep.

Ik heb 10.2a intussen om een voorbeeld gevraagd van een circulaire die naar beleidskader is omgezet. Misschien geeft dat wat inzicht in hoeveel werk het is, zou dat toch nodig zijn. En ik heb zelf ook wel contacten n.a.v. de Oekaze, dus zal dat ook van mijn kant in de gaten houden. Zal sowieso eens vragen naar de stand van zaken.

Groet,
 10.2a

Van: 10.2a
Verzonden: woensdag 30 september 2020 15:03
Aan: 10.2a
Onderwerp: RE: Circulaire lobbyverbod bewindspersonen

Ha 10.2a,
 Ik denk dat ze er niets mee hebben gedaan. Ik heb er namelijk nooit meer iets van gehoord.

Ik heb voorlopig geen tijd om hier 'bovenop te zitten' en na te gaan hoe het nu zit. Ik ga dit intern even bespreken. Ik vind het zelf een beetje raar dat dit bij toeval wordt ontdekt en vervolgens de bal weer bij ons wordt neergelegd terwijl de oorzaak van het probleem is gelegen bij het zonder meer intrekken van de circulaire door DGOO zonder daarbij gelijktijdig een goed alternatief te hebben geregeld (wat in het intrekingsbesluit wel was aangegeven/aangekondigd).

Met vriendelijke groet,

10.2a

Van: [redacted] 10.2e
Verzonden: woensdag 30 september 2020 12:38
Aan: [redacted] 10.2e
Onderwerp: FW: Circulaire lobbyverbod bewindspersonen

Hoi [redacted] 10.2e,

Ik kreeg onderstaande mailwisseling nog doorgestuurd van mijn leidinggevende, [redacted] 10.2e. Ik denk dat het idd het beste is om dit door te zetten en het mee te laten nemen in de vernieuwde Oekaze. Dat werkt nu waarschijnlijk het snelst en het hoort daar ook in thuis. Maar ik zou er wel bovenop blijven zitten. In de tussentijd hebben we dan de Kamerbrief en de GIR nog om op terug te vallen.

Mocht jij het anders zien en nog iets van mij verwachten dan hoor ik dat graag.

Groet,
[redacted] 10.2e

Van: [redacted]
Verzonden: dinsdag 21 april 2020 17:20
Aan: [redacted] 10.2e
CC: [redacted] 10.2e
Onderwerp: RE: Circulaire lobbyverbod bewindspersonen

Ondergetekende graag. Ik was dossierhouder voor dit onderwerp.
Met vriendelijke groet,

[redacted] 10.2e

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

Directie Democratie en Bestuur
Afdeling Politieke ambtsdragers en Weerbaarheid

Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag |
Postbus 20011 | 2500 EA | Den Haag

[redacted] 10.2e

www.rijksoverheid.nl
www.politiekeambtsdragers.nl

Van: [redacted] 10.2e
Verzonden: dinsdag 21 april 2020 16:33
Aan: [redacted] 10.2e
CC: [redacted] 10.2e
Onderwerp: RE: Circulaire lobbyverbod bewindspersonen

Besten,
Dank voor deze toelichting. Zo snap ik het verband beter. We nemen het mee in de werkgroep.
Wie mogen we benaderen als we nog met vragen zitten?
Met vriendelijke groet,

[redacted] 10.2e

Verzonden met BlackBerry Work(www.blackberry.com)

Van: [redacted] 10.2e
Verzonden: 20 apr. 2020 15:50
Naar: [redacted] 10.2e

Cc: [redacted] 10.2e

Onderwerp: RE: Circulaire lobbyverbod bewindspersonen

Ja, het is geen lobbyverbod voor bewindspersonen maar voor rijksambtenaren die **geen** extern contact mogen hebben met hun voormalige bewindspersoon als die zich als representant van een bedrijf of non-profitorganisatie bij een rijksambtenaar meldt. Dus het ziet wel degelijk op externe contacten van rijksambtenaren.

Van: [redacted] 10.2e

Verzonden: maandag 20 april 2020 15:36

Aan: [redacted] 10.2e

Onderwerp: RE: Circulaire lobbyverbod bewindspersonen

Hmmm, de voormalige bewindspersonen zijn toch ook externe contacten?

Van: [redacted] 10.2e

Verzonden: maandag 20 april 2020 14:50

Aan: [redacted] 10.2e

Onderwerp: FW: Circulaire lobbyverbod bewindspersonen

Ter info, reactie van [redacted] heb er nog niet inhoudelijk naar gekeken.

Groeten,

[redacted] 10.2e

Van: [redacted] 10.2e

Verzonden: maandag 20 april 2020 14:48

Aan: [redacted] 10.2e

CC: [redacted] 10.3e

Onderwerp: RE: Circulaire lobbyverbod bewindspersonen

Beste [redacted] 10.2e,

Zeker hebben we over die vraag nag gedacht. We begrijpen nog niet goed wat het verband zou moeten zijn tussen het lobbyverbod voor bewindspersonen en de regulering van externe contacten van ambtenaren. Als daar van lobby sprake zou zijn lijkt ons dat in eerste instantie een integriteitskwestie, maar ook die houdt geen direct verband met de Aanwijzingen externe contacten. Maar misschien zien we iets over het hoofd...

Met vriendelijke groet,

[redacted] 10.2e

Verzonden met BlackBerry Work(www.blackberry.com)

Van: [redacted] 10.2e

Verzonden: 20 apr. 2020 11:05

Naar: [redacted] 10.2e

Cc: [redacted] 10.2e

Onderwerp: RE: Circulaire lobbyverbod bewindspersonen

Hallo [redacted] 10.2e

Ben je al in de gelegenheid geweest om naar onze onderstaande vraag te kijken?

Ik hoor het graag.

Groeten,

[redacted] 10.2e

Van: [redacted] 10.2e

Verzonden: donderdag 26 maart 2020 11:29

Aan: [redacted] 10.2e

Onderwerp: RE: Circulaire lobbyverbod bewindspersonen

Beste [redacted] 10.2e

Zoals voor meerdere onderwerpen die de Integriteit van bewindspersonen betreffen, is het niet meer dan een brief aan de Tweede Kamer. Daar wordt naar verwezen in het handboek voor aantredende bewindspersonen ('blauwe boek'). Dus het lijkt mij niet verkeerd ook in de toekomst een steviger grondslag op te nemen.

Momenteel loopt er discussie hoe om te gaan met de aanbevelingen van de GRECO die in de vijfde evaluatieronde de integriteit van bewindspersonen hebben bekeken. [10.2a] van PAW en [10.2a] (even meegenomen in de cc) zijn bezig met een kabinetsstandpunt. De uitkomsten daarvan kunnen ook gevolgen hebben voor de inhoud van de oekaze. Misschien goed om die verbinding ook even te maken.

Met vriendelijke groet,

[10.2a]
[10.2a]

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

Directie Democratie en Bestuur
Afdeling Politieke ambtsdragers en Weerbaarheid

Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag |
Postbus 20011 | 2500 EA | Den Haag

[10.2a]
[10.2a]
www.rijksoverheid.nl
www.politiekeambtsdragers.nl

Van: [10.2a]

Verzonden: donderdag 26 maart 2020 11:18

Aan: [10.2a]

Onderwerp: RE: Circulaire lobbyverbod bewindspersonen

Goed idee om tzt de circulaire te verwerken in de Oekaze. Tot die tijd kan de circulaire gewoon blijven bestaan lijkt me. In de GIR wordt naar de circulaire verwezen. Voor bewindspersonen is het elders geregeld, toch [10.2a]?

Van: [10.2a]

Verzonden: donderdag 26 maart 2020 10:54

Aan: [10.2a]

CC: [10.2a]

Onderwerp: RE: Circulaire lobbyverbod bewindspersonen

Ha [10.2a], goed dat je op de lijn komt! Ik ben momenteel een paar maanden aan het werk als adviseur van de SG; [10.2a] heeft deze klus van mij overgenomen. Ik zet hem in cc. Kan je met hem verder contact opnemen? Groet, [10.2a]

Van: [10.2a]

Verzonden: donderdag 26 maart 2020 10:12

Aan: [10.2a]

CC: [10.2a]

Onderwerp: Circulaire lobbyverbod bewindspersonen

Hoi [10.2a],

Ik kreeg via [10.2a] je naam door. Vanwege de invoering van de Wnra is bezien of circulaire's die inhoud bevatten op het gebied van rechtspositie of arbeidsvoorwaarden kunnen komen te vervallen, of de inhoud daarvan ergens anders terecht moet komen. Eén van die circulaire's betreft de circulaire lobbyverbod bewindspersonen. [10.2a] van de directie Democratie en Bestuur heeft de inhoud van deze circulaire verzorgd.

Van deze circulaire hebben wij vanuit A&O aangegeven dat de circulaire wordt ingetrokken maar waarvan de inhoud geactualiseerd (deels) terug moet komen. Ten aanzien van de regels die ambtenaren in acht moeten nemen met betrekking tot het lobbyverbod is de inhoud reeds ook geregeld in *4.7 Omgang met lobbyisten van de Gedragscode Integriteit Rijk*.

De inhoud van het lobbyverbod moet echter ook duidelijk zijn voor (gewezen) bewindspersonen. Daar is de Gedragscode Integriteit Rijk niet de juiste plek voor, die is immers ook niet op hen van toepassing.

Wij dachten dat de inhoud van de circulaire mogelijk meegenomen kan worden in de wijziging van de Aanwijzingen externe contacten rijksambtenaren (Oekaze-Kok), waar zover ik weet jij toch samen met AZ mee bezig bent

Ik hoor graag hoe je hier tegenaan kijkt .

Groeten,

10.2e

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

Beleidsmedewerker

Directoraat-generaal Overheidsorganisatie

Directie Ambtenaar en Organisatie

Afdeling Arbeidsvoorwaarden en Pensioen

Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag | Zuid-toren

Postbus 20011 | 2500 EA | Den Haag

10.2e

10.2e

Van: 10.2e
Verzonden: donderdag 1 oktober 2020 08:55
Aan: 10.2e
CC: 10.2e
Onderwerp: RE: lobbyverbod in Oekaze?

Besten,

Inmiddels heb ik al enige tijd geen bemoeienis meer met dit onderwerp. Daarom heb ik het doorgestuurd aan collega's die dit onderwerp momenteel in portefeuille hebben.

Wanneer ik mij goed herinner hebben we hierover al eerder mailcontact gehad en afgesproken dat we jullie onderwerp meenemen bij de behandeling van de aanpassing van de oekaze. Ik vermoed dat dat nog steeds zo is. Met vriendelijke groet,

10.2e

Van: 10.2e
Verzonden: woensdag 30 september 2020 16:08
Aan: 10.2e
CC: 10.2e
Onderwerp: FW: lobbyverbod in Oekaze?

Excuus, wast vergeten om 10.2e in de cc te zetten!

Van: 10.2e
Verzonden: woensdag 30 september 2020 16:05
Aan: 10.2e
Onderwerp: lobbyverbod in Oekaze?

Beste 10.2e

Zie bijgaande mailwisselingen. Het lobbyverbod lijkt tussen wal en schip te zijn beland. Is eigenlijk een lobbyverbod voor gewezen bewindspersonen, maar qua juridische binding geregeld als verbod op extern contact van de ambtenaar. Daarom een gedeelde verantwoordelijkheid van DGOO en DGBRW.

Met de invoering van de Wnra is de circulaire die het lobbyverbod naar ambtenaren toe regelde, komen te vervallen. Daar is niet direct iets voor in de plaats gekomen en daar hebben we nu last van. De vraag is hoe we dit het beste op kunnen lossen.

De meest logische plek lijkt vastlegging in de Oekaze. In april 2020 heb je aangegeven dat het lobbyverbod zou worden meegenomen in 'de werkgroep'. Kun je mij aangeven wat daarvan de stand van zaken is?

Met vriendelijke groet,

10.2e

Afdeling Ambtelijk Vakmanschap en Rechtspositie
 Directie Ambtenaar en Organisatie
 Directoraat-Generaal Overheidsorganisatie (DGOO)
 Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Bezoekadres: Turfmarkt 147 2511 DP Den Haag

10.2e

www.minbzk.nl

10.2e

Van: 10.2e
Verzonden: vrijdag 16 oktober 2020 09:45
Aan: 10.2e
CC: 10.2e
Onderwerp: RE: lobbyverbod in Oekaze?

Hoi 10.2e,

Ik denk dat we dan toch iets anders aankijken tegen wat er in de Aanwijzingen past, maar ik kan voor nu alleen excuses aanbieden voor de gemiste kans. In het vervolg zullen we jullie naast 10.2e van AenO meenemen. Ik zal een en ander ook nog een keer aan 10.2e voorleggen zodra zij terug is van verlof.

Hartelijke groet,

10.2e

Van: 10.2e
Verzonden: donderdag 15 oktober 2020 16:59
Aan: 10.2e
CC: 10.2e
Onderwerp: RE: lobbyverbod in Oekaze?

Dank voor je terugkoppeling 10.2e. En dank voor de concepttekst, ik ga hem lezen.

Jammer dat het onderwerp niet is meegenomen. Het hoort in elk geval NIET in de gedragscode! De gedragscode is geen regelgeving en kan nooit regelgeving vervangen.

Het lobbyverbod is bovendien al opgenomen in de gedragscode. Het gaat er juist om dat de verankering in regelgeving plaatsvindt (w.o. beleidsregels) waar de gedragscode dan naar kan verwijzen. In de gedragscode vindt de vertaalslag van die regelgeving plaats naar gedrag van ambtenaren. Soms is het alleen een kwestie van bewustwording/alertheid, weten dat het er is. Dit geldt voor tal van onderwerpen die in regelgeving verankerd zijn.

Ik vind het wel zonde dat we deze kans gemist hebben, temeer daar we het vroegtijdig hebben aangegeven. Is geen verwijt, maar een constatering. Wij vonden het in de Oekaze passen omdat die gaat over externe contacten van ambtenaren. In die zin past het lobbyverbod (vertaald naar contacten van gewezen bewindspersonen met ambtenaren) daar dus heel goed bij. Het is ook nog recent een kwestie geweest bij I&W (Halbe Zijlstra/granulietstort).

Ben bang dat we idd niet op een eventuele wijzigingsronde kunnen wachten.

Groet,
10.2e

Van: 10.2e
Verzonden: donderdag 15 oktober 2020 16:01
Aan: 10.2e
Onderwerp: RE: lobbyverbod in Oekaze?

Hoi 10.2e,

Goed dat je mailt. Er ligt inderdaad een concepttekst van de nieuwe Aanwijzingen gereed, die stuur ik je bij deze toe. Het lobbyverbod is daarin niet opgenomen. De tekst is twee weken geleden besproken in het IOWJZ en gaat binnenkort naar het SGO. Ik denk daarom dat het lobbyverbod niet meer in deze ronde kan worden opgenomen.

Wij zijn er bij het schrijven van de aanwijzingen overigens vanuit gegaan dat het lobbyverbod ook beter past in de Gedragscode integriteit Rijk en niet in deze Aanwijzingen van de Minister-President. Deze zien immers op informatieverstrekking aan Kamerleden en andere derden en vrijheid van meningsuiting van ambtenaren i.r.t. de ministeriële verantwoordelijkheid. Hoe zien jullie dat?

Ik kan je nog melden dat de Aanwijzingen wellicht nog zullen worden aangepast naar aanleiding van een experiment met meer feitelijke informatieverstrekking van ambtenaren aan Kamerleden, maar ik durf niet te zeggen wanneer dat zal worden opgestart. Wellicht dat dat niet meer in deze kabinetsperiode gebeurt, dus die wijzigingsronde zal dan te laat komen vrees ik.

Hartelijke groet,

10.2e

Van: [redacted] 10.2e
Verzonden: woensdag 14 oktober 2020 17:35
Aan: [redacted] 10.2e
Onderwerp: FW: lobbyverbod in Oekaze?

Ha 10.2e

Is deze vraag (zie onderstaande mails) inmiddels bij jou terecht gekomen c.q. hoort die bij jou thuis?

Ik begrijp uit de door jou geformuleerde Q&A in het begrotingsdebat dat er al een concept tekst gereed is voor de nieuwe Aanwijzingen. Ik ken die tekst nog niet. Zou ik die mogen ontvangen?

En is het lobbyverbod daarin meegenomen of niet? Zo nee, kan dat dan alsnog? Het is wel echt belangrijk voor ons dat dit snel ergens geregeld wordt.

Hoor graag van je ☺

Groet,
10.2e

10.2e

Afdeling Ambtelijk Vakmanschap en Rechtspositie
Directie Ambtenaar en Organisatie
Directoraat-Generaal Overheidsorganisatie (DGOO)
Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Bezoekadres: Turfmarkt 147 2511 DP Den Haag

10.2e
[redacted]
www.minbzk.nl

Van: [redacted] 10.2e
Verzonden: donderdag 1 oktober 2020 08:55
Aan: [redacted] 10.2e
CC: [redacted] 10.2e
Onderwerp: RE: lobbyverbod in Oekaze?

Besten,

Inmiddels heb ik al enige tijd geen bemoeienis meer met dit onderwerp. Daarom heb ik het doorgestuurd aan collega's die dit onderwerp momenteel in portefeuille hebben. Wanneer ik mij goed herinner hebben we hierover al eerder mailcontact gehad en afgesproken dat we jullie onderwerp meenemen bij de behandeling van de aanpassing van de oekaze. Ik vermoed dat dat nog steeds zo is.

Met vriendelijke groet,

[redacted] 10.2e

Van: [redacted] 10.2e
Verzonden: woensdag 30 september 2020 16:08
Aan: [redacted] 10.2e
CC: [redacted]
Onderwerp: FW: lobbyverbod in Oekaze?

Excuus, wast vergeten om [redacted] in de cc te zetten!

Van: [redacted] 10.2e
Verzonden: woensdag 30 september 2020 16:05
Aan: [redacted] 10.2e
Onderwerp: lobbyverbod in Oekaze?

Beste [redacted] 10.2e,

Zie bijgaande mailwisselingen. Het lobbyverbod lijkt tussen wal en schip te zijn beland. Is eigenlijk een lobbyverbod voor gewezen bewindspersonen, maar qua juridische binding geregeld als verbod op extern contact van de ambtenaar. Daarom een gedeelde verantwoordelijkheid van DGGO en DGBRW.

Met de invoering van de Wvra is de circulaire die het lobbyverbod naar ambtenaren toe regelde, komen te vervallen. Daar is niet direct iets voor in de plaats gekomen en daar hebben we nu last van. De vraag is hoe we dit het beste op kunnen lossen.

De meest logische plek lijkt vastlegging in de Oekaze. In april 2020 heb je aangegeven dat het lobbyverbod zou worden meegenomen in 'de werkgroep'. Kun je mij aangeven wat daarvan de stand van zaken is?

Met vriendelijke groet,

[redacted] 10.2e

Afdeling Ambtelijk Vakmanschap en Rechtspositie
Directie Ambtenaar en Organisatie
Directoraat-Generaal Overheidsorganisatie (DGGO)
Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Bezoekadres: Turfmarkt 147 2511 DP Den Haag

[redacted] 10.2e

www.minbzk.nl

10.2e

Van: 10.2e
 Verzonden: vrijdag 16 oktober 2020 12:31
 Aan: 10.2e
 CC: 10.2e
 Onderwerp: RE: lobbyverbod in Oekaze?

Beste 10.2e,

Ik zal dit maandag met mijn leidinggevende bespreken, die is vandaag met verlof.

Groeten,

10.2e

Van: 10.2e
 Verzonden: vrijdag 16 oktober 2020 11:24
 Aan: 10.2e
 CC: 10.2e
 Onderwerp: RE: lobbyverbod in Oekaze?

Beste 10.2e,

Probleem is wel dat we richting GRECO (en ook in de notitie die binnenkort in de MR zal worden besproken) en andere Internationale organisaties hebben laten weten dat er in Nederland een lobbyverbod voor bewindspersonen geldt. Dat klopt niet meer. De OESO heeft al geconstateerd dat met Ingang van 1 januari 2020 het lobbyverbod is ingetrokken. Er is geen grondslag meer nu de circulaire kennelijk bij de invoering van de Wnra is ingetrokken. Het lobbyverbod, dat was nu juist de handige truc, ziet op een verbod op externe contacten van actieve rijksambtenaren met oud-bewindspersonen, omdat het lastig bleek oud-bewindspersonen te binden aan een dergelijk lobbyverbod. Dat hadden we dan wettelijk moeten regelen.

Ik zie eerlijk gezegd niet direct een andere uitweg, nu het lobbyverbod - ondanks onze eerdere dringende verzoeken en argumentatie hiertoe en zonder ons te consulteren - niet is opgenomen in de oekaze die ziet op externe contacten van rijksambtenaren.

Met vriendelijke groet,

10.2e

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
 Koninkrijksrelaties

Directie Democratie en Bestuur
 Afdeling Politieke ambtsdragers en Weerbaarheid

Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag |
 Postbus 20011 | 2500 EA | Den Haag

10.2e

www.rijksoverheid.nl
www.politiekeambtsdragers.nl

Van: 10.2e
 Verzonden: vrijdag 16 oktober 2020 09:45

Aan: [redacted] 10.2a
CC: [redacted] 10.2a
Onderwerp: RE: lobbyverbod in Oekaze?

Hoi [redacted] 10.2a,

Ik denk dat we dan toch iets anders aankijken tegen wat er in de Aanwijzingen past, maar ik kan voor nu alleen excuses aanbieden voor de gemiste kans. In het vervolg zullen we jullie naast [redacted] 10.2a van AenO meenemen. Ik zal een en ander ook nog een keer aan [redacted] 10.2a voorleggen zodra zij terug is van verlof.

Hartelijke groet,

[redacted] 10.2a

Van: [redacted] 10.2a
Verzonden: donderdag 15 oktober 2020 16:59
Aan: [redacted] 10.2a
CC: [redacted] 10.2a
Onderwerp: RE: lobbyverbod in Oekaze?

Dank voor je terugkoppeling [redacted] 10.2a. En dank voor de concepttekst, ik ga hem lezen.

Jammer dat het onderwerp niet is meegenomen. Het hoort in elk geval NIET in de gedragscode! De gedragscode is geen regelgeving en kan nooit regelgeving vervangen.

Het lobbyverbod is bovendien al opgenomen in de gedragscode. Het gaat er juist om dat de verankering in regelgeving plaatsvindt (w.o. beleidsregels) waar de gedragscode dan naar kan verwijzen. In de gedragscode vindt de vertaalslag van die regelgeving plaats naar gedrag van ambtenaren. Soms is het alleen een kwestie van bewustwording/alertheid, weten dat het er is. Dit geldt voor tal van onderwerpen die in regelgeving verankerd zijn.

Ik vind het wel zonde dat we deze kans gemist hebben, temeer daar we het vroegtijdig hebben aangegeven. Is geen verwijt, maar een constatering. Wij vonden het in de Oekaze passen omdat die gaat over externe contacten van ambtenaren. In die zin past het lobbyverbod (vertaald naar contacten van gewezen bewindspersonen met ambtenaren) daar dus heel goed bij. Het is ook nog recent een kwestie geweest bij I&W (Halbe Zijlstra/granulietstort).

Ben bang dat we idd niet op een eventuele wijzigingsronde kunnen wachten.

Groet,
[redacted] 10.2a

Van: [redacted] 10.2a
Verzonden: donderdag 15 oktober 2020 16:01
Aan: [redacted] 10.2a
Onderwerp: RE: lobbyverbod in Oekaze?

Hoi [redacted] 10.2a,

Goed dat je mailt. Er ligt inderdaad een concepttekst van de nieuwe Aanwijzingen gereed, die stuur ik je bij dezen toe. Het lobbyverbod is daarin niet opgenomen. De tekst is twee weken geleden besproken in het IOWJZ en gaat binnenkort naar het SGO. Ik denk daarom dat het lobbyverbod niet meer in deze ronde kan worden opgenomen.

Wij zijn er bij het schrijven van de aanwijzingen overigens vanuit gegaan dat het lobbyverbod ook beter past in de Gedragscode integriteit Rijk en niet in deze Aanwijzingen van de Minister-President. Deze zien immers op informatieverstrekking aan Kamerleden en andere derden en vrijheid van meningsuiting van ambtenaren i.r.t. de ministeriële verantwoordelijkheid. Hoe zien jullie dat?

Ik kan je nog melden dat de Aanwijzingen wellicht nog zullen worden aangepast naar aanleiding van een experiment met meer feitelijke informatieverstrekking van ambtenaren aan Kamerleden, maar ik durf niet te zeggen wanneer dat zal worden opgestart. Wellicht dat dat niet meer in deze kabinetsperiode gebeurt, dus die wijzigingsronde zal dan te laat komen vrees ik.

Hartelijke groet,

10.2e

Van: [redacted] 10.2e

Verzonden: woensdag 14 oktober 2020 17:35

Aan: [redacted] 10.2e

Onderwerp: FW: lobbyverbod in Oekaze?

Ha 10.2e

Is deze vraag (zie onderstaande mails) inmiddels bij jou terecht gekomen c.q. hoort die bij jou thuis?

Ik begrijp uit de door jou geformuleerde Q&A in het begrotingsdebat dat er al een concept tekst gereed is voor de nieuwe Aanwijzingen. Ik ken die tekst nog niet. Zou ik die mogen ontvangen?

En is het lobbyverbod daarin meegenomen of niet? Zo nee, kan dat dan alsnog? Het is wel echt belangrijk voor ons dat dit snel ergens geregeld wordt.

Hoor graag van je ☺

Groet,

10.2e

10.2e

Afdeling Ambtelijk Vakmanschap en Rechtspositie
Directie Ambtenaar en Organisatie
Directoraat-Generaal Overheidsorganisatie (DGOO)
Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Bezoekadres: Turfmarkt 147 2511 DP Den Haag

10.2e

www.minbzk.nl

Van: [redacted] 10.2e

Verzonden: donderdag 1 oktober 2020 08:55

Aan: [redacted] 10.2e

CC: [redacted] 10.2e

Onderwerp: RE: lobbyverbod in Oekaze?

Besten,

Inmiddels heb ik al enige tijd geen bemoeienis meer met dit onderwerp. Daarom heb ik het doorgestuurd aan collega's die dit onderwerp momenteel in portefeuille hebben.

Wanneer ik mij goed herinner hebben we hierover al eerder mailcontact gehad en afgesproken dat we jullie onderwerp meenemen bij de behandeling van de aanpassing van de oekaze. Ik vermoed dat dat nog steeds zo is.

Met vriendelijke groet,

10.2.e

Van: [redacted] 10.2e

Verzonden: woensdag 30 september 2020 16:08

Aan: [redacted] 10.2e

CC: [redacted] 10.2e

Onderwerp: FW: lobbyverbod in Oekaze?

Excuus, wast vergeten om [redacted] 10.2e in de cc te zetten!

Van: [redacted] 10.2e

Verzonden: woensdag 30 september 2020 16:05

Aan: [redacted] 10.2e

Onderwerp: lobbyverbod in Oekaze?

Beste [redacted] 10.2e

Zie bijgaande mailwisselingen. Het lobbyverbod lijkt tussen wal en schip te zijn beland. Is eigenlijk een lobbyverbod voor gewezen bewindspersonen, maar qua juridische binding geregeld als verbod op extern contact van de ambtenaar. Daarom een gedeelde verantwoordelijkheid van DGOO en DGBRW.

Met de invoering van de Wnra is de circulaire die het lobbyverbod naar ambtenaren toe regelde, komen te vervallen. Daar is niet direct iets voor in de plaats gekomen en daar hebben we nu last van. De vraag is hoe we dit het beste op kunnen lossen.

De meest logische plek lijkt vastlegging in de Oekaze. In april 2020 heb je aangegeven dat het lobbyverbod zou worden meegenomen in 'de werkgroep'. Kun je mij aangeven wat daarvan de stand van zaken is?

Met vriendelijke groet,

10.2.e

Afdeling Ambtelijk Vakmanschap en Rechtspositie
Directie Ambtenaar en Organisatie
Directoraat-Generaal Overheidsorganisatie (DGOO)
Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Bezoekadres: Turfmarkt 147 2511 DP Den Haag

[redacted] 10.2e

www.minbzk.nl

10.2e

Van: [10.2e]
 Verzonden: maandag 19 oktober 2020 16:44
 Aan: [10.2e]
 Onderwerp: RE: lobbyverbod in Oekaze?

Ah, dat is fijn. Nog wel even een mail gestuurd naar [10.2e].

Van: [10.2e]
 Verzonden: maandag 19 oktober 2020 16:44
 Aan: [10.2e]
 Onderwerp: RE: lobbyverbod in Oekaze?

Ha [10.2e],
 We hebben nu in elk geval duidelijkheid, al is het probleem hiermee nog niet opgelost. Ik zal nog eens kijken naar het voorbeeld dat ik van [10.2e] heb gekregen over hoe zij in andere gevallen te werk zijn gegaan. Hou je op de hoogte, lijkt me goed om hierin vooralsnog samen op te blijven trekken.

[10.2e]
 Van: [10.2e]
 Verzonden: maandag 19 oktober 2020 15:16
 Aan: [10.2e]
 CC: [10.2e]

Onderwerp: RE: lobbyverbod in Oekaze?

Beste [10.2e] e.a.,

Ik moet helaas bevestigen wat ik in een onderstaande mail al schreef, namelijk dat we met de Aanwijzingen al te ver in het proces zitten om nu nog het lobbyverbod daarin op te nemen. De SG's van AZ, SZW en BZK hebben de herziene tekst begin september besproken naar aanleiding van de discussie over het nader rapport van het kabinet bij het ongevraagd advies de Raad van State over de ministeriële verantwoordelijkheid. De minister heeft vervolgens in haar mondelinge overleg met de Eerste Kamer op 29 september naar aanleiding van vragen van de PvdA over de voortgang van de herziening aangegeven dat de herziene Aanwijzingen bijna klaar zijn. Zoals ik hieronder schreef, is het stuk daarna naar het IOWIJZ gestuurd en besproken en dient het volgende week in het SGO behandeld te worden. De minister heeft vorige week tijdens de begrotingsbehandeling naar aanleiding van vragen van D66 over de herziening van de Aanwijzingen wederom gezegd dat de herziening bijna is afgerond. Er zit dus ook politieke druk op om de Aanwijzingen herzien te krijgen.

Ik begrijp uit onderstaande mails en uit de mails die in maart en april zijn gestuurd dat het lobbyverbod eerder in een circulaire was vormgegeven als verbod voor oud-bewindspersonen om te lobbyen bij rijksambtenaren. Dit is misschien een domme vraag, maar kan het dan niet een plek krijgen in een nieuwe circulaire? Blijkbaar kon dat voorheen wel. Het lijkt ons ook logischer aangezien het primair een integriteitskwestie betreft en de Aanwijzingen niet op die materie zien.

We hadden jullie beter op de hoogte moeten houden, waarvoor nogmaals mijn oprechte excuses.

Hartelijke groet,

[10.2e]

Van: [10.2e]
 Verzonden: vrijdag 16 oktober 2020 11:24

Aan: [10.2e]

Onderwerp: RE: lobbyverbod in Oekaze?

Beste [10.2e],

Probleem is wel dat we richting GRECO (en ook in de notitie die binnenkort in de MR zal worden besproken) en andere internationale organisaties hebben laten weten dat er in Nederland een lobbyverbod voor bewindspersonen geldt. Dat klopt niet meer. De OESO heeft al geconstateerd dat met ingang van 1 januari 2020 het lobbyverbod is ingetrokken. Er is geen grondslag meer nu de circulaire kennelijk bij de invoering van de Wnra is ingetrokken. Het lobbyverbod, dat was nu juist de handige truc, ziet op een verbod op externe contacten van actieve rijksambtenaren met oud-bewindspersonen, omdat het lastig bleek oud-bewindspersonen te binden aan een dergelijk lobbyverbod. Dat hadden we dan wettelijk moeten regelen.

Ik zie eerlijk gezegd niet direct een andere uitweg, nu het lobbyverbod - ondanks onze eerdere dringende verzoeken en argumentatie hiertoe en zonder ons te consulteren - niet is opgenomen in de oekaze die ziet op externe contacten van rijksambtenaren.

Met vriendelijke groet,

10.2a

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

Directie Democratie en Bestuur
Afdeling Politieke ambtsdragers en Weerbaarheid

Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag |
Postbus 20011 | 2500 EA | Den Haag

10.2a

www.rijksoverheid.nl

www.politiekeambtsdragers.nl

Van: 10.2a

Verzonden: vrijdag 16 oktober 2020 09:45

Aan: 10.2a

CC: 10.2a

Onderwerp: RE: lobbyverbod in Oekaze?

Hoi 10.2a,

Ik denk dat we dan toch iets anders aankijken tegen wat er in de Aanwijzingen past, maar ik kan voor nu alleen excuses aanbieden voor de gemiste kans. In het vervolg zullen we jullie naast 10.2a van AenO meenemen. Ik zal een en ander ook nog een keer aan 10.2a voorleggen zodra zij terug is van verlof.

Hartelijke groet,

10.2a

Van: 10.2a

Verzonden: donderdag 15 oktober 2020 16:59

Aan: 10.2a

CC: 10.2a

Onderwerp: RE: lobbyverbod in Oekaze?

Dank voor je terugkoppeling 10.2a. En dank voor de concepttekst, ik ga hem lezen.

Jammer dat het onderwerp niet is meegenomen. Het hoort in elk geval NIET in de gedragscode! De gedragscode is geen regelgeving en kan nooit regelgeving vervangen.

Het lobbyverbod is bovendien al opgenomen in de gedragscode. Het gaat er juist om dat de verankering in regelgeving plaatsvindt (w.o. beleidsregels) waar de gedragscode dan naar kan verwijzen. In de gedragscode vindt de vertaalslag van die regelgeving plaats naar gedrag van ambtenaren. Soms is het alleen een kwestie van bewustwording/alertheid, weten dat het er is. Dit geldt voor tal van onderwerpen die in regelgeving verankerd zijn.

Ik vind het wel zonde dat we deze kans gemist hebben, temeer daar we het vroegtijdig hebben aangegeven. Is geen verwijt, maar een constatering. Wij vonden het in de Oekaze passen omdat die gaat over externe contacten van ambtenaren. In die zin past het lobbyverbod (vertaald naar contacten van gewezen bewindspersonen met ambtenaren) daar dus heel goed bij. Het is ook nog recent een kwestie geweest bij I&W (Halbe Zijlstra/granulietstort).

Ben bang dat we idd niet op een eventuele wijzigingsronde kunnen wachten.

Groet,

10.2a

Van: 10.2a

Verzonden: donderdag 15 oktober 2020 16:01

Aan: 10.2a

Onderwerp: RE: lobbyverbod in Oekaze?

Hoi 10.2a,

Goed dat je mailt. Er ligt inderdaad een concepttekst van de nieuwe Aanwijzingen gereed, die stuur ik je bij dezen toe. Het lobbyverbod is daarin niet opgenomen. De tekst is twee weken geleden besproken in het IOWJZ en gaat binnenkort naar het SGO. Ik denk daarom dat het lobbyverbod niet meer in deze ronde kan worden opgenomen.

Wij zijn er bij het schrijven van de aanwijzingen overigens vanuit gegaan dat het lobbyverbod ook beter past in de Gedragscode integriteit Rijk en niet in deze Aanwijzingen van de Minister-President. Deze zien immers op informatieverstrekking aan Kamerleden en andere derden en vrijheid van meningsuiting van ambtenaren i.r.t. de ministeriële verantwoordelijkheid. Hoe zien jullie dat?

Ik kan je nog melden dat de Aanwijzingen wellicht nog zullen worden aangepast naar aanleiding van een experiment met meer feitelijke informatieverstrekking van ambtenaren aan Kamerleden, maar ik durf niet te zeggen wanneer dat zal worden opgestart. Wellicht dat dat niet meer in deze kabinetsperiode gebeurt, dus die wijzigingsronde zal dan te laat komen vrees ik.

Hartelijke groet,

10.2e

Van: [redacted] 10.2e

Verzonden: woensdag 14 oktober 2020 17:35

Aan: [redacted] 10.2e

Onderwerp: FW: lobbyverbod in Oekaze?

Ha 10.2e,

Is deze vraag (zie onderstaande mails) inmiddels bij jou terecht gekomen c.q. hoort die bij jou thuis?

Ik begrijp uit de door jou geformuleerde Q&A in het begrotingsdebat dat er al een concept tekst gereed is voor de nieuwe Aanwijzingen. Ik ken die tekst nog niet. Zou ik die mogen ontvangen?

En is het lobbyverbod daarin meegenomen of niet? Zo nee, kan dat dan alsnog? Het is wel echt belangrijk voor ons dat dit snel ergens geregeld wordt.

Hoor graag van je ☺

Groet,

10.2e

10.2e

Afdeling Ambtelijk Vakmanschap en Rechtspositie
Directie Ambtenaar en Organisatie
Directoraat-Generaal Overheidsorganisatie (DGOO)
Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Bezoekadres: Turfmarkt 147 2511 DP Den Haag

10.2e

www.minbzl.nl

Van: [redacted] 10.2e

Verzonden: donderdag 1 oktober 2020 08:55

Aan: [redacted] 10.2e

CC: [redacted] 10.2e

Onderwerp: RE: lobbyverbod in Oekaze?

Besten,

Inmiddels heb ik al enige tijd geen bemoeienis meer met dit onderwerp. Daarom heb ik het doorgestuurd aan collega's die dit onderwerp momenteel in portefeuille hebben.

Wanneer ik mij goed herinner hebben we hierover al eerder mailcontact gehad en afgesproken dat we jullie onderwerp meenemen bij de behandeling van de aanpassing van de oekaze. Ik vermoed dat dat nog steeds zo is. Met vriendelijke groet,

10.2e

Van: [redacted] 10.2e

Verzonden: woensdag 30 september 2020 16:08

Aan: [redacted] 10.2e

CC: [redacted] 10.2e

Onderwerp: FW: lobbyverbod in Oekaze?

Excus, wast vergeten om 10.2e in de cc te zetten!

Van: [redacted] 10.2e

Verzonden: woensdag 30 september 2020 16:05

Aan: [redacted] 10.2e

Onderwerp: lobbyverbod in Oekaze?

Beste 10.2e,

Zie bijgaande mailwisselingen. Het lobbyverbod lijkt tussen wal en schip te zijn beland. Is eigenlijk een lobbyverbod voor gewezen bewindspersonen, maar qua juridische binding geregeld als verbod op extern contact van de ambtenaar. Daarom een gedeelde verantwoordelijkheid van DGOO en DGBRW.

Met de invoering van de Wnra is de circulaire die het lobbyverbod naar ambtenaren toe regelde, komen te vervallen. Daar is niet direct iets voor in de plaats gekomen en daar hebben we nu last van. De vraag is hoe we dit het beste op kunnen lossen.

De meest logische plek lijkt vastlegging in de Oekaze. In april 2020 heb je aangegeven dat het lobbyverbod zou worden meegenomen in 'de werkgroep'. Kun je mij aangeven wat daarvan de stand van zaken is?

Met vriendelijke groet,

10.2.e

Afdeling Ambtelijk Vakmanschap en Rechtspositie
Directie Ambtenaar en Organisatie
Directoraat-Generaal Overheidsorganisatie (DGOO)
Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Bezoekadres: Turfmarkt 147 2511 DP Den Haag

10.2e

www.minbzk.nl

10.2a

Van: [redacted] 10.2a
 Verzonden: dinsdag 20 oktober 2020 10:06
 Aan: [redacted] 10.2a
 Onderwerp: RE: lobbyverbod in Oekaze?

Ok, ik ga er mee aan de slag. Ik bel [redacted] 10.2a. Dat is dezelfde [redacted] 10.2a van CZW die de MK-notitie over de GRECO-aanbevelingen behartigt.

Van: [redacted] 10.2a
 Verzonden: dinsdag 20 oktober 2020 09:50
 Aan: [redacted] 10.2a
 Onderwerp: RE: lobbyverbod in Oekaze?

[redacted] 10.2a,
 Even kort vanaf mijn vakantiedadres, je geeft de goede reactie wat mij betreft. Ik zou denken toch snel escaleren om het nog in de oekaze te fietsen. Lijkt me het juiste instrument inderdaad. Vraag is even of dat deze week nog lukt ([redacted] 10.2a zijn er maandag weer). In elk geval kun je dat alvast aankondigen bij deze [redacted] 10.2a. En maar vast een nota maken voor [redacted] 10.2a, die je zelf namens mij deze week door kan doen.

Groeten

[redacted] 10.2a

Verzonden met BlackBerry Work
 (www.blackberry.com)

Van: [redacted] 10.2a
 Datum: maandag 19 okt. 2020 4:43 PM
 Aan: [redacted] 10.2a

Onderwerp: RE: lobbyverbod in Oekaze?

Beste [redacted] 10.2a,

Ik veronderstel dat door het vervallen van de ambtelijke status circulaire met daarin aanwijzingen voor rijksambtenaren niet meer mogelijk zijn. Maar daar moet DGGO maar een antwoord op geven. Met de invoering van de Wvra op 1 januari 2020 zijn in elk geval alle bestaande circulaire ingetrokken. En zoals ik al eerder aangaf, was het lobbyverbod nu juist niet vormgegeven als verbod voor oud-bewindspersonen om te lobbyen bij rijksambtenaren maar andersom: als een verbod voor rijksambtenaren om extern contact te hebben met oud-bewindspersonen. Daarom paste het juist zo goed in de oekaze die ziet op externe contacten van rijksambtenaren. Het argument dat het lobbyverbod een integriteitkwestie zou betreffen, vind ik in dit verband niet steekhoudend.

Het lobbyverbod is overigens staand beleid. Daar is toentertijd verschillende keren in de ministerraad over gesproken. In een brief aan de Tweede en Eerste Kamer is het lobbyverbod wereldkundig gemaakt. Het lijkt mij dan voor de minister lastig uitlegbaar (GRECO en Kamer) als het lobbyverbod door een fout onbedoeld is ingetrokken.

Met vriendelijke groet,

[redacted] 10.2a

Van: [redacted] 10.2a
 Verzonden: maandag 19 oktober 2020 15:16

Aan: [redacted] 10.2a
 CC: [redacted]

Onderwerp: RE: lobbyverbod in Oekaze?

Beste [redacted] 10.2a e.a.,

Ik moet helaas bevestigen wat ik in een onderstaande mail al schreef, namelijk dat we met de Aanwijzingen al te ver in het proces zitten om nu nog het lobbyverbod daarin op te nemen. De SG's van AZ, SZW en BZK hebben de herziene tekst begin september besproken naar aanleiding van de discussie over het nader rapport van het kabinet bij het ongevraagd advies de Raad van State over de ministeriele verantwoordelijkheid. De minister heeft vervolgens in haar mondelinge overleg met de Eerste Kamer op 29 september naar aanleiding van vragen van de PvdA over de

voortgang van de herziening aangegeven dat de herziene Aanwijzingen bijna klaar zijn. Zoals ik hieronder schreef, is het stuk daarna naar het IOWIJZ gestuurd en besproken en dient het volgende week in het SGO behandeld te worden. De minister heeft vorige week tijdens de begrotingsbehandeling naar aanleiding van vragen van D66 over de herziening van de Aanwijzingen wederom gezegd dat de herziening bijna is afgerond. Er zit dus ook politieke druk op om de Aanwijzingen herzien te krijgen.

Ik begrijp uit onderstaande mails en uit de mails die in maart en april zijn gestuurd dat het lobbyverbod. Dit is misschien een domme vraag, maar kan het dan niet een plek krijgen in een nieuwe circulaire? Blijkbaar kon dat voorheen wel. Het lijkt ons ook logischer aangezien het primair een integriteitskwestie betreft en de Aanwijzingen niet op die materie zien.

We hadden jullie beter op de hoogte moeten houden, waarvoor nogmaals mijn oprechte excuses.

Hartelijke groet,

10.2e

Van: 10.2e

Verzonden: vrijdag 16 oktober 2020 11:24

Aan: 10.2e

CC: 10.2e

Onderwerp: RE: lobbyverbod in Oekaze?

Beste 10.2e,

Probleem is wel dat we richting GRECO (en ook in de notitie die binnenkort in de MR zal worden besproken) en andere internationale organisaties hebben laten weten dat er in Nederland een lobbyverbod voor bewindspersonen geldt. Dat klopt niet meer. De OESO heeft al geconstateerd dat met ingang van 1 januari 2020 het lobbyverbod is ingetrokken. Er is geen grondslag meer nu de circulaire kennelijk bij de invoering van de Wnra is ingetrokken. Het lobbyverbod, dat was nu juist de handige truc, ziet op een verbod op externe contacten van actieve rijksambtenaren met oud-bewindspersonen, omdat het lastig bleek oud-bewindspersonen te binden aan een dergelijk lobbyverbod. Dat hadden we dan wettelijk moeten regelen.

Ik zie eerlijk gezegd niet direct een andere uitweg, nu het lobbyverbod - ondanks onze eerdere dringende verzoeken en argumentatie hiertoe en zonder ons te consulteren - niet is opgenomen in de oekaze die ziet op externe contacten van rijksambtenaren.

Met vriendelijke groet,

10.2e

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

Directie Democratie en Bestuur

Afdeling Politieke ambtsdragers en Weerbaarheid

Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag |

Postbus 20011 | 2500 EA | Den Haag

10.2e

www.rijksoverheid.nl

www.politiekeambtsdragers.nl

Van: 10.2e

Verzonden: vrijdag 16 oktober 2020 09:45

Aan: 10.2e

CC: 10.2e

Onderwerp: RE: lobbyverbod in Oekaze?

Hoi 10.2e,

Ik denk dat we dan toch iets anders aankijken tegen wat er in de Aanwijzingen past, maar ik kan voor nu alleen excuses aanbieden voor de gemiste kans. In het vervolg zullen we jullie naast 10.2e van AenO meenemen. Ik zal een en ander ook nog een keer aan 10.2e voorleggen zodra zij terug is van verlof.

Hartelijke groet,

10.2e

Van: 10.2e

Verzonden: donderdag 15 oktober 2020 16:59

Aan: 10.2e

CC: [redacted] 10.2e

Onderwerp: RE: lobbyverbod in Oekaze?

Dank voor je terugkoppeling [redacted] 10.2e En dank voor de concepttekst, ik ga hem lezen.

Jammer dat het onderwerp niet is meegenomen. Het hoort in elk geval NIET in de gedragscode! De gedragscode is geen regelgeving en kan nooit regelgeving vervangen.

Het lobbyverbod is bovendien al opgenomen in de gedragscode. Het gaat er juist om dat de verankering in regelgeving plaatsvindt (w.o. beleidsregels) waar de gedragscode dan naar kan verwijzen. In de gedragscode vindt de vertaalslag van die regelgeving plaats naar gedrag van ambtenaren. Soms is het alleen een kwestie van bewustwording/alertheid, weten dat het er is. Dit geldt voor tal van onderwerpen die in regelgeving verankerd zijn.

Ik vind het wel zonde dat we deze kans gemist hebben, temeer daar we het vroegtijdig hebben aangegeven. Is geen verwijt, maar een constatering. Wij vonden het in de Oekaze passen omdat die gaat over externe contacten van ambtenaren. In die zin past het lobbyverbod (vertaald naar contacten van gewezen bewindspersonen met ambtenaren) daar dus heel goed bij. Het is ook nog recent een kwestie geweest bij I&W (Halbe Zijlstra/granulietstort).

Ben bang dat we idd niet op een eventuele wijzigingsronde kunnen wachten.

Groet,

[redacted] 10.2e

Van: [redacted] 10.2e

Verzonden: donderdag 15 oktober 2020 16:01

Aan: [redacted] 10.2e

Onderwerp: RE: lobbyverbod in Oekaze?

Hoi [redacted] 10.2e

Goed dat je mailt. Er ligt inderdaad een concepttekst van de nieuwe Aanwijzingen gereed, die stuur ik je bij dezen toe. Het lobbyverbod is daarin niet opgenomen. De tekst is twee weken geleden besproken in het IOWJZ en gaat binnenkort naar het SGO. Ik denk daarom dat het lobbyverbod niet meer in deze ronde kan worden opgenomen. Wij zijn er bij het schrijven van de aanwijzingen overigens vanuit gegaan dat het lobbyverbod ook beter past in de Gedragscode integriteit Rijk en niet in deze Aanwijzingen van de Minister-President. Deze zien immers op informatieverstrekking aan Kamerleden en andere derden en vrijheid van meningsuiting van ambtenaren i.r.t. de ministeriële verantwoordelijkheid. Hoe zien jullie dat?

Ik kan je nog melden dat de Aanwijzingen wellicht nog zullen worden aangepast naar aanleiding van een experiment met meer feitelijke informatieverstrekking van ambtenaren aan Kamerleden, maar ik durf niet te zeggen wanneer dat zal worden opgestart. Wellicht dat dat niet meer in deze kabinetsperiode gebeurt, dus die wijzigingsronde zal dan te laat komen vrees ik.

Hartelijke groet,

[redacted] 10.2e

Van: [redacted] 10.2e

Verzonden: woensdag 14 oktober 2020 17:35

Aan: [redacted] 10.2e

Onderwerp: FW: lobbyverbod in Oekaze?

Ha [redacted] 10.2e,

Is deze vraag (zie onderstaande mails) inmiddels bij jou terecht gekomen c.q. hoort die bij jou thuis?

Ik begrijp uit de door jou geformuleerde Q&A in het begrotingsdebat dat er al een concept tekst gereed is voor de nieuwe Aanwijzingen. Ik ken die tekst nog niet. Zou ik die mogen ontvangen?

En is het lobbyverbod daarin meegenomen of niet? Zo nee, kan dat dan alsnog? Het is wel echt belangrijk voor ons dat dit snel ergens geregeld wordt.

Hoor graag van je ☺

Groet,

[redacted] 10.2e

[redacted] 10.2e

Afdeling Ambtelijk Vakmanschap en Rechtspositie

Directie Ambtenaar en Organisatie

Directoraat-Generaal Overheidsorganisatie (DGOO)

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Bezoekadres: Turfmarkt 147 2511 DP Den Haag

[redacted] 10.2e

1
0

www.minbzk.nl

Van: [redacted] 10.2e

Verzonden: donderdag 1 oktober 2020 08:55

Aan: [redacted] 10.2e

CC: [redacted] 10.2e

Onderwerp: RE: lobbyverbod in Oekaze?

Besten,

Inmiddels heb ik al enige tijd geen bemoeienis meer met dit onderwerp. Daarom heb ik het doorgestuurd aan collega's die dit onderwerp momenteel in portefeuille hebben.

Wanneer ik mij goed herinner hebben we hierover al eerder mailcontact gehad en afgesproken dat we jullie onderwerp meenemen bij de behandeling van de aanpassing van de oekaze. Ik vermoed dat dat nog steeds zo is. Met vriendelijke groet,

10.2e

Van: [redacted] 10.2e

Verzonden: woensdag 30 september 2020 16:08

Aan: [redacted] 10.2e

CC: [redacted] 10.2e

Onderwerp: FW: lobbyverbod in Oekaze?

Excuus, wast vergeten om 10.2e in de cc te zetten!

Van: [redacted]

Verzonden: woensdag 30 september 2020 16:05

Aan: [redacted]

Onderwerp: lobbyverbod in Oekaze?

Beste 10.2e,

Zie bijgaande mailwisselingen. Het lobbyverbod lijkt tussen wal en schip te zijn beland. Is eigenlijk een lobbyverbod voor gewezen bewindspersonen, maar qua juridische binding geregeld als verbod op extern contact van de ambtenaar. Daarom een gedeelde verantwoordelijkheid van DGOO en DGBRW.

Met de invoering van de Wnra is de circulaire die het lobbyverbod naar ambtenaren toe regelde, komen te vervallen. Daar is niet direct iets voor in de plaats gekomen en daar hebben we nu last van. De vraag is hoe we dit het beste op kunnen lossen.

De meest logische plek lijkt vastlegging in de Oekaze. In april 2020 heb je aangegeven dat het lobbyverbod zou worden meegenomen in 'de werkgroep'. Kun je mij aangeven wat daarvan de stand van zaken is?

Met vriendelijke groet,

10.2e

Afdeling Ambtelijk Vakmanschap en Rechtspositie

Directie Ambtenaar en Organisatie

Directoraat-Generaal Overheidsorganisatie (DGOO)

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Bezoekadres: Turfmarkt 147 2511 DP Den Haag

10.2e

www.minbzk.nl

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

Aan
Van

10.2.e
10.2g

**Directie Democratie &
Bestuur**
Afdeling Politieke
ambtsdragers &
Weerbaarheid

Contactpersoon

10.2g

Datum
21 oktober 2020

Kenmerk
2021-0000389862

Bijlage(n)
1

nota

Circulaire lobbyverbod bewindspersonen onterecht
vervallen

Aanleiding

De OECD meldde in het kader van een onderzoek naar integriteit dat de circulaire is ingetrokken die ziet op een verbod voor rijksambtenaren om in contact te treden met oud-bewindspersonen van het eigen departement (lobbyverbod bewindspersonen). Wetten.nl meldt inderdaad dat de circulaire met ingang van 1 januari 2020 is komen te vervallen. Er is geen formeel besluit genomen om het beleid te wijzigen of de circulaire in te trekken; die intrekking is een gevolg van de inwerkingtreding van de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (Wnra), maar daarbij was toegezegd dat de inhoud in enigerlei vorm zou blijven.

Advies/actie

Met de SG, 10.2.g en 10.2.g in overleg treden om het lobbyverbod alsnog in de nieuwe versie van de Aanwijzingen externe contacten rijksambtenaren ('oekaze Kok') op te nemen.

Kern

De ministerraad heeft op 13 april 2017 ingestemd met een lobbyverbod voor gewezen bewindspersonen. De minister van BZK heeft op 18 maart 2017 beide Kamers hierover geïnformeerd. Omdat het lastig is voormalige bewindspersonen juridisch te binden, ziet de toepassing van het lobbyverbod vooral op rijksambtenaren. Rijksambtenaren mogen gedurende een bepaalde periode na het aftreden geen contact hebben met oud bewindspersonen van het eigen departement. Een circulaire zette uiteen op welke wijze rijksambtenaren uitvoering dienen te geven aan dit kabinetsbeleid. De circulaire is op 21 oktober 2017 in de Staatscourant gepubliceerd.

Met de invoering van de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (Wnra) zijn alle circulaire's ingetrokken die zien op rijksambtenaren. DGOO heeft bekeken welke circulaire's in de nieuwe situatie moesten blijven. Over de circulaire lobbyverbod is in dit verband gesteld dat de inhoud terug kan komen als beleidskader, maar dat de aard (niet de inhoud) van de voorschriften ook erg lijkt op de aanwijzingen in de "Oekaze Kok" (Aanwijzingen externe contacten rijksambtenaren). De circulaire is vervolgens bij de invoering van de Wnra op 1 januari 2020 ingetrokken in de eindejaarscirculaire 2019. Bijlage A meldt dat het lobbyverbod wordt ingetrokken maar dat de inhoud geactualiseerd (deels) terugkomt. Nu blijkt dat daaraan geen gevolg is gegeven.

Ik heb vanaf april 2020 verschillende keren contact gezocht met de ambtenaren van DGOO en CZW die betrokken waren bij de herziening van de Aanwijzingen

Datum
21 oktober 2020
Kenmerk
2021-0000389862

externe contacten rijksambtenaren. Benadrukt is dat het lobbyverbod is vormgegeven als een verbod voor rijksambtenaren om extern contact te hebben met oud-bewindspersonen. Daarom paste het naadloos in de Aanwijzingen die zien op externe contacten van rijksambtenaren zoals journalisten en parlementsleden. Nu blijkt dat daaraan geen gevolg is gegeven ondanks deze tijdige verzoeken.

CZW meldt nu dat de nieuwe Aanwijzingen al te ver in het proces zitten om nu nog het lobbyverbod daarin op te nemen. De SG's van AZ, SZW en BZK hebben de herziene tekst begin september besproken naar aanleiding van de discussie over het nader rapport van het kabinet bij het ongevraagd advies van de Raad van State over de ministeriële verantwoordelijkheid. De minister heeft vervolgens in haar mondelinge overleg met de Eerste Kamer op 29 september naar aanleiding van vragen van de PvdA over de voortgang van de herziening aangegeven dat de herziene Aanwijzingen bijna klaar zijn. Het stuk is daarna naar het IOWJZ gestuurd en besproken en wordt binnenkort in het SGO behandeld. De minister heeft tijdens de begrotingsbehandeling naar aanleiding van vragen van D66 over de herziening van de Aanwijzingen wederom gezegd dat de herziening bijna is afgerond. Er zit dus ook politieke druk op om de Aanwijzingen herzien te krijgen.

Het lobbyverbod is nog altijd staand beleid. Daar is toentertijd verschillende keren in de ministerraad over gesproken en besloten. Aangezien het beleid vaststaat, is het ook betrekkelijk eenvoudig in de nieuwe Aanwijzingen op te nemen.

Naar het lobbyverbod wordt nog altijd verwezen in een brief aan de Eerste en Tweede Kamer, de Gedragscode integriteit Rijk en in een passage in het Handboek aantredende bewindspersonen ('blauwe boek') maar is nu dus onverhoopt tussen wal en schip beland. In de concept-kabinetsreactie voor de GRECO wordt het lobbyverbod ook nog prominent aangehaald. Het lijkt dus voor de minister lastig uitlegbaar (GRECO en Kamer) als het lobbyverbod zonder expliciete besluitvorming en onbedoeld is ingetrokken.

[redacted] 11.1

Van: [redacted] 10.2e
 Verzonden: woensdag 11 augustus 2021 15:30
 Aan: [redacted] 10.2e
 Onderwerp: FW: OECD Survey- Follow up on your answers

Van: [redacted] 10.2e
 Verzonden: vrijdag 25 september 2020 17:28
 Aan: [redacted] 10.2e
 CC: [redacted] 10.2e
 Onderwerp: RE: OECD Survey- Follow up on your answers

Hoi [redacted] 10.2e,
 [redacted] 10.2e en ik hebben vandaag contact gehad over het lobbyverbod. Ik zoek uit wat ermee is gebeurd (of niet gebeurd) en hoe we dat op kunnen lossen. [redacted] 10.2e dicht intussen een antwoord voor de OESO.
 Gr. [redacted] 10.2e.

Van: [redacted] 10.2e
 Verzonden: woensdag 23 september 2020 10:40
 Aan: [redacted] 10.2e
 CC: [redacted] 10.2e
 Onderwerp: RE: OECD Survey- Follow up on your answers

Beste Collega's,

Graag attendeer ik jullie op de onderstaande survey en het vraagstuk over het per abuis vervallen lobbyverbod. Ik heb nog geen rappel gekregen van de OESO maar dat duurt niet lang meer vrees ik.

Vriendelijke groet,

[redacted] 10.2e

Van: [redacted] 10.2e
 Verzonden: woensdag 5 augustus 2020 09:01
 Aan: [redacted] 10.2e
 CC: [redacted] 10.2e
 Onderwerp: RE: OECD Survey- Follow up on your answers

Beste [redacted] 10.2e
 [redacted] 10.2e was bij de totstandkoming van het lobbyverbod betrokken. Ik neem contact met haar op als ze weer terug is.

Met vriendelijke groet,

[redacted] 10.2e

10.2a

Van: 10.2a

Verzonden: dinsdag 4 augustus 2020 21:40

Aan: 10.2a

CC: 10.2a

Onderwerp: RE: OECD Survey- Follow up on your answers

10.2a

Dank voor je antwoord. Het lijkt me een goed plan om op de terugkeer van 10.2a te wachten. Interessant dat de circulaire over het lobbyverbod is vervallen. Ik weet inhoudelijk niets over het lobbyverbod, wat de GIR betreft moet ik bij 10.2a zijn, die is echter op vakantieverlof tot 31 augustus.

Voor nu lijkt het mij verstandig om de terugkeer van 10.2a te wachten. Dan kan 10.2a inhoudelijk kijken naar de beantwoording en kunnen DGOO en DGBRW in overleg het lobbyverbod. Wellicht kunnen we de situatie dan nader toelichten met een a4'tje. Vind je dat een goed plan?

Dan kan ik OESO ondertussen laten weten dat ermee bezig zijn.

Vriendelijke groet,

10.2a

Van: 10.2a

Verzonden: dinsdag 4 augustus 2020 16:33

Aan: 10.2a

Onderwerp: RE: OECD Survey- Follow up on your answers

Beste 10.2a

Ik heb de vragenlijst even doorgelopen. In veel gevallen kunnen we de suggesties van de OESO voor de beantwoording volgen. Maar misschien is het beter even op de terugkeer van 10.2a te wachten.

Er is nog wel een aandachtspunt. Met de invoering van de Wnra op 1 januari 2020 zijn veel circulaire's komen te vervallen in de veronderstelling dat deze geent waren op de per deze datum vervallen Ambtenarenwet. Dat is ook gebeurd met de circulaire die betrekking heeft op het lobbyverbod van gewezen bewindspersonen. Maar het is uitdrukkelijk nooit de bedoeling geweest dat dit lobbyverbod zou komen te vervallen. Ik weet niet hoe dit bij DGOO is gelopen, maar wij hebben hiertoe nooit opdracht gegeven. Dit helpt ons ook niet echt in het GRECO-proces, in dat kader een wezenlijke circulaire die blijkt te zijn vervallen.

De OESO constateert nu ook dat de circulaire is komen te vervallen per 1 januari 2020, zo blijkt ook uit wetten.nl dat zij aanhalen: https://wetten.overheid.nl/BWBR0040075/2017-10-01#search_highlight0 Hoe lossen we dit nu op? Het was overigens de bedoeling dat het lobbyverbod uiteindelijk zou worden geïntegreerd in de GIR omdat het verbod ziet op rijksambtenaren.

Met vriendelijke groet,

10.2a

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

Directie Democratie en Bestuur

Afdeling Politieke ambtsdragers en Weerbaarheid

Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag |

Postbus 20011 | 2500 EA | Den Haag

10.2a
www.rijksoverheid.nl
www.politiekeambtsdragers.nl

Van: 10.2a
Verzonden: maandag 3 augustus 2020 16:15
Aan: 10.2a
Onderwerp: FW: OECD Survey- Follow up on your answers

Beste collega's,

Ik heb het OESO dossier van 10.2a overgenomen. Ik weet niet precies met wie 10.2a hier eerder contact over heeft gehad, als ik niet de juiste collega va DGBRW heb meegenomen, kunnen jullie dan mijn onderstaand verzoek doorsturen?
OESO heeft nadere vragen met betrekking tot de eerder ingevulde Survey over lobbyen. Zouden jullie er een blik op kunnen werpen en de informatie kunnen aanvullen? Kan ik misschien een indicatie krijgen wanneer ik de antwoorden kan verwachten om te door te sturen naar OESO?

Vriendelijke groet!

Van: 10.2a
Verzonden: maandag 27 juli 2020 09:55
Aan: 10.2a
Onderwerp: FW: OECD Survey- Follow up on your answers

Van: 10.2a@oecd.org <10.2a@oecd.org>
Verzonden: donderdag 23 juli 2020 17:40
Aan: 10.2a
CC: 10.2a@huisvoorklokkenluiders.nl; 10.2a@oecd.org
Onderwerp: FW: OECD Survey- Follow up on your answers

Dear 10.2a,

I hope this email finds you, and your family well, despite the circumstances.

I am writing to you to kindly ask for your support and help regarding the follow up on this email and last validation process of the data provided to the OECD Survey on Lobbying.

I take this opportunity to thank you and your colleagues once again for participating in the survey and your support in the development of the upcoming OECD Report Monitoring the Implementation of the Recommendation on Principles for Transparency and Integrity in Lobbying.

As usual, during the data-cleaning process we have checked and reviewed all the invaluable inputs you provided, and we would kindly ask you to help us to clarify a very few things. You may find attached an excel document in which answers that would require additional input are highlighted in orange. For these questions, a suggested answer is provided as well as the source this suggested answer is based on. You can find these respectively in the columns 'Value proposed by the OECD' and 'Source'. If you agree with the suggested answer, please simply indicate this with a 'Yes' in the column 'Country confirms suggested answer'. In case the original answer should be kept or you would like to suggest a different answers yourself, we invite you to do so in the column 'Alternative answer suggested by country' including a justification for that answer.

Thank you in advance for your help and have a nice day,

Mariana

[redacted]
Public Sector Integrity Division
Directorate for Public Governance
[redacted]

www.oecd.org/gov/ethics

From: [redacted], GOV/PSI
Sent: 25 February, 2020 4:53 PM
To: [redacted]
Cc: [redacted], GOV/PSI [redacted]@oecd.org; [redacted], GOV/PSI
[redacted]@oecd.org; [redacted], GOV/PSI [redacted]@oecd.org
Subject: OECD Survey- Follow up on your answers

Dear [redacted],

Thank you very much again for participating in the survey and your support in the development of the upcoming OECD Report Monitoring the Implementation of the Recommendation on Principles for Transparency and Integrity in Lobbying.

Your input will be highly valuable for the drafting of the report and we very much appreciate your engagement.

Going through the answers and the documents you provided, we would like to ask you for your help to clarify or revise. You may find attached an excel document in which answers that would require additional input are highlighted in orange. For these questions, a suggested answer is provided as well as the source this suggested answer is based on. You can find these respectively in the columns 'Value proposed by the OECD' and 'Source'. If you agree with the suggested answer, please simply indicate this with a 'Yes' in the column 'Country confirms suggested answer'. In case the original answer should be kept or you would like to suggest a different answers yourself, we invite you to do so in the column 'Alternative answer suggested by country' including a justification for that answer.

If you have any question, please do not hesitate to contact us.

We thank you very much in advance for your help.

Best regards,

[redacted] 10.2e
Public Sector Integrity Division
Directorate for Public Governance
[redacted] 10.2e

www.oecd.org/gov/ethics

Follow us on [redacted]

Voor: [REDACTED]
 Aan: [REDACTED]
 Onderwerp: [REDACTED]
 Dinsdag 16 oktober 2020 11:29:42

Nee, inhoudelijk wijzigt er inhoudelijk helemaal niets. Ik heb berichtend waar [REDACTED] mee komt.

Van: [REDACTED]

Verzonden: maandag 26 oktober 2020 11:19

Aan: [REDACTED]

Onderwerp: RE: beleidskaders en circulaire

Hi [REDACTED]

Is dat was dus waar ik het met [REDACTED] over had en zij heeft me een voorbeeld gestuurd (over de stijl) die [REDACTED] link. Volgens mij is dat de enige die daadwerkelijk af en gepubliceerd is. [REDACTED] heeft de regie over de rechtspositionalen kaders. Zij zelf het lobbyverbod niet als een rechtspostionaal onderwerp, maar als een integratieonderwerp. Het lijn dat het nog gewoon als kader op intranet vermeld staat en dat duidelijk is dat v.w.a. in de loop der tijd wordt aangepast. Daarom is i.i.p. duidelijk dat het nog steeds geldend bedoeld is en de aanpak inhoudelijk een technisch verhaal is. De weg naar de Oerkeuze ligt nu afgesloten, dus moeten we alsnog zelf iets maken. Voor de GJR heb ik de aanpak van de Wira gewoon meegenomen in de actualisatieronde en ervoor gezorgd dat er m.i.v. 1-1-2020 een nieuw versie ligt die eind december is gepubliceerd. De GJR is geen circulaire, wel een richtlijn. Dat gepubliceerd wordt in de Staatscourant. Besluitvorming over integratiekaders loopt via het IPIN, ICOP en ICUR, met betrokkenheid van onze instellingen van de GOR Rijk. Maar als er inhoudelijk niets wijzigt, dan lijkt me dat a.d.ermal niet nodig en zou het IPIN voldoende moeten zijn. Voor rechtspositionalen kaders heeft de IPIN de rol. Ik zou bij [REDACTED] nog even kunnen vragen hoe zij dat doen als er inhoudelijk niets wijzigt. Ik kan er nog op terug. Het kan toch niet al te ingewikkeld zijn, zou je denken. Aan jou dan wel de vraag of je zeker weet dat er NIETS inhoudelijk wijzigt.

[REDACTED]

Van: [REDACTED]

Verzonden: maandag 26 oktober 2020 09:42

Aan: [REDACTED]

Onderwerp: beleidskaders en circulaire

Hi [REDACTED]

Ik was hier inspiratie op zoek op intranet naar beleidskaders. Ik kwam op een pagina (zie link hieronder) waar ook de circulaire lobbyverbod nog wordt gepresenteerd met daarbij de opmerking dat dit de circulaire zijn die op dit moment van toepassing zijn, en waarin concrete normen op P&O-gebied zijn vervat. "Vanwege de invoering van de Wet normalisering rechtspositionalen problemen en de komst van de CAO Rijk zijn deze circulaire ingetrokken en worden de daarin opgenomen normen in de loop van dit jaar op een andere wijze verspreid. Afhankelijk van de inhoud wordt per circulaire bezien in welke vorm dit het beste kan. Dit kan zijn als beleidskader, als handreiking maar ook als onderdeel van een volgende CAO Rijk. In geval de inhoud materiele en arbeidsvoorwaardelijke aanspraak betreft." Als we van het lobbyverbod een beleidskader maken, lijkt het probleem opgelost. Maar even aan jou de vraag, hoe stel je een dergelijk beleidskader op? En wie stelt een beleidskader vast? Kun jij dit uitzoeken?

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

10.2e

Van: [10.2e]
 Verzonden: maandag 26 oktober 2020 15:41
 Aan: [10.2e]
 Onderwerp: RE: Digidoc bericht: Nieuwe taak Circulaire lobbyverbod bewindspersonen onterecht vervallen

10.2e

Als vervolg op ons gesprek zojuist en in reactie op jouw mail nog het volgende. In het MT vanochtend is dit ook nog even besproken. Inderdaad heeft het geen zin nu nog een poging te doen de oekaze hierop aan te vullen, is te ver in het proces. Jouw alternatief lijkt me een verstandige weg. Eventueel daarna kan [10.2e] nog met [10.2e] spreken.

Groeten

10.2e

Van: [10.2e]
 Verzonden: maandag 26 oktober 2020 11:47
 Aan: [10.2e]
 CC: [10.2e]
 Onderwerp: RE: Digidoc bericht: Nieuwe taak Circulaire lobbyverbod bewindspersonen onterecht vervallen

10.2e

Ik begrijp dat we niet meer een ultieme poging willen doen om de oekaze Kok aan te vullen met het lobbyverbod? Als alternatief zou ik dan met [10.2e] van DGOO kunnen bekijken of we een equivalent voor een circulaire kunnen vinden nu als gevolg van de Wvra deze niet meer mogelijk zijn. Dat maar proberen?

Met vriendelijke groet,

10.2e

Van: [10.2e]
 Verzonden: zondag 25 oktober 2020 11:24
 Aan: [10.2e]
 Onderwerp: Digidoc bericht: Nieuwe taak Circulaire lobbyverbod bewindspersonen onterecht vervallen

kunnen we niet gewoon de regeling verlengen en op een ander tijdstip bv bij een evaluatie dit corrigeren. of dat ik dit nog bespreek met [10.2e] en [10.2e]?

Er is een taak binnengekomen in je inbox [10.2e].

Klik op Circulaire lobbyverbod bewindspersonen onterecht vervallen om de taak te openen.

Voor Digidoc Online klik op Circulaire lobbyverbod bewindspersonen onterecht vervallen

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are

requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Van: [redacted] 10.2.e
 Aan: [redacted] 10.2.e
 Cc: [redacted] 10.2.e
 Onderwerp: terugkoppeling werkgroep GRECO - circulaire lobbyverbod
 Datum: donderdag 26 november 2020 17:23:11

Hoi [redacted] 10.2.e,

Vanochtend vertelde ik over het GRECO 5^e ronde-traject en de werkgroep van vanmiddag ter voorbereiding van een voorstel aan de minister over welke GRECO-aanbevelingen op korte termijn zouden kunnen worden uitgewerkt.

Allereerst: de werkgroep ging heel voorspoedig met constructieve bijdragen van alle aanwezigen!

Wij hebben afgesproken om aan de minister het voorstel voor te leggen dat op korte termijn 2 thema's worden opgepakt. Inhoudelijk dossierhouder is DenB.

Eén van die thema's heeft te maken met de aanbeveling van de GRECO om beperkingen te stellen voor bewindspersonen na uitdiensttreding:

GRECO beveelt aan dat algemene regels betreffende beperkingen na uitdiensttreding worden ingevoerd voor personen die de hoogste bestuurlijke functies bekleeden en die na het einde van hun functie in de publieke sector in de private sector een nieuwe betrekking zoeken en/of op het punt staan die betrekking te aanvaarden

Dit heeft relatie met de circulaire lobbyverbod, die [redacted] 10.2.e 'technisch gaat omzetten'. PAW ([redacted] 10.2.e) kwam met het argument om juist hieraan prioriteit te geven, omdat dit relatie heeft met de noodzaak tot omzetting van de circulaire.

Om gevolg te geven aan de aanbeveling van de GRECO, zal PAW een voorstel opstellen [redacted] 10.2.g, 11.1 Nu geldt dat een bewindspersoon na uitdiensttreding gedurende 2 jaar niet al lobbyist mag optreden voor het voormalige eigen ministerie. [redacted] 10.2.g, 11.1

[redacted] 10.2.e is bij PAW – voor zover ik nu begrijp – degene die hiermee aan de slag gaat.

Waarschijnlijk zal dit ook gevolgen moeten hebben voor waar [redacted] 10.2.e mee bezig gaat. De circulaire ziet op rijksambtenaren: dat zij hun voormalige bewindspersoon gedurende 2 jaar na het aftreden niet mogen aanvaarden als gesprekspartner (op het voormalige eigen ministerie dus).

Vervolgtraject voor mij is dat ik volgende week een nota te besluitvorming ga maken voor de minister [redacted] 10.2.g, 11.1

@ [redacted] 10.2.e, als je vragen hebt, weet je mij te vinden!

Groeten,

[redacted] 10.2.e

10.2a

Van: [redacted] 10.2c
 Verzonden: dinsdag 1 december 2020 15:38
 Aan: [redacted] 10.2d
 CC: [redacted] 10.2e
 Onderwerp: FW: terugkoppeling werkgroep GRECO - circulaire lobbyverbod

Hoi [redacted] 10.2c en [redacted] 10.2e,

Hierbij mail ik jullie over de aanbeveling van de GRECO t.a.v. beperkingen na uitdiensttreding bewindspersonen.

Inmiddels ook met jullie beiden gesproken.

Nog even in het kort:

In de werkgroep GRECO 5^e ronde is afgesproken om aan de minister het voorstel voor te leggen om op korte termijn 2 thema's op te pakken die tegemoet komen aan de aanbevelingen van de GRECO.

Het ene thema is de risico-analyse waar [redacted] 10.2a mee bezig is. Deze mail betreft het 2^e onderwerp:

de aanbeveling van de GRECO om beperkingen te stellen voor bewindspersonen na uitdiensttreding. Deze luidt als volgt:

GRECO beveelt aan dat algemene regels betreffende beperkingen na uitdiensttreding worden ingevoerd voor personen die de hoogste bestuurlijke functies bekleden en die na het einde van hun functie in de publieke sector in de private sector een nieuwe betrekking zoeken en/of op het punt staan die betrekking te aanvaarden

Dit heeft relatie met de circulaire lobbyverbod, die is komen te vervallen. [redacted] 10.2a gaat de inhoud 'technisch omzetten'. Argument om deze GRECO-aanbeveling prioriteit te geven, was dat dit relatie heeft met de noodzaak tot omzetting van de circulaire.

[redacted] 10.2a en ik hebben net besproken dat een mogelijke invulling van de aanbeveling is:

Nu geldt dat een bewindspersoon na uitdiensttreding gedurende 2 jaar niet als lobbyist mag optreden voor het voormalige eigen ministerie. [redacted] 10.2g, 11.1

[redacted] 10.2g, 11.1

[redacted] 10.2g, 11.1 zullen ook gevolgen moeten hebben voor de omzetting van de circulaire, waar [redacted] 10.2a mee bezig gaat. Vandaar dat ik jullie met deze mail met elkaar in contact breng.

De circulaire ziet op rijksambtenaren: dat zij hun voormalige bewindspersoon gedurende 2 jaar na het aftreden niet mogen aanvaarden als gesprekspartner (op het voormalige eigen ministerie dus).

[redacted] 10.2g, 11.1

NB.

Ik heb nog een tekst gevonden uit een concept-notitie van verleden jaar, waarin een aantal opties voor invulling zijn genoemd:

[redacted] 10.2g, 11.1

10.2g, 11.1

10.2g, 11.1

10.2g

verzoek is met elkaar contact te zoeken voor afstemming over bovenstaand.

Groeten,

10.2g

10.2a

Van:

10.2a

Verzonden:

dinsdag 9 februari 2021 11:45

Aan:

10.2a

Onderwerp:

Rijksbrede circulaire mbt arbeidsvoorwaarden en rechtspositie na invoering Wnra

Bijlagen: Rijksbrede circulaire mbt arbeidsvoorwaarden en rechtspositie na invoering
Wnra.docx

Circulaires met concrete normen op terrein van arbeidsvoorwaarden en rechtspositie na invoering Wnra

Er zijn in 25 circulaire rijksbrede normen (beleidskaders) opgenomen op het terrein van arbeidsvoorwaarden en rechtspositie. Met het oog op de komst van de Wnra en de CAO Rijk is van deze circulaire bezien of de inhoud kan vervallen (en waarom) of moet terugkomen (en in welke vorm dat het beste kan), wat de reikwijdte is van de huidige circulaire en of er aandachtspunten zijn.

Naast deze circulaire kennen we ook nog het Beleidskader Extra Belonen. Dit beleidskader wordt aangepast aan de nieuwe terminologie.

Bij het opnieuw vastleggen is het van belang dat – meer dan nu – de reikwijdte duidelijk is. In geval van vastleggen als beleidskader kan dit onder de noemer “interne regels” (net als de Gedragscode Integriteit Rijk dat is) en als zodanig gepubliceerd in de Staatscourant zodat de inhoud ook voor de volgers van de arbeidsvoorwaarden van de sector Rijk toegankelijk zijn.

Van beleidskaders waarvan dat relevant is zou in de personeelsreglementen melding gemaakt kunnen worden zodat werknemers die het aangaat op voorhand weten hoe hun werkgever daarmee omgaat.

A. Circulaire waarvan de inhoud terugkomt

Terrein flexibele arbeid

1. Afbouw payrolling bij het Rijk

In deze circulaire is bepaald dat de Rijksdienst haar payrollcontracten volledig afbouwt, om daarmee flexibele en vaste arbeid beter met elkaar in balans te brengen.

Toekomst: kan in sterk verkorte vorm terug komen in beleidskader over inzet flexibele arbeid.

2. Toepassing Wet werk en zekerheid bij de Rijksoverheid

Deze circulaire geeft aan op welke wijze binnen de rijksdienst gehandeld dient te worden in de geest van de Wet werk en zekerheid.

Toekomst: de inhoud circulaire kan terug komen in beleidskader over inzet flexibele arbeid maar moet inhoudelijk aangepast aangezien Wwz per 1 januari 2020 van toepassing is. Daarnaast is inhoud aangevuld met een passage over uitzendkrachten in de circulaire over de Arbeidsvoorwaardenovereenkomst sector Rijk 2018-2020. De (resterende) inhoud kan terug komen in beleidskader over inzet flexibele arbeid.

Terrein gezond werken

3. Maatregelen Eigenrisicodragerschap WGA sector Rijk

Deze circulaire stelt het maatregelenbeleid vast jegens de (voormalige) rijksambtenaren die WGA-gerechtigd zijn en hun wettelijke verplichtingen niet nakomen. Dit beleid is gebaseerd op het Maatregelenbesluit socialezekerheidswetten UWV en is nodig omdat de afzonderlijke organisaties binnen de sector Rijk (allen??) de keuze hebben gemaakt om eigenrisicodragers te zijn voor de WGA.

- Toekomst: de inhoud van de circulaire kan als beleidskader blijven. Hoewel rechtspositioneel van karakter ligt opname in een cao niet voor de hand omdat het invulling door de werkgever van een wettelijke verplichting betreft.
- Aandachtspunt: getroffen maatregelen vallen onder bestuursrecht (ergo: Awb-procedure)
- Reikwijdte: het is een circulaire aan de ministers. Onbekend is of de Hoge Colleges en de rechterlijke organisaties dit ook toepassen of zij vanwege afwijkende maatregelen willen worden uitgezonderd.

4. Tegemoetkoming kosten beeldschermbril sector Rijk

Deze circulaire stelt onder welke voorwaarden rijksambtenaren in dienst bij de ministeries in aanmerking komen voor een tegemoetkoming in de kosten van een beeldschermbril en de hoogte daarvan. Dit in overeenstemming met de arbo-regelgeving en de Arbocatalogus Beeldschermwerk sector Rijk.

- Toekomst: op korte termijn kan de inhoud van de circulaire (die binnenkort nog wordt aangevuld met werkwijze in geval van bijzondere oogafwijkingen) als beleidskader blijven. Aangezien het materieel een arbeidsvoorwaardelijke aanspraak is (het bedrag is in het SOR overeengekomen, de procedure in de GOR-Rijk), past deze beter in de CAO Rijk in het hoofdstuk overige vergoedingen.
- Reikwijdte: het is een circulaire aan de ministers. Voor zover bekend passen Hoge Colleges de circulaire ook toe. Rechterlijke organisatie heeft eigen regelingen. Als afwijkingsmogelijkheid gewenst is kan dat in de cao beperkt tot de organisaties die nu een eigen vergoedingsregeling hebben (via het specifiek deel) worden opgenomen.

5. Vergoeding reiskosten bij verzuimbegeleiding voormalige rijksambtenaren (nog niet gepubliceerd)

Deze circulaire geeft de doelgroep aan die in aanmerking komt of in aanmerking kan komen voor een reiskostenvergoeding; de hoogte daarvan en de te volgen procedure. Achtergrond daarvan is, is dat de voormalige rijksambtenaren niet in aanmerking komen voor de reiskostenvergoeding die UWV verstrekt omdat het Rijk eigen risicodragers is voor de sociale zekerheidswetgeving. Publicatie van de circulaire is voorzien in december.

- Toekomst: op korte termijn kan de inhoud van de circulaire vormgegeven als beleidskader blijven. Aangezien het materieel een arbeidsvoorwaardelijke aanspraak is pas deze beter in de CAO Rijk: een zin in § 2.4 over aanvulling op de WW, een zin in de § 8.3 over arbeidsongeschikte voormalige rijksambtenaren en een nieuw paragraafje in hoofdstuk over reiskostenvergoedingen.
- Reikwijdte: voorzien is dat de circulaire van toepassing is op ministeries en de rechterlijke organisatie. Onbekend is of Hoge Colleges de circulaire ook gaan toepassen.

Terrein reizen

6. Verkeersboetes

Deze circulaire geeft aan dat een ambtenaar in beginsel dat de boetes voor door hem begane verkeersovertredingen in een dienstvoertuig (bij wijze van schadevergoeding) aan de dienst betaalt, tenzij hem ter zake van die schade geen verwijt kan worden gemaakt. Deze circulaire is opgesteld naar aanleiding van een uitspraak van de Hoge Raad over betalen van verkeersboetes.

- Toekomst: De (korte) relevante inhoud zou kunnen worden opgenomen in de CAO Rijk in de paragraaf over dienstvoertuigen of aan de toelichting daarop. Tot dat is gerealiseerd cq. als de bonden dat niet willen, moet de inhoud als beleidskader

worden voortgezet waarbij moet worden gezien of uitspraak Hoge Raad gezien de nieuwe context nog aanleiding geeft tot inhoudelijke aanpassingen.

Reikwijdte: Het is een circulaire aan de ministers. Onbekend is of de Hoge Colleges en de rechterlijke organisaties dit ook toepassen of zij vanwege afwijkend beleid willen worden uitgezonderd.

7. Vlieggreizen

In de circulaire is aangegeven dat bij het ‘aanwijzen’ van vliegvervoer op grond van het Reisbesluit Buitenland in principe geen gebruik gemaakt wordt van vliegtuigmaatschappijen die vermeld staan op de ‘zwarte lijst’.

Toekomst: de inhoud van de circulaire kan met aanpassing aan de nieuwe terminologie blijven als beleidskader. De link naar de EU-lijst is niet meer juist. Deze is nu te vinden via [deze link](#).

Reikwijdte: het is een circulaire aan de ministers. Onbekend is of de Hoge Colleges en de rechterlijke organisaties dit ook toepassen en of zij vanwege afwijkend beleid willen worden uitgezonderd.

Terrein administratief/fiscaal

8. Samenhangende groep Inhoudingsplichtingen-faciliteiten (SGI)

Deze circulaire geeft aan dat de Belastinginspecteur de onderdelen van de sector Rijk heeft aangewezen als Samenhangende Groep Inhoudingsplichtigen (SGI) en wat daarvan de gevolgen en voordelen zijn.

Toekomst: de inhoud van de circulaire moet in overleg met fiscus worden aangepast en geactualiseerd. Eigen loonheffingsnummers (ofwel LH-nummers) blijven mogelijk en nodig maar volgens fiscale wetgeving is de werkgever – ergo de Staat – de inhoudingsplichtige.

Reikwijdte: alle inhoudingsplichtigen binnen de sector Rijk

9. Overdracht personeelsgegevens bij interdepartementale verplaatsing

Deze circulaire regelt welke gegevens uit het personeelsdossier mogen worden overgedragen aan een andere rijkswerkgever. Hiermee worden de administratieve lasten voor betrokkenen tot een minimum beperkt. Deels is dit mogelijk vanwege het zijn van een SGI.

Toekomst: de inhoud van de circulaire blijft als beleidskader (mogelijk samen het inhoud van SGI-circulaire); aangepast aan nieuwe terminologie en inhoudelijke wijzigingen rechtspositie en wetgeving. Plus extra uitleg dat wel de Staat wel één werkgever is voor BW maar niet voor de sociale zekerheidswetgeving. En ook niet één “verwerker” is voor AVG en Archiefwet en tevens afzonderlijke LH-nummers heeft.

Reikwijdte: alle organisaties die gebruik maken van het P-Direktportaal, waar deze werkwijze als vorm van dienstverlening wordt aangeleverd.

10. Toepassen Werkkostenregeling sector Rijk

Deze circulaire geeft aan op welke wijze binnen de sector Rijk invulling wordt gegeven aan de toepassing van de werkkostenregeling; inclusief het arbeidsvoorwaardenpakket en de interdepartementale herverdeling van resterende departementale vrije ruimte. De circulaire hing

deels ook samen met die over SGI maar dat is sinds toevoeging Defensie niet meer de grondslag voor de herverdeling van de vrije ruimte (dat is het allen behoren tot de Staat der Nederlanden).

Toekomst: inhoud circulaire kan in aangepaste vorm als beleidskader blijven. Deze moet inhoudelijk worden aangepast aan vervallen IKAP en komst IKB en aan feit dat Defensie sinds enige jaren meedoet.

Reikwijdte: sector Rijk plus ministerie van Defensie inclusief de bewindspersonen en de leden van de Hoge Colleges van Staat.

Overige onderwerpen

11. Lobbyverbod bewindspersonen

Deze circulaire geeft aan dat rijksambtenaren vanuit hun ambtelijk functioneren geen zakelijke contacten in welke vorm dan ook onderhouden met een gewezen bewindspersoon op hun voormalig beleidsterrein gedurende twee jaar na het aftreden van de bewindspersoon.

Toekomst: de inhoud kan (vooralsnog) worden opgenomen in een beleidskader maar leent zich mogelijk (deels) voor opname in de Gedragscode Integriteit Rijk (GIR) en andere gedragscodes integriteit binnen het Rijk

Reikwijdte: het is een circulaire aan de ministers. Inhoud is alleen van belang voor organisaties binnen het Rijk die onder een bewindspersoon vallen (dus niet relevant voor de Hoge Colleges van Staat maar wel voor de rechterlijke organisaties). De inhoud is ook relevant voor de voormalige bewindspersonen zelf.

12. Faciliteiten rijksambtenaar bij deelname EU-concours

Met deze circulaire wordt een éénvormige werkwijze voor de toekenning van faciliteiten bij deelname aan EU-concours beschreven, met als doel de deelname te bevorderen.

Toekomst: op de korte termijn kan de inhoud van de circulaire als beleidskader blijven. Aangezien het materieel een arbeidsvoorwaardelijke aanspraak is past deze eigenlijk beter in de CAO Rijk in het hoofdstuk personeelsbeleid.

Reikwijdte: het is een circulaire aan de ministers. Onbekend is of de Hoge Colleges en de rechterlijke organisaties dit ook toepassen of zij vanwege afwijkend beleid willen worden uitgezonderd. Dat geldt zowel bij vorming als beleidskader als bij opnemen in cao.

13. Rechtspositie stagiair en modelovereenkomsten

Deze circulaire geeft de rijksbrede vaste bedragen voor de stagevergoedingen voor de WO-, hbo- en mbo-studenten aan en een aantal andere richtlijnen, waaronder de handelwijze bij vakantie, ziekte en een verklaring omtrent gedrag. Daarnaast zijn de te gebruiken modelstageovereenkomsten als bijlage bij de circulaire gevoegd.

Toekomst: de inhoud van de circulaire kan blijven als beleidskader, aangepast aan nieuwe terminologie met extra uitleg wat gevolg kan zijn als stagiair wordt ingezet als werknemer.

Reikwijdte: het is een circulaire aan alle bevoegde gezagen binnen de sector Rijk, dus rijksbreed.

14. Rijksbrede handelwijze bij terugvordering

In deze circulaire wordt het beleid op het gebied van terugvordering van onverschuldigde bedragen toegelicht met als doel een rijksbrede handelwijze

- Toekomst: de inhoud van de circulaire kan blijven als beleidskader, aangepast aan nieuwe terminologie en ook aangepast aan mogelijkheden terugvorderen private arbeidsrecht (dat is coulanter richting werknemer en meer gericht op feitelijk situatie).
- Reikwijdte: het is een circulaire aan de ministers. Onbekend is of Hoge Colleges en de rechterlijke organisaties dit ook toepassen of zij vanwege afwijkend beleid willen worden uitgezonderd. P-Direkt heeft dienstverlening op dit terrein conform de beleidslijn ingericht.

B. Circulaires die kunnen vervallen

15. Aanvaarden van geschenken door rijksambtenaren

In deze circulaire wordt één uniforme richtlijn genoemd tot welk maximumbedrag rijksambtenaren een geschenk kunnen aanvaarden in persoonlijke eigendom.

- Toekomst: de circulaire kan vervallen gezien de Gedragscode Integriteit Rijk (GIR) en andere gedragscodes integriteit binnen het Rijk.

16. Aanvulling modelgedragscode integriteit sector Rijk en e-mailgedragslijn

In de circulaire wordt aandacht gevraagd over de omgang met (incidentele) onderzoeksinformatie en het gebruik, registratie en archivering van e-mailverkeer.

- Toekomst: de circulaire kan vervallen gezien de Gedragscode Integriteit Rijk (GIR) en andere gedragscodes integriteit binnen het Rijk.

17. Bemiddeling n.a.v. de arbeidsvoorwaardenovereenkomst Rijk 2002-2003

In de circulaire is aangegeven alvorens een besluit wordt genomen dat kan leiden tot een Awb-procedure, er eerst een poging tot bemiddeling ondernomen dient te worden. Betrokkenen kunnen zich hierbij laten bijstaan door een raadsman.

- Toekomst: de circulaire kan vervallen gezien de afspraken in CAO Rijk over omgang met geschillen (en het nagenoeg niet meer van toepassing zijn van de Awb).

18. Buitengewoon verlof i.v.m. vervullen van een functie bij een internationale volkenrechtelijke organisatie

Deze circulaire geeft richtlijnen rond de randvoorwaarden voor de buitenlandse detacheringen, met name over pensioenpremies en de mogelijkheden gebruik te maken van het Dienst Buitenlandse Zaken Voorzieningenstelsel 2007.

- Toekomst: de circulaire kan vervallen omdat de inhoud daarvan ondertussen grotendeels elders geregeld (CAO Rijk en ACRU) en deels slechts informatief is.
- Aandachtspunt: komen uitzending END-regeling naar een Europese organisatie in Nederland voor? Dit in verband met voorkomen samenloop met bepalingen reis- en verblijfskostenvergoeding volgens de CAO Rijk.

19. Gelaatsbedekkende kleding

Deze circulaire geeft aan dat het ambtenaren niet is toegestaan om op de werkvloer gelaatsbedekkende kleding te dragen, met uitzondering van beschermende kleding bij bepaalde werkzaamheden.

Toekomst: circulaire kan vervallen gezien de wet die sinds 1 augustus 2019 regelt dat het verboden is om in overheidsgebouwen gelaatsbedekkende kleding te dragen.

Aandachtspunt: het handelingsperspectief in geval een werknemer die gelaatsbedekkende kleding draagt en deze niet wil afleggen (inclusief de juridische positie in geval van beëindiging dienstverband). Dit kan in de vorm van een factsheet/handreiking voor P&O-medewerkers en leidinggevenden).

20. Nevenwerkzaamheden rijksambtenaren

Deze circulaire roept op om op het onderwerp nevenwerkzaamheden actief en voorlichtend beleid te voeren en geeft daarvoor handreikingen. Tevens gaat de circulaire in op de relatie met grondrechten.

Toekomst: de circulaire kan vervallen gezien de Gedragscode Integriteit Rijk (GIR) en andere gedragscodes integriteit binnen het Rijk.

Aandachtspunt: de circulaire bevat een beschouwing over de relatie tussen goed ambtenaarschap en de (inperking van) grondrechten. Het is mogelijk gewenst deze aangepast aan de nieuwe terminologie/context te behouden. Dat kan in de vorm van een factsheet/handreiking.

21. Ongewenste privécontacten rijksambtenaren

Deze circulaire geeft aan in welke situaties sprake is van ongewenste privécontacten van rijksambtenaren en hoe daarmee moet worden omgegaan.

Toekomst: de circulaire kan vervallen gezien de Gedragscode Integriteit Rijk (GIR) en andere gedragscodes integriteit binnen het Rijk.

Aandachtspunt: de circulaire bevat een beschouwing van aspecten die bij de beoordeling van de ongewenstheid van privécontacten een rol spelen. Het is mogelijk gewenst deze aangepast aan de nieuwe terminologie/context te behouden. Dat kan in de vorm van een factsheet/handreiking.

22. Ontslag of terugkeerrecht rijksambtenaren na een periode lidmaatschap Tweede Kamer of Europees Parlement

In deze circulaire staat een korte uitleg van de relevante wet- en regelgeving over de rechtspositie van (rijks)ambtenaren bij verkiezing of benoeming in een politieke functie en worden normen gegeven voor de duur van een terugkeergarantie.

Toekomst: de circulaire kan vervallen, de inhoud is geregeld in CAO Rijk (paragraaf politiek verlof)

23. Substantieel bezwarende functies (procedure)

In deze circulaire staat welke procedure geldt voor het laten vervallen van de aanmerking van een functie als een substantieel bezwarende functie.

Toekomst: de circulaire kan vervallen aangezien de procedure nu is opgenomen in de CAO Rijk (afspraken tussen cao-partijen).

24. Toepassing van de wet modernisering verlofregelingen bij de rijksoverheid

Deze circulaire geeft aan op welke wijze binnen de rijksdienst toepassing wordt gegeven aan de Wet modernisering verlofregelingen, inclusief de afspraken die daarover in het Sectoroverleg Rijk zijn gemaakt.

Toekomst: de circulaire kan vervallen. De CAO Rijk regelt dit in het hoofdstuk over aanvullingen op de Wet arbeid en zorg.

25. Vacaturevervulling door herplaatsingskandidaten in de sector Rijk

In deze circulaire wordt de procedure voor vacaturevervulling door herplaatsingskandidaten - waarin de voorrangspositie van herplaatsingskandidaten tot uiting komt - uitgelegd.

Toekomst: de inhoud van de circulaire is sterk verouderd en had eigenlijk al veel eerder kunnen worden ingetrokken.

Aandachtspunt: de circulaire wordt soms nog wel gezien als grondslag voor de plicht om vacatures op de Mobiliteitsbank te plaatsen. Daarnaast is in ICOP een nieuwe werkwijze afgesproken over omgang met vacatures.

10.2e

Van: 10.2e
 Verzonden: maandag 1 maart 2021 18:28
 Aan: 10.2e
 CC: 10.2e
 Onderwerp: Omzetting circulaire lobbyverbod t.b.v. bespreking GRECO-werkgroep 4-3
 Bijlagen: GIR paragraaf 4.6. en 4.7. Lobbyverbod e.a.docx

Beste allen,

Ter bespreking van de werkgroep GRECO van a.s. donderdag:

Zie hieronder, aansluitend bij punt 2 van de notitie van 10.2e, de opties die 10.2e op een rij heeft gezet voor de juridische vormgeving van de omzetting van de circulaire lobbyverbod. Conclusie voor beste optie is: vastleggen in een ministeriële regeling.

Groeten,

10.2e

Circulaire Lobbyverbod

Vraag: op welke wijze kan het lobbyverbod worden geformaliseerd dan wel in regelgeving worden geïncorporeerd?

Ik heb hierover gesproken met 10.2e.

Daarbij zijn o.a. de volgende opties verkend:

- De Gedragscode Integriteit Rijk
- Vastleggen in een brief aan de Tweede kamer
- Opnemen in personeelsreglement of in de CAO Rijk
- Onderdeel maken van de Oekaze Kok
- Zelfstandige regeling, in dezelfde vorm als de Oekaze Kok
- Code voor lobbyisten

Mijn bevindingen tot zover:

Aanleiding/voorgeschiedenis:

Uit de brief aan de Tweede Kamer (2017):

“De kabinetsreactie van 17 november 2016 op de initiatiefnota «Lobby in daglicht: luisteren en laten zien» van de Tweede Kamerleden Bouwmeester en Oosenbrug (Kamerstukken II, 2016/17, 34 376, nr. 4) kondigt een nadere kaderstelling aan voor - wat werd genoemd - het draaibeeld van bewindspersonen. De ministerraad van 13 april 2017 heeft vervolgens ingestemd met een lobbyverbod voor gewezen bewindspersonen. In de brief van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties zijn beide Kamers geïnformeerd over het instellen van een lobbyverbod voor bewindspersonen (Kamerstukken II, 2016/17, 34 376, nr. 15).

Aangezien het lobbyverbod niet alleen ziet op gewezen bewindspersonen maar vooral ook op de (medewerkers van de) ministeries bevat deze circulaire een toelichting op welke wijze de rijksdienst uitvoering dient te geven aan dit kabinetsbeleid.”

Op 1 januari 2020 is de Circulaire lobbyverbod komen te vervallen. De Intrekking is een gevolg van de inwerkingtreding van de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (WNRA). De ministerraad heeft echter geen formeel besluit genomen om het beleid te wijzigen of de circulaire in te trekken. Daarbij is wel toegezegd dat de

inhoud in enigerlei vorm zou blijven bestaan. Daaraan is nog geen gevolg gegeven. Het lobbyverbod is nog wel staand beleid.

Inventarisatie

In verband met de invoering van de WNRA is in der tijd een inventarisatie gemaakt van alle rijksbrede circulaire met concrete normen op terrein van arbeidsvoorwaarden en rechtspositie.

Over Circulaire Lobbyverbod werd toen het volgende opgemerkt:

“Deze circulaire geeft aan dat rijksambtenaren vanuit hun ambtelijk functioneren geen zakelijke contacten in welke vorm dan ook onderhouden met een gewezen bewindspersoon op hun voormalig beleidsterrein gedurende twee jaar na het aftreden van de bewindspersoon.

Toekomst: de inhoud kan (vooralsnog) worden opgenomen in een beleidskader maar leent zich mogelijk (deels) voor opname in de Gedragscode Integriteit Rijk (GIR) en andere gedragscodes integriteit binnen het Rijk

Reikwijdte: het is een circulaire aan de ministers. Inhoud is alleen van belang voor organisaties binnen het Rijk die onder een bewindspersoon vallen (dus niet relevant voor de Hoge Colleges van Staat maar wel voor de rechterlijke organisaties). De inhoud is ook relevant voor de voormalige bewindspersonen zelf.”

De verschillende opties:

De Gedragscode integriteit Rijk (GIR)

Voorstel: verwijzing naar Circulaire Lobbyverbod in GIR laten vervallen. Handhaven bestaande tekst en uitbreiden met inachtneming besluit ministerraad. Dat zou als kader voldoende moeten zijn.

Overwegingen pro:

- Dit voorstel is in lijn met hetgeen ten tijde van de invoering van de WNRA werd beoogd.
- Op grond van het instructierecht (artikel 7:660 BW) kunnen voorschriften worden geven met betrekking tot de uitvoering van het werk en het gedrag binnen de onderneming, in de vorm van: gedragscodes, gedragsregels, kledingvoorschriften, protocol, huisregels over het gebruik van vreemde talen, etc. De werkgever mag deze voorschriften eenzijdig vaststellen.

Overwegingen contra:

- De opzet van de GIR is dat per hoofdstuk wordt verwezen steeds naar specifieke regelgeving op dit onderwerp. De GIR geeft slechts aan hoe te gedragen in lijn met die regelgeving.
- De GIR kan niet worden beschouwd als zelfstandige rechtsbron?
- Is (enkel) een tekst in de GIR wel voldoende basis voor het nemen van disciplinaire maatregelen? Anderzijds de GIR gaat ook verder dan dat geeft ook nadere duiding aan wat onder goed ambtenaarschap dient te worden verstaan.

Vastleggen verplichting in een brief aan de Tweede kamer

Voorstel: neem in de kamerbrief tevens een beschrijving op van de verplichtingen van de ambtenaar. Dat zou voldoende moeten zijn als grondslag voor de tekst in de GIR.

Overwegingen pro:

- Praktische oplossing

Overwegingen contra:

- Is kamerbrief voldoende om als kapstok te dienen voor tekst in GIR? Ongebruikelijk! Misschien wel uit het perspectief van civiele arbeidsrecht, maar ook vanuit het perspectief van de Ambtenarenwet?

Opnemen tekst in personeelsreglement of cao

Overwegingen pro:

- In een personeelsreglement en/of cao kunnen algemene gedragsregels, omgangsvormen en arbeidsvoorwaarden neergelegd, dus ook regels m.b.t. het lobbyverbod

Overwegingen contra:

- Lobbyverbod is geen arbeidsvoorwaarde waar met medezeggenschap onderhandeld wordt.

Onderdeel Oekaze KOK

Overwegingen pro:

- Lobbyverbod gaat over relatie met ambtenaar (oud) politiek ambtsdrager. Is passend.

Overwegingen contra:

- Oekaze KOK is recentelijk aangepast. Gaat mogelijk lang duren....

Zelfstandige regeling, in dezelfde vorm als de Oekaze Kok

Overwegingen pro:

- Vormvrij
- Kan op korte termijn

Overwegingen contra:

- .....
-

Code voor lobbyisten

Zie mail van 10.2d van 6/1: buiten rijkwijdte WOB-verzoek

buiten rijkwijdte WOB-verzoek. In de Code of conduct voor bewindspersonen kan hier vervolgens naar worden verwezen.

Overwegingen pro:

- Het gaat in de kern om het ongewenste beïnvloeding. Het maakt daarbij in feite niet uit of het door oud-bewindsliden gebeurd. Zie tekst paragraaf 4.7. GIR.

- buiten rijkwijdte WOB-verzoek

- Verantwoordelijkheid komt te liggen bij de lobbyisten en niet bij de ambtenaar

Overwegingen contra:

- Oplossing voor op de lange termijn, gaat ons nu niet verder helpen.

4.6 Afkoelingsperiode bij gevoelige overstap naar ander werk

Wanneer is er sprake van een gevoelige overstap?

In uitzonderlijke gevallen kan de overstap vanuit de rijksdienst naar ander werk gevoelig liggen omdat daar integriteitsrisico's aan verbonden zijn. Te denken valt aan een overstap vanuit een kwetsbare functie (zie de tekst onder 8.3) naar werk dat als nevenfunctie meldplichtig of zelfs verboden zou zijn. Het gaat erom dat de belangen van de dienst kunnen botsen met de belangen van jouw nieuwe werk, als zelfstandige of in dienst van een werkgever.

Nieuwe baan? Pas op voor botsing van belangen

Het is belangrijk om vooruit te denken, mogelijke risico's te onderkennen en die bespreekbaar te maken. Je neemt daarmee zowel de dienst als jezelf in bescherming. Dit vereist openheid en wederzijds vertrouwen. Met alleen het naleven van de geheimhoudingsplicht ben je er vaak nog niet.

Uitgangspunten voor een gevoelige overstap:

- –wees transparant over je nieuwe werk en meld de overstap tijdig;
- –bespreek de risico's;
- –spreek een afkoelingsperiode af: dit is altijd maatwerk.

Afkoelingsperiode voorafgaand aan uitdiensttreding

Om problemen voor te zijn, kan een afkoelingsperiode helpen. Hiermee wordt bedoeld dat je voorafgaand aan de overstap al een bepaalde afstand neemt van jouw ambtelijke functie. Door afspraken te maken over bijvoorbeeld de toegang tot bepaalde informatie, of de taken en verantwoordelijkheden die je hebt tot het moment van overgang.

Wederzijds kunnen ook afspraken worden gemaakt om een persoonlijke confrontatie vanuit jouw nieuwe werk gedurende een bepaalde periode te vermijden. Wat het beste werkt zal per situatie verschillen, maar jouw medewerking is noodzakelijk en het heeft pas effect als je bereid bent een gevoelige overstap tijdig te melden bij jouw leidinggevende. Met jouw belangen moet wel voldoende rekening gehouden worden.

4.7 Omgang met lobbyisten

Artikel 5.3 WHO Framework Convention on Tobacco Control (verbod tabakslobby in WHO-Kaderverdrag inzake tab

Circulaire lobbyverbod bewindspersonen van 1 oktober 2017 (lobbyverbod gewezen bewindspersonen)

Je kunt in je werk te maken krijgen met lobbyisten. Dat zijn belangenbehartigers die besluitvorming proberen in hun voordeel te beïnvloeden. Dat mag. Maar ben je je daarvan wel altijd bewust? En hoe ga je er vervolgens mee om?

Zorg dat je jouw werk transparant én onafhankelijk kunt doen. Wees je bewust van de belangen van lobbyisten en van de verschillende mogelijkheden van beïnvloeding. Dat kan heel direct gebeuren (door bijvoorbeeld een bezoek of uitnodiging), maar ook meer indirect (bijvoorbeeld door medefinanciering van onderzoek dat invloed heeft op beleid).

Overleg met je collega's of leidinggevende waar die situaties in jouw werk aanwezig kunnen zijn.

Soms is het algemeen belang er mee gediend om contacten met lobbyisten te vermijden.

In specifieke gevallen is dat ook vastgelegd, bijvoorbeeld ten aanzien van contacten met de tabaksindustrie. Op grond van internationale afspraken mag je de vaststelling en uitvoering van overheidsbeleid niet laten beïnvloeden door de commerciële en andere gevestigde belangen van de tabaksindustrie. Als er toch contacten plaatsvinden, staat transparantie voorop. Dit betekent onder andere dat verslagen van toegestaan overleg met de tabaksindustrie openbaar worden gemaakt op de website van de betrokken overheidsorganisatie.

Een ander verbod dat is vastgelegd is het lobbyverbod voor bewindspersonen gedurende twee jaar na hun aftreden, om (de schijn van) belangverstrengeling tegen te gaan. Voor jou betekent dit dat je gedurende die periode vanuit jouw ambtelijk functioneren geen zakelijke contacten mag onderhouden met de gewezen bewindspersoon op diens voormalig beleidsterrein. Als je op enige manier met zo'n situatie te maken krijgt, dan verwijst je door naar jouw Secretaris-Generaal.

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

Aan: Minister van BZK
Van: DG00

DG00
A&O

Datum
3 juni 2021

Kenmerk
2021-0000299612

Samengewerkt met
CZW

nota

Artikel Volkskrant lobbyverbod

Aanleiding

Artikel (column) Ariejan Korteweg Volkskrant 3 juni 2021: 'Weet iemand waar het lobbyverbod is gebleven'. In het artikel wordt gesteld dat de circulaire lobbyverbod is ingetrokken maar nog altijd is opgenomen in de Gedragscode integriteit Rijk ('een vrijblijvend geformuleerd pakket aanbevelingen') en dat er 'van sancties geen sprake is'.

Advies/actie

- Kennisnemen van deze nota

Kern

- Het artikel van de Volkskrant is wat ongenueanceerd.
- In het artikel wordt gesteld dat de circulaire lobbyverbod is ingetrokken. Dat klopt: deze circulaire is met de komst van de Wnra ingetrokken. Echter, bij de intrekking is aangegeven dat het lobbyverbod terug zou komen in een andere juridische vorm.
- Juridisch was het lobbyverbod vormgegeven als een interne gedragsnorm voor ambtenaren. Deze constructie is in een brief van 18 mei 2017 gedeeld met de Tweede Kamer.
- Strikt genomen heeft het lobbyverbod daarmee geen 'grondslag' (in klassieke zin) nodig. Het kan gewoon gebaseerd zijn op het gezag dat een minister heeft over zijn departement, hetgeen is ingevuld door de afspraak daarover binnen het kabinet, die in 2017 met de Kamer is gedeeld.
- Het lobbyverbod maakt daarnaast onderdeel uit van de Gedragscode integriteit Rijk en is onderdeel van het handboek voor bewindspersonen.
- De Gedragscode voor ambtenaren is (in tegenstelling tot wat in het artikel staat) geen vrijblijvende set van regels. Indien de ambtenaar zich niet gedraagt als een goed ambtenaar betaamt, kan er op grond van de CAO een disciplinaire maatregel (straf) worden opgelegd.

Toelichting

Het lobbyverbod ziet op medewerkers van de ministeries. Medewerkers mogen geen contact hebben met hun gewezen bewindspersoon in de periode van twee jaar na het aftreden als deze werkzaam is bij een lobbyorganisatie, een bedrijf of een non-profitinstelling. Dit verbod op dergelijke contacten voor medewerkers was kenbaar gemaakt in de gehele rijksdienst met een circulaire. De circulaire was dus een middel om medewerkers bekend te maken met de norm, zij was zelf niet de norm.

Bij de invoering van de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren op 1 januari 2020 is het ARAR, het Algemeen Rijkambtenaren-reglement ingetrokken. In het ARAR zat de grondslag voor circulaire. Bij het intrekken van de circulaire voor Rijksambtenaren is aangegeven dat het lobbyverbod op andere wijze kenbaar zal worden gemaakt aan de medewerkers in de Rijksdienst.

Hoewel de circulaire is ingetrokken is het lobbyverbod nog steeds van toepassing. De circulaire is namelijk gebaseerd op een kamerbrief van de Minister van BZK uit 2017 (Kamerstuk 2016-2017, 34376 nr. 15). De inhoud van deze brief is nog steeds van toepassing.

Daarnaast maakt het lobbyverbod onderdeel uit van de Gedragscode integriteit Rijk en is deze onderdeel van het handboek voor bewindspersonen. De Gedragscode voor ambtenaren is (in tegenstelling tot wat in het artikel staat) geen vrijblijvende set van regels. Indien de ambtenaar zich niet gedraagt als een goed ambtenaar betaamd, kan er een disciplinaire maatregel (straf) worden opgelegd. Ik verwijs in dit verband naar Hoofdstuk 15 van de CAO Rijk.

Hoe verder?

In het kader van de GRECO-aanbevelingen wordt gewerkt aan integriteitsbeleid voor gewezen bewindspersonen. In dat verband wordt ook bekeken of het bestaande lobbyverbod aanpassing behoeft. Daarmee kan de circulaire worden vervangen.

Communicatie

- Aangezien u voorzitter van de MR bent zult u waarschijnlijk niet voorafgaand aan de MR bevraagd worden. Mogelijk wel achteraf.
- COMM [10.28] is op de hoogte en aanwezig.

Politieke context:

- Kamerlid Leijten (SP) heeft op 7 april jl. Kamervragen gesteld over het artikel in NRC over dat "de ceo de minister kan bellen". De vragen gingen over de openbare agenda van bewindspersonen en de omgang met lobbyisten.
- Ook hebben Kamerleden Van Baarle (DENK) en Sneller (D66) op 28 mei jl. Kamervragen gesteld over het bericht dat Nederland met de regels voor lobbyisten ver achterop zou raken naar aanleiding van het OESO rapport 'Lobbying in the 21st Century'. DGBRW en DGOO werken aan de antwoorden op deze vragen. De vragen gaan onder andere over de circulaire lobbyverbod bewindspersonen.
- De GRECO (Group of States Against Corruption, Raad van Europa) heeft Nederland in de vijfde evaluatieronde aanbevolen om regels te ontwikkelen omtrent de omgang met lobbyisten. De GRECO heeft in haar plenaire vergadering van maart het nalevingsverslag vastgesteld. Het kabinet stuurt op korte termijn het rapport aan de Kamer en daarmee wordt de Kamer geïnformeerd over de voortgang en het voornemen om in elk geval de omgang met lobbyisten te vatten in gedragsregels.

10.2a

Van: [10.2a]
 Verzonden: vrijdag 4 juni 2021 16:20
 Aan: [10.2a]
 Onderwerp: FW: Nota circulaire lobbyverbod + publiciteit NRC/Volkskrant
 Bijlagen: Nota circulaire lobbyverbod.docx; artikel NRC Meeus lobby.docx

dit weten jullie vast

Verzonden met BlackBerry Work(www.blackberry.com)

Van: [10.2a]
 Verzonden: 4 jun. 2021 14:11
 Aan: [10.2a]
 Onderwerp: FW: Nota circulaire lobbyverbod + publiciteit NRC/Volkskrant

Hoi [10.2a],

Graag even je aandacht voor onderstaande mail. Net had ik een nog even een gesprek over met [10], die vroeg of het klopte dat de circulaire alleen gold voor ambtenaren. Zo lees ik wel de nota. Zijn of waren er regels die ministers zelf verbieden te lobbyen? Of gaat het altijd via de band van de ambtenaren, die dan niet met hun voormalige politieke baas mogen praten?

Hartelijke groet,

10.2a

Van: [10.2a]
 Verzonden: vrijdag 4 juni 2021 09:58
 Aan: [10.2a]
 Onderwerp: Nota circulaire lobbyverbod + publiciteit NRC/Volkskrant

Hoi [10.2a],

En marge van een debat van de week sprak ik [10.2a] even. We hadden het over de column van Tom-Jan Meeus in NRC van 21 mei over lobbyen in Den Haag (<https://www.nrc.nl/nieuws/2021/05/21/de-oud-hoofredacteur-die-blijmoedig-de-overstap-naar-the-dark-side-maakte-a4044527>, tekst ook bijgevoegd).

Daar stond een passage in waarin BZK wordt genoemd, namelijk de volgende:

"Al blijft de politieke afkeer dubbelzinnig. De toenmalige PvdA-Kamerleden Lea Bouwmeester en Astrid Oosenbrug dwongen in 2017 af dat er een circulaire kwam die oud-bewindslieden tot twee jaar na vertrek verbiedt te lobbyen op hun vroegere beleidsgebieden. Maar de Leidse lobbyhoogleraar Arco Timmermans wees me erop dat die circulaire eind 2019 stillegging is ingetrokken – ik kon niet terugvinden dat de Kamer erover is ingelicht. Binnenlandse Zaken zei dat de intrekking technisch van aard was; er komt een nieuwe."

[10] was benieuwd naar de achtergrond hiervan. Was er inderdaad sprake van een technische intrekking, en hoe zit het met de nieuwe? Ik kwam in Digidoc bijgevoegde nota tegen over een Volkskrant-artikel, dat over hetzelfde lijkt te gaan. Jij was er mee bezig, zag ik. Klopt het dat de verwijzing in de NRC-column van Tom-Jan en de publiciteit in de Volkskrant over hetzelfde gaan? Denk het wel toch?

Groet,

10.2a

De oud-hoofdredacteur die blijmoedig de overstap naar 'the dark side' maakte

Deze week: de formatie als groeimarkt voor lobbyisten, de verdwenen circulaire inzake het lobbyverbod voor ex-ministers, een oud-topjournalist aan 'the dark side'. **Ofwel:** hoe een oud-hoofdredacteur de lobbywereld opschudt.

- Tom-Jan Meeus

21 mei 2021

Leestijd 4 minuten

Illustratie @RL Oppenheimer

Het verlangen naar een dun regeerakkoord en meer dualisme: het zijn tot nu toe de winnende principes van deze kabinetsformatie.

Maar waar je politici minder over hoort: het zijn ook winnende omstandigheden voor Haagse lobbyisten.

Hoe minder coalitiepartners vastleggen, hoe meer verschillen van mening zij in debatten uitvechten, des te groter de kans voor lobbyisten om de uitkomst te beïnvloeden.

Wat voor de één cruciale principes zijn, is voor de ander een groeimarkt.

Sommigen zeggen het zelf. Een paar weken terug circuleerde een mail van lobbykantoor Hague Corporate Affairs. Er stond in dat de open houding die de politiek nastreeft de speelruimte voor lobbyisten en hun cliënten vergroot. „Werk aan de winkel.”

Hague Corporate Affairs is sowieso een bedrijf om op te letten. Eerder verbond VVD-kopstuk Loek Hermans zich eraan. Hermans werkte in alle bestuurslagen en is de vader van Sophie en Caroliene Hermans, de fractievoorzitter van de VVD en de politiek adviseur van Mark Rutte. Ook oud-commandant der strijdkrachten Dick Berlijn associeerde zich laatst met Hague.

En deze week kwam daar voormalig premier Jan-Peter Balkenende (CDA) bij.

Het maakte tongen los in het lobbycircuit, en zo kwam het dat ik de baas van Hague, oud-journalist Peter ter Horst (62), appte of ik eens langs mocht komen.

De verbintenis met Balkenende was uiteraard „een moment” voor hem, vertelde Ter Horst. „Hij kan veel voor ons betekenen.”

Voor veel lobbykantoren is de tijd voorbij dat oud-politici zelf lobbyen bij ministeries of Kamerleden. Balkenende richt zich primair op Brussel en is strategisch adviseur, geen

lobbyist. Hij kan bedrijven bijpraten over Europese en geopolitieke ontwikkelingen. „En hij kan jonge lobbyisten op kantoor uitleggen hoe de politiek werkt.”

Zijn reputatie onderstreept de opkomst van Hague, dat van 2014 is. „De Haagse lobbyscene was toe aan disruptie”, zei Ter Horst. Hague zet geen namen van oprichters op de gevel. Het speelt niet de alwetende lobbyist. Cliënten – meestal bedrijven – krijgen advies over hoe ze hun verhaal in Den Haag kunnen vertellen. Lobby als communicatie. „Alsof het een stuk voor de krant is.”

Hij kent de scepsis van verslaggevers voor dit soort geplastificeerde werkelijkheden. Ter Horst was 28 en leidinggevende bij *NRC* toen ik er ooit begon. Hoe noemde hij lobbyisten en voorlichters destijds? „De vijand.” Hij kon er nog steeds vies bij kijken.

Met Harm Taselaar, nu hoofdredacteur van *RTL Nieuws*, was hij in het begin van zijn loopbaan ‘het wilde duo’ op de stadsredactie van de toenmalige *Haagsche Courant*. Taselaar geeft nog steeds leiding aan onderzoeksjournalisten die de macht uitdagen – zie de Toeslagenaffaire. Voelt hij de pijn?

„Mijn leven is anders gelopen”, zei Ter Horst. Hij deed correspondentschappen voor *NRC* en werd hoofdredacteur van de *Haagsche Courant*, een oude liefde die verdween in het *AD*. „Ik heb de krant moeten begraven.” Daarna dezelfde ervaring met weekblad *Intermediair*. „Ik was vijftig en héél goed in mensen ontslaan.”

Hij moest zichzelf opnieuw uitvinden. „En dus heb ik blijmoedig de overstap naar *the dark side* gemaakt”, zei hij. „Ik ben altijd een blijde eikel geweest.”

Hij vertelde hoe slecht de lobbywereld beviel. Op een maandagochtend in 2010, zijn eerste werkdag, wandelde hij naar zijn nieuwe baan, hij passeerde een etalageruit en zag zichzelf: een dasdragende man in kostuum. „Het klopte niet.”

In die eerste baan, op kantoor bij de ervaren lobbyist Rob Meines, merkte hij dat hij te lang hoofdredacteur was geweest. Hij moest zelf de baas zijn. Hoezeer hij Meines ook waardeerde: hij wilde het anders doen. „Rob zei: ik doe alleen lobby.” Ter Horst dacht: daar moet communicatie bij. „Ik wilde het hele orgel bespelen.”

„Voor mij is dit werk een andere manier van verhalen vertellen”, zei hij. „Maar in de politiek noemen ze verhalen vertellen lobbyen.”

En in de politiek groeit de scepsis over lobbyen, vooral over ‘de draaideur’: oud-politici die als lobbyist terugkeren – Ter Horst weet daar iets van.

Al blijft de politieke afkeer dubbelzinnig. De toenmalige PvdA-Kamerleden Lea Bouwmeester en Astrid Oosenbrug dwongen in 2017 af dat er een circulaire kwam die oud-bewindslieden tot twee jaar na vertrek verbiedt te lobbyen op hun vroegere beleidsgebieden. Maar de Leidse lobbyhoogleraar Arco Timmermans wees me erop dat die circulaire eind 2019 stilletjes is ingetrokken – ik kon niet terugvinden dat de Kamer erover is ingelicht. Binnenlandse Zaken zei dat de intrekking technisch van aard was; er komt een nieuwe. Kamerleden zelf werden destijds uitgezonderd van het verbod. Ook bijzonder. Zo is Oosenbrug nu onbetaald lobbyist voor het COC, terwijl Bouwmeester, destijds PvdA-

zorgwoordvoerder, sinds 2017 functies stapelt in de zorg, zij het niet als lobbyist. „Het blijft grijs gebied”, zei hoogleraar Timmermans.

Volgens Ter Horst heeft competentie het in de lobbywereld gewonnen van het *old boys network*. Niet dat dit laatste zonder betekenis is: toen hij als 21-jarige begon als parlementair verslaggever had hij contact met het jongste Kamerlid destijds: „Loek Hermans.” Nu kan Hermans cliënten „als geen ander” vertellen hoe het eraan toegaat in Den Haag. Dan wil een bedrijf een brief posten aan de informateur. „Zegt Loek: daar hebben ze al een kamer vol van.”

Een lobby draait vooral om deskundigheid. Politiek is belangenafweging, politici zijn passanten. Goede lobbyisten zijn al in beeld als beleid in de bureaucratie wordt voorbereid. „In Den Haag staan ambtenaren altijd open voor een bedrijf met een doortimmerd verhaal en een oplossing voor een maatschappelijk probleem.” Ook fractiemedewerkers zitten er meestal langer dan Kamerleden. „Als je hen voedt met correcte informatie heb je al veel gewonnen.”

De verschraling van de journalistiek helpt daarbij niet. „Hoeveel verslaggevers lezen nog Kamerstukken?” Hij bepleit meer ondersteuning van het parlement: geef elk Kamerlid een miljoen voor minimaal tien medewerkers. „Verdien je zo terug.”

Groei geeft ook reputatierisico's. Zo werkt Hague voor telecomgigant Huawei, een mogelijk verlengstuk van de Chinese overheid, die volgens AIVD-advies buiten de 'kern' van het 5G-netwerk moet blijven. Het kabinet blijft vaag waaruit Huawei precies wordt geweerd, maar nog vorige maand onthulde de Volkskrant dat Huawei 'in de kern' van het KPN-netwerk zit. Huawei zelf meldde vrijdag dat het hiervoor geen leverancier meer is.

Ter Horst vertelde dat zijn kantoor de keuze intern uitvoerig besprak. Bewijs dat Huawei fout zit, zei hij, was er niet. Moesten ze nee zeggen „tegen de grootste markt ter wereld”? Hij vindt het „vreemd” te klagen dat Nederlandse data naar China gaan terwijl ze ingevolge de Patriot Act allang in de VS terechtkomen. „Europa moet de eigen positie tegenover Chinese en Amerikaanse techgiganten versterken.”

Toen ik terugliep naar de Kamer dacht ik: je kunt de krimp van de journalistiek en de groei van de lobbysector in een bredere trend plaatsen. Een maatschappij die onafhankelijke informatie al jaren bijna gedachteloos inruilt voor gratis informatie als instrument van beïnvloeding.

Kon Peter ter Horst het helpen? We hadden besproken wat hij uiteindelijk mooier vond – journalist of lobbyist. „Dat is kiezen tussen twee kinderen.”

Daarna vertelde hij dat hij met dit bedrijf twintig jonge mensen een vaste baan heeft bezorgd. „Geen tijdelijk contract, zoals in de journalistiek.” De „oude sociaaldemocraat” in hem was er tevreden over.

„Ik blijf geloven in de verheffing”, zei hij.